

**T. C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI**

2023 YILI BÜTÇE RAPORU

Mahmut ÖZER
Millî Eğitim Bakanı

15 Aralık 2022

T. C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

2023 YILI BÜTÇE RAPORU

Mahmut ÖZER
Millî Eğitim Bakanlığı

15 Aralık 2022

İÇİNDEKİLER

TABLOLAR	iv
GRAFİKLER	vii
KISALTMALAR	ix
MİLLÎ EĞİTİM BAKANI SAYIN MAHMUT ÖZER'İN TBMM GENEL KURULUNA HİTABI	2
1. MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞININ TEŞKİLAT YAPISI	21
1.1. Yönetim ve Organizasyon.....	22
1.2. İnsan Kaynağı	24
1.2.1. Millî Eğitim Bakanlığı İnsan Kaynağı	25
1.2.2. Yükseköğretimde İnsan Kaynağı.....	28
2. EĞİTİM VE ÖĞRETİM SİSTEMİNİN YAPISI	38
2.1. Örgün Eğitim	39
2.1.1. Okul Öncesi Eğitim	39
2.1.2. İlköğretim.....	42
2.1.3. Ortaöğretim.....	46
2.1.4. Özel Eğitim ve Rehberlik	61
2.1.5. Özel Öğretim.....	73
2.1.6. Yükseköğretim.....	75
2.2. Yaygın Eğitim.....	76
2.2.1. Hayat Boyu Öğrenme	76
3. EĞİTİM VE ÖĞRETİMDE ERİŞİM, KALİTE VE KAPASİTE	78
3.1. Eğitim ve Öğretime Erişimin Artırılması	78
3.1.1. Öğrenci Sayıları	78
3.1.2. Örgün Eğitim Okullaşma Oranları.....	81

3.1.3. Kız Çocuklarının Okullaşması.....	85
3.1.4. Eğitim Kademelerine Göre Öğrenci/Derslik ve Öğrenci/Öğretmen Sayıları	87
3.1.5. Yükseköğretime Erişim	88
3.1.6. Yaygın Eğitim.....	88
3.2. Eğitim ve Öğretime Erişimin Artırılmasına Yönelik Uygulamalar.....	95
3.2.1. Pansiyon Hizmetleri.....	95
3.2.2. Taşıma Hizmetleri.....	96
3.2.3. Ücretsiz Ders Kitabı.....	102
3.2.4. Eğitim ve Öğretimin Teşvik Ödemeleri.....	104
3.2.5. Türkiye’de Bulunan Yabancı Uyruklular ve Geçici Koruma Altında Bulunan Suriye Vatandaşlarına Yönelik Olarak Yürütülen Eğitim ve Öğretim Faaliyetleri	111
3.3. Eğitim ve Öğretimde Kalitenin ve Kapasitenin Artırılması	116
3.3.1. Öğretmen Yetiştirme.....	116
3.3.2. Öğretim Programları ve Materyalleri Güncelleme Çalışmaları.....	126
3.3.3. Ders Kitapları ve Materyalleri İnceleme Süreci	132
3.3.4. Türkçe ve Dil Eğitimi Araştırma ve Geliştirme Merkezi ...	133
3.3.5. Destekleme ve Yetiştirme Kursları	134
3.3.6. Fiziki Altyapı	135
3.3.7. İş Sağlığı ve Güvenliği	141
3.3.8. Okulum Temiz Belgelendirme Programı.....	143
3.3.9. Okul Sağlığı Hizmetleri	144
3.3.10. İklim Değişikliği Eylem Planı	145
3.3.11. FATİH Projesi.....	145

3.3.12. Bakanlık Hizmetlerinde Bilişim Teknolojilerinin Kullanımı.....	148
3.3.13. Eğitim ve Öğretimle İstihdam İlişkisinin Geliştirilmesi.....	163
3.3.14. Temel Eğitimde Erişim, Kalite ve Kapasite Artırmaya Yönelik Proje ve Çalışmalar	165
3.3.15. Ortaöğretime Uyum Programı	174
3.3.16. Ölçme ve Değerlendirme	175
3.3.17. Yurt Dışı Eğitim, Avrupa Birliği ve Dış İlişkiler	184
3.4. Yükseköğretim Kurulu (YÖK)	195
3.5. Yükseköğretim Kalite Kurulu (YÖKAK).....	198
3.6. Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi Başkanlığı (ÖSYM)	199
4. BÜTÇE	201
2023 YILI MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI BÜTÇESİ.....	205
YÜKSEKÖĞRETİM KURUMLARI (YÖK, YÜKSEKÖĞRETİM KALİTE KURULU ve ÜNİVERSİTELER) BÜTÇESİ.....	218

TABLÖLAR

Tablo 1. Eğitim ve Öğretim Hizmetleri Sınıfı Personel Sayıları (2022)	26
Tablo 2. Öğretmen Dışındaki Unvanlarda Görev Yapan Personele Yönelik Düzenlenen Hizmetiçi Eğitim Faaliyetleri (2013-2022)	28
Tablo 3. Yükseköğretim Verileri (2022)	29
Tablo 4. Yükseköğretim Akademik Personel Sayısı (2021-2022)	30
Tablo 5. Öğretim Elemanlarının Akademik Unvanlara Göre Dağılımı (2002-2003/2021-2022)	30
Tablo 6. Ülkelere Göre Lisans ve Lisansüstü Öğrenim Gören Bursiyerlere Ödenen Burs Miktarları (2022)	33
Tablo 7. Bursiyerlerin Ülkelere ve Öğrenim Aşamalarına Göre Dağılımı (2021-2022)	36
Tablo 8. Eğitimde Öğrenci Sayıları (Örgün) (Resmî ve Özel/Açık Öğretim Dâhil) (2021-2022)	78
Tablo 9. Yaygın Eğitim Kursiyer Sayıları (Resmî ve Özel) (2020/2021)	79
Tablo 10. Öğrenci Sayıları (2006-2007 / 2021-2022)	80
Tablo 11. Okullaşma Oranları (2002-2003/2011-2012)	81
Tablo 12. Okullaşma Oranları (2012-2013/2016-2017)	82
Tablo 13. Okullaşma Oranları (2017-2018/2021-2022)	83
Tablo 14. Yaş Gruplarına Göre Net Okullaşma Oranları (2021-2022)	84
Tablo 15. Derslik Başına Düşen Öğrenci Sayısı (2002-2003/2021-2022)	87
Tablo 16. Öğretmen Başına Düşen Öğrenci Sayısı (2002-2003/2021-2022)	87
Tablo 17. Pansiyon Verileri (2021-2022)	95
Tablo 18. Özel Öğrenci Barınma Hizmeti Kurumları (2021-2022)	96
Tablo 19. Ücretsiz Ders Kitabı ve Yardımcı Kaynak Dağıtımına İlişkin Veriler (2003-2022)	103
Tablo 20. İlköğretim ve Ortaöğretimde Burs Alan Öğrenci Sayısı ve Aylık Tutarı (2002-2022)	105
Tablo 21. OSB İçinde ve OSB Dışında Eğitim ve Öğretim Desteği Verilecek Alanlar ve Tutarları (2021-2022)	108
Tablo 22. Eğitim ve Öğretim Desteği (2021-2022)	109
Tablo 23. Suriyeli Öğrencilere Ait Veriler (2022)	113

Tablo 24. Ülkemizdeki Tüm Yabancı Uyruklu Öğrenci Verileri (2022)	113
Tablo 25. Hizmet İçi Eğitim Faaliyetleri (2000-2022)	118
Tablo 26. Öğretmenlik Kariyer Basamakları İstatistikî Veriler	123
Tablo 27. Kadrolu Öğretmen Maaşları (2002-2022)	125
Tablo 28. Okul Sayıları ve Derslikler (Resmî) (2020-2022)	136
Tablo 29. Yapılan Derslik Sayıları (2003-2021)	137
Tablo 30. Özel Okul Verileri (2021-2022)	140
Tablo 31. Sınav Verileri (2022)	178
Tablo 32. Öğretmen Dağılımı (Yurt Dışı) (2022)	187
Tablo 33. Okutman (Yurt Dışı) (2022)	188
Tablo 34. Yurt Dışında Bakanlığımıza Bağlı Olarak Faaliyetlerini Sürdüren Okullar ve Öğrenci Sayıları (2022)	189
Tablo 35. Bakanlığımızca Uluslararası Kuruluşlara Yapılan Katkı Payı Ödemeleri (2014-2022)	191
Tablo 36. Eğitim Bütçesi (2006-2023) (TL)	203
Tablo 37. Eğitim Bütçesinin GSYH ve Merkezi Yönetim Bütçesine Oranı (2002-2023)	204
Tablo 38. 2023 Yılı MEB Bütçesi (Program Bazlı Sınıflandırma)	206
Tablo 39. 2023 Yılı MEB Bütçesi (Ekonomik Sınıflandırma)	207
Tablo 40. 2023-2025 Dönemi MEB Bütçesi (Ekonomik Sınıflandırma-İkinci Düzey Dağılımı) (TL)	208
Tablo 41. 2023 Yılı MEB Bütçesi (Program Bazlı ve Ekonomik Sınıflandırma) (TL)	209
Tablo 42. 2023 Yılı Bütçesi (Program Bazlı Sınıflandırma) (Birimlere Dağılımı) (TL)	210
Tablo 43. 2023 Yılı Bütçesi (Ekonomik Sınıflandırma) (Birimlere Dağılımı) (TL)	212
Tablo 44. MEB Bütçesinin GSYH ile Merkezi Yönetim Bütçesine Oranları (1997-2023) (TL)	214
Tablo 45. Merkezi Bütçe Yatırım Ödeneginden MEB Yatırımlarına Ayrılan Pay (2002-2023)	216
Tablo 46. 2023 Yılı YÖK, Yükseköğretim Kalite Kurulu ve Üniversiteler Bütçesinin 2022 Yılı ile Karşılaştırılması	218
Tablo 47. MEB, YÖK, Yükseköğretim Kalite Kurulu ve Üniversitelere Ayrılan Bütçe Ödenekleri (2002-2023)	220

Tablo 48. YÖK, Yükseköğretim Kalite Kurulu ve Üniversite Bütçelerinin GSYH ile Merkezi Yönetim Bütçesine Oranları (2002-2023)	222
Tablo 49. 2023 Yılı YÖK, Yükseköğretim Kalite Kurulu ve Üniversite Bütçe Ödenekleri (Ekonomik Sınıflandırma) (TL)	223

GRAFİKLER

Grafik 1. Yıllar İtibarıyla Atanan Öğretmen Sayısı (2003-2021)	25
Grafik 2. Öğretmen Dışındaki Merkez ve Taşra Teşkilatında İstihdam Edilen Personel Sayısı (2003-2021)	27
Grafik 3. Özel Öğrencilerin Toplam Öğrenci İçindeki Payı (%) (2006-2007/2020-2021)	79
Grafik 4. Hayat Boyu Öğrenmeye Katılım Oranları (%) (2006-2020) ..	89
Grafik 5. Taşınan Öğrenci Sayıları(İlköğretim)(2002-2003/2020-2021)	97
Grafik 6. Taşıma Giderleri (İlköğretim) (2002-2003/2020-2021).....	98
Grafik 7. Taşınan Öğrenci Sayıları (Ortaöğretim) (2010-2011/2020-2021)	99
Grafik 8. Taşıma Giderleri (Ortaöğretim) (2010-2011/2020-2021).....	100
Grafik 9. Taşınan Öğrenci Sayıları (Özel Eğitim) (2004-2005/2020-2021)	101
Grafik 10. Taşıma Giderleri (Özel Eğitim) (2004-2005/2020-2021) ...	101
Grafik 11. Burs Ücretleri (İlköğretim ve Ortaöğretim) (TL) (2002-2021)	106
Grafik 12. Destek Eğitimi Alan Engelli Öğrenci Sayıları (2006-2021)	111
Grafik 13. 2022 Yılı Bütçe Teklifinin Ödenek Dağılımı (TL).....	201
Grafik 14. 2022 Yılı MEB Bütçesi (Program Bazlı Sınıflandırma).....	206
Grafik 15. 2022 Yılı MEB Bütçesinin 2021 Yılı Ödenekleri ile Karşılaştırılması.....	207
Grafik 16. MEB Harcama Birimlerinin Bütçe Ödenekleri (2022)	213
Grafik 17. MEB Bütçesinin GSYH ile Merkezi Yönetim Bütçesine Oranları (%) (1997-2022)	215
Grafik 18. MEB Yatırım Ödeneğinin Konsolide/Merkezi Yönetim Bütçe Yatırım Ödeneğine Oranı (%) (2002-2022)	217
Grafik 19. MEB Yatırım Ödenekleri (2002-2022)	217
Grafik 20. 2022 Yılı YÖK, Yükseköğretim Kalite Kurulu ve Üniversiteler Bütçesinin 2021 Yılı ile Karşılaştırılması.....	219

Grafik 21. MEB, YÖK, Yükseköğretim Kalite Kurulu ve Üniversitelere Ayrılan Bütçe Ödeneklerinin GSYH ile Merkezi Yönetim Bütçesine Oranları (2002-2022) (%)	221
Grafik 22. YÖK, Yükseköğretim Kalite Kurulu ve Üniversitelere Ayrılan Bütçe Ödeneklerinin GSYH ile Merkezi Yönetim Bütçesine Oranları (2002-2022) (%)	221

KISALTMALAR

ABİDE	Akademik Becerilerin İzlenmesi ve Değerlendirilmesi
ALES	Akademik Lisansüstü Eğitim Sınavı
AR-GE	Araştırma-Geliştirme
BİLSEM	Bilim ve Sanat Merkezi
DYS	Doküman Yönetim Sistemi
EBA	Eğitim Bilişim Ağı
EİT	Ekonomik İşbirliği Teşkilatı
EUROSTAT	European Community Statistical Office (Avrupa Birliği Resmî İstatistik Birimi)
EURYDICE	Avrupa Eğitim Bilgi Ağı
FATİH	Fırsatları Artırma ve Teknolojiyi İyileştirme Hareketi
GSYH	Gayri Safi Yurt İçi Hasıla
HEP	Hızlandırılmış Eğitim Programı
IEA	Uluslararası Eğitim Başarılarını Değerlendirme Kuruluşu
İİT	İslam İşbirliği Teşkilatı
KEİ	Karadeniz Ekonomik İşbirliği Örgütü
KEP	Kayıtlı Elektronik Posta
MEBBİS	Millî Eğitim Bakanlığı Bilişim Sistemleri
MEBCBS	Millî Eğitim Bakanlığı Coğrafi Bilgi Sistemi
MEBİM	Millî Eğitim Bakanlığı İletişim Merkezi
MTSK	Motorlu Taşıt Sürücüleri Kursu
OECD	Organisation for Economic Co-operation and Development (İktisadi İşbirliği ve Kalkınma Teşkilatı)

OSB	Organize Sanayi Bölgesi
ÖSYM	Ölçme Seçme ve Yerleştirme Merkezi
PISA	Programme for International Student Assessment (Uluslararası Öğrenci Değerlendirme Programı)
RAM	Rehberlik ve Araştırma Merkezi
STK	Sivil Toplum Kuruluşu
ŞEY	Şartlı Eğitim Yardımı
TALIS	Teaching and Learning International Survey (Uluslararası Öğretme ve Öğrenme Araştırması)
TEFBİS	Türkiye’de Eğitimin Finansmanı ve Eğitim Harcamaları Bilgi Yönetim Sistemi
TIMSS	Trends in International Mathematics and Science Study (Uluslararası Matematik ve Fen Eğilimleri Araştırması)
TÖMER	Türkçe Öğretim Merkezi
TÜBİTAK	Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu
TÜİK	Türkiye İstatistik Kurumu
UNESCO	United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization (Birleşmiş Milletler Eğitim Bilim ve Kültür Örgütü)
UNICEF	United Nations International Children's Emergency Fund (Birleşmiş Milletler Çocuklara Yardım Fonu)
VPN	Virtual Private Network (Sanal Özel Ağ)
YÖBİS	Yabancı Öğrenciler Bilgi İşletim Sistemi
YÖK	Yükseköğretim Kurulu
YÖKAK	Yükseköğretim Kalite Kurulu

YÖKDİL	Yükseköğretim Kurumları Yabancı Dil Sınavları
YTB	Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI SAYIN MAHMUT ÖZER'İN TBMM GENEL KURULUNA HİTABI

**Sayın Başkan,
Değerli Milletvekilleri,**

Millî Eğitim Bakanlığı, Yükseköğretim Kurulu, Yükseköğretim Kalite Kurulu, Ölçme Seçme ve Yerleştirme Merkezi Başkanlığı ve Üniversitelerin 2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifleri ile 2021 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tekliflerini sunmak ve Bakanlık faaliyetlerimiz ile hedeflerimiz hakkında bilgi vermek üzere huzurlarınızda bulunmaktayım.

Bu vesile ile Genel Kurulumuzun Başkan ve tüm üyelerini saygıyla selamlıyorum.

**Sayın Başkan,
Değerli Milletvekilleri,**

Hepinizin malumu olduğu üzere eğitim, istikbalimizi üzerine bina ettiğimiz ana sütundur ve beşeri sermayemizin niteliğini artırmada sahip olduğumuz en önemli araçtır. Bu nedenle, ülkemizin hedeflediği sürdürülebilir kalkınmayı sağlamak, rekabetçi ekonomiye sahip bir bilgi toplumuna dönüşmek, insan yaşamında kalite ve başarıyı yükseltmek, toplumsal adaleti tesis etmek, bilgi seviyesi yüksek, evrensel kültüre sahip sağlıklı bir nesil yetiştirmek ve en nihayetinde güçlü toplum-güçlü ülke idealine ulaşmak için eğitim kritik öneme sahiptir ve bizim için her zaman bir ülke ve millet ödevi olmuştur.

Bu anlayıştan hareketle ülkemiz, Sayın Cumhurbaşkanımızın öncülüğünde 2000'li yıllardan itibaren eğitim sisteminin birçok bileşeninde eş zamanlı olarak gerçekleştirilen tarihi bir dönüşüm sürecine girmiştir. Eğitimin tüm kademelerinde bir taraftan okullaşma oranlarının artırılması aracılığıyla

eğitim kitleselleştirilirken diğer taraftan derslik başına ve öğretmen başına düşen öğrenci sayısı önemli ölçüde azaltılarak OECD ortalamasına yaklaştırılmıştır. Dolayısıyla bu dönüşüm, bir yandan eğitim sisteminde evrenselleşmeyi sağlarken diğer yandan niteliğin de artmasına imkân vermiştir. Bu yolla Türkiye, yaptığı iyileştirmelerde nicelik ve niteliği birlikte ele almış ve eğitim sisteminin performansını artırmıştır.

Yaşanan bu dönüşüm sürecinde ana hedeflerden birisi eğitimde fırsat eşitliğini artırmaktır. Eğitimde fırsat eşitliğini güçlendirmek için şartlı Eğitim Yardımı'ndan (şEY), pansiyon kapasitesinin ve bursların artırılmasına, ücretsiz yemek hizmetinden ücretsiz ders kitapları ve yardımcı kaynaklara kadar çok kapsamlı sosyal politikalar kararlı bir şekilde uygulanmıştır. Bu sosyal politikaların uygulanması, çeşitli dezavantajlara sahip öğrenciler başta olmak üzere toplumun tüm kesimlerinin eğitim faaliyetlerinden etkin yararlanması açısından oldukça önemlidir. Bu politikaların da desteğiyle okullaşma oranları okul öncesinden başlayarak tüm eğitim kademelerinde ilk kez %95'in üzerine çıkartılmıştır.

Bugün gelinen noktada, eğitim faaliyetlerinin toplumun tüm kesimlerine yaygınlaştırıldığı ve evrenselleşmenin tüm eğitim kademelerinde sağlandığı açıkça görölmektedir. 2000'li yıllarda 5 yaşında %11 olan okullaşma oranı 2022 yılında %97'ye; ilkokulda okullaşma oranı %99,63'e; ortaokulda okullaşma oranı ise %99,44'e yükseltilmiştir. Okullaşma oranlarındaki artışın en çarpıcı olduğu eğitim kademesi ise ortaöğretimdir. 2012 yılında hayata geçirilen 4+4+4 sisteminin de önemli katkıları neticesinde ortaöğretimde %44 olan okullaşma oranı %95'e yükseltilmiştir. Dolayısıyla son 20 yıl, ölkemizin fırsat penceresi olan çocuklarımızın ve gençlerimizin eğitime katılımının sürekli arttığı bir döneme karşılık gelmektedir.

2022-2023 eğitim ve öğretim yılında resmî ve özel 15 bin 918 okul öncesi, 25 bin ilkokul, 18 bin 186 ortaokul ve 12 bin 714 lise ile toplam 71 bin 818 okulumuzda 1 milyon 200 bin öğretmen ve 19 milyon 100 bin öğrencimiz ile eğitim ve öğretime devam ediyoruz. Görüleceği üzere eğitim

sistemimizdeki toplam öğrenci ve öğretmen sayımız, günümüzde birçok ülkenin toplum nüfusunun üzerindedir. Bu ölçekte bir eğitim sisteminde büyük bir dönüşümü gerçekleştirebilmek, devasa yatırımların yanında büyük bir kararlılığı da gerektirmektedir.

Türkiye’de eğitim sisteminde yaşanan dönüşüm bütüncül bir iyileşmeyi hedeflemektedir. Bu nedenle, eğitim sisteminde sağlanan bu devasa büyüme kaliteye rağmen yapılmamış, aksine kaliteyi odağına alarak gerçekleştirilmiştir; öyle ki PISA ve TIMSS gibi uluslararası öğrenci başarı araştırmalarının son yirmi yıl sonuçları da bunu teyit etmektedir.

**Sayın Başkan,
Değerli Milletvekilleri,**

Yukarıda bahsettiğimiz dönüşüm sürecine emin adımlarla devam edebilmek, reform niteliğindeki birçok uygulamayı daha eğitim sistemize kazandırmak ve bu sayede ulusal kalkınmamızı hız kesmeden sürdürebilmek için düşünme, anlama, araştırma ve sorun çözme yetisi gelişmiş, millî kültür ve demokrasinin bilincinde, iletişime ve paylaşımına açık; sanat duyarlılığı, öz güveni, öz saygısı, hak, adalet ve sorumluluk bilinci yüksek, öğrenmeyi yaşam tarzı haline getiren sağlıklı ve mutlu bireylerin yetişmesine ortam ve imkân sağlamayı amaçlıyoruz.

Bu inançla, okul öncesi eğitimden başlayarak eğitim ve öğretimin her kademesinde bütün bireylerin nitelikli eğitime eriştiği bir eğitim sistemi oluşturmayı hedeflemekteyiz. Bütün çalışmalarımızı bu hedefe uygun olarak yürütmekte, eğitim politikalarımızı bu doğrultuda şekillendirmekteyiz.

**Sayın Başkan,
Değerli Milletvekilleri,**

Toplumun tüm kesimlerini içine alan örgün ve yaygın eğitim hizmetlerini yürütebilmek için Bakanlığımız, Yükseköğretim Kurulu, Yükseköğretim Kalite Kurulu, Üniversiteler ve diğer Bakanlıklara ayrılan kaynaklarla eğitim bütçemiz, 651 milyar 377 milyon 155 bin TL olarak belirlenmiştir. Bu rakam 2023 yılı merkezi yönetim bütçesinin yüzde 14,6'sına karşılık gelmektedir.

Eğitime ayrılan bu bütçe ile 2023 yılında; eğitimde fırsat eşitliğinin güçlendirilmesi, mesleki eğitimin güçlendirilmesi ve öğretmenlerimiz mesleki gelişimlerinin çok boyutlu desteklenmesine yönelik çalışmalar ön planda olacaktır. Her öğrencimize benzer imkânları sunabildiğimiz, tüm öğretmenlerimize farklı gelişim fırsatları sağladığımız ve işgücü piyasasının ihtiyaç duyduğu insan gücünü yetiştiren bir mesleki eğitim sistemi ile ülkemizi eğitimde çok daha ileri noktalara taşımayı amaçlıyoruz. Tüm bu adımlar sayesinde Türk Eğitim Sistemini dünyayla daha fazla rekabet edebilir bir hale getireceğiz.

**Sayın Başkan,
Değerli Milletvekilleri**

Bakanlık olarak öncelik verdiğimiz politikalarımızdan biri olan eğitimde fırsat eşitliğinin güçlendirilmesi amacıyla gerçekleştirdiğimiz çalışmalara kısaca değinmek istiyorum. Bilindiği gibi eğitimde fırsat eşitliği, günümüzde tüm eğitim sistemlerinin ana odağını oluşturan bir alandır. Eğitimde fırsat eşitliğinin sağlanması, eğitime tam erişimin sağlanması ve eğitim imkânlarından tüm paydaşların eşit faydalanması için destek mekanizmalarının geliştirilmesini gerektirmektedir.

Eğitimde fırsat eşitliğinin güçlendirilmesi noktasında en ağırlık verdiğimiz alanların başında okul öncesi eğitimde okullaşma oranlarının artırılması yer almaktadır. Biliyoruz ki okul öncesi eğitimde sunulan deneyimlerle elde edilecek temel bilgi, beceri ve tutumlar çocuğun sosyal yaşamına etki etmesinin yanı sıra sonraki eğitim hayatını da biçimlendirmekte, bu dönemde sunulan nitelikli eğitim hizmeti, tüm eğitim sisteminin en önemli basamağı olarak grlmektedir.

Buradan hareketle daha nceki Plan ve Btce Komisyonu toplantısında da bahsettiğimiz gibi okul öncesi eğitimde okullaşma oranlarını OECD ortalamalarına ulaştırmayı hedefliyoruz. Bu kapsamda, bir yıl gibi kısa bir süre içerisinde 2.176 bağımsız anaokulu, 15.500 yeni ana sınıfı atık. Malumunuz olduğu üzere, bu projeye başladığımız zaman tüm Türkiye 'dek i anaokulu sayısı 2.782'ydi. Köy okullarında ana sınıfı açılması için gerekli olan asgari ğrenci sayısını 10'dan 5'e düşürdük ve köy okullarında da okul öncesi eğitime erişimi kolaylaştırdık. Yaptığımız bu düzenleme, özellikle düşük nüfuslu yerlerde okullaşma oranlarının artırılmasını sağladı. Kısa süre içerisinde, bu bölgelerde yaşayan 20 binden fazla öğrencimiz okul öncesi eğitime erişim sağladı.

Böylece, okul öncesi eğitimde son bir yılda atmış olduğumuz adımlarla 3 yaşta okullaşma oranını %9'dan %14'e, 4 yaşta %16'dan %35'e yükselttik. En önemli iyileştirmeyi 5 yaşta yaptık. 5 yaşta okullaşma oranını kısa sürede %65'den %97'ye yükselttik. 2022 yılı sonuna kadar 5 yaştaki okullaşma oranını %100'e ulaştırmış olacağız. Böylece zorunlu eğitim öncesinde tüm öğrencilerimizin en az bir yıl okul öncesi eğitim alma hedefini gerçekleştirmiş olacağız. Okul ncesi eğitimde 3-5 yaş aralığındaki okullaşma oranını 2023 yılında OECD ortalamasına ulaştırmayı hedefliyoruz.

Erişimi artırmayı hedeflediğimiz bir diğer öğretim kademesi olan ortaöğretimde okullaşma oranı hepinizin malumu olduğu üzere bir yıl önce %90'lar seviyesindeydi. Son bir yılda özellikle ortaöğretimde devamsızlık ve terk oranlarının azaltılmasına odaklandık. Bu kapsamda çok sayıda projeyi aktif bir şekilde uyguladık. Bu projelerde öğrencilerimizin eğitime devamlarını yakından izlemeye başladık. Özellikle mesleki eğitim merkezlerinin yaygınlaştırılması, öğrencilerin sürekli devamsızlık ve terk oranlarının azaltılmasında önemli katkılar sağladı. Tüm bu çalışmalar kısa sürede meyvelerini verdi ve bir yıl gibi kısa sürede ortaöğretimde okullaşma oranı %90'dan %95,06'ya yükseldi.

Attığımız bu adımlarla son 20 yılda okullaşma oranlarında meydana gelen iyileştirmelerden hepinizin malumu olduğu üzere en çok kız çocuklarımız yararlandı. Tüm eğitim kademelerinde kız çocuklarının eğitime katılımı yakından takip edildi, en büyük gelişim ise ortaöğretim düzeyinde yaşandı. 2000'li yıllarda ortaöğretimde kızların okullaşma oranı %39,2 iken bugün bu oran, %95'e yükseldi. Üstelik 2000'li yılların başında okullaşma oranlarının görece düşük olduğu birçok ilde kız çocuklarının okullaşma oranı erkek öğrencileri geride bıraktı. Dolayısıyla ülkemizde eğitimin tüm kademelerinde son 20 yılda kız çocuklarının okullaşma sorununu çözmeye çok önemli mesafe kat edildi.

Gelecek bir yılda ortaöğretimde okullaşma oranını %100'e ulaştırmak için yakında kapsamlı bir projeye başlıyoruz. Ortaöğretim çağı nüfusunda okullaşmayan tüm gençlerimize tek tek ulaşarak koşullarına uygun okullaşma seçeneklerinden faydalanmalarını sağlayacağız.

Bu kapsamda 2023 yılında tüm eğitim kademelerinde okul terki riski taşıyan öğrencilerimizin tespitine yönelik erken uyarı ve kayıt dışı öğrenci çağ nüfusu için de takip sistemi kuracağız. Amacımız eğitim çağı nüfusundaki tüm çocuklarımızın eğitimle buluşmalarını sürdürülebilir kılmaktır.

**Sayın Başkan,
Değerli Milletvekilleri**

Eğitimde fırsat eşitliğinin güçlendirilmesi için okullar arası imkân farklılıklarının azaltılmasına odaklanıyoruz. Günümüzde yapılan çalışmalar, okulların sahip oldukları imkânlar ve sunduğu fırsatlar ile öğrencilerin performansı üzerinde belirleyici olduğunu göstermektedir. Okulların öğrenciler üzerindeki bu önemli etkisi, eğitim sistemlerinde okul temelli iyileştirmelere odaklanılmasına neden olmuştur ve tüm dünyada özellikle okul ikliminin güçlendirilmesine yönelik çalışmalar son yıllarda ön plana çıkmaktadır.

Eğitimde evrenselleşmeyi sağlarken kalitede artışı da gerçekleştirebilmek için büyük yatırımlar yapılmıştır. Bu süreçte, derslik başına düşen öğrenci sayısını azaltmak için eğitim altyapımız sürekli güçlendirilmiştir. Bu çerçevede 2003 yılından bugüne kadar toplam 356 bin 438 adet yeni dersliğin yapımı tamamlanarak eğitim ve öğretimin hizmetine sunulmuştur. Böylece hem eğitimde evrenselleşme süreci tamamlanmış hem de derslik başına düşen öğrenci sayısında OECD ortalamalarına ulaşılmıştır.

Her eğitim kademesinde derslik başına düşen öğrenci sayısı, yeni yapılan derslikler sayesinde, ülke genelinde her geçen gün azalmaktadır. Bütün bu çalışmalar sonrasında derslik başına düşen öğrenci sayısı temel eğitimde 23'e, ortaöğretimde ise 22'ye düşmüştür. Bununla birlikte son 20 yılda yapılan 749.096 öğretmen atamasıyla öğretmen başına düşen öğrenci sayıları ilköğretimde 15'e, ortaöğretimde 12'ye düşmüştür. Veriler de göstermektedir ki; büyük bir artış gösteren öğrenci sayısına rağmen eğitim ortamları önemli ölçüde iyileştirilmiştir.

Eğitim ortamlarını iyileştirmek, okullar arasındaki imkân farklılıklarını azaltarak fırsat eşitliğini g¼c¼lendirmek i¼in hepinizin malumu olduğu üzere “Mesleki Eğitimde 1.000 Okul Projesi”ni ve “Temel Eğitimde 10.000 Okul Projesi”ni tamamladık. Proje kapsamındaki okulların tamamının her t¼rl¼ bakım, onarım, donatım, teknolojik altyapı ve materyal ihtiya¼ ve taleplerini karşıladık. Yine bu okullarda g¼rev yapan ¼đretmenler ve y¼neticilerimize mesleki gelişimlerinin desteklenmesi amacıyla seminerler, velilerimize rehberlik ¼alıřmaları, ¼đrencilerimize sıfır atık, iklim değişikliği ve ¼evre, bağımlılıkla m¼cadele, siber zorbalık, teknolojinin faydalı kullanımını ve diğer g¼ncel konularda mahalli ve merkezî eğitimler ger¼ekleřtirdik. Dolayısıyla bu okullardaki t¼m paydaşlarımızı destekleyecek mekanizmalar kurduk, b¼t¼nc¼l bir iyileşme i¼in gerekli zemini hazırladık.

2023 yılında “Orta¼đretimde 10.000 Okul Projesi”ni başlatarak, okullar arası imkân farklılıklarını azaltmayı hedefleyen projemizle destek verdiğimiz orta¼đretim kurumlarının sayısını daha da artıracadığız. Bu projeleri bir b¼t¼n olarak d¼ř¼nd¼đ¼m¼zde 2023 yılı sonunda 20 binden fazla okulumuza ¼oklu destek sağlamış olacadığız.

¼đrencilerimizin ¼đrenme kayıplarını telafi etmek ve eksikliklerini giderebilme fırsatını sunmak i¼in yıllardan beri başarılı bir şekilde s¼rd¼r¼len destekleme ve yetiştirme kursları hizmetini sunmaya başarılı bir şekilde devam ediyoruz. B¼ylece ¼đrencilerimiz, talep etmeleri durumunda istedikleri dersleri tekrar alma imkânına sahip oluyorlar. Son yıllarda, bu kurslarımızın niteliğini geliştirmek i¼in de ¼nemli adımlar atarak “İzleme ve Değerlendirme Uygulaması”nı başlattık.

**Sayın Başkan,
Değerli Milletvekilleri**

Okullar arasındaki imkân farklılıklarını azaltmak ve özellikle öğrencilerimizin kültürel kapasitelerini geliştirmelerine destek vermek için hepimizin malumu olmak üzere 26 Ekim 2021 tarihinde “Kütüphanesiz Okul Kalmayacak Projesi”ni başlattık ve iki ay gibi kısa bir sürede tüm Türkiye’de 16 bin 361 yeni yeni kütüphane yaptık. Böylece, eğitim sistemimizde kütüphanesi olmayan okul kalmadı. Diğer taraftan mevcut kütüphanelerin iyileştirilmesi, içeriklerinin zenginleştirilmesi ve güçlendirilmesi yönünde önemli adımlar atarak okul kütüphanelerinde 28 milyon olan kitap sayısını 103 milyona çıkardık. Okul kütüphanelerindeki kitap sayısının 2022 yılı sonu itibarıyla 100 milyona ulaşması hedefimizi şimdiden aşmış bulunmaktayız.

Yeni bir adım daha atarak uzun yıllar eğitim sistemimizin gündemini oluşturan köy okullarıyla ilgili yeni bir açılım yaptık. Köy okullarının yeniden açılması sağlayan ve köylerde aynı zamanda sadece eğitim çağı nüfusuna değil, yetişkin eğitimi veren halk eğitim merkezlerini de içerecek şekilde “Köy Yaşam Merkezleri Projesi”ni başlattık. Bu proje, atıl durumda olan binalarımızın tüm eğitim paydaşları açısından verimli hale getirilmesini sağladı. Hayata geçirdiğimiz “Köy Yaşam Merkezleri Projesi”yle kullanılmayan 2000 köy okulu binasını ihtiyaca göre anaokulu, ilkokul, kurs merkezi, kütüphane, atölye olarak hizmet veren alanlara dönüştürdük. Köylerde yetişkinler için özellikle tarım ve hayvancılık alanında kurslara ağırlık verdik. Bu kapsamda Tarım ve Orman Bakanlığımızla iş birliği yapıyoruz. 2023 yılında 5.000 köy yaşam merkezi açarak projeyi tamamlayacağız.

**Sayın Başkan,
Değerli Milletvekilleri**

Okullar arası imkân farklılıklarını azaltmak ve okulların kendi ihtiyaçlarını kendilerinin karşılayabilmesini sağlamak için 2022-2023 eğitim öğretim yılı öncesinde “Okul Bütçesi Projesi”ni uygulamaya aldık. İlk kez, eğitim sistemimizdeki tüm okullarımıza kendi ihtiyaçlarını belirleme ve karşılamak üzere finansal kaynak sağlanmış oldu. İhtiyacı çok olana daha fazla kaynak ayırarak tüm okullara toplam 6,1 milyar TL bütçe gönderdik. Böylece okullarımızın temizlik, kırtasiye, küçük onarım ve donatım ihtiyaçlarının hızla ve yerinden karşılanmasını sağladık. Bu uygulamaya 2023 yılında da devam ederek okullarımızı çok daha güçlü hale getireceğiz.

2023 yılında öğrencilerimizin eğitim alırken aynı zamanda daha modern ve konforlu ortamlarda konaklayabilmelerini sağlamak için tüm pansiyonlarımızda yenileme çalışmaları gerçekleştirilecektir. Ayrıca, tüm öğretmenevleri, uygulama otelleri ve hizmet içi eğitim enstitüleri yenileme çalışmaları kapsamına alınarak ISO 9001 kalite belgesi ile belgelendirilmesi sağlanacaktır.

**Sayın Başkan,
Değerli Milletvekilleri**

Bildiğiniz gibi eğitim, dijitalleşmenin her gün daha da yaygınlaştığı bir alandır. Öğrencilerimizin daha iyi bir eğitim alması ve öğrenme süreçlerinin teknolojik altyapıyla desteklenmesi için okullarımızı teknolojik olarak donatmaya devam ediyoruz. Bu kapsamda bugüne kadar 27 bin 198 okulumuza toplamda 522 bin 691 adet etkileşimli tahta kurulmuştur. 19 bin 842 okul içi ağ altyapısı tesis edilerek, 1 milyon 171 bin 352 adet data ucu kurulumu yapılmış olup bu okullara geniş bant internet erişimi verilmektedir. ADSL ve fiber optik altyapısı bulunmayan bölgelerde yer alan 1.710 okulumuza uydu interneti, 2.675 okulumuza ise mobil erişim teknolojileri kullanarak internet bağlantısı sağladık. Ağ altyapısı ve

etkileşimli tahta kurulumu tamamlanan 13.000 okulumuza VPN ile internet erişimi sağladık. 2023 yılında tüm sınıflarımızda etkileşimli tahta kurulumunun tamamlanmış olmasını hedefliyoruz.

Bununla birlikte kullarımızın teknolojik imkânlarını üç boyutlu yazıcılar, kodlama, tasarım ve bilişim araçlarıyla üretime yönelik setler ve tek kart bilgisayarlar ile daha da iyileştirmekteyiz. Dolayısıyla öğrenci ve öğretmenlerimizin dijital eğitim teknolojilerini etkin kullanabilmeleri için gerekli altyapı desteğini sağlıyor, öğrenci ve öğretmenlerimize yönelik dijital platformlar oluşturmaya öncelik veriyoruz. Bu kapsamda son bir yıl içerisinde üç farklı dijital platform oluşturduk. Birincisi, öğretmenlerimizin mesleki ve kişisel gelişimlerine destek vermek üzere oluşturduğumuz “Öğretmen Bilişim Ağı (ÖBA)”dır. Bu platformu özellikle ara tatillerde kullanıyoruz ve inşallah, 2022-2023 eğitim ve öğretim yılının tüm ara tatillerinde öğretmenlerimizin bu platformdan yararlanmasını sağlayacağız. Bir diğeriye; öğrencilerimize bireysel gelişim desteğini sunmak için geliştirmiş olduğu Muz Öğrenci/Öğretmen Destek Sistemi’dir. Bu destek sisteminin sayesinde öğrencilerimizin kişisel yeterliliklerini sürekli izleyebilme, öğretmenlerimizin de öğrencilerini izleyebilmeleriyle ilgili önemli bir mekanizmayı devreye sokmuş bulunuyoruz. Bu adımımız özellikle, yardımcı kaynaktan sonra, her öğrenciye gönderilen aynı kaynaklardan sonra bireyselleştirilmiş yardımcı kaynak desteği olarak da önemli bir fonksiyon icra edecektir.

Yine, dijital platformlara ilave olarak, bildiğiniz gibi, biz 3 alanda seferberlik ilan ettik. Birincisi; Türkçe, ikincisi; matematik, üçüncüsü; yabancı dil, İngilizce. Matematik Seferberliği’ne yönelik olarak da Matematik Eğitim Dijital Platformu’nu hızla geliştirerek kendi imkânlarımızla tüm öğrencilerimizin ve öğretmenlerimizin kullanımına açtık. İnşallah, 2022 yılı sonuna kadar Türkçe ve yabancı dille ilgili dijital platformları da tüm öğrencilerimizin ve öğretmenlerimizin hizmetine sunacağız.

**Sayın Başkan,
Değerli Milletvekilleri**

Bildiğiniz üzere eğitimde dijitalleşmenin önemli bir ayağı da bilgisayar tabanlı değerlendirme yapılıdığı elektronik sınavlardır. COVID-19 salgınıyla birlikte daha da önemli hale gelen elektronik sınav uygulamalarını daha geniş bir ağda daha fazla kişiye ulaştırabilmek için harekete geçtik. Bu kapsamda 363 olan e-sınav merkezi sayısını 2022 yılı sonuna kadar 650'ye çıkarıyoruz ve böylece aynı anda 13 bin kişinin sınavlardan yararlanmasını sağlayacağız. 2023 yılında ise tüm ilçelerde yani 922 ilçenin tamamında en az bir elektronik sınav merkezi olmasını sağlayacağız.

Bakanlığımız ilk kez, okuma, yazma, dinleme ve konuşma olmak üzere dört beceride Türkçe dil yeterliklerini bilgisayar tabanlı değerlendirmek üzere sınav uygulaması geliştirmiştir. Böylece, Millî Eğitim Bakanlığı, ilk kez Türkçe'yle ilgili 4 beceriyi ölçme değerlendirme mekanizmasını geliştirmiş olmuştur. Uluslararası sınav uygulamalarının standartlarında hazırlanan uygulamadan elde edilen çıktılar, Türkçe dil eğitiminin daha etkili hale getirilmesi amacıyla kullanılacaktır. Bu uygulamanın yapılabilmesi için özel hazırlanan e-Sınav salonlarında diğer kurumlarla protokollü sınavlar da yapılmaktadır. E-Sınav salonlarında önümüzdeki yıl açık ortaokul ve lise sınavlarının da yapılabilmesi için çalışmalarımızı sürdürüyoruz.

**Sayın Başkan,
Değerli Milletvekilleri**

Bilindiği üzere Bakanlığımız eğitimde fırsat eşitliğini güçlendirmek için ücretsiz ders kitapları ve yardımcı kaynaklara kadar çok kapsamlı sosyal politikaları kararlı bir şekilde uygulamaktadır. Bu kapsamda tüm okul, sınıf ve kademelerde ders kitaplarını 20 yıldır ücretsiz olarak dağıtmaktadır. Bakanlığımız bu süre içinde yaklaşık 3,5 milyar ders kitabı dağıtımını gerçekleştirmiştir. 2022-2023 eğitim öğretim yılında da bu kapsamda 153

milyon ders kitabı öğrencilerimize ücretsiz olarak ulaştırılmıştır. Yardımcı kaynak ihtiyacını karşılamak üzere başlattığımız yeni uygulama kapsamında ise 2.sınıftan 12.sınıfa kadar tüm sınıf kademelerinde 160 milyon yardımcı kaynağı öğrencilerimize ücretsiz olarak ulaştırdık.

Yine eğitimde fırsat eşitliğini güçlendirmek için ilk kez yaz kursu uygulamasına başladık. Yaz okulu uygulamaları, özellikle Covid-19 salgını dolayısıyla öğrencilerin yaşadığı akademik ve sosyal beceri kayıplarını telafi etmek için farklı ülkelerde de uygulanmaktadır.

Biz ilk kez Bilim ve Sanat Merkezlerinde bilim ve sanat alanında, aynı zamanda matematik ve yabancı dil alanında 4 tane farklı yaz okulunu açarak yaklaşık 1 milyon öğrencimizin, çocuğumuzun bu yaz kurslarından faydalanmasını sağladık. Artık Millî Eğitim Bakanlığı olarak yazı beklemeden ara tatillerde de bu kurs kapsamını genişleterek öğrencilerimize destek olmaya devam edeceğiz.

**Sayın Başkan,
Değerli Milletvekilleri**

Millî Eğitim Bakanlığı olarak özel eğitim ihtiyacı olan bireylerin sosyal yaşamın her alanında var olmaları, eşit eğitim fırsatlarından yararlanmaları ve toplumsal yaşantı ile bütünleşmeleri için çalışmalarımız artarak devam etmektedir. Bu öğrencilerimizin ihtiyaçlarına uygun şekilde eğitim almaları, eğitimde fırsat eşitliği kapsamında önem teşkil etmektedir. Bu kapsamda 334 bin 541 özel eğitim öğrencimiz kaynaştırma/bütünleştirme yoluyla akranları ile aynı sınıfta eğitim almaktadır. Özel eğitim anaokulu, üç farklı kademedeki uygulama okulları ve özel eğitim meslek okullarında da 59 bin 635 özel eğitim öğrencimiz eğitim almaya devam etmektedir. Yine Millî Eğitim Bakanlığımız hastanelerde ve evlerde de öğrencilerimizin ayağına giderek eğitim hizmeti sunmaya devam etmektedir. Bu kapsamda hastanelerde 993 öğrencimize ve evlerindeyse 10 bin 578 öğrencimize eğitim hizmeti sunmaya devam ediyoruz.

Taşıma Yoluyla Eğitime Erişim Yönetmeliği'nde yaptığımız değişiklikle özel eğitim okul ve kurumunda öğrenim gören ve yaygın eğitim hizmetinden yararlanan özel eğitime ihtiyacı olan öğrencilerimizin ilk kez bu yaz döneminde eğitim aldıkları kurumlara taşınmasını sağlayarak eğitimlerine devam edebilme imkânı getirdik. Bu bağlamda özel eğitim öğrencilerimizin koşullarını iyileştirmek ve eğitimde fırsat eşitliğini teşvik etmek için önemli bir adım daha atmış olduk.

Yine 18 yaş üzeri engeli olan vatandaşlarımıza sürekli eğitim desteği sağlamak üzere ilk kez “Engelli Halk Eğitim Merkezleri” kurduk. Kısa sürede 70 ilimizde kurduğumuz bu merkezlerimizde engelli yetişkin vatandaşlarımız ve aileleri sıcak bir ortamda yaşam becerilerini geliştirme imkânı buldular. İnşallah bu yılın sonuna kadar 81 ilimizde bunu açacağız. 2023 yılında ise tüm ilçelerimizde engelli halk eğitim merkezlerini vatandaşlarımızın hizmetine sunacağız.

Sayın Başkan,
Değerli Milletvekilleri,

Eğitimde fırsat eşitliğinin güçlendirilmesinden sonra ikinci odak noktamızı bildiğiniz gibi mesleki eğitimin güçlendirilmesi oluşturmaktadır.

Geçmişte katsayı uygulamaları gibi haksız ve adaletsiz dış müdahaleler, meslek liselerinin itibar kaybına uğramasına yol açmıştı. Bu etki eğitim sisteminin ötesinde işgücü piyasasında da derinden hissedilmişti. Ancak son yıllarda mesleki eğitimi güçlendirmek için eğitim verdiğimiz tüm alanlarda sektör temsilcileriyle iş birliği yaparak mesleki eğitimin tekrar tüm öğrenciler tarafından tercih edilebilir hale gelmesini sağladık. Yaptığımız iyileştirmelerle 2021 yılında sınavla öğrenci alan eğitim kurumlarındaki doluluk oranları %95 iken, 2022 yılında %99'a yükseldi. Bu kurumların kontenjanlarının arttığı dikkate alındığında mesleki eğitime yönelik öğrenci akışının açıkça arttığı görülmektedir.

Yine, mesleki eğitimdeki döner sermaye kapsamındaki üretim kapasitesini artırarak öğrencilerimizin ve öğretmenlerimizin yaparak, üreterek öğrenme kapasitelerini güçlendirdik. Bu kapsamda 2021 yılında 1 milyar 162 milyonluk bir gelir elde ederek 2022 yıl hedefini 1,5 milyar olarak koymuştuk. 2022 yılında ilk on ayda 1,6 milyarlık bir döner sermaye gelir hedefine ulaşmış bulunmaktan da büyük mutluluk duyuyoruz.

Yine, meslek liselerini güçlendirmek için meslek liselerinde ar-ge merkezi kurarak özellikle fikri mülkiyet kapasitesini güçlendirmek için öğrencilerin patent, faydalı model, marka ve tasarım tesciliyle ilgili kapasitelerini güçlendirmeye yönelik çok önemli bir adım atıldı. Mesleki eğitimdeki ar-ge merkezlerindeki bu kapasite artırımını tüm okullarımızda yaygınlaştırarak 8.300 ürünün tescilini aldık ve 2022'de 7.500 olan ürün tescili hedefini aştık. Ayrıca bu ürünlerden 74 tanesinin de ticarileştirilmesini sağladık. Attığımız bu adımlarla meslek liselerimiz artık başarılı öğrencilerin, yüzde 1'lik başarı dilimindeki öğrencilerin tercih ettiği bir okul türüne dönüştüğü gibi artık üretim kapasitesiyle yurt dışına ihracat yapan okul türüne de dönüştü.

**Sayın Başkan,
Değerli Milletvekilleri,**

Hepinizin malumu olduğu üzere mesleki eğitim merkezleriyle ilgili 25 Aralık 2021 tarihinde yürürlüğe giren 3308 sayılı Mesleki Eğitim Kanunu'nda çok önemli değişiklik yaptık. Öncelikle tüm milletvekillerimize bu değişikliğe yapmış oldukları katkılardan dolayı çok teşekkür ediyoruz ve haftada bir gün okulda, dört gün işletmede beceri eğitiminin yapıldığı çıraklık-kalfalık ve ustalık eğitiminin gerçekleştirilmiş olduğu mesleki eğitim merkezlerinde 25 Aralık 2021 tarihinden önce 159 bin iken bugün 1 milyon 61 bine ulaşmış bulunmaktadır. İnşallah, mesleki eğitim merkezlerine yapmış olduğumuz bu katkılarla ülkemizin insan kaynağının niteliğini sadece mesleki eğitim yönünden artırmayı değil, aynı zamanda ülkemizin önemli bir problemi olan genç işsizliği azaltma

noktasında da ve özellikle OECD'nin –ne eğitimde ne istihdamda- göstergesinde önümüzdeki dönem de çok önemli iyileştirmelere imza atacağımıza inanıyorum.

**Sayın Başkan,
Değerli Milletvekilleri,**

Bakanlık olarak öncelik verdiğimiz ana politikalarımızdan bir diğeri de öğretmenlerin mesleki gelişimlerinin çok boyutlu desteklenmesidir. Bu kapsamda, yıllık olarak düzenlenen mesleki gelişim eğitimlerini kapsamlı bir şekilde yeniden yapılandırdık.

Öğretmenlerimizin mesleki gelişimiyle ilgili 2 önemli atılım gerçekleştirdik. Birincisi, merkezi planlama yerine okul temelli mesleki gelişim programını geliştirerek ilk kez öğretmenlerimizin çok boyutlu olarak mesleki gelişimlerini desteklemiş bulunuyoruz. Bu adımımız, okullarımıza daha fazla seçim imkânı verirken öğretmenlerimizin eğitimlere yönelimlerini de hızlandırdı. Yeni yaklaşımda ayrıca, iyi uygulamaların yerinde görülmesini sağlayan öğretmen-yönetici hareketlilik programını ve “Mesleki Gelişim Toplulukları” modellerini hayata geçirdik. Böylece öğretmen ve okul yöneticilerimiz farklı okullarda doğrudan gözlemleyebildikleri iyi uygulamaları kendi okullarında da uygulama imkânına sahip oldu. Attığımız bu çok boyutlu adımlar kısa sürede meyvesini verdi. 2020 yılında öğretmen başına düşen eğitim saati 44 saatten 2021 yılında 94 saate, 2022 yılında ise 194 saate ulaşmış bulunmaktadır, son otuz yılın, kırk yılın en yüksek rakamına ulaşılmıştır.

Bir diğeri de hepimizin malumu olduğu üzere öğretmenlerimizin bir kariyer sistematiğine sahip olmasıyla ilgili Öğretmenlik Meslek Kanunu'dur. Öğretmenlik Meslek Kanunu'nda da süreç başarılı bir şekilde devam etmektedir. Şartlarını sağlayan öğretmenlerimizin yüzde 95 'i Öğretmenlik Meslek Kanunu'yla ilgili süreçlere başvurmuştur. Yüzde 99'u eğitimlerini tamamlamıştır, yüzde 98 'i ise sınava başvurmuştur.

18 Kasım 2022 tarihinde gerçekleştirilen “Öğretmenlik Kariyer Basamakları Yazılı Sınavı”ndan muaf tutulanlarla birlikte toplam 516 bin 974 öğretmenimiz “uzman öğretmen”, 66 bin 679 uzman öğretmenimiz de “başöğretmen” olma hakkı kazandı.

Kariyerlerine ve geleceklerine sahip çıkan tüm öğretmenlerimize Öğretmenlik Meslek Kanunu’na ve Kanun’un getirmiş olduğu haklara göstermiş oldukları tevaccühten dolayı hassaten teşekkür ediyorum.

**Sayın Başkan,
Değerli Milletvekilleri,**

Konuşmamın buraya kadar olan bölümünde eğitim alanında gerçekleştirdiğimiz reformlar, yürüttüğümüz faaliyetler ve projeler, attığımız adımlar ve önümüzdeki süreçteki hedeflerimizden en özet haliyle bahsetmek istedim. Geldiğimiz noktada ise Bakanlığımıza 2023 yılı için tahsis edilecek bütçeye ilişkin verileri sizlerle paylaşmak istiyorum.

Bu kapsamda 2023 yılında eğitim alanında gerçekleştireceğimiz faaliyetler için;

- 297 milyar 420 milyon 913 bin TL’si personel giderleri,
- 45 milyar 175 milyon 633 bin TL’si sosyal güvenlik kurumuna devlet primi giderleri,
- 38 milyar 973 milyon 955 bin TL’si mal ve hizmet alım giderlerinde kullanılmak üzere cari harcamalar,
- 13 milyar 456 milyon 59 bin TL’si devlet parasız yatılı öğrencileri, burslar ile diğer cari transferler,
- 39 milyar 964 milyon TL’si sermaye giderleri,

- 360 milyon 522 bin TL'si sermaye transferleri

olmak üzere toplam 435 milyar 351 milyon 82 bin TL Millî Eğitim Bakanlığı bütçesine tahsis edilmiştir.

Bununla birlikte;

- 134 milyar 692 milyon 983 bin TL'si Yükseköğretim Kurulu, Yükseköğretim Kalite Kurulu ve üniversitelerin bütçesi,
- 1 milyar 544 milyon 369 bin TL'si Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi Başkanlığı bütçesi,
- 56 milyar 283 milyon 721 bin TL'si Yükseköğretim Kredi ve Yurtlar Kurumu bütçesi,
- 11 milyar 660 milyon TL'si ilköğretim öğrencilerinin ücretsiz ders kitabı giderleri, taşınmalı ilköğretim/ortaöğretim uygulaması kapsamında öğle yemeği giderleri ve özel eğitime ihtiyaç duyan öğrencilerin taşıma giderleri için Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Fonundan aktarılacak ödenek,
- 1 milyar 500 milyon TL'si okullarda kullanılacak kömür alımları için Hazine ve Maliye Bakanlığı Bütçesinde tefrik edilen ödenek,
- 10 milyar 345 milyon TL'si aday ve çıraklara ödenecek devlet katkısı için Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Bütçesinde tefrik edilen ödenek

olmak üzere toplam eğitim bütçemiz 651 milyar 377 milyon 155 bin TL olarak öngörülmüştür.

**Sayın Başkan,
Değerli Milletvekilleri,**

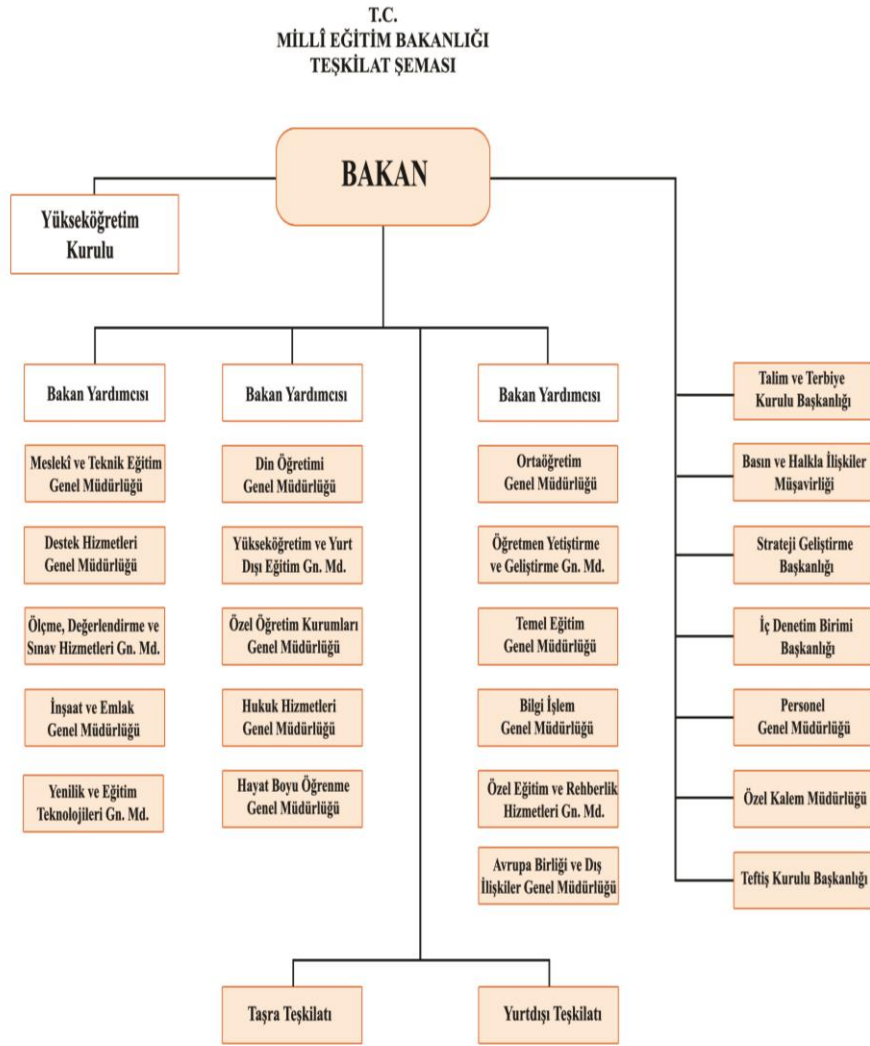
Eğitim, ülkemizin yarınını şekillendiren en önemli unsurdur ve insana dair yapılacak yatırımların en değerlisidir. Hükûmetimiz bu bilinçle hareket etmekte, eğitim alanına yönelik yatırımlarını bilimsel ve pedagojik gelişmelerle koşut bir şekilde sürdürmektedir. Millî Eğitim Bakanı olarak şahsım, eğitim camiamız ve milletimiz adına; genel bütçeden en büyük payı eğitime ayırma geleneğini başlatan ve kararlı bir şekilde sürdüren Sayın Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip ERDOĞAN başta olmak üzere bu süreçte katkısı olan ve bize destek veren herkese teşekkür ediyorum. Eğitimin ortak memleket meselesi olarak görülüp bu desteğin sürdürülmesi önemlidir. Genel Kurulumuzun da bu desteği vereceğine olan inancım tamdır. Vereceğiniz destek için bir kez daha teşekkür ediyorum.

Millî Eğitim Bakanlığı 2023 yılı bütçesinin eğitim ailemize, öğretmenlerimize, öğrencilerimize, velilerimize ve ülkemize hayırlı olmasını diliyor, muhterem heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Mahmut ÖZER
Millî Eğitim Bakanı

1. MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞININ TEŞKİLAT YAPISI

Millî Eğitim Bakanlığı, 1 no'lu Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile merkez teşkilatı, taşra teşkilatı ve yurt dışı teşkilatı olarak yapılandırılmıştır. Bakanlık merkez teşkilatı; Bakanlık Makamı, bakan yardımcılarını ve hizmet birimlerinden oluşmaktadır.

1.1. Yönetim ve Organizasyon

Bakanlığımızın sahip olduğu kurumsal yapı ve kapasitenin etkin bir şekilde kullanılması için planlama, koordinasyon, izleme ve değerlendirme çalışmaları sürdürülmektedir.

Bakanlık görev alanına giren konularla ilgili bilgi, süreç, veri ve istatistikleri bütünsel bir yaklaşımla ele alan coğrafi bilgi sistemi ile entegre bir yönetim bilgi sistemi kurulumu çalışmaları tamamlanmıştır.

Vatandaşların hizmetlere doğru yerden eksiksiz belgelerle başvurmasının sağlanması, ortak hizmetlerin tüm birimlerde aynı şekilde sunulmasının sağlanması, gereksiz yazışmaların kaldırılması, başvurularda istenen belgelerin azaltılması, vatandaşlara başvurularının sonuçlanma süresinin bildirilmesi amacıyla hizmetler e-Devlet ortamına aktarılmaktadır.

Bakanlığımız merkez ve taşra teşkilatı hizmet standartları, Strateji Geliştirme Başkanlığı koordinesinde tamamlanarak Bakanlığımız internet sayfasında yayımlanmış ve görünürlüğü sağlanmıştır.

Kurumların ve/veya birimlerin hiyerarşik yapılarında meydana gelen değişikliklere uygun olarak yazışma kodlarındaki değişimi önlemek ve veri bütünlüğünü sağlamak amacıyla idari birim kimlik kodu uygulamasına geçilmiştir. Bu kapsamda Bakanlığımız tarafından 74.460 idari birim kimlik kodu üretilmiştir.

5018 sayılı Kanun gereğince idare tarafından hazırlanan ve geliştirilen iç kontrol sisteminin yeterliliği ve etkinliğine güvence vermek üzere, söz konusu yasa ve yönetmelikte öngörülen sistem denetimi, mali denetim, uygunluk denetimi, performans denetimi ve bilgi teknolojileri denetim görevleri İç Denetim Birimi Başkanlığının yetki ve sorumluluğunda yürütülmektedir.

Eğitim hizmetlerinin vatandaşlarımıza; etkili, kaliteli, hızlı, ekonomik ve hesap verebilir nitelikte sunulması çağdaş yönetim anlayışının bir gereğidir. Temel insan haklarından biri olan eğitim hakkının vatandaşların memnuniyetini ve yararını esas alan bir yaklaşımla kullandırılması bizim için vazgeçilmez bir öneme sahiptir.

Örgütlerin yaşaması ve gelişmesi için temel koşul, kaynakların etkin, verimli ve yararlı bir şekilde kullanılmasıdır. Bu kaynakların öğretimin kalitesine etki eden yönlerinin eleştirel bir yaklaşımla analiz edilmesi, değerlendirilmesi ve geliştirilmesi denetimle mümkün olmakta ve bu durum denetim faaliyetlerinin eğitim sistemi üzerindeki önemini artırmaktadır.

Bakanlığımızca aktif hale getirilen kalite güvence sistemiyle, bütüncül bir yaklaşımla birbirini tamamlayacak şekilde ulusal ve il düzeyinde örgütlenen teftiş birimleri aracılığıyla Bakanlık personeline, resmi/özel okul ve kurumlara, gerçek ve tüzel kişiler ile gönüllü kuruluşlara daha etkin rehberlik yapılmaktadır.

Kalite güvence sistemi kapsamında, bireysel ve kurumsal gelişme ve politika belirlemeye katkı sağlayacak nitelikte veri ve rapor üretebilen MEBBİS'e eklemli "e-Soruşturma, e-Denetim, e-İzleme, E-Koordinasyon ve e-İdare" alt modüllerinden oluşan e-Teftiş modülü geliştirilmiştir. Böylece hizmetlerin hızlı ve kolay erişilebilir, memnuniyeti esas alan ve düşük maliyetli bir şekilde yerine getirilmesi, veriye dayalı planlama yapılması, hizmet sunulması ve sonuçlandırılması, izlenmesi ve değerlendirilmesi süreçlerinin azami düzeyde dijital ortamda gerçekleştirilmesi sağlanmaktadır.

Bakanlığımızca sunulan hizmetlerin kontrol ve denetimi; ilgili birimlerle iş birliği içinde, süreç ve sonuçları mevzuata, önceden belirlenmiş amaç ve hedeflere, performans ölçütlerine ve kalite standartlarına göre analiz edilerek karşılaştırılmakta, kanıtlara dayalı olarak değerlendirilmekte ve elde edilen sonuçlar ile bu sonuçlara göre geliştirilen öneriler, projeksiyon

sunmak ve yol göstermek amacıyla rapor hâline getirilerek ilgili birimler ve kişilerle paylaşılmaktadır.

Odak merkezine alınan okulların iklimini güçlendirmek için bir taraftan öğrenci, öğretmen ve okul yöneticilerine yönelik eğitim ve desteklere ağırlık verilirken diğer taraftan okulların eğitim ortamları sürekli zenginleştirilmekte; öğretmenlerin mesleki gelişim eğitimleri merkezî planlamadan okul bazlı planlamaya göre gerçekleştirilmektedir. Özdeğerlendirme, denetim ve izleme değerlendirme bulgularına göre yapılan rehberlik, bireysel ve kurumsal gelişimde başat rol oynamaktadır.

Bakanlığımız personeliyle ilgili inceleme, soruşturma ve ön incelemeler ile ilgili iş ve işlemler, hukuki güvence kapsamında disiplin hukuku genel ilkeleri doğrultusunda müfettişlerimiz tarafından yürütülmekte; mevzuata aykırı fiil ve hallerle ilgili idarece gerekli tedbirler alınmaktadır. Disiplin hukuku kapsamındaki çalışmalarda uygulama birliği sağlamak, sağlanan hukuki güvence zemininde ilgili aktörlere yol göstermek amacıyla Teftiş Kurulu Başkanlığınca “Milli Eğitim Bakanlığı Teori ve Uygulamada Disiplin Rejimi” adlı kitap hazırlanmış ve 5.000 adet bastırılarak Bakanlık merkez ve taşra teşkilatının amir ve yöneticileri ile müfettişlere dağıtılmıştır.

1.2. İnsan Kaynağı

Kurumlarda insan kaynaklarını, örgütün amaçları doğrultusunda en verimli şekilde kullanmak, insan kaynağının iç ve dış gelişmelere uygun olarak etkin bir şekilde planlanmasını, geliştirilmesini ve değerlendirilmesini gerektirmektedir.

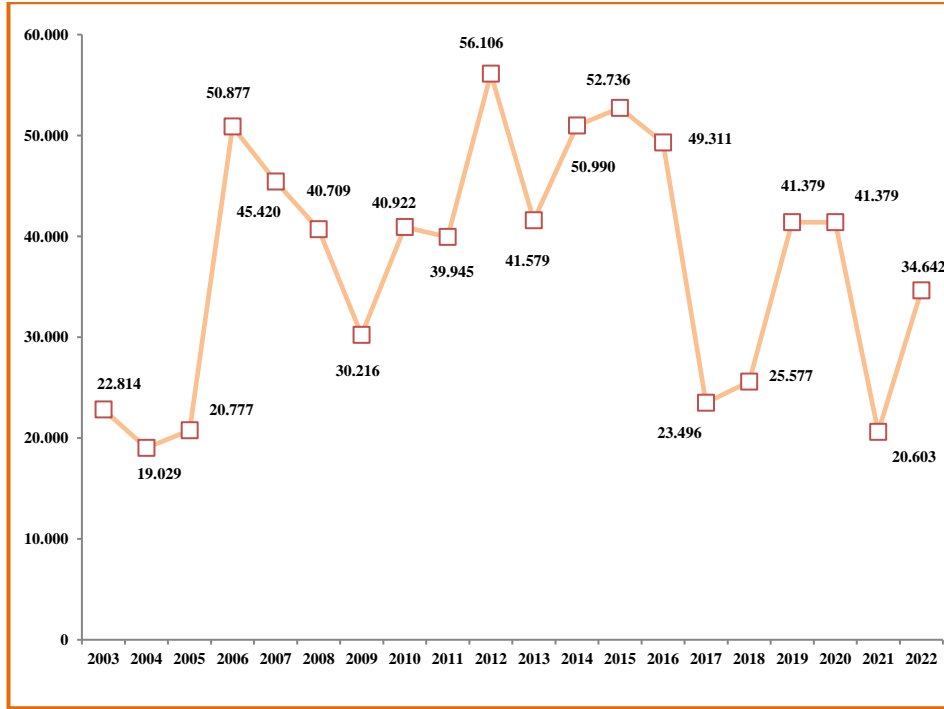
1.2.1. Millî Eğitim Bakanlığı İnsan Kaynağı

Kurumsal amaçlara ulaşmak amacıyla kurumun yapı ve stratejisiyle tutarlı iş gücünün bulunması, seçilmesi, eğitilmesi ve değerlendirilmesine yönelik etkinlikler bütünü olarak tanımlanan insan kaynakları yönetimi Bakanlığımızın önemle üzerinde durduğu temel süreçlerden biridir.

1.2.1.1. Öğretmen İstihdamı

Bakanlığımıza bağlı resmî eğitim kurumlarında 115.767 sözleşmeli statüde olmak üzere toplam 1.009.242 öğretmen görev yapmaktadır. 2003 ile 2022 yılları arasında yaklaşık 750.000 öğretmen ataması gerçekleştirilmiştir.

Grafik 1. Yıllar İtibarıyla Atanan Öğretmen Sayısı (2003-2022)

Not: Ekim 2022 tarihi itibarıyla

Tablo 1. Eğitim ve Öğretim Hizmetleri Sınıfı Personel Sayıları (2022)

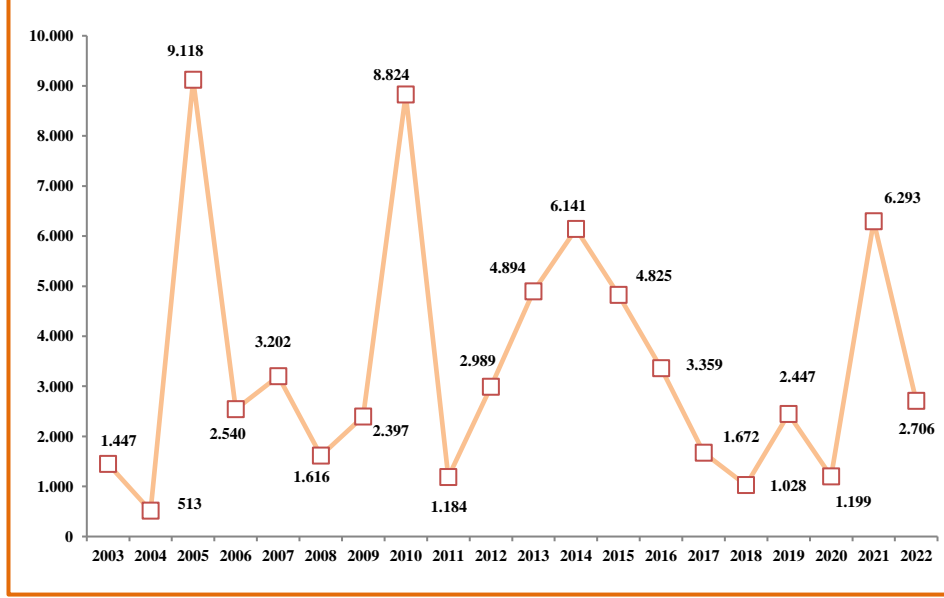
Eğitim ve Öğretim Hizmetleri	
Eğitim Kurumu Yöneticisi	85.078
Kadrolu Öğretmen (657 4/A)	808.397
Sözleşmeli Öğretmen	115.767
Toplam Personel Sayısı	1.009.242

Not: Ekim 2022 tarihi itibarıyla

1.2.1.2. Öğretmen Dışındaki Personel İstihdamı

Öğretmen dışındaki hizmet sınıflarında görev yapan personel sayısı 83.854 olup 2022 yılında istihdamı gerçekleştirilen personel sayısı 2.699'dur. Bu atamaların 1.651'i sözleşmeli statüde, 500'ü de engelli statüde gerçekleştirilmiştir.

Grafik 2. Öğretmen Dışındaki Merkez ve Taşra Teşkilatında İstihdam Edilen Personel Sayısı (2003-2022)

Not: Ekim 2022 tarihi itibarıyla

Bilim ve teknolojideki gelişmeler her meslekte yeni bilgi ve teknolojileri öğrenmeyi ve çalışanların bu konularda yetiştirilmesini zorunlu kılmaktadır. Bilgi toplumunda kurumlar; çalışanlarında karmaşık kurum içi ve dışı ilişkileri kavrayabilme yeterliliği, etkili takım çalışmasına uyum yeteneği gibi çok yönlü becerilere sahip olma özelliği aramaktadır. Bunun gerçekleştirilmesinde ise okul ve taşra yöneticileri ile ilgili görev bazlı yeterliliklerin tespit edilmesi, bu tespitler doğrultusunda ihtiyaçların belirlenmesi ve ihtiyaçlara uygun eğitimlerin verilmesi önemli bir rol oynamaktadır.

2013-2022 yıllarına ait öğretmen dışındaki unvanlarda görev yapan personele düzenlenen hizmetiçi eğitim faaliyetlerine ilişkin bilgiler Tablo 2'de yer almaktadır.

Tablo 2. Öğretmen Dışındaki Unvanlarda Görev Yapan Personele Yönelik Düzenlenen Hizmetiçi Eğitim Faaliyetleri (2013-2022)

Yıllar	Merkezi Faaliyetler		Mahalli Faaliyetler		Faaliyet Sayısı Toplamı	Katılımcı Sayısı Toplamı
	Faaliyet Sayısı	Katılımcı Sayısı	Faaliyet Sayısı	Katılımcı Sayısı		
2013	187	11.201	1.077	45.235	1.264	56.436
2014	124	20.240	704	33.402	828	53.642
2015	249	30.017	11.022	119.963	11.271	149.980
2016	194	19.242	6.184	119.793	6.378	139.035
2017	139	17.216	5.316	125.219	5.455	142.435
2018	134	16.035	6.507	185.630	6.641	201.665
2019	95	8.333	5.032	162.705	5.127	171.038
2020	20	1.235	1.539	36.761	1.559	37.996
2021	18	481	12.739	129.917	12.757	130.398
2022	131	11.580	3.083	77.856	3.214	89.436
Toplam	1.291	135.580	53.203	1.036.481	54.494	1.172.061

Not: Ekim 2022 tarihi itibarıyla

1.2.2. Yükseköğretimde İnsan Kaynağı

Genç kuşaklara çağın gerektirdiği donanımı kazandırıp yeteneklerini keşfettirip kendilerini geliştirme imkânı sağlayarak onları geleceğe hazırlayan üniversiteler, çağdaş dünyanın vazgeçilmez kurumlarıdır. Artan önemlerine bağlı olarak üniversitelerin, her yaşta ve kesimden bilgi talep eden insanlara hizmet verebilecek kurumlara dönüşüm süreci hızla devam etmektedir.

Tablo 3. Yükseköğretim Verileri (2022)

Tür	Devlet	Vakıf	Vakıf MYO	Toplam
Üniversite	129	75	4	208
Fakülte	1.517	497		2.014
Yüksekokul	269	91		360
Meslek Yüksek Okulu	916	112	4	1.032
Enstitü	437	155		592
Araştırma Uygulama Merkezi	3.246	833	5	4.084
Bölüm	15.713	3.515	74	19.302
Anabilim Dalı	30.233	3.871		34.104
Bilim Dalı	6.874	616		7.490
Önlisans/Lisans Programı	15.823	3.713	110	19.646
Yüksek Lisans Programı	12.687	3.183		15.870
Doktora Programı	10.618	671		11.289
Sanatta Yeterlilik Programı	121	14		135

Not: Ekim 2022 tarihli <https://istatistik.yok.gov.tr/> adresinden alınan verilerdir. Millî Savunma Üniversitesi ile birlikte toplam 209 yükseköğretim kurumu bulunmaktadır.

Üniversitelerimizde görev yapan akademik personel sayısında yıllara göre büyük artış sağlanmıştır. 2002-2003 eğitim ve öğretim yılında toplam öğretim elemanı sayısı 76.090 iken 2021-2022 eğitim ve öğretim yılında bu sayı 184.702'ye ulaşmıştır.

Tablo 4. Yükseköğretim Akademik Personel Sayısı (2021-2022)

Akademik Görevler	Devlet	Vakıf	Vakıf MYO	Toplam
Profesör	27.057	5.122	6	32.185
Doçent	17.728	2.416		20.144
Doktor Öğretim Üyesi	32.100	9.355	29	41.484
Öğretim Görevlisi	31.362	6.816	214	38.392
Araştırma Görevlisi	47.387	5.110	0	52.497
Toplam	155.634	28.819	249	184.702

Not: <https://istatistik.yok.gov.tr/> adresinden alınmıştır.

Tablo 5. Öğretim Elemanlarının Akademik Unvanlara Göre Dağılımı (2002-2003/2021-2022)

Öğretim Elemanları	Eğitim Öğretim Yılı		Artış Oranı %
	2002-2003	2021-2022	
Profesör	10.187	32.185	215,94
Doçent	5.401	20.144	272,97
Doktor Öğretim Görevlisi	12.621	41.484	228,69
Öğretim Görevlisi	12.371	38.392	210,34
Okutman	5.691	0	
Uzman, Çevirici, EÖPL, Diğer	2.393	0	
Araştırma Görevlisi	27.426	52.497	91,41
TOPLAM	76.090	184.702	142,74

Not: <https://istatistik.yok.gov.tr/> adresinden alınmıştır.

Uluslararası bilim, teknik ve sanat birikiminden daha fazla yararlanarak ülkemizin gelişimine ivme kazandırabilecek ve ülkemizi ihtiyaç duyulan alanlarda daha ileriye taşıyabilecek nitelikli insan gücünü yetiştirmek amacıyla yürütülen hareketlilik programları kapsamında yurt dışına daha fazla öğrenci gönderilmesi amaçlanmaktadır.

Bu amaçla, Bakanlığımız tarafından yükseköğretim kurumlarının öğretim elemanı ve kamu kurumlarının yetişmiş insan kaynağı ihtiyacını karşılamak üzere, 1416 sayılı Ecnebi Memleketlere Gönderilecek Talebe Hakkında Kanun uyarınca yurt dışına öğrenci gönderilmektedir.

Türkiye’de hizmetine ihtiyaç duyulan bilim ve teknoloji transferinin gerçekleştirilmesi amacıyla yönelik olarak özellikle yükseköğretim kurumlarının öğretim elemanı ihtiyacını karşılamak üzere, Cumhuriyetin ilk yıllarından itibaren yurt dışı eğitim bursu verilmiştir. Bugüne kadar bu burslardan yararlanan öğrenci sayısı 21.289’dur. Bu öğrencilerin 11.749’u 2002-2021 yılları arasında hükümetlerimiz döneminde bursiyer olarak yurt dışına gönderilmiştir.

Bakanlığımız yurt dışı bursiyerlerimizin şartlarında sürekli iyileştirmeler yapmakta, yaptığı düzenlemelerle öğrencilerimizin imkânlarını artırarak söz konusu bursu daha cazip hâle getirmektedir.

2014 yılında 1416 sayılı Kanun’da yapılan değişiklikle mecburi hizmet karşılığı yurt dışına gönderilenlerin öğrenimlerini başarıyla tamamladıktan sonra mecburi hizmet yükümlülüklerini ifa etmek üzere, adlarına gönderildikleri kurumların ilgili kadrolarına atanacakları hükmü getirilmiştir. Bununla birlikte devlet memuru olup burstan yararlanmak isteyen adaylar için öngörölmüş olan istifa şartı ortadan kaldırılmıştır. Ayrıca yurt dışında lisansüstü eğitim amacıyla geçirilen sürelerin tamamının memuriyette geçirilmiş sayılarak, bu sürelerin her yılının bir kademe ilerlemesine ve her üç yılının bir derece yükselmesine esas olacak şekilde değerlendirileceği hükmü ilgili Kanun’a eklenmiştir.

2016 yılında 1416 sayılı Kanun’da yapılan değişiklikle, yurt dışında öğrenim gören öğrencilerin bakmakla yükümlü oldukları eş ve çocuklarının tedavi giderlerinin karşılanması hükmü, devlet memuru olup burstan yararlanmak isteyen adaylar için aylıksız izin hakkı, ruh ve beden sağlığından dolayı öğrenime devam etme imkânı bulunmayan öğrencilerden tahsil masraflarının

istenmemesi ve bu öğrencilerin mecburi hizmet ile yükümlü tutulmamaları da ilgili Kanun'a eklenmiştir.

Benzer şekilde 2021 yılında 1416 sayılı Kanun'da yapılan düzenleme ile yükseköğretim kurumları adına yurt dışına gönderilenlerin öğrenimlerini izlemek ve değerlendirmek üzere adına öğrenim gördükleri yükseköğretim kurumu tarafından danışman atanacağı ve yükseköğretim kurumları adına yurt dışına gönderilenlerden doktora öğrenimlerini başarıyla tamamlayanların, mecburi hizmet yükümlülüklerini ifa etmek üzere adına öğrenim gördükleri yükseköğretim kurumunun atama kriterlerini karşılamaları şartıyla doktor öğretim üyesi kadrolarına, atama kriterlerini sağlamamaları halinde ise öğretim görevlisi kadrolarına atanmalarının yapılacağı hükmü getirilmiştir. Ayrıca taahhüdünü herhangi bir nedenle ihlal eden öğrenciler için faiz borcunun hesaplanmasında artık öğrencilerin taahhüdünü ihlal ettiği tarihin faiz başlangıç tarihi olarak esas alınacağı ve faiz borcunun hesaplanmasına ilişkin hükmün, halen öğrenimlerine devam eden öğrenciler hakkında da uygulanacağı ilgili Kanun'a eklenmiştir.

2013 yılından itibaren, dönüşlerinde Bakanlığımız merkez teşkilatında millî eğitim uzmanı olarak çalıştırılmak üzere Bakanlığımız adına yurt dışına burslu öğrenci gönderilmeye başlanmıştır. Bu kapsamda; zihinsel engelliler eğitimi, özel yetenekliler eğitimi, eğitim sosyolojisi, eğitimde ölçme ve değerlendirme, eğitim teknolojileri, yabancı dil eğitimi gibi alanlarda yurt dışı lisansüstü bursu sağlanmıştır.

1416 sayılı Kanun kapsamındaki burslarda son 10 yılda ülkesine göre değişen miktarlarda %20 ile %70 oranında zam yapılmıştır. Son olarak 2022 yılında 17 ülkenin yurt dışı bursu ile yurt içi burslarında artış yapılmıştır. Yurt dışında lisans ve lisansüstü öğrenim gören bursiyerlere ödenen aylık burs miktarı ülkelere göre değişmekte olup Tablo 6'da gösterilmiştir.

Tablo 6. Ülkelere Göre Lisans ve Lisansüstü Öğrenim Gören Bursiyerlere Ödenen Burs Miktarları (2022)

Ülkeler	Aylık Burs Miktarı	
	Lisans Öğrenimi	Lisansüstü Öğrenim
Almanya	1.330 €	1.490 €
Amerika Birleşik Devletleri	1620 \$	1780 \$
Arjantin	1150 \$	1220 \$
Avustralya	2000 \$A	2200 \$A
Avusturya	1.240 €	1.380 €
Azerbaycan	1150 \$	1220 \$
Belçika	1200	1350
Birleşik Arap Emirlikleri	1150 \$	1220 \$
Bosna-Hersek	810 €	900 €
Brezilya	1150 \$	1220 \$
Bulgaristan	810 €	900 €
Çek Cumhuriyeti	810 €	900 €
Çin	1320 \$	1400 \$
Danimarka	9500 DKK	12000 DKK
Cezayir	810 €	900 €
Endonezya	1150 \$	1220 \$
Etiyopya	1150 \$	1220 \$
Fas	1030	1150
Finlandiya	1200	1350
Fransa	1.380 €	1.590 €
Güney Afrika	1320 \$	1400 \$
Güney Kore	1350 \$	1500 \$
Gürcistan	900 \$	1000 \$
Hırvatistan	860	950
Hindistan	1210 \$	1340 \$
Hollanda	1.330 €	1.490 €
İngiltere (Birleşik Krallık)	1080 £	1200 £

Tablo 6. Ülkelere Göre Lisans ve Lisansüstü Öğrenim Gören Bursiyerlere Ödenen Burs Miktarları (2022) (devamı)

Ülkeler	Aylık Burs Miktarı	
	Lisans Öğrenimi	Lisansüstü Öğrenim
İran	1.120 €	1.250 €
İrlanda	1.520 €	1.680 €
İspanya	1.200 €	1.350 €
İsrail	1.320 €	1.400 €
İsveç	11200 SEK	12500 SEK
İsviçre	2760 CHF	3040 CHF
İtalya	1.200 €	1.350 €
İzlanda	1.030 €	1.150 €
Japonya	187000 JPY	230000 JPY
Kanada	1850 C\$	2000 C\$
Katar	1750 \$	2750 \$
Kazakistan	840 \$	930 \$
Kırgızistan	900 \$	1000 \$
Kolombiya	1000 \$	1100 \$
Kosova	810 €	900 €
Kuzey Makedonya	810 €	900 €
Küba	900 €	1.000 €
Kuveyt	450 KWD	500 KWD
Lübnan	1150 \$	1220 \$
Lüksemburg	900 €	1.200 €
Macaristan	1.030 €	1.150 €
Malezya	1150 \$	1220 \$
Meksika	1150 \$	1220 \$
Mısır	810 €	900 €
Moğolistan	900 \$	1000 \$
Norveç	11700 NOK	13000 NOK
Pakistan	1000 \$	1100 \$

Tablo 6. Ülkelere Göre Lisans ve Lisansüstü Öğrenim Gören Bursiyerlere Ödenen Burs Miktarları (2022) (devamı)

Ülkeler	Aylık Burs Miktarı	
	Lisans Öğrenimi	Lisansüstü Öğrenim
Peru	900 \$	1000 \$
Polonya	900 €	1.000 €
Portekiz	1.030 €	1.150 €
Rusya Federasyonu	1390 \$	1530 \$
Romanya	860 €	950 €
Srbistan	810 €	900 €
Singapur	1340 \$	1800 \$
Saudi Arabistan	4000 SAR	4500 SAR
Tunus	1.030 €	1.150 €
Ürdün	1270 \$	1340 \$
Yeni Zelanda	1270 \$	1340 \$
Yunanistan	900 €	1.000 €

Şu an 51 farklı ülkede 3.904 öğrencimiz eğitim görmektedir. Bursiyerlerin ülkelere ve öğrenim aşamalarına göre dağılımı Tablo 7’de gösterilmiştir.

Tablo 7. Bursiyerlerin Ülkelere ve Öğrenim Aşamalarına Göre Dağılımı (2021-2022)

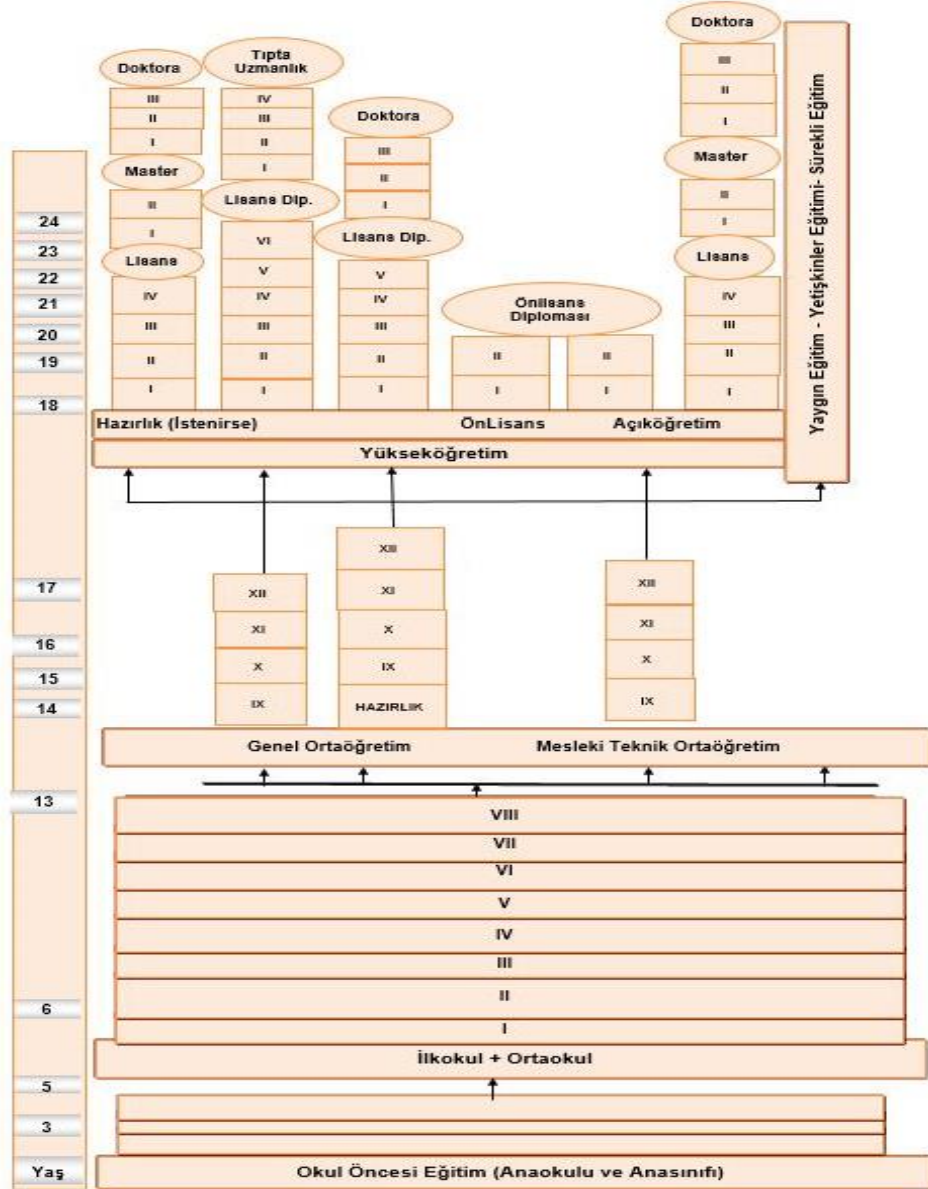
Bursiyerlerin Ülkelere ve Öğrenim Aşamalarına Göre Dağılımı								
S.No	Satır Etiketleri	Kabul Alma / Bekleme Süreci	Yurt İçi Dil Eğitimi	Yurt Dışı Dil Eğitimi	Yüksek Lisans	Doktora	Post Doktora	Genel Toplam
	Kabul Alma / Bekleme Süreci							
	Türkiye	555	161					716
1	A.B.D.			6	142	359	32	539
2	Almanya			23	74	179	1	277
3	Arjantin					4		4
4	Avustralya				22	14	1	37
5	Avusturya				3		1	4
6	Azerbaycan					6		6
7	Belçika				2	10		12
8	Birleşik Krallık				461	1123	28	1612
9	Bosna-Hersek				1	2		3
10	Brezilya					1		1
11	Bulgaristan					1		1
12	Çek Cumhuriyeti					2		2
13	Çin				10	17		27
14	Danimarka					4	1	5
15	Endonezya					2		2
16	Fas				3	7		10
17	Finlandiya				2	3		5
18	Fransa			12	33	13		58
19	Güney Afrika				6	4		10
20	Güney Kore			1	18	14		33
21	Gürcistan					1		1
22	Hrvatistan					1		1
23	Hindistan				2			2
24	Hollanda				44	68		112
25	İran				1	4		5
26	İrlanda				3	6		9
27	İspanya				6	6		12

Tablo 7. Bursiyerlerin Ülkelere ve Öğrenim Aşamalarına Göre Dağılımı (2021-2022) (devam)

Bursiyerlerin Ülkelere ve Öğrenim Aşamalarına Göre Dağılımı								
S.No	Satır Etiketleri	Kabul Alma / Bekleme Süreci	Yurt İçi Dil Eğitimi	Yurt Dışı Dil Eğitimi	Yüksek Lisans	Doktora	Post Doktora	Genel Toplam
28	İsveç				6	1		7
29	İsviçre				4	16		20
30	İtalya				22	8		30
31	Japonya			6	10	15		31
32	Kanada			1	62	25	1	89
33	Katar				5	3		8
34	Kırgızistan				1	1		2
35	Kolombiya					1		1
36	Lübnan				4	6		10
37	Lüksemburg						1	1
38	Macaristan				4	2		6
39	Malezya				7	21		28
40	Meksika					1		1
41	Moğolistan					1		1
42	Norveç				1		1	2
43	Peru				1			1
44	Polonya				1	1		2
45	Portekiz				1	1		2
46	Rusya Federasyonu				35	32		67
47	Sırbistan				1	1		2
48	Tunus				3	4		7
49	Umman				1			1
50	Ürdün			5	19	52		76
51	Yunanistan				2	1		3
	Genel Toplam	555	161	54	1023	2044	67	3904

2. EĞİTİM VE ÖĞRETİM SİSTEMİNİN YAPISI

1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu ile belirlenmiş olan Türk Millî Eğitim Sistemi, “Örgün Eğitim” ve “Yaygın Eğitim” olmak üzere iki ana bölümden oluşmaktadır.

2.1. Örgün Eğitim

Örgün eğitim; belirli yaş grubundaki ve aynı seviyedeki bireylere, amaca göre hazırlanmış programlarla, okul çatısı altında düzenli olarak yapılan eğitimidir.

Örgün eğitim; resmî ve özel olarak okul öncesi, ilkokul, ortaokul, ortaöğretim ve yükseköğretim kurumlarında verilen eğitimi kapsar.

2.1.1. Okul Öncesi Eğitim

Bireyin gelişiminin en kritik dönemi olarak kabul edilen okul öncesi eğitim hizmetleri ülkemizde resmî, özel anaokulları, anasınıfları ve uygulama sınıflarında yürütülmektedir. İsteğe bağlı bir eğitim kademesi olmasına rağmen resmî okullarda okul öncesi eğitim ücretsizdir.

Okul öncesi eğitime erişimi artırmak için gezici öğretmen sınıfı, gezici sınıf, taşıma merkezi ana sınıfı, yaz eğitimi gibi Bakanlığımızca çeşitli modeller geliştirilmiş ve ilgili mevzuatımızda düzenleme yapılmıştır. Okul öncesi eğitim kurumu bulunmayan, yeteri kadar çocuk olmadığı için eğitim kurumu açılmayan, nüfusu az ve dağınık kırsal yerleşim yerlerinde yaz aylarını da kapsayacak şekilde esnek zamanlı, toplum temelli, ücretsiz eğitim veren taşıma merkezi ana sınıfı ve gezici öğretmen sınıfı uygulaması tasarlanmış ve pilot uygulaması yapılmıştır.

Okul öncesi eğitimin yaygınlaşması ve kurumsallaşması yönünde yapılan çalışmalar ile 2021-2022 eğitim ve öğretim yılı itibarıyla 5 yaş grubunda net okullaşma oranı %92,17 olmuştur.

2021-2022 eğitim ve öğretim yılında resmî 3.047 anaokulunda 25.734 öğretmen ve 442.093 öğrenci; bünyesinde anasınıfı bulunan 21.221 okulda 40.044 öğretmen ve 949.145 öğrenci ile eğitim ve öğretim yapılmıştır.

Hedefimiz her çocuğun zorunlu eğitime başlamadan önce en az bir yıl okul öncesi eğitimi almasıdır.

2021-2022 eğitim ve öğretim yılında resmî ve özel 14.124 okul/kurum ile bünyesinde anasınıfı bulunan 22.520 okul/kurumda toplam 1.885.004 çocuk okul öncesi eğitim almıştır.

Nüfusu az ve dağınık olan köy ve benzeri yerleşim yerlerinde okul öncesi eğitimde fırsat eşitliğini sağlamak için Milli Eğitim Bakanlığı Kurum Açma, Kapama ve Ad Verme Yönetmeliğinde yapılan değişiklikle, bir yerleşim yerinde ana sınıfı açılması için gerekli olan çocuk sayısının 10'dan 5'e düşürülmüştür. Bu tedbir ile 20. Millî Eğitim Şurasında yer alan "Okul öncesi eğitimde öncelikle yerinde eğitim tercih edilmelidir" tavsiye kararı gerçekleştirilmiştir. Yapılan düzenlemenin sonuçları sahada hızla görülmeye başlanmış ve 2.624 köy ve benzeri yerleşim yerlerinde yeni ana sınıfı açılarak 19.284 çocuğumuzun okullaşması sağlanmıştır.

Uzak ve seyrek nüfuslu yerleşim yerlerinde ana sınıfı açılmaması durumunda alternatif erişim modellerden "Gezici Öğretmen Sınıfı" modeli ile bir öğretmenin birden fazla yerleşim yerine giderek oradaki çocukları uygun bir alanda toplayıp eğitim verdiği "Taşıma Merkezi Ana Sınıfı" modeli ile bir çocuğun rehber personel eşliğinde en fazla 20-25 km taşınacak şekilde uzak köyden başlanıp taşıma merkezi seçilen yere kadar taşınarak eğitim alması sağlanmıştır.

Şartları elverişsiz hanelerde yaşayan ve okul öncesi eğitime erişimi olmayan çocukları ev ortamında desteklemek amacıyla içinde 52 farklı materyal bulunan "Benim Oyun Sandığım Seti" hazırlanmıştır. Ayrıca söz konusu setin okul öncesi öğretmeni ve okul müdürü aracılığıyla çocuğa ve aileye teslim edildiği her ay düzenli ev ziyaretleri ile çocuğun gelişimin izlenip desteklendiği, aileye rehberlik edildiği bir ev temelli erişim modeli geliştirilmiştir. 2021-2022 eğitim öğretim yılında 9476 sandık çocukların evine ulaştırılmış ve düzenli ev ziyaretleri gerçekleştirilmiştir. 2022-2023

eğitim ğretim yılında 14.000 “Benim Oyun Sandığım Seti”nin çocuklara ulaştırılması planlanmakta olup okul/ğretmen belirleme çalışmaları devam etmektedir.

Ayrıca okul öncesi eğitimde ders yılı içerisinde okula gidemeyen çocuklar için yaz okulları yaygınlaştırılmıştır. Yaz eğitimi uygulaması yapan okullara donatım/kırtasiye/materyal desteği verilmiş, böylece 2021-2022 eğitim ğretim yılı yaz döneminde 80.000 çocuğun yaz eğitimine devam etmesi sağlanmıştır.

Erken ocukluk döneminden başlanarak çocuklara okuma alışkanlığı kazandırmak, onların kelime hazinesini artırmak, dinleme ve konuşma yeteneklerinin gelişimlerini desteklemek amacıyla 2022-2023 eğitim ğretim yılında dezavantajlı okul öncesi eğitim kurumlarına 365 gün öykü seti ile sınıf kitaplığı kurulacak olup dağıtım devam etmektedir.

Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı ile Bakanlığımız arasında imzalanan "Okul ncesi Eğitim Alan ocukların Desteklenmesi Protokolü" kapsamında sosyal yardımlardan yararlanan hanelerde bulunan ve resmî okul öncesi eğitim kurumlarından eğitim alan Türk vatandaşı çocukların eğitim süreçlerindeki beslenme, temizlik hizmetleri ve eğitim programının uygulanmasına yönelik eğitim materyalleri açısından nakdi olarak desteklenmektedir.

2021-2022 eğitim ğretim yılında yapılan pilot uygulama ile şartları elverişsiz yerleşim yerlerindeki 16.000 çocuğa bir ğnlk beslenme desteği sağlanmıştır. 2022-2023 eğitim ğretim yılında ile şartları elverişsiz yerleşim yerlerindeki 60.000 çocuğa bir ğnlk beslenme desteği sağlanmaktadır.

2.1.2. İlköğretim

Anayasamız başta olmak üzere diğer kanunlarda da belirtildiği üzere; ilköğretim, öğrenim çağında bulunan kız ve erkek çocuklar için devlet okullarında mecburi ve parasız olarak verilir. İlköğretim kurumları; 4 yıl süreli ve zorunlu ilkokullar, 4 yıl süreli zorunlu ve farklı programlar arasında tercihe imkân veren ortaokullar ile imam hatip ortaokullarından oluşur.

2021-2022 eğitim ve öğretim yılında resmî 22.480 ilkokulda; 275.767 öğretmen ve 5.122.012 öğrenci, 16.382 ortaokul ve imam hatip ortaokulunda; 4.897.258 öğrenci ve 270 yatılı bölge okulunda 5.156 öğretmen ve 51.152 öğrenci ile eğitim ve öğretim yapılmıştır.

Temel eğitim çağındaki çocukların eğitim hakkından yararlanmaları amacıyla; dezavantajlı öğrenciler başta olmak üzere temel eğitimin tüm kademelerinde; eğitime erişim ve devamların sağlanacağı projelere ağırlık verilmektedir. Öncelikle kaliteli erken çocukluk eğitim hizmetlerinden başlayarak okul öncesi, ilkokul ve ortaokul düzeyinde eğitime erişimin sağlanmasının yanı sıra eğitim hizmet kalitesinin artırılması ve toplumsal farkındalık düzeyinin artırılmasına yönelik projeler ve çalışmalar yürütülmektedir.

Öğrencilerin fiziksel, psiko-sosyal ve zihinsel gelişimlerine katkı sağlamak, sağlıklı beslenme, trafik, çevre duyarlılığı, enerji tasarrufu, doğal varlıkları koruma, tasarruf bilinci gibi konularda erken yaşta farkındalıklarını artırma, teknolojiyi etkin kullanma gibi pek çok alanda proje ve çalışma yürütülmektedir.

Bu kapsamda yürütülmüş ve hâlihazırda sürdürülen projelerimizden bazıları şunlardır;

- Okul Öncesi Eğitimin Güçlendirilmesi Projesi
- Erken Çocukluk Eğitiminde Kalite ve Erişimin Arttırılması Projesi
- İlköğretim Okullarında Devam Oranlarının Artırılması Projesi
- Engeli Olan Çocuklar İçin Kapsayıcı Erken Çocukluk Eğitimi Projesi
- Su Elçileri Eğitimi ve Farkındalığın Artırılması Teknik Destek Projesi
- Romanların Yoğun Olduğu Alanlarda Sosyal İçermenin Desteklenmesi Projesi
- Temel Eğitim Kurumlarında Demokrasi Kültürünün Güçlendirilmesi Projesi
- Depreme Hazır Bir Türkiye İçin Önceliğimiz Güven, Sorumluluğumuz Güvence Projesi
- Eğlenerek Hareket Edelim Sağlıklı Beslenelim Projesi
- Yemekte Denge Eğitim Projesi
- Can Dostları Hareketi Projesi
- Enerji Çocuk Projesi
- Doğa Öncüleri Projesi
- Mobil Trafik Eğitim Tırı
- Enerjimiz Geleceğe-Kodluyorum, Modelliyorum, Üretiyorum Projesi
- Gökyüzü Çocukları Projesi
- 365 Gün Teneffüste Sağlık Projesi
- Afet Eğitimi Projesi
- Eczacıbaşı Hijyen Eğitimi Projesi
- UNICEF Hijyen Malzemesi Bağışı
- Güreş Federasyonu Protokolü

- Köy Yaşam Merkezi Projesi
- Şehrin Akıllı Çocukları Projesi
- Sağlıklı Adımlar Projesi
- Dijital Kanatlar Projesi
- Doğa Eğitim Programları ve Projeleri (TEMA Vakfı)
- İlkokullarda Spor Dalı Eğitimi Projesi

Okul öncesi, ilkokul ve ortaokul öğrencilerinde trafik bilincinin geliştirilmesine yönelik yapılacak çalışmalar kapsamında Emniyet Genel Müdürlüğüne ait “Mobil Trafik Eğitim Tırı” ile ülke genelinde belirlenen okullarda eğitimler verilmektedir.

Yatılı bölge ortaokullarının fiziki, sosyal-kültürel ve akademik yönden iyileştirilmesi ve bu okulların çağdaş yaşam koşullarına göre yeniden tasarlanması amacıyla yürütülmekte olan çalışmalar bağlamında, yatılı bölge ortaokullarında görev yapan aşçılara yönelik olarak “Sağlıklı Beslenme ve Toplu Yemek Üretimi Semineri” düzenlenmiştir.

Yatılı bölge ortaokullarında görev yapan okul müdürlerinin pansiyon yönetimi konusunda bilgi ve becerilerini artırmak ve yatılı bölge ortaokullarında uygulama birliğini sağlamak amacıyla Pansiyon Yönetimi Semineri yapılması planlanmıştır.

“Engeli Olan Çocuklar İçin Kapsayıcı Erken Çocukluk Eğitimi Projesi” ile engeli olan çocukların erken çocuklukta kaliteli kapsayıcı eğitim yoluyla sosyal yaşama katılımlarına katkı sağlanması, uzun vadede istihdam edilmesi, ekonomik ve sosyal yaşama erişimlerinin kolaylaştırılması hedeflenmektedir.

Ayrıca ulusal düzeyde; öğrencilerimizin fiziksel, psiko-sosyal ve zihinsel gelişimlerine katkı sağlamak, sağlıklı beslenme, trafik ve çevre duyarlılığı, enerji tasarrufu, doğal varlıkları koruma gibi konularda erken yaşta

farkındalıklarını geliştirmek, teknolojiyi etkin kullanmalarını sağlamak amacıyla pek çok proje ve çalışma yürütölmektedir.

Uzaktan ve Yüz Yüze Eğitim

Tüm dünyayı etkisi altına alan COVID-19 salgını nedeniyle eğitim ve öğretim faaliyetlerinde hem yüz yüze hem de uzaktan eğitim uygulamalarının birlikte ele alındığı bir sürece geçilmiştir. Bakanlığımız ve TRT iş birliğinde temel derslerde uzaktan eğitim içerikleri kısa zamanda hazırlanmış ve 23 Mart 2020 tarihinden itibaren 11 Haziran 2021 tarihine kadar TRT EBA TV üzerinden yayınlanmaya başlanmıştır. Bununla birlikte süreçten olumsuz etkilenen öğrencilerimizin kaygılarını azaltmaya yönelik olarak eğlendirirken öğreten çocuk programları, kültür, sanat, bilim, spor ve teknoloji gibi öğrencilerin kişisel gelişimlerini destekleyecek içerikler, veli öğretmene özel yayınlar, yarışma programları ile yayınlarımız halen sürmektedir. Tüm içerikler aynı zamanda EBA’da yayımlanmıştır.

Salgın sürecinde evde bulunan öğrencilerimizin yaz tatillerini öğrenerek ve eğlenerek geçirebilmeleri için EBA TV Yaz Okulu Programı uygulanmıştır. Yüz yüze eğitime geçilmesiyle birlikte hafta sonu destek yayınları başlamıştır.

Salgın sürecinde öğrencilerimizin bireysel farklılıkları ve farklı öğrenme yaşantıları da dikkate alındığında ders materyaliyle birlikte destek materyalinin de önemi artmıştır. Öğrencilerimizin zamandan ve mekândan bağımsız şekilde kendi öğrenme süreçlerini destekleyebilecekleri, öğrenme eksiklerini giderebilecekleri veya pekiştirecekleri ilkokul ve ortaokullardaki Türkçe, matematik, hayat bilgisi, sosyal bilgiler, fen bilimleri, T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçölük derslerinde basılı ve elektronik olmak üzere çeşitli materyaller hazırlanmıştır. Bunun yanı sıra öğrencilerin sınıf ortamında ya da diğer zamanlarda gerek bireysel gerekse arkadaşları ile iş birliği içinde çalışmalar gerçekleştirmesine imkân

verecek şekilde yakından uzağa, kolaydan zora, bilinenden bilinmeyene ilkeleri doğrultusunda çeşitli alanlarda simülasyon, animasyon, video, ses, infografik, infovideo, eğitsel oyun, etkileşimli uygulama ve 3 boyutlu uygulamalar gibi dijital içerikler geliştirilmiştir.

Salgının başından itibaren dünyadaki gelişmeler yakından izlenmiş ve ülkemiz açısından da süreç planlamaları yapılmıştır.

Okulların yüz yüze eğitime açılması için alınması gereken önlemlerle ilgili olarak hazırlanan “COVID-19 Salgınında Okullarda Alınması Gereken Önlemler Rehberi”ni doğrultusunda okullar, 2021-2022 eğitim ve öğretim yılına hazır hale getirilerek 6 Eylül 2021 Pazartesi günü itibarıyla 81 ilimizde yüz yüze eğitim haftada 5 gün ve ders süreleri 40 dakika olarak başlatılmıştır.

2.1.3. Ortaöğretim

Ortaöğretim, öğrencilere ortak bir genel kültür vererek yükseköğretime, mesleğe, hayata ve iş alanlarına hazırlamayı; öğrencileri bedenî, zihnî, ahlâkî, manevî, sosyal ve kültürel nitelikler yönünden geliştirmeyi; demokrasi ve insan haklarına saygılı, çağımızın gerektirdiği bilgi ve becerilerle donatılmış olarak geleceğe hazırlamayı amaçlamaktadır.

Ortaöğretim kurumları, millî eğitimin genel ve özel amaçları ile temel ilkeleri doğrultusunda, evrensel hukuka, demokrasi ve insan haklarına uygun; öğrenci merkezli, aktif öğrenme ve demokratik kurum kültürü anlayışıyla işlevlerini yerine getirmektedir.

Öğrencilerimizin ilgi ve yeteneklerini keşfetmelerini ve geliştirmelerini sağlamak, dünyadaki çağdaşları ile rekabet edebilecek bir donanıma erişmiş nesiller olarak yetiştirmek, eğitim sistemini daha demokratik, esnek ve sivil bir yapıya kavuşturmak, eğitim alanındaki özel sektör payını

artırmak ve ortalama eğitim süresini yükseltmek amacıyla kapsamlı bir eğitim reformunu hayata geçirmeye dönük çalışmalar yürütülmektedir.

Temel hak ve özgürlüklere saygılı, insan haklarını esas alan, daha demokratik ve özgürlükçü bir eğitim felsefesi inşa edilmiştir. Ayrıca eğitim ile ilgili diğer mevzuat (yönetmelik ve yönergeler), müfredat ve öğretim programları demokrasi ve insan hakları açısından taranmakta ve analiz edilmektedir. Böylece başta müfredat olmak üzere, eğitime ilişkin pedagojik ve yönetsel tüm materyallerin millî-manevi değerlerimizle ve demokratik ilkelerle uyumlu hâle getirilmesi amaçlanmaktadır.

Kazanılan becerilerin içselleşmesinde her türlü öğrenme içeriği ilgili, ilişkili, geçirgen, analitik ve birbirini tamamlayıcı olarak tasarlanacak ve hayata geçirilecektir. Bu doğrultuda müfredat; çocukların ilgi ve yetenekleri doğrultusunda esnek ve uygulamalı olarak iyileştirilecektir.

Okul terklerinin ve öğrenci barınma sorunlarının en aza indirilmesine, güvenli eğitim ortamlarının sağlanmasına, kadın ve çocukların da içerisinde yer aldığı dezavantajlı kesimlerin eğitimden azami derecede faydalanmasına yönelik faaliyetlere aksatılmadan devam edilmektedir. Eğitim ve öğretimde niteliğin yükseltilmesi, okullar arasındaki nitelik ve nicelik farklılıklarının giderilerek fırsat ve imkân eşitliğinin sağlanması, çağ nüfusu içindeki herkese öğrenim hakkının kullandırılması ve kaynakların rasyonel olarak kullanılması yönündeki çalışmalar sürdürülmektedir.

Ortaöğretim; genel ortaöğretim, mesleki ve teknik ortaöğretim ve din öğretimi olmak üzere üç bölümden oluşmaktadır.

2.1.3.1. Genel Ortaöğretim

Genel ortaöğretim kurumları Anadolu liseleri, fen liseleri ile sosyal bilimler liselerinden oluşmaktadır.

Fen liselerinde, fen ve matematik; sosyal bilimler liselerinde, edebiyat ve sosyal bilimler alanlarında nitelikli insan yetiştirilmesi ve yükseköğretimde ilgili alanlara kaynaklık edilmesi amaçlanmaktadır.

2021-2022 eğitim ve öğretim yılında resmî 2.885 Anadolu lisesinde 118.805 öğretmen, 1.955.214 öğrenci; 344 fen lisesinde 9.323 öğretmen, 131.033 öğrenci; 93 sosyal bilimler lisesinde 2.844 öğretmen, 40.047 öğrenci ile eğitim ve öğretim faaliyetleri sürdürülmüştür. Ayrıca, 3.231 özel genel lise, 1 açık öğretim lisesi bulunmaktadır.

Eğitim sisteminde, bireylerin kişilik ve kabiliyetlerini geliştiren, hayat boyu öğrenme yaklaşımı çerçevesinde iş gücü piyasasıyla uyumunu güçlendiren, özel sektörün katkısını artıran, fırsat eşitliğine dayalı, kalite odaklı dönüşüm sürdürülmektedir.

Bakanlığımızın 2019-2023 Stratejik Planı doğrultusunda öğrencilere üretim kültürünü aşılama, düşündüğünü hayata geçirebilen, yenilikçilik, yaratıcılık, eleştirel düşünme, problem çözme ve girişimcilik gibi çağın gerektirdiği becerilere sahip, ekonomik ve sosyal gelişmelere katkı sağlayan bireyler yetiştirmek amaçlanmaktadır.

Bu kapsamda; 2022-2023 eğitim öğretim yılında 152 adet ders kitabı okutulmakta; 38 adet “Beceri Temelli Etkinlik Kitabı”, 26 adet “Kazanım Kavrama Kitabı”, üç binden fazla etkinlikten oluşan “Kavram Öğretimi Çalışması Kitapları”, 47 farklı etkinlik sorusu ile “Günlük Hayattan Matematik Modelleme Kitabı”, 79 farklı etkinlikten oluşan “Düşünüyorum Tematik Çalışma Kitabı”, “İngilizce 9-12 ve Almanca

A1.1 Oyun ve Etkinlik Kitapları” da öğrencilerimize ek materyal olarak sunulmaktadır.

2.1.3.2. Mesleki ve Teknik Ortaöğretim

Genç nüfus yoğunluğu açısından Ülkemiz, çok az ülkenin sahip olduğu önemli bir potansiyele sahip olup, genç nüfusundan kaynaklanan imkânlar bakımından demografik fırsat penceresinde bulunmaktadır. Türkiye'nin bu üstünlüğünün ekonomik üretim sürecine katkı sağlayabilmesi gençlerin bilgi ve beceri düzeylerinin artırılması ve iş gücü piyasasında aktif olarak yer almaları mesleki eğitim yoluyla sağlanmaktadır. Yani mesleki eğitim, gençlerimizin üretim süreçlerine nitelikli olarak katılmasını sağlayacak kilit süreçtir. Mesleki eğitim bireylere, istihdam edilmelerini kolaylaştıracak bilgi, beceri ve yetkinlikleri kazandırmakta ve toplum genelindeki işgücü istatistiklerine olumlu etkide bulunmaktadır.

Mesleki ve teknik ortaöğretim kurumları, ortaokul üzerine öğrenim süresi dört yıl olan yatılı ve/veya gündüzlü olarak eğitim ve öğretim veren kurumlardır. Mesleki ve teknik ortaöğretim kurumları; “mesleki ve teknik Anadolu liseleri”, “çok programlı Anadolu liseleri”, "mesleki eğitim merkezleri", “özel eğitim meslek liseleri”, “güzel sanatlar liseleri” ve “spor liseleri”dir.

Mesleki ve teknik eğitim, öğrencileri iyi vatandaş olarak yetiştirmenin yanı sıra esnek bir yapı içinde ilgi ve yetenekleri doğrultusunda ortak bir genel kültür vererek bir üst öğrenime ve/veya iş hayatına hazırlamayı amaçlamaktadır.

2022-2023 eğitim ve öğretim yılından itibaren 50 alan 107 dalda; mesleki eğitim merkezlerinde ise 34 alan 184 meslek dalında eğitim ve öğretim faaliyetleri devam etmektedir.

2021-2022 eğitim ve öğretim yılında resmî 3.970 mesleki ve teknik ortaöğretim okulunda, 135.355 öğretmen ve 1.694.148 öğrenci ile eğitim ve öğretim yapılmıştır.

21. yy'da Türkiye'nin mesleki ve teknik eğitimle ilgili öncelikli hedefleri; mesleki ve teknik eğitimin katılımcı bir anlayışla yönetilmesi, nitelikli iş gücünün yetiştirilmesi, mezunların üretime katılacak şekilde yetiştirilmesi, uygulanan programların iş piyasasının ihtiyaçlarına göre hazırlanması, eğitimin sosyal ve sektörel entegrasyonunun sağlanması, mesleki ve teknik eğitim sisteminin sürekli geliştirilmesi ve kalitesinin artırılması, öğrencilere temel becerilerin yanında üst düzey becerilerin, iş ahlakının ve girişimcilik anlayışının kazandırılması olmuştur. Bu anlayış çerçevesinde mesleki eğitimde paradigma değişimine gidilmiş ve mesleki eğitim süreçlerinin daha iyiye evrilmesini sağlamak amacıyla sektörle iş birlikleri güçlendirilmiştir.

Bu iş birlikleri kapsamında müfredatın güncellemesinden öğretmenlerin işbaşı eğitimine, işletmedeki öğrencilerin beceri eğitimlerinden istihdam odaklı kariyer günlerine, mesleki eğitim merkezlerinin güçlendirilmesine, Ülkemizin ihtiyaç duyduğu öncelikli Ar-Ge ve inovasyon alanlarında öğretmen ve öğrencilerimizin buluş içeren özgün çalışmalarının ürüne dönüştürülmesi ve bu ürünlerin fikri ve sınai mülkiyet haklarının korunmasının sağlanmasına kadar birçok eğitim süreci yer almaktadır.

Güncellenen mesleki ve teknik ortaöğretim programlarıyla öğrencilerin dijital okuryazarlık becerilerinin güçlendirilmesi amaçlanmış ayrıca programlar öğrencilerin meslek alanlarındaki yeni teknolojilere uyumlarını artıracak içerik ve etkinliklerle zenginleştirilmiştir. Yeni modelde öğrencilerin ilgi, yetenek ve tercihlerine yönelik seçmeli meslek dersleri oluşturulmuştur.

Anadolu meslek ve Anadolu teknik programları arasında geçiş imkânları artırılmış, mesleki ve teknik ortaöğretim yapısında esneklik sağlanmıştır. Bunun yanı sıra Anadolu teknik programındaki 12. Sınıf öğrencilerinin kariyer planlamalarına destek olmak amacıyla "Akademik Paket" modeli hayata geçirilmiştir. Öğrencilerin mesleklerine öğgü derslerle geç tanışmalarının önüne geçilerek meslek derslerinin dokuzuncu sınıfta başlaması sağlanmıştır.

Gerçekleştirilen mevzuat düzenlemeleri ile mesleki eğitim merkezleri zorunlu örgün ortaöğretim kapsamına alınmıştır. Ortaöğretim Kurumları Yönetmeliğinde yapılan değişiklik ile de bu programda okuyan öğrencilerin fark derslerini kendi okullarında alarak meslek lisesi diploması alabilmeleri sağlanmıştır. Ayrıca, önceki yıllarda kalfalık ve ustalık belgesi almış olanların fark derslerini tamamlayarak meslek lisesi diploması alabilmeleri için tarihi itibariyle Telafi Programı başlatılmıştır. Böylelikle mesleki eğitim merkezi öğrencilerinin lise mezunu sayılmalarının önündeki en büyük engel kaldırılmıştır.

Bununla birlikte, 3308 sayılı Mesleki Eğitim Kanunu'nda yapılan düzenlemeyle işverenler tarafından 9, 10 ve 11. sınıf ıracak öğrencilere ödenmesi gereken asgari ücretin %30'u ve 12. sınıf kalfa öğrencilere ödenmesi gereken asgari ücretin %50'si, işletmeye devlet katkısı olarak geri ödenerek işletme üzerindeki maddi yük tamamen kaldırılmıştır.

Ortaöğretim Kurumları Yönetmeliğinde değişiklik ile de lise ve üstü mezunların katılabileceği "Mesleki Eğitim Merkezi Ustalık Telafi Programı" başlatılmış, bu sayede gençlerimizin bu programa kayıt olarak meslek sahibi olabilmeleri ve genç işsizliğin azaltılması yolunda önemli bir adım atılmıştır.

Genç İstihdamı Ulusal Stratejisi kapsamında lise ve üstü mezunu olup istihdam da olmayan genç işsizlerin kısa süreli mesleki eğitim merkezleri programları yolu ile istihdama kazandırılması amacıyla düzenleme yapılmıştır.

Üretim ekosisteminin ihtiyaç duyduğu yetkinliklere sahip insanları üreticilerle birlikte yetiştirmek vizyonu çerçevesinde Bakanlığımız ile Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı iş birliğinde yapılan çalışmalar neticesinde 81 ilde 256 Sanayi bölgesinde, Organize Sanayi Bölgeleri Mesleki Eğitim Merkezi irtibat bürosu açılmıştır. Mesleki eğitim merkezi irtibat büroları sayesinde organize sanayi ve sanayi bölgelerinde 25.504 olan çırak öğrenci sayısı bir yıl içinde 102.492'ye ulaşmıştır.

Ceza ve infaz kurumlarındaki tutuklu ve hükümlülerin mesleki becerilerini geliştirip maddi destek kazanma, zamanı verimli kullanma ve hüküm sona erdikten sonra sosyal yaşamla entegrasyon ve iş gücü piyasasına kolay geçişleriyle ilgili bir mekanizma tesis etmek amacıyla Adalet Bakanlığı ile Bakanlığımız arasında yapılan protokol kapsamında mesleki eğitim merkezleri açılmaya başlamıştır.

Yapılan düzenlemeler hem işveren hem de öğrenciler tarafından olumlu karşılanmış ve mesleki eğitim merkezi programına olan talep çok ciddi anlamda artış göstermiştir. Öyle ki, 25 Aralık 2021 tarihinde yapılan Kanuni düzenlemeyle mesleki eğitim merkezi programında kayıtlı çırak ve kalfa sayısı 160 binlerden 880 bin seviyesine ulaşmıştır.

Mesleki ve teknik eğitim sisteminin güçlendirilmesi için sektörle yapılacak işbirliklerine önem verilmektedir. Protokoller kapsamında sektörle işbirliği içerisinde, ASELSAN Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi, İstanbul Teknik Üniversitesi Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi, Çağaloğlu Geleneksel Türk Sanatları Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi, Demirören Medya Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi gibi model okullar faaliyete geçirilmiştir.

Ülkemizin ihtiyaç duyduğu öncelikli Ar-Ge ve inovasyon alanlarında öğretmen ve öğrencilerimizin buluş içeren özgün çalışmalarının ürüne dönüştürülmesi ve bu ürünlerin fikri ve sınai mülkiyet haklarının korunması sağlanarak ekonomik değere dönüştürülmesiyle ilgili çalışmalar yapılmıştır.

26 ilde mesleki ve teknik eğitim veren okulların bünyesinde 55 Ar-Ge merkezi kurulmuştur. Yapılan çalışmalar neticesinde mesleki ve teknik eğitim kurumları tarafından 528 patent, 974 faydalı model, 5.187 tasarım ve 1.069 marka olmak üzere toplam 7.758 başvuru yapılmıştır. Yapılan başvuruların şu ana dek 18 patent, 57 faydalı model, 817 tasarım ve 315 marka olmak üzere 1.207'si tescil edilmiştir.

Mesleki ve teknik ortaöğretim okul ve kurumlarında mali kaynakların israfının önlenmesi, bütçe imkânları ile eğitim ortamlarının etkin ve verimli kullanımının sağlanması amacıyla Kurumlar Arası Paylaşım Projesi (KUPA) hayata geçirilmiştir.

Eğitim süreçlerinin en önemli enstrümanı olan öğretmenlerimizin mesleki gelişimlerini sağlamak ve alanlarıyla ilgili eğitimlerini sektör desteği almalarını sağlamak amacıyla yüzyüze ve uzaktan eğitimler düzenlenmiştir.

Öğrencilerimizin gerçek iş ortamında eğitim almasının önünü açılması amacıyla döner sermaye (DÖSE) kapsamında yapılan çalışmalarla DÖSE gelirlerinde %219 oranında artış sağlanmıştır. Böylelikle 2021 yılı ilk dokuz aylık gelir toplamları 426.935.295,52 TL iken 2022 yılı ilk dokuz aylık gelir toplamları 1.362.789.924,24 TL olmuştur.

İklim değişikliği, su kaynaklarındaki azalma ve küresel su talebindeki artış, güvenilir gıdaya olan talep gibi faktörler sonucu önemi daha da artan tarım ve hayvancılık alanında verilen mesleki eğitim yeni bir iş birliği yaklaşımıyla ele alınmıştır. Tarım ve Orman Bakanlığı ile imzalanan

“Mesleki ve Teknik Eğitimde Ortak Yönetim Modeli Protokolü” ile tarım alanı ile ilgili farkındalık oluşturulacak, tarım alanının tercih edilirliliği artırılacak, tarım sektörüne yönelik modern teknolojilerle, laboratuvar teknikleriyle, tohum ve tohum ıslahlarıyla ilgili çok boyutlu bir şekilde her alanda yeteneği olan genç insanları yetiştirilmesi sağlanacaktır.

Bakanlığımız ile Gençlik ve Spor Bakanlığı arasında okullarda yeterli fiziksel ve eğitsel altyapı oluşturularak öğrencilerin spor aktivitelerine erişimlerinin sağlanması, sporun tabana yayılması, öğrencilerin erken yaşta spora yönlendirilmesi ve yetenekli öğrencilerin keşfedilmesi bilinçli, ahlaklı ve elit sporcuların ortaya çıkması, branşlarında uzmanlaşarak uluslararası spor camiasında Türkiye’yi temsil edecek sporcu yetiştirmek amacıyla “Spor Liseleri Ortak Yönetim Modeli İş Birliği Protokolü” imzalanmıştır. Bu protokol ile 73 ilde bulunan 97 spor lisesi yeni bir boyuta taşınarak yeni yönetim modeliyle güçlendirilecektir.

Kültür ve Turizm Bakanlığı ile imzalanan “Güzel Sanatlar Liseleri Ortak Yönetim Modeli İş Birliği Protokolü” ile 81 ilde 101 güzel sanatlar lisesinde yeni bir yola girilmiştir. Bu işbirliği kapsamında 7 ilimizde “Tiyatro” alanı açılmıştır. Ortak yönetim modeli ile güzel sanatlar liselerinin yönetimi birlikte şekillendirilecek, öğretim programları birlikte güncellenecektir. Kültür ve Turizm Bakanlığı sanatçılarının ders verdiği ve etkinlikler gerçekleştirdiği güzel sanatlar liseleri ile öğrencilerimizin ve öğretmenlerimizin Kültür ve Turizm Bakanlığının ulusal ve uluslararası etkinliklerinde yer aldığı, kendi performanslarını sergiledikleri bir açılıma doğru çok kapsamlı iş birliği hayata geçirilecektir.

Mesleki ve teknik ortaöğretimde öğretim programlarının güncellenmesi doğrultusunda standart donatım listeleri, mimari yerleşim planları ve ihtiyaç analizleri çalışmaları yapılmaktadır.

Mesleki ve teknik ortaöğretim öğrencilerinin millî, manevî, ahlaki, insanî ve kültürel değerleri geliştirmeleri, yardımlaşma, kardeşlik, merhamet, vicdan, birlik ve beraberlik duygularının pekiştirilmesi ve ihtiyaç sahiplerine yardım etmeleri amacıyla gerçekleştirilen Meslek Lisesi Öğrencileri Ailelerimizle Buluşuyor projesi ile 382. 943 kişiye destek sağlanmıştır.

Öğrencilerin, mesleki beceri ve yeteneklerinin tespit edilmesi ve doğru alanlara yönlendirilmesi amacıyla Mesleki Eğilim Belirleme Yetenek Ölçme Bataryası (YEBATÜRK) hazırlanmış ve 8. Sınıf öğrencilerine pilot uygulaması gerçekleştirilecektir. Spor liselerinin tanıtımı için çalışmalar gerçekleştirilmiştir.

14. Uluslararası MEB Robot Yarışması 13-16 Haziran 2022 tarihleri arasında Şanlıurfa'da gerçekleştirilmiştir.

Uluslararası Öğrenci Değerlendirme Programı (PISA) araştırmasına 30 İilde 50 mesleki ve teknik Anadolu lisesi ile çok programlı Anadolu lisesi katılmıştır. Bu süreçte PISA'ya katılacak okulların bilgisayar laboratuvarı alt yapısı güçlendirilmiş, bu okullardaki öğrencilerin bilgisayar okuryazarlığı ile fen, matematik ve Türkçe okuryazarlığı artırılması çalışmaları yapılmıştır.

Mesleki ve teknik ortaöğretim kurumlarında özel eğitime ihtiyaç duyan kaynaştırma/bütünleştirme yoluyla eğitime tabi öğrencilere verilen eğitimin niteliğinin artırılması amacıyla okul iklimi ve kaynaştırma/bütünleştirme yoluyla eğitim uygulamaları ile ilgili eğitimler düzenlenmiştir.

Ülkemizin cazibe merkezi haline getirilmesi ve tanıtımına katkıda bulunulması amacıyla 6 ilde 7 kurum olmak üzere uluslararası mesleki ve teknik Anadolu lisesi açılmıştır. Bu okullara Arnavutluk, Bosna-Hersek, Bulgaristan, Kosova, Kuzey Makedonya ve Sırbistan'dan oluşan 6 Balkan

ülkesinden makine ve tasarım teknolojisi, yenilenebilir enerji teknolojileri, maden teknolojisi, endüstriyel otomasyon teknolojileri, elektrik elektronik teknolojisi ve yiyecek içecek hizmetleri alanlarına 70 uluslararası öğrenci alınmasına karar verilmiştir.

Mesleki ve teknik eğitimde son zamanlarda yapılan çalışmalar meyvelerini vermeye başlamış ve ülkemizin gençleri için mesleki ve teknik eğitim daha fazla tercih edilir hale gelmiştir. 2021 yılında sınavla öğrenci alan eğitim kurumlarının doluluk oranları %95,2 iken, 2022 yılında doluluk oranı %98,4'e yükselmiştir. Ayrıca sınavla öğrenci alan mesleki ortaöğretim kurumları arasında yüksek başarılı öğrencilerin tercihi olan kurumların sayısı da artmaya devam etmiştir. ASELSAN Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi (MTAL), ASELSAN Konya MTAL ve Teknopark İstanbul MTAL, 2022 yılında da %1'lik başarı diliminden öğrencilerin tercihi olmuştur. Bu kurumlara 2022 yılında açılan Demirören Medya MTAL de katılmıştır. İstanbul Havalimanı MTAL ve Sabiha Gökçen MTAL de üst yüzdellik dilimlerden öğrenci alan okullar arasındadır.

Millî eğitim politikamız doğrultusunda; meslekî eğitimin kalitesini artırmak ve eğitim-istihdam-üretim bağlantısının sağlıklı bir zeminde yürütülmesini sağlamak amacıyla önemli adımlar atmaya devam edilecektir.

Mesleki ve Teknik Eğitimde Kalite (METEK3) kapsamında “Sektörel Mükemmeliyet Merkezlerinin Kurulması Yoluyla Mesleki ve Teknik Eğitimin Kalitesinin Artırılması Teknik Destek Projesi” ile mesleki ve teknik eğitimin sektörle iş birliğinin artırılması amacıyla 15 "sektörel mükemmeliyet merkezi" kurulmasıyla ilgili çalışmalar başlatılmıştır.

Oluşturulacak “Dijital İstihdam Eşleştirme Platformu” ile hem öğrencilerin aradıkları işe hem de işletmelerin aradıkları nitelikte elemana çevrim içi sistem kanalıyla çok daha hızlı bir şekilde erişebilirlik sağlanacaktır.

Artan gıda talebi, iklim değışikliği, şehirleşme, toprak ve su kaynakları ile tarımsal ürünler ve üretici üzerinde baskı oluştururken; değışen iklime uygun bitki ve hayvan türlerinin geliştirilmesi, çevre ve biyolojik çeşitliliğin korunması önem kazanmakta, daha az kaynakla gıda talebinin karşılanabilmesi için nitelikli işgücü ve teknolojiye ihtiyaç artmaktadır. Bu doğrultuda tarım alanının güçlendirilmesi amacıyla “Eğitimden Üretime Tarım Projesi” yürütülecektir.

Mevcut durumda mesleki ve teknik ortaöğretim kurumlarında 50 alan ve 107 dalda eğitim verilmektedir. 2023 yılında değışen meslekler, gelişen teknoloji ve sektörün talebi dikkate alınarak tüm alanlar için sertifika programına götüren seçmeli ders paketleri oluşturulması hedeflenmektedir. Bu sayede statik program geliştirme anlayışından dinamik program geliştirme anlayışına geçilecektir.

2023 yılında Ar-Ge faaliyetleri güçlü olan okullarda gençleri ve ihtiyaç duyan sektör temsilcilerinin Ar-Ge faaliyetlerini desteklemek amacıyla 5 ilde kuluçka merkezi kurulması hedeflenmektedir.

2023 yılında, istihdam alanları genişlemesi beklenen endüstriyel reklamcılık, yazılım, siber güvenlik, batarya teknolojisi, susuz tarım vb. meslek alanlarına ilişkin ihtisaslaşmış okullar açılması hedeflenmektedir.

2.1.3.3. Din Öğretimi

Bakanlığımız, öğrencilerimizin din, ahlak, değerler ve din kültürü alanında ortak ve doğru bilgiye dayalı bilgilenmelerini ve kültürlenmelerini sağlamak için gerekli çalışmalarını hassasiyetle yürütmektedir. Ülkemizdeki din eğitim ve öğretiminin temel dayanağını Anayasamızın 24. maddesinde belirtilen “... *din ve ahlak eğitim ve öğretimi devletin gözetim ve denetimi altında yapılır. Din kültürü ve ahlak öğretimi ilk ve ortaöğretim kurumlarında okutulan zorunlu dersler arasında yer alır. Bunun dışındaki*

din eğitimi ve öğretimi ancak kişilerin kendi isteğine, küçüklerin de kanuni temsilcisinin talebine bağlıdır...” hükmü oluşturmaktadır.

Öte yandan, 1924 yılında yürürlüğe giren Tevhid-i Tedrisat Kanunu ile imam hatip okulları millî eğitim sistemimiz içerisinde yer almıştır. İmam hatip okulları, Türk millî eğitim sisteminde gelişen ve kendine özgü eğitim müfredatıyla dünyaya model olan köklü eğitim kurumlarımız olarak temel İslam bilimleri ile fen ve sosyal bilimlerin bir arada okutulduğu, öğrencileri hem mesleğe hem de yükseköğretime hazırlayan kurumlar olarak varlığını devam ettirmektedir. Mazî ile istikbal arasında bir köprü olup İslam bilim, kültür ve medeniyet mirasının sonraki nesillere aktarılmasında öncü role sahip bu okullarda Devletimizin himayesinde ve denetiminde sahih bir din eğitimi verilmektedir.

2021-2022 eğitim ve öğretim yılında 1.693 imam hatip lisesinde 521.264, 3.451 imam hatip ortaokulunda da 710.264 öğrenci eğitim ve öğretim görmüştür.

Okullarımızda Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi dersinin yanı sıra Kur'an-ı Kerim, Peygamberimizin Hayatı ve Temel Dini Bilgiler seçmeli derslerinin öğretimi gerçekleştirilmektedir. İlköğretim ve ortaöğretim kademeleri ile imam hatip okulları, liseye ve üniversitelerin bütün bölümlerine öğrenci yetiştiren, eğitim içeriği, özgünlüğü ve çeşitliliği ile markalaşmış ve ülkemizin telif bir eğitim modeli olmuştur. İmam hatip okullarında 21. yüzyıl becerileri bağlamında öğrencilerin ilgi, kabiliyet ve kariyer hedeflerine göre uygulanan “Program Çeşitliliği” ile Temel İslam Bilimleriyle birlikte Fen ve Sosyal Bilimler, Uluslararası, Yabancı Diller, Mûsikî, Spor, Geleneksel ve Çağdaş Görsel Sanatlar, Hafızlık, Teknoloji proje ve programları bulunmaktadır.

Uluslararası Anadolu İmam Hatip Programı, ülkemizin din eğitimi tecrübesinin ve imam hatip okullarının dünyaya açılan uluslararası boyutu olmaya devam etmektedir. Bugün, belirlenen Anadolu imam hatip liselerinde öğrencilere Arapça, İngilizce, Almanca, İspanyolca, Rusça, Çince, Fransızca, Farsça, Japonca ve İtalyanca dillerini öğrenme imkânı sunulmaktadır. İmam hatip ortaokullarında “Yoğunlaştırılmış dil programı” uygulamasına devam edilmektedir. Edindiği ilmî birikim ile Kur’an’ın anlaşılması ve topluma yol göstermesinde rol alacak hafızların yetiştirilmesi için “Örgün Eğitimle Birlikte Hafızlık” projesi uygulanmaktadır.

Okular arasında fırsat eşitliği sağlamak, bir üst öğrenime hazırlık çalışmalarını iyileştirmek ve sistematik hâle getirmek amacıyla Anadolu imam hatip liselerinde ve imam hatip ortaokullarında Hedef 2023 (LGS-YKS) çalışmaları gerçekleştirilmiştir. “Çelebi Programı” ile hazırlık programı uygulayan Anadolu imam hatip lisesi öğrencilerinin yabancı dillerini geliştirmeleri için yurtdışı eğitim etkinlikleri düzenlenmiştir. Okullarımızda kurulan, akademisyenlerin ve uzmanların yer aldığı “Okul Danışma Kurulları” özgün eğitim stratejileri geliştirerek ulusal eğitime katkı sunmaktadırlar. Yönetici ve öğretmenlerimize yönelik olarak mesleki gelişim (ÖGEP, YÖGEP, DÖGEP) programları uygulanmıştır. Kur’an eğitimi ve öğretimiyle ilgili öğretmenlerimize Tashih-i Huruf eğitimleri verilmiştir. “Öğretmen ve Okul Yöneticilerinin Mesleki Gelişiminde Yeni Yaklaşımlar” projesi kapsamında “Öğretmen-Yönetici Hareketlilik Programları” düzenlenmiştir. “Öğretmen Yaz Eğitim Etkinlikleri” kapsamında yaz tatilinde mesleki gelişim çalışmaları yürütülmüştür. “Çevreme Duyarlıyım, Değerlerime Sahip Çıkıyorum Projesi” ile öğrencilerimizin millî, manevi, ahlaki ve insani değerleri kazanmalarına yönelik çalışmalar yapılmıştır. Öğrencilerin mesleki bilgi ve becerilerini desteklemeye yönelik “Mesleki Uygulama Programı” yürütülmüş, başarılı olan öğrencilerimiz için yaz tatilinde “ileri” eğitim programları uygulanmıştır. Öğrencilerin sosyal ve duygusal becerilerinin

desteklenmesi amacıyla mesleki, sosyal ve kültürel etkinlikler ve yarışmalar düzenlenmiştir.

Öğrencilerimizin çoklu alanda gelişimleri için "Eğitimde Rehberlik ve Destekleme Modeli(ERDEM)" Destek Programıyla belirlenen okullarımıza hibe desteği verilmiştir. Okullarımızdaki başarılı örneklerin ve model uygulamaların tanıtılması ve yaygınlaştırılması amacıyla "Başarılı Örnekler Sergisi Projesi" yürütülmüş ve dereceye giren okullara ödül töreni düzenlenmiştir. İnovasyon, STEM, robotik alanında eğitim vermek amacıyla "HİSAR (İmam Hatip, İnovasyon, Stem, Atölye, Robotik)" projesiyle öğretmenlerimize eğitici eğitimleri verilmiştir. Öğrencilerin ülkemizin tarihi ve kültürel zenginliklerinin farkına varması amacıyla "Evliya Çelebi Öğrenci Değişim Programı" uygulanmıştır. Öğrencilere yapay zekâ, uygulama teknikleri ve algoritmik düşünme yeterliliği kazandırmak amacıyla "FEYZA (Fırsatları Artıran Eğitimde Yapay Zekâ) Projesi" başlatılmıştır. "Kalite Takip Sistemi (KTS)" yazılımı ile okullar tarafından çoklu alanda izleme ve değerlendirme gerçekleştirilmiş; okul, ilçe ve il karneleri oluşturulmuştur.

Gelecek dönemlerde millî, manevî ve evrensel değerler esas alınarak küresel gelişmelere ve ihtiyaçlara uygun eğitim içerikleri ve öğretim programları hazırlanacak, kız çocukları başta olmak üzere eğitime erişim artırılacak, eğitim ortamları gözden geçirilecek, öğretmen eğitimleri güncellenecektir. Ayrıca üniversitelerin de desteğiyle akademik ve meslekî rehberlik faaliyetleri yürütülecek, öğrencilerin kazanımlarını çeşitlendirme ve artırmaya yönelik etkinlikler yürütülecektir.

Bugün gelinen noktada imam hatip okullarında akademik alandaki YKS, LGS, ABİDE, PISA başarılarının yanı sıra, TÜBİTAK ve TEKNOFEST başta olmak üzere bilim, teknoloji, yabancı dil alanlarında ulusal, uluslararası proje-patent çalışmaları ve elde edilen yarışma dereceleri yakalanan başarının göstergeleridir.

2.1.4. Özel Eğitim ve Rehberlik

Özel Eğitim Hizmetleri

Özel eğitim ihtiyacı olan bireylerin sosyal yaşamın her alanında var olmaları, eşit eğitim fırsatlarından yararlanmaları ve toplumsal yaşantı ile bütünleşmeleri için çalışmalarımız artarak devam etmektedir. Millî Eğitim Bakanlığı olarak özel eğitim ihtiyacı olan öğrencilerimize, bireysel yetenekleri doğrultusunda ihtiyaç duydukları alanlarda kendilerini geliştirmeleri için destek olmak, gerekli şartları ve ortamları hazırlamak amacıyla çalışmalarımızı hız kesmeden sürdürmekteyiz.

Tüm özel eğitim ihtiyacı olan bireylerin eğitime erişimlerini sağlamak, onlara nitelikli eğitim hizmetleri sunmak amacıyla çeşitli türlerde eğitim hizmeti vermekteyiz. Bu kapsamda özel eğitim ihtiyacı olan bireylerin toplumsal yaşantı ile bütünleşme ve sosyal becerilerinin desteklenmesi amacıyla öncelikle, özel eğitim ihtiyacı olmayan akranlarıyla birlikte en az düzeyde sınırlandırılmış eğitim ortamlarına erişimlerinin sağlanması önceliğimizdir. Bunun yanı sıra öğrencilerimiz özel eğitim sınıfları, özel eğitim okulları, evde veya hastanede eğitim hizmetlerimiz yoluyla da eğitime erişebilmektedir.

Özel eğitim ihtiyacı olan öğrencilerin eğitime erişim imkânlarının artırılması amacıyla 81 ilde okul öncesi dönemden başlamak üzere özel eğitim okulları açılmıştır. Ayrıca illerden gelen talepler doğrultusunda ihtiyaca binaen özel eğitim okulu açılışlarına devam edilmektedir.

Tam zamanlı kaynaştırma/bütünleştirme yoluyla eğitim uygulamaları kapsamında eğitimlerini sürdüren öğrenciler için eğitim kurumlarında destek eğitim odaları açılmakta ve bu öğrencilerin eğitim hizmetlerinden en üst düzeyde yararlanmaları amaçlanmaktadır. Bu kapsamda 12.070 destek eğitim odası ile kaynaştırma/bütünleştirme yoluyla eğitimlerini sürdüren öğrencilerimize destek eğitim hizmeti verilmektedir. 2021-2022

eğitim ve oğretim yılında destek eğitim odalarında 52.606 oğrenciye 62.662 oğretmen ile destek eğitim hizmeti verilmiştir.

Söz konusu dersliklerin belirlenen standartlara ulaştırılması için fiziki ortam, eğitim materyalleri ve donatım malzemeleri yenileme çalışmaları kapsamında 638 destek eğitim odasının yapımı tamamlanmıştır.

Özel eğitim ihtiyacı olan bireyler için esnek, bireysel ihtiyaçlara göre çeşitlendirilmiş, yenilikçi eğitim ortamları oluşturularak eğitimin kalitesinin artırılması amacıyla “Bütünleştirici Eğitim İçin Özel Eğitim Hizmetlerinin Kalitesinin Artırılması Projesi” devam etmektedir.

2021-2022 eğitim ve oğretim yılında özel eğitim okullarında resmi ve özel olmak üzere toplam 60.192 özel eğitim ihtiyacı olan oğrenciye eğitim verilmiştir. Yine bu eğitim ve oğretim yılında okul öncesi dönemde 1.830, ilkokul düzeyinde 129.637, ortaokul düzeyinde 154.617 ve lise düzeyinde 71.235 olmak üzere toplam 357.319 oğrenciye tam zamanlı kaynaştırma/bütünleştirme yoluyla eğitim uygulamaları kapsamında eğitim verilmiştir. Yarı zamanlı kaynaştırma uygulamaları kapsamında hizmet sunan özel eğitim sınıflarında ise ilkokul düzeyinde 30.236, ortaokul düzeyinde 24.939 olmak üzere toplam 55.175 oğrenciye eğitim verilmiştir.

Kaynaştırma/bütünleştirme yoluyla eğitim uygulamaları kapsamında eğitimine devam edemeyecek oğrenciler için Bakanlığımızca özel eğitim okulları açılmaktadır. Bu kapsamda 2021-2022 eğitim ve oğretim yılında resmi okul öncesinde 137 özel eğitim anaokulunda 4.740 oğrenciye, ilkokul düzeyinde 446 okulda 13.565 oğrenciye, ortaokul düzeyinde 448 okulda 13.359 oğrenciye, ortaöğretim düzeyinde 503 okulda 26.812 oğrenciye eğitim hizmeti verilmiştir.

Özel eğitim sınıflarının belirlenen standartlara ulaştırılması için fiziki ortam, eğitim materyalleri ve donatım malzemeleri yenileme çalışmaları kapsamında 214 özel eğitim sınıfının yapımı tamamlanmıştır.

Özel eğitim kurumlarının fiziki altyapısının öğrencilerin erişimine uygun ve güvenli hâle getirilmesi, teknolojik altyapısının güçlendirilmesi, uygun materyal ve donatım malzemelerinin tedarik edilmesi ve öğrencilerin sunulan hizmetlerden daha üst düzeyde yararlanması için kurumların güçlendirilmesine yönelik çalışmalar yürütülmektedir. Bu kapsamda 599 meslek edinme atölyesi standart hale getirilmiştir.

Orta/ağır düzeyde zihinsel yetersizliği ya da otizmi olan bireyler özel eğitim uygulama okullarında eğitimlerine devam etmekte olup bu okullarda uygulanan özel eğitim programlarında yer alan öz bakım ve günlük yaşam becerilerinin doğal ortamında öğretilmesine hizmet eden uygulama evlerinde öğrenciler birçok beceriyi yaparak ve yaşayarak öğrenme fırsatı bulabilmektedir. Özel eğitim uygulama okullarında oluşturulan uygulama evlerinin tüm okullarda aynı yapı ve niteliğe kavuşturulmasına yönelik çalışmalar kapsamında 291 uygulama evi yapılmıştır. Okulların fiziki altyapılarının güçlendirilmesi ve kurumsal kapasitelerinin artırılması kapsamında 141 özel eğitim okulunun daha erişilebilirlik kapasitesi standart düzeye ulaştırılmıştır.

Özel eğitim uygulama okullarında öğrenim gören öğrencilerin farklı alanlarda kendilerini tanımlarına, yaparak yaşayarak aktif öğrenmelerine, yeteneklerini geliştirmelerine, yapılandırılmış öğrenme ortamlarında gerçek hayatı modellemelerine olanak sağlanması amacıyla ülke genelinde 345 özel eğitim uygulama okulunda 788 beceri uygulama alanı kurulmuştur. 2022 yılında ise yeni özel eğitim kampüsleri kurulacaktır. Ayrıca beceri uygulama alanlarının sayıları, uygulama evlerinin kapasiteleri ve meslek edinme atölyelerinin sayıları 2023'te de arttırılacaktır.

Bakanlığımıza bağı okullarda görev yapan öğretmenlere yönelik BEP hazırlama, uygulama ve izleme süreçlerine katkı sağlaması amacıyla "Bireyselleştirilmiş Eğitim Programı Tüm Öğretmenler İçin Yol Haritası Kılavuzu" hazırlanmıştır.

Özel eğitim ihtiyacı olan bireylere taşıma hizmeti sağlayan şoförler ve rehber personele yönelik "Okul Servis Araç Sürücüleri ile Rehber Personele Yönelik Özel Eğitim Bilgilendirme Kurs Programı" hazırlanmıştır.

Kamu kurum ve kuruluşlarında çalışan personel başta olmak üzere 18 yaşını doldurmuş tüm bireylerin özel eğitim alanına ilişkin temel bilgi sahibi olmaları, yetersizliği olan bireylere yönelik farkındalık kazanmaları ve bu yolla yetersizliği olan bireylere sunulacak hizmetlerin etkin ve verimli bir şekilde yürütülmesi amacıyla "Özel Eğitimde Toplumsal Farkındalığı Artırma Kursu" hazırlanmıştır.

Özel eğitim ve rehberlik alanlarında sunduğumuz hizmetlerin niteliğini artırmaya yönelik özel eğitim okul ve kurumlarında görev yapan özel eğitim öğretmenleri, rehberlik ve araştırma merkezlerinde görev yapan öğretmenlerimiz ile bilim ve sanat merkezlerinde görev yapan öğretmenlerimizin lisansüstü eğitimlerine devam etmeleri için üniversitelerle Bakanlığımız arasında işbirliği protokolleri imzalanmıştır.

Görme yetersizliği olan öğrencilere yönelik 3 kademe için "Beden Eğitimi ve Spor Kartları" öğrencilere olan hareket yetkinliği ile aktif ve sağlıklı yaşam uygulamalarıyla öğrencilerin gelişimini desteklemek üzere oyun ve etkinlik temelli olarak hazırlanmıştır.

İşitme yetersizliği bulunan öğrencilerimize yönelik "İşitme Engelliler İlkokulu Türkçe 1 Okuma Yazma Öğreniyorum Yardımcı Ders Kitabı (I ve II. Ses Grupları)", "İşitme Engelliler İlkokulu Türkçe 2 Okuma Yazma Öğreniyorum Yardımcı Ders Kitabı (III, IV ve V. Ses Grupları)", "İşitme

Engelliler İlkokulu Türkçe Okuma Yazma Öğreniyorum Etkinlik Kitabı (I, II, III, IV ve V. Ses Grupları’), ‘İşitme Engelliler İlkokulu Türkçe Okuma Yazma Öğreniyorum Çalışma Kitabı (I, II, III, IV ve V. Ses Grupları)’ ve ‘İşitme Engelliler İlkokulu Türkçe Okuma Yazma Öğreniyorum Öğretmen Kılavuz Kitabı (I,II,III, IV ve V. Ses Grupları)’ olmak üzere 5 kitaptan oluşan bir eğitim aracı seti hazırlanmıştır. Her yıl talep doğrultusunda ücretsiz olarak öğrencilerimize ulaştırılmaya devam etmektedir.

Orta-ağır düzeyde zihinsel engeli ve otizmi olan öğrencilerin devam ettiği özel eğitim uygulama okulları (3. kademe) için öğrencilere temel el becerileri kazandırmak ve gelişimlerini desteklemek amacıyla iş ve beceri uygulamaları dersi kapsamında 8 adet uygulama programı hazırlanmıştır.

‘Özel Çocuklara Özel Materyaller’ projesi kapsamında özel eğitim ihtiyacı olan öğrencilere sağlıklı ve nitelikli malzemelerden oluşan materyal temini sağlamak amacıyla 2022 yılına kadar toplam 12.100 set özel eğitim materyali okul ve sınıflarımıza gönderilmiştir. Ayrıca özel eğitim ihtiyacı olan öğrenciler için taşınabilir eğitim materyali seti olan EVKİT’in üretimi tamamlanmıştır.

Özel eğitim ihtiyacı olan öğrencilerin ailelerine yönelik hazırlanan ‘Aile Eğitimi Kitap Setleri’nin 2022-2023 eğitim öğretim dönemi içinde dağıtılması planlanmaktadır.

Kaynaştırma/bütünleştirme yoluyla eğitim gören öğrencilerimizin akademik derslerine yardımcı kaynak teşkil etmesi amacıyla fen bilgisi, matematik, hayat bilgisi, din kültürü ve ahlak bilgisi, Türkçe ve sosyal bilgiler dersleri kapsamında uyarlanmış etkinlikleri içeren toplam 33 adet yardımcı kaynak kitaplar hazırlanmıştır.

Görme yetersizliği olan öğrencilerin bilgiye erişimlerini kolaylaştırmak amacıyla ortaokul ve lise ders kitaplarından 17 tanesi seslendirilmiştir. 2022 yılı sonuna kadar kitapların tamamı sesli kütüphane olarak öğrencilerin kullanımına hazır hale getirilecektir.

İşitme ve görme yetersizliği olan öğrencilere okulda ve günlük yaşamda ihtiyaç duyacağı temel kavramların öğretimini sağlamak adına hazırlanmaya başlanan “İlk 500 Kelimem Hikâye Seti”nin dijital hali 2022 yılı sonunda öğrencilerle buluşacaktır.

Özel eğitim ihtiyacı olan bireylerin sosyal yaşamın her alanında var olmaları, eşit eğitim fırsatlarından yararlanmaları ve toplumsal yaşantı ile bütünleşmeleri için çalışmalarımız artarak devam etmektedir. Millî Eğitim Bakanlığı olarak özel eğitim ihtiyacı olan öğrencilerimize, bireysel yetenekleri doğrultusunda ihtiyaç duydukları alanlarda kendilerini geliştirmeleri için destek olmak ve onlara gerekli şartları ve ortamları hazırlamak amacıyla çalışmalarımızı hız kesmeden sürdürmekteyiz. Bu kapsamda, özel eğitim meslek okulundan mezun olan öğrencilerin yükseköğretime devam edebilmelerine ilişkin mevzuat düzenlemesi yaparak bu öğrencilerimizden üniversiteye geçiş sınavında başarı gösterenler için üniversite kapıları aralanmıştır.

Özel Yetenekli Öğrenciler

Ülkemizin stratejik alanlarına esas olmak üzere bilim, kültür, sanat, sanayi ve teknolojiye yüksek bir akademik düzey hedefi ile ülkemize katma değer oluşturma yolunda büyük önem verdiğimiz özel yetenekli bireylerin eğitimi için de çalışmalarımız artarak devam etmektedir.

Bilim, sanat ve benzeri alanlardaki özel yetenekli çocuklarımızın yeteneklerine uygun bir eğitim içeriği ve ortamı sunmak Bakanlığımızın öncelikli politikaları arasındadır.

Ülkemizin tüm yerleşim birimlerinde bulunan özel yetenekli öğrencilerimizin özgün tanılama araçları ile tespit edilmesi ve gelişim süreçlerinin desteklenerek izlenmesi, bu öğrencilerimizin uzun vadede hem bireysel yaşamlarına hem de ülkemizin büyümesine katma değer oluşturmalarını sağlayacaktır. Bu noktada özel yetenekli çocuklarımızı akranlarından ayırmadan, doğalarına uygun bir eğitim yöntemi ile belirlemek amaçlanmaktadır.

2022 yılında 146 bilim ve sanat merkezi açılmış olup ülke genelinde toplam 374 bilim ve sanat merkezi bulunmaktadır. Bilim ve sanat merkezlerinde 86.436 özel yetenekli öğrenci eğitim hizmetinden yararlanmaktadır.

Özel yetenekli öğrencilerimizin yeteneklerini en üst seviyede kullanımlarına olanak sağlamak amacıyla, çağın gereksinimlerine uygun atölye kurulum çalışmalarına devam edilmektedir. Bu kapsamdan bilim ve sanat merkezlerinin ihtiyaçları doğrultusunda 17 tematik alanda (dijital tasarım, savunma sistemleri, havacılık ve uzay, ses ve görüntü kayıt, robotik-mekatronik, tasarım ve inovasyon, eğitsel oyun, yenilenebilir enerji, modern fizik ve elektronik, moleküler biyoloji ve görüntüleme, yenilikçi tarih ve arkeoloji, biyomedikal cihaz teknolojileri, çalgı yapımı, gastronomi, gıda araştırmaları ve mikrobiyoloji, nanoteknoloji, tarım uygulamaları) 114 adet ve 12 temel alanda (kimya, müzik, bilişim teknolojileri, resim, müzik ve drama, fen bilimleri, yabancı dil, felsefe, fizik, coğrafya, biyoloji, görsel sanatlar, teknoloji ve tasarım) 46 adet olmak üzere toplam 160 adet atölye kurulmuştur. “BİLSEM’lerin Alt Yapısının Güçlendirilmesi Projesi” kapsamında 100 atölye ve 50 kütüphanenin yapımını sürdürülmektedir.

Bilim ve sanat merkezleri tarafından 2.250 (199 patent, 802 faydalı model, 1.208 tasarım ve 41 marka) başvurusu olmak üzere toplam 2.250 başvuruda bulunulmuş; 4 patent, 41 faydalı model, 456 tasarım ve 9 marka olmak üzere toplam 510 tescil alınmıştır.

Özel yetenekli öğrencilerin eğitiminde görev alan öğretmenlerin lisansüstü eğitim ile bilgi düzeylerinin artırılması, elde ettikleri tecrübeleri özel yetenekli öğrencilere aktarmaları ve üniversitelerin imkân ve deneyimlerinden faydalanmaları amacıyla 14 üniversite ile iş birliği protokolleri imzalanmıştır. Bu kapsamda açılan kontenjanlara 141 öğretmenimiz kabul edilmiştir.

BİLSEM öğrencilerinin benlik ve mesleki gelişimlerini destekleyerek potansiyellerine uygun meslek seçimi yapmalarına yardımcı olmak amacıyla gelişimsel rehberlik anlayışı doğrultusunda Türkiye’de ilk kez ardışık ve bütüncül “BİLSEM Kariyer Rehberlik Programları” oluşturulmuştur. Ardışık program kapsamında bilim ve sanat merkezlerine devam eden ilkokul öğrencilerine yönelik “Gelecek Farkındalığı Kazandırma Psiko eğitim Programı”, ortaokul öğrencileri için “Gelecek Hazırlığı Psiko eğitim Programı” ve lise öğrencileri için “Gelecek Planlama Psiko eğitim Programı” hazırlanmıştır.

BİLSEM’lerde eğitim alan özel yetenekli öğrencilerin sosyal, duygusal ve akademik gelişimlerini desteklemek amacıyla “Öz Düzenleme Psiko eğitim Programı” ve “Duygu Gelişimini Destekleme Psiko eğitim Programı” alanlarında psiko eğitim programları hazırlanmıştır. Bu programlar Türkiye’de özel yetenekli bireylere yönelik uygulama temelli ilk çalışma olması açısından önem taşımaktadır.

Ayrıca bilim ve sanat merkezlerinde kurulan yapay zekâ, dijital tasarım, robotik, oyun animasyon, mekatronik gibi 17 farklı alanda atölye eğitim programlarının hazırlanması çalışmaları sürdürülmektedir.

Rehberlik ve Psikolojik Danışma Hizmetleri

Çocuklarımızın kendini tanıyan, sorumluluk alabilen bireyler olarak yetişmeleri ve toplum içinde sağlıklı bir şekilde yaşamlarını sürdürebilmeleri için sosyal, duygusal, akademik ve kariyer gelişimlerini desteklemek amacıyla Millî Eğitim Bakanlığı olarak rehberlik ve psikolojik danışma alanındaki hizmetlerimizi de titizlikle sürdürüyoruz.

Bakanlığımız tarafından ülke genelinde okullarda yürütülen rehberlik ve psikolojik danışma hizmetlerinin koordine edilmesi, öğrencilere ve ailelere yönelik hizmetlerin sunulması çalışmaları devam etmektedir. Bu kapsamda başta çocuğa yönelik şiddet olmak üzere, risk altındaki tüm çocuklara yönelik yetiştirici uzman ve öğretmen eğitimleri gerçekleştirilmiş olup bu personel aracılığıyla bilgilendirici seminerler, psikososyal hizmetler, danışmanlık tedbirleri, akademik, kariyer ve sosyal duygusal gelişim alanına yönelik çalışmalar ile aile rehberliği gibi uygulamalar ülke çapında yürütülmektedir.

Okul ve kurumlardaki rehberlik ve psikolojik danışma hizmetlerinin etkin ve verimli bir şekilde yürütülmesine ilişkin gerekli her türlü çalışmalarla birlikte ildeki özel eğitim ihtiyacı olan bireylerin eğitsel değerlendirme ve tanılanmaları ile bu bireylere yönelik rehberlik hizmetleri okul rehberlik ve psikolojik danışma servisleri ve toplam 286 rehberlik ve araştırma merkezinde (RAM) yürütülmektedir.

Bakanlığımıza bağlı resmi okul ve kurumlarda rehberlik ve psikolojik danışma hizmetlerinin bir program dâhilinde yürütülmesi ve raporlaştırılması, rehberlik ve psikolojik danışma hizmetleri paydaşları arasında daha etkin ve hızlı bir iletişimin sağlanması, verilen rehberlik hizmetlerinin etkinliğinin artırılması, anlık ve sürekli takibin yapılabilmesi, geçmiş dönem içerisindeki faaliyetlerin ayrıntılı olarak değerlendirilmesi, rehberlik ve psikolojik danışma hizmetleri çalışmalarının daha sistematik bir şekilde yapılandırılması ve geleceğe

yönelik etkin rehberlik ve psikolojik danışma hizmetleri politikaları üretilebilmesi amacıyla e-Rehberlik Sistemi oluşturulmuştur.

Rehberlik hizmetlerinde niteliği arttırabilmek amacıyla rehberlik ve araştırma merkezlerinin görüşme odası, test odası, bedensel performans alım odası ve bekleme salonu standart hâle getirilmesi için çalışmalar yapılmaktadır. Bu kapsamda 93 RAM standart hale getirilmiştir.

Rehberlik ve araştırma merkezlerine ilk kez fizyoterapist ataması gerçekleştirilmiştir. Ataması yapılan 191 fizyoterapist ile RAM'larda eğitsel değerlendirme ve tanılama hizmetinde çoklu değerlendirme sağlayarak hizmet kalitesi artırılmıştır. RAM'larda görevlendirilen fizyoterapistlere gelişimsel değerlendirme yöntemleri, eğitsel değerlendirme ve tanılama süreçleri, görev ve sorumlulukları, ilgili mevzuatlar ve etik ilkeler vb. konularda eğitim düzenlenmiştir.

Bakanlığımızca kullanılmakta olan “e-rehberlik”, “RAM-Modülü” ve “RAMDEVU” sistemlerinin iyileştirilmesi ve güçlendirilmesi amacıyla; ilgili kurum ve kişilerle toplantılar yapılarak görüş ve önerileri talep edilmiştir. Gelen raporlar değerlendirilerek süreç içerisinde yapılacak düzenlemelerin takvimi oluşturulmuştur.

Türkiye’de okula katılımın artırılması amacıyla Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı ile Türkiye’deki Şartlı Eğitim Yardımı Programının Lise Devam Oranları Üzerine Etkisinin Artırılması Projesi II (ŞNT II) yürütülmektedir. Proje kapsamında erken okul terkinin önlenmesine yönelik önleme ve müdahale programları geliştirilmektedir.

Bakanlığımız ile Anadolu Üniversitesi arasında yapılan protokol çerçevesinde 4-12 yaş arası bireylere yönelik geliştirilen Türkiye’nin ilk yerli zekâ testi “Anadolu-SAK Zekâ Ölçeği’nin (ASİS)” etkin ve amacına uygun olarak kullanılabilmesi için “Anadolu-SAK Zekâ Testi Eğitici Eğitimi ve Uygulayıcı Eğitimi Kursu” ile “Mesleki Gelişim Programı”

hazırlanmıştır. ASİS'in ülke geneline yaygınlaştırılması çalışmaları devam etmektedir.

Özel öğrenme güçlüğü olan öğrencilere doğru tanılama yapılması ve erken müdahale edilmesi amacıyla Bakanlığımızca "Öğrenme Güçlüğü Testi" geliştirilmiştir. Bu doğrultuda yetiştirilen 29 formatör tarafından 171 uygulayıcı yetiştirilmiştir. Rehberlik ve araştırma merkezlerince sürdürülen eğitsel değerlendirme ve tanılama faaliyetleri için gerekli olan testör ihtiyacının karşılanması amacıyla tüm RAM'lara bir uygulayıcı yetiştirilmek üzere hizmet içi eğitimler yapılacaktır.

Öğrencilerimizin üst öğrenim kurumlarına geçişleri aşamasında ilgi, değer ve yetenekleri doğrultusunda mesleki rehberlik çerçevesinde tercih danışmanlığı hizmetinin sunulması çalışmaları yürütülmektedir. Bu doğrultuda ülkemiz genelinde hizmet sunan tercih danışmanlığı komisyonları oluşturulmaktadır. RAM'larda kurulan tercih danışmanlığı birimlerimizce internete erişimi olmayan LGS/YKS öğrencilerimize yüz yüze, telefonla vb. iletişim araçlarıyla, ortaokullar ile tüm liselerde ise Eğitim Bilişim Ağı (EBA) üzerinden tercih danışmanlığı hizmeti sunu

Ayrıca öğrencilerin kariyer gelişimlerini desteklemek amacıyla 7 ve 8. sınıflar, 9 ve 10. sınıflar, 11 ve 12. sınıflar olmak üzere üç gruba yönelik olarak okullarda rehber öğretmen/psikolojik danışmanların uygulayacağı "Grupla Kariyer Psikolojik Danışma Programı" hazırlanmaktadır. Bu kapsamda veliler, öğretmenler ve öğrencilere yönelik sunum, afiş ve broşür çalışmaları yapılmaktadır.

Ortaokul öğrencilerinin her türlü bağımlılık riskinden uzak bir yaşam sürmesini, olumlu davranış değişiklikleri ve alışkanlıklar kazanmasını; kendini riskli ortam ve durumlardan korumasını sağlayacak etkinliklerden oluşan Yaşam Becerileri Eğitimi Programınının 81 ildeki pilot uygulaması 151 rehber öğretmen/psikolojik danışman tarafından tamamlanmıştır.

Programın yaygınlaştırılması kapsamındaki çalışmalara 2022-2023 eğitim ve öğretim yılında devam edilecektir.

Davranışsal bağımlılıkla mücadele kapsamında, önleyici çalışmalara katılan ancak problemleri devam eden ortaokul ve lise öğrencilerinin tespit edilerek grupla müdahale programına katılmaları ve aynı zamanda okul-aile-toplum ekseninde ilgili kurum/kuruluşlarla iş birliği içerisinde sosyal, kültürel ve sportif etkinliklerden yararlanmaları sağlanacaktır. Bu kapsamda davranışsal bağımlılıkları önlemeye yönelik öğrenciler için hazırlanan grupla psikolojik danışma müdahale programları ile birlikte öğretmen ve ebeveyn destek programlarının pilot uygulaması tamamlanmış olup 240 rehber öğretmen/psikolojik danışmana davranışsal bağımlılığa yönelik grupla psikolojik danışma programı uygulayıcı eğitimleri gerçekleştirilmiştir.

Okullarda sunulan rehberlik ve psikolojik danışma hizmetlerini güçlendirmeye yönelik olarak okul öncesinden ortaöğretimin son basamağına kadar tüm eğitim seviyelerindeki öğrencilerimiz için akademik, kariyer ve sosyal duygusal gelişim alanlarında sınıf rehberlik programları hazırlanmış olup, 2020-2021 eğitim ve öğretim yılından itibaren uygulanmaya başlanmıştır. Sınıf Rehberlik Programının uygulanması sürecinde kullanılacak, öğretmenlere yol gösterici sınıf rehberlik etkinlik örneklerinin hazırlanması amacıyla Sınıf Rehberlik Programı'nda yer alan her bir kazanım için örnek etkinlikler geliştirilmiştir. Okul öncesi, ilkokul, ortaokul ve ortaöğretim olmak üzere 4 kitaptan oluşan Sınıf Rehberlik Etkinlikleri Seti 2000'er adet basılarak illere dağıtılmıştır.

2.1.5. Özel Öğretim

Özel öğretim kurumları 5580 sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanununa göre açılan örgün ve yaygın eğitim kurumlarını kapsamaktadır. Bakanlığımıza bağlı olarak faaliyet gösteren bu kurumlar; okul öncesi eğitim, ilköğretim, ortaöğretim, özel eğitim okullarından oluşan örgün eğitim kurumları ile çeşitli kurslar, motorlu taşıt sürücü kursları, hizmetiçi eğitim merkezleri, ulaştırma hizmetleri mesleki eğitim ve geliştirme kursları, iş makineleri operatörlük kursları, denizcilik ve gemi adamları yetiştirme kursları, pilot yetiştirme kursları, uzaktan öğretim kursları, sosyal etkinlik merkezleri, özel öğretim kursları, özel eğitim ve rehabilitasyon merkezlerinden oluşan yaygın eğitim kurumlarıdır. Ayrıca ortaokul, imam hatip ortaokulu ve ortaöğretim kurumlarına devam eden öğrencilere barınma hizmeti sunmak amacıyla kurulan özel öğrenci yurdu ve özel öğrenci pansiyonları da Bakanlığımıza bağlı olarak faaliyet göstermektedir.

Özel öğretim kurumları kapsamında faaliyet gösteren kişisel gelişim, mesleki gelişim ve yetenek kurslarında uygulanan programlar yenilenerek iş dünyasının talep ettiği tanımlanmış bilgi ve becerilere yer verilmektedir. Çeşitli kurslar, hizmetiçi eğitim merkezleri, uzaktan öğretim kurslarının eğitim ve sınav standartlarının yükseltilerek kalitelerinin artırılması kapsamında verilen eğitim kalitesinin yükseltilmesi ve sınavlarda ülke genelinde uygulama birliği sağlanması, etkili bir denetimin yapılması ve sınavların daha güvenli yürütülmesi amacıyla sınav mevzuatı güncellenmiştir.

Uzaktan öğretim yapan kurumlar, çeşitli nedenlerle öğrenimlerini sürdüremeyen kişilere yönelik verdikleri eğitimlerle fiziksel sınırlara bağlı kalmaksızın istenen zaman diliminde ve yerde, daha az maliyetle sertifika alma olanağı sunmaktadır. Bu alanda Bakanlığımızca günümüz şartlarına uygun düzenlemeler yapılarak hayata geçirilmiştir.

Özel Öğretim Kurumları Kanunu'nda düzenleme yapılarak sosyal etkinlik merkezi tanımı getirilmiştir. Bu merkezler, il millî eğitim müdürlükleri ile belediyeler arasında yapılan ve Bakanlıkça onaylanan ortak iş birliği protokolleri çerçevesinde, Bakanlığın verdiği iş yeri açma ve çalışma ruhsatı ile belediyelerce açılmakta ve işletilmektedir. İlköğretim ve/veya ortaöğretim öğrencilerinin ödev ve projelerine ilişkin araştırmalar yaptığı, öğrencilerin ilgi, istek ve yetenekleri doğrultusunda sosyal, kültürel, sanatsal ve sportif faaliyetlerin yürütüldüğü bu merkezlerde ata sporlarından çağdaş sanat faaliyetlerine kadar öğrenciler istedikleri etkinliklerde yer alabilmektedirler.

Ülkemizde sürücü aday eğitimlerinin iyileştirilmesi doğrultusunda özel motorlu taşıt sürücüleri kurslarının eğitim ve sınav standartlarının yükseltilmesi amaçlanmaktadır. Bu kapsamda sürücü kurslarında verilen eğitimlerin kalitelerinin yükseltilmesi, direksiyon uygulama sınavlarında ülke genelinde uygulama birliği sağlanması, etkili bir denetim yapılması ve sınavların daha güvenli yürütülmesi amacıyla mevzuat güncellenmiş, animasyon filmleri hazırlanmış ve e-Trafik Modülü uygulamaya konulmuştur.

Trafik güvenliği konusundaki eğitim faaliyetlerine ilişkin çalışmalarını yönlendirmek, idari ve yasal düzenlemelere ilişkin çalışmalar yapmak, kamuoyunun aydınlatılması için yapılacak çalışmalarını değerlendirmek, eylem planları hazırlamak ve trafik güvenliği eğitimi konusunda kurumlar arası iş birliği ve koordinasyonu sağlamak amacıyla "Trafik Genel Eğitim Planı" hazırlanmıştır. Okul öncesi, okul içi ve okul dışı trafik eğitimini düzenleyen söz konusu plan ilgili paydaşlarla iş birliği halinde uygulamaya konulmuştur. Ayrıca okul öncesi ve ilköğretim öğrencilerine trafik kurallarını öğretmek, trafik bilinci ve kültürünü oluşturmak amacıyla animasyon filmleri hazırlanarak EBA'da yayınlanmış, sivil toplum kuruluşları ve üniversitelerle iş birliği protokolleri imzalanmıştır.

İçişleri Bakanlığı Karayolu Trafik Güvenliği Strateji Belgesi (2021-2030) ve Karayolu Trafik Güvenliği Eylem Planı (2021-2023) doğrultusunda Bakanlığımız 21 adet göstergenin sorumlu kuruluşu ve 24 adet göstergenin de işbirlikçi kuruluşu olarak toplam 45 performans göstergesine yönelik çalışmalar yürütülmektedir.

Özel öğretim kurumlarında yeni model ve programlar, akreditasyon koşulları dikkate alınarak yeni pilot okullar veya programlar şeklinde yapılandırılması kapsamında eğitim alanındaki yeni eğitim yaklaşım, model ve programların Türk eğitim sistemine kazandırılmasında özel okulların öncülük etmesi sağlanacaktır.

2.1.6. Yükseköğretim

Yükseköğretim; millî eğitim sistemi içinde, ortaöğretime dayalı, en az dört yarıyıllı kapsayan her kademedeki eğitim ve öğretimin tümüdür.

Yükseköğretim Kurulu, Yükseköğretim Kalite Kurulu ve Üniversitelerarası Kurul yükseköğretimin üst kuruluşlarıdır. Üniversite ile yüksek teknoloji enstitüleri ve bunların bünyesinde yer alan fakülteler, enstitüler, yüksekokullar, konservatuvarlar, araştırma ve uygulama merkezleri ile bir üniversite veya yüksek teknoloji enstitüsüne bağlı meslek yüksekokulları ile bir üniversite veya yüksek teknoloji enstitüsüne bağlı olmaksızın ve kazanç amacına yönelik olmamak şartı ile vakıflar tarafından kurulan meslek yüksekokulları yükseköğretim kurumlarıdır.

Bugün itibarıyla üniversite sayımız 129 devlet, 75 vakıf olmak üzere 204'e ulaşmıştır. Ayrıca Millî Savunma Üniversitesi ve 4 vakıf meslek yüksekokulu ile birlikte toplam 209 yükseköğretim kurumunda eğitim ve öğretim faaliyetlerine devam edilmektedir.

2.2. Yaygın Eğitim

Yaygın eğitim, örgün eğitim yanında veya dışında düzenlenen eğitim faaliyetlerinin tümünü kapsar.

Yaygın eğitimin özel amacı, millî eğitimin genel amaçlarına ve temel ilkelerine uygun olarak; örgün eğitim sistemine hiç girmemiş olan veya herhangi bir kademesinde bulunan ya da bu kademedен çıkmış vatandaşlara örgün eğitimin yanında veya dışında; okuma-yazma öğretmek, eksik eğitimlerini tamamlamaları için sürekli eğitim olanağı hazırlamak, bilimsel, teknolojik, ekonomik, sosyal ve kültürel gelişmelere uyumlarını kolaylaştırıcı eğitim olanağı sağlamak, millî kültür değerlerimizi koruyucu, geliştirici, tanıtıcı ve benimsetici nitelikte eğitim yapmak, toplu yaşama, dayanışma, yardımlaşma, birlikte çalışma ve örgütlenme anlayış ve alışkanlıkları kazandırmak, ekonominin gelişimi doğrultusunda ve istihdam politikasına uygun meslek edinmelerini sağlayıcı olanaklar hazırlamak, beslenme ve sağlıklı yaşam tarzını benimsetmek, çeşitli mesleklerde çalışanlara, gelişmeleri için gerekli bilgi ve becerileri kazandırmak, boş zamanlarını yararlı bir biçimde değerlendirme ve kullanma alışkanlıkları kazandırmaktır.

2.2.1. Hayat Boyu Öğrenme

Hayat boyu öğrenme, okullar ile sınırlı kalmayan; evde, işte, hayatın her alanında gerçekleşebilen; öğrenmenin yaş, sosyal, ekonomik statü ve eğitim seviyesine bakılmaksızın, herhangi bir engel olmadan sürdürülebileceğini gösteren temel kavramlardan biridir.

Ülke olarak hayat boyu öğrenme alanındaki nihai hedefimiz, farklı öğrenim ve yaş seviyelerindeki bireylerin istihdam edilebilirliklerini ve sosyo-kültürel gelişimlerini sağlamak amacıyla bilgi, beceri ve yeterliliklerini geliştirerek, öğrenmeye erişimlerini artırarak öğrenen bireyden, öğrenen topluma ve öğrenen Türkiye'ye doğru bir dönüşümü

gerçekleştirmektir. Bu hedefe ulaşmak için; hayat boyu öğrenme alanında beşerî, mali, fiziki ve teknolojik kapasitenin güçlendirilmesi ve hizmet kalitesinin artırılması; hayat boyu öğrenme fırsatlarının ve sunumunun artırılması çalışmalarına devam edilmektedir.

3. EĞİTİM VE ÖĞRETİMDE ERİŞİM, KALİTE VE KAPASİTE

3.1. Eğitim ve Öğretime Erişimin Artırılması

3.1.1. Öğrenci Sayıları

2021-2022 eğitim ve öğretim yılı itibarıyla örgün eğitimde öğrenim gören toplam öğrenci sayımız 19 milyon 155 bin 571'dir.

Tablo 8. Eğitimde Öğrenci Sayıları (Örgün) (Resmî ve Özel/Açık Öğretim Dâhil) (2021-2022)

Eğitim Kademesi	Öğrenci Sayısı		
	Toplam	Erkek	Kadın
Örgün Eğitim Toplamı	19.155.571	9.928.304	9.227.267
Örgün Eğitim (Resmi)	15.839.140	8.147.339	7.691.801
Örgün Eğitim (Özel)	1.578.233	864.762	713.471
Örgün Eğitim (Açık Öğretim)	1.738.198	916.203	821.995
Okulöncesi Toplamı	1.885.004	975.006	909.998
Resmi Okulöncesi	1.527.051	783.849	743.202
Özel Okulöncesi	357.953	191.157	166.796
İlkokul Toplamı	5.433.901	2.797.130	2.636.771
Resmi İlkokul	5.122.012	2.634.214	2.487.798
Özel İlkokul	311.889	162.916	148.973
Ortaokul Toplamı	5.293.067	2.697.181	2.595.886
Resmi Ortaokul	4.776.467	2.444.677	2.331.790
Özel Ortaokul	344.657	182.275	162.382
Açık Öğretim Ortaokulu	171.943	70.229	101.714
Ortaöğretim (Genel+Mesleki) Toplamı	6.543.599	3.458.987	3.084.612
Resmi Ortaöğretim	4.413.610	2.284.599	2.129.011
Özel Ortaöğretim	563.734	328.414	235.320
Açıköğretim Lisesi	1.566.255	845.974	720.281

Kaynak: Millî Eğitim İstatistikleri, 2021-2022

Tablo 9. Yaygın Eğitim Kursiyer Sayıları (Resmî ve Özel) (2020/2021)

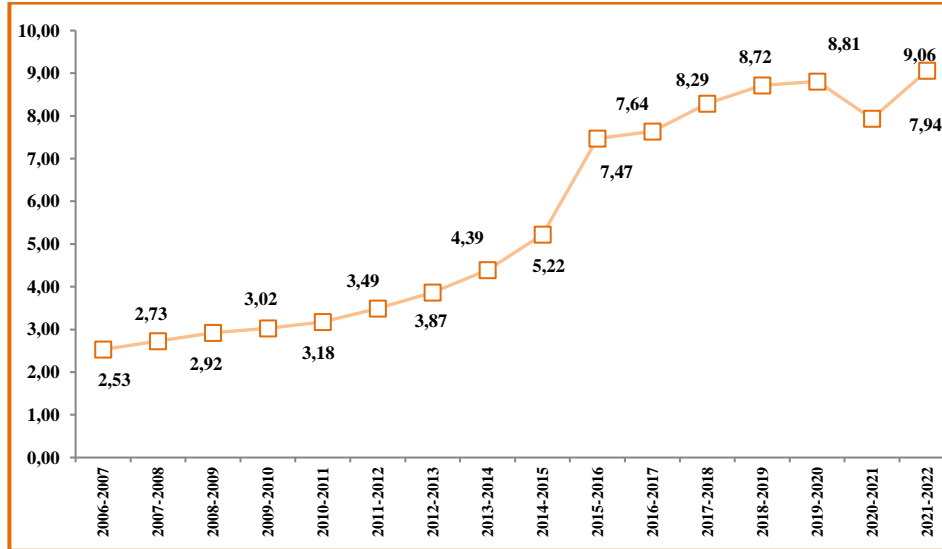
Eğitim Kademesi	Kursiyer Sayısı		
	Toplam	Erkek	Kadın
Yaygın Eğitim Toplamı	6.295.528	3.073.137	3.222.391
Yaygın Eğitim (Resmi)	3.421.931	1.209.851	2.212.080
Yaygın Eğitim (Özel)	2.873.597	1.863.286	1.010.311

Not: Yaygın eğitim kursiyerlerinin istatistikî bilgileri bir yıl geriden alınmaktadır.

Özel Öğretim Kurumları Öğrenci Sayısı ve Oranları

Özel öğretim kurumlarının nitelik ve niceliğinin artırılması, eğitim sistemimizde kalite odaklı eğitim hizmetlerinin verilmesine katkı sağlayacaktır. 2021-2022 eğitim ve öğretim yılında tüm özel okullarda kayıtlı öğrencilerin toplam öğrenci sayısına oranı (açık öğretim hariç) %9 olmuştur. Örgün eğitim içerisindeki özel okul sayılarının toplam okul sayısına oranı ise %20,1'dir.

Grafik 3. Özel Öğrencilerin Toplam Öğrenci İçindeki Payı (%) (2006-2007/2021-2022)

Tablo 10. Öğrenci Sayıları (2006-2007 / 2021-2022)

Yıl	Resmi Öğrenci Sayısı	Özel Öğrenci Sayısı	Toplam Öğrenci Sayısı	Özel Öğrenci Artış/Azalış Oranı (%)	Özel Öğrenci / Toplam Öğrenci (%)
2006-2007	13.873.208	360.042	14.233.250	-	2,53
2007-2008	13.784.080	386.797	14.170.877	7,43	2,73
2008-2009	14.074.079	423.253	14.497.332	9,43	2,92
2009-2010	14.688.342	458.108	15.146.450	8,24	3,02
2010-2011	15.164.318	498.118	15.662.436	8,73	3,18
2011-2012	14.821.197	535.788	15.356.985	7,56	3,49
2012-2013	15.239.702	613.064	15.852.766	14,42	3,87
2013-2014	15.228.934	698.912	15.927.846	14,00	4,39
2014-2015	14.950.897	823.515	15.774.412	17,83	5,22
2015-2016	14.540.339	1.174.409	15.714.748	42,61	7,47
2016-2017	14.731.376	1.217.755	15.949.131	3,69	7,64
2017-2018	14.946.713	1.351.712	16.298.425	11,00	8,29
2018-2019	15.088.592	1.440.577	16.529.169	6,57	8,72
2019-2020	15.189.878	1.468.198	16.658.076	1,92	8,81
2020-2021	15.194.574	1.310.605	16.505.179	-10,73	7,94
2021-2022	15.839.140	1.578.233	17.417.373	20,42	9,06

Kaynak: Millî Eğitim İstatistikleri, Örgün Eğitim 2006-2022, T.C. Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığına bağlı özel okul öncesi kurumları dâhil edilmiştir. Resmî öğrenci sayılarına açık öğretim öğrenci sayıları dâhil değildir.

3.1.2. Örgün Eğitim Okullaşma Oranları

Bakanlığımız tarafından uygulanmakta olan politikalar neticesinde, tüm eğitim ve öğretim kademelerimizin okullaşma oranlarında önemli artışlar sağlanmıştır.

Tablo 11. Okullaşma Oranları (2002-2003/2011-2012)

Öğretim Yılı	Brüt/Net	Okul Öncesi		İlköğretim(1)	Ortaöğretim	Yükseköğretim*
		Yaş	Okullaşma Oranı			
2002/03	Brüt	3-5 Yaş	-	96,49	80,76	27,12
	Net	4-5 Yaş	-	90,98	50,57	14,65
2003/04	Brüt	3-5 Yaş	-	96,3	80,97	28,15
	Net	4-5 Yaş	-	90,21	53,37	15,31
2004/05	Brüt	3-5 Yaş	-	95,74	80,90	30,61
	Net	4-5 Yaş	-	89,66	54,87	16,6
2005/06	Brüt	3-5 Yaş	-	95,59	85,18	34,46
	Net	4-5 Yaş	-	89,77	56,63	18,85
2006/07	Brüt	3-5 Yaş	-	96,34	86,64	36,59
	Net	4-5 Yaş	-	90,13	56,51	20,14
2007/08	Brüt	3-5 Yaş	-	104,54	87,55	38,19
	Net	4-5 Yaş	-	97,37	58,56	21,06
2008/09	Brüt	3-5 Yaş	-	103,84	76,62	44,27
	Net	4-5 Yaş	-	96,49	58,52	27,69
2009/10	Brüt	3-5 Yaş	26,92	106,48	84,19	53,43
	Net	4-5 Yaş	38,55	98,17	64,95	30,42
2010/11	Brüt	3-5 Yaş	29,85	107,58	89,70	58,45
	Net	4-5 Yaş	43,10	98,41	66,07	33,06
2011/12	Brüt	3-5 Yaş	30,87	108,42	92,56	66,23
	Net	4-5 Yaş	44,04	98,67	67,37	35,51
	Net	5 Yaş	65,69	-	-	-

Kaynak: Millî Eğitim İstatistikleri, Örgün Eğitim 2021-2022

Not: Okul öncesi okullaşma oranları 3-5, 4-5 ve 5 yaşların net okullaşma oranlarıdır.

* Yükseköğretim okullaşma oranları TÜİK'ten alınmıştır.

Tablo 12. Okullaşma Oranları (2012-2013/2016-2017)

Öğretim Yılı	Okullaşma Oranı	Okul Öncesi		İlköğretim	İlkokul	Ortaokul	Ortaöğretim	Yükseköğretim
		Yaş	Okullaşma Oranı					
2012/13	Brüt	3-5 Yaş	30,93	107,58	107,52	107,64	96,77	74,86
	Net		26,63	98,80	98,86	93,09	70,06	38,50
	Brüt	4-5 Yaş	44,04	-	-	-	-	-
	Net		37,36	-	-	-	-	-
	Brüt	5 Yaş	55,35	-	-	-	-	-
	Net		39,72	-	-	-	-	-
2013/14	Brüt	3-5 Yaş	28,03	110,36	111,94	108,80	103,26	81,7
	Net		27,71	99,31	99,57	94,52	76,65	39,89
	Brüt	4-5 Yaş	37,94	-	-	-	-	-
	Net		37,46	-	-	-	-	-
	Brüt	5 Yaş	43,49	-	-	-	-	-
	Net		42,54	-	-	-	-	-
2014/15	Brüt	3-5 Yaş	37,12	103,97	101,10	107,12	107,36	88,94
	Net		32,68	97,10	96,30	94,35	79,37	39,49
	Brüt	4-5 Yaş	46,83	-	-	-	-	-
	Net		41,57	-	-	-	-	-
	Brüt	5 Yaş	66,02	-	-	-	-	-
	Net		53,78	-	-	-	-	-
2015/16	Brüt	3-5 Yaş	38,61	102,95	99,19	107,13	109,85	95,91
	Net		33,26	96,44	94,87	94,39	79,79	40,87
	Brüt	4-5 Yaş	49,27	-	-	-	-	-
	Net		42,96	-	-	-	-	-
	Brüt	5 Yaş	70,19	-	-	-	-	-
	Net		55,48	-	-	-	-	-
2016/17	Brüt	3-5 Yaş	41,16	100,73	95,97	105,29	106,94	102,01
	Net		35,52	96,51	91,16	95,68	82,54	41,71
	Brüt	4-5 Yaş	52,08	-	-	-	-	-
	Net		45,7	-	-	-	-	-
	Brüt	5 Yaş	73,94	-	-	-	-	-
	Net		58,79	-	-	-	-	-

Kaynak: Millî Eğitim İstatistikleri, Örgün Eğitim 2021-2022

Tablo 13. Okullaşma Oranları (2017-2018/2021-2022)

Öğretim Yılı	Okullaşma Oranı	Okul Öncesi		İlköğretim	İlkokul	Ortaokul	Ortaöğretim	Yükseköğretim
		Yaş	Okullaşma Oranı					
2017/18	Brüt	3-5 Yaş	44,73	99,74	96,86	102,46	108,39	107,40
	Net		38,52	96,12	91,54	94,47	83,58	45,64
	Brüt	4-5 Yaş	57,64	-	-	-	-	-
	Net		50,42	-	-	-	-	-
	Brüt	5 Yaş	83,75	-	-	-	-	-
	Net		66,88	-	-	-	-	-
2018/19	Brüt	3-5 Yaş	45,40	99,40	98,40	100,33	108,88	109,46
	Net		39,11	96,05	91,92	93,28	84,20	44,10
	Brüt	4-5 Yaş	57,91	-	-	-	-	-
	Net		50,79	-	-	-	-	-
	Brüt	5 Yaş	85,22	-	-	-	-	-
	Net		68,30	-	-	-	-	-
2019/20	Brüt	3-5 Yaş	43,35	101,71	97,41	105,96	110,63	112,78
	Net		41,78	97,69	93,62	95,90	85,01	43,37
	Brüt	4-5 Yaş	54,57	-	-	-	-	-
	Net		52,41	-	-	-	-	-
	Brüt	5 Yaş	75,51	-	-	-	-	-
	Net		71,22	-	-	-	-	-
2020/21	Brüt	3-5 Yaş	29,94	96,74	96,62	96,86	124,11	117,77
	Net		28,35	93,93	93,23	88,85	87,93	44,41
	Brüt	4-5 Yaş	38,98	-	-	-	-	-
	Net		36,79	-	-	-	-	-
	Brüt	5 Yaş	61,22	-	-	-	-	-
	Net		56,89	-	-	-	-	-
2021/22	Brüt	3-5 Yaş	48,84	96,41	96,59	96,22	116,10	120,35
	Net		44,05	94,34	93,16	89,84	89,67	44,66
	Brüt	4-5 Yaş	61,18	-	-	-	-	-
	Net		55,87	-	-	-	-	-
	Brüt	5 Yaş	92,17	-	-	-	-	-
	Net		81,63	-	-	-	-	-
	Brüt	5+	92,17	-	-	-	-	-
	Net		-	-	-	-	-	-

Kaynak: Millî Eğitim İstatistikleri, Örgün Eğitim 2021-2022

Tablo 14. Yaş Gruplarına Göre Net Okullaşma Oranları (2021-2022)

Yaş Grubu	Toplam	Erkek	Kadın
3 Yaş	11,45	11,60	11,30
4 Yaş	29,77	29,70	29,83
5 Yaş	83,41	83,40	83,42
3-5 Yaş	44,71	44,71	44,70
4-5 Yaş	56,77	56,72	56,81
6-9 Yaş	98,44	98,40	98,47
10-13 Yaş	98,38	98,43	98,33
14-17 Yaş	92,03	92,48	91,55

Not: Yaş gruplarına (doğum yılları) göre net okullaşma oranları hesaplanırken; öğrencinin ait olduğu eğitim kademesine (öğrenim türüne) bakılmaksızın, ilgili yaş grubunda bulunan toplam öğrencilerin, ilgili yaş grubunda bulunan toplam nüfusa bölünmesi ile elde edilmiştir.

MERNİS kayıtları ve MEB güncel verilerine göre Ekim 2022 de ilköğretim çağındaki 6-9 yaş grubu öğrencilerinin okullaşma oranı %99,63'e, ortaokul çağındaki 10-13 yaş grubu öğrencilerinin okullaşma oranı %99,44'e ve ortaöğretim çağındaki 14-17 yaş grubu öğrencilerinin okullaşma oranı ise %95,06'ya yükseldi.

2021-2022 eğitim ve öğretim yılında Bakanlığımıza bağlı 3.047 resmî anaokulu, 3.998 özel anaokulu olmak üzere toplam 7.045 anaokuluna ulaşılmıştır.

İlköğretimde net okullaşma oranı 2002-2003 eğitim ve öğretim yılında %90,98 iken 2021-2022 eğitim ve öğretim yılında %94,34 olmuştur.

Ortaöğretimde cinsiyet ve bölgesel farklılıkları giderici bir biçimde okullaşma oranını gelişmiş ülkeler düzeyine çıkarmak; öğrencilerimize esnek bir yapı içinde, ilgi ve yetenekleri doğrultusunda, ortak bir genel kültür vererek üst öğrenime ve geleceğe hazırlamak amaçlanmaktadır.

Ortaöğretimde 2002-2003 eğitim ve öğretim yılında %67,52 olan kızların brüt okullaşma oranı, 2021-2022 eğitim ve öğretim yılında %114,57'ye çıkarılarak bu alanda önemli bir artış sağlanmıştır.

Ortaöğretimde 2002-2003 eğitim ve öğretim yılında %45,16 olan kızların net okullaşma oranı, 2021-2022 eğitim ve öğretim yılında %89,29'a çıkarılarak önemli bir artış sağlanmıştır.

Ortaöğretimde brüt okullaşma oranı 2002-2003 eğitim ve öğretim yılında %80,76 iken 2021-2022 eğitim ve öğretim yılında %116,10'a yükselmiştir.

Ortaöğretimde net okullaşma oranı 2002-2003 eğitim ve öğretim yılında %50,57 iken 2021-2022 eğitim ve öğretim yılında %89,67'ye yükselmiştir.

3.1.3. Kız Çocuklarının Okullaşması

Kız çocuk brüt okullaşma oranının erkek çocuk brüt okullaşma oranına olan göreceli büyüklüğünü gösteren cinsiyet oranları, ilköğretimde 1997-1998 eğitim ve öğretim yılında %85,63 iken 2002-2003 eğitim ve öğretim yılında %91,10'a çıkmış, 2021-2022 eğitim ve öğretim yılında ise %100,29'a ulaşmıştır.

1997-1998 eğitim ve öğretim yılında ilköğretimde kız çocukların brüt okullaşma oranı %82,43 iken erkek çocukların brüt okullaşma oranı %96,26'dır. 2002-2003 eğitim ve öğretim yılında ilköğretimde kız çocukların brüt okullaşma oranı %91,91 iken erkek çocukların brüt okullaşma oranı %100,89'dur. 2021-2022 eğitim ve öğretim yılına gelindiğinde ise ilköğretimde kız çocukların brüt okullaşma oranı %96,55 iken erkek çocukların brüt okullaşma oranı %96,27 olarak gerçekleşmiş ve kız çocukların brüt okullaşma oranının erkek çocukların brüt okullaşma oranını geçtiği görülmüştür.

Ülkemizde dezavantajlı grupların, engelli çocuklarımız ile kız çocuklarımızın toplumsal hayata katılımını sağlamak amacıyla yürütülen çalışmalarla birlikte, yukarıdaki verilere göre ilköğretimde kız ve erkek çocukların brüt okullaşma oranları arasındaki fark 1997-1998 eğitim ve öğretim yılında %13,83 puan iken 2002-2003 eğitim ve öğretim yılında %8,98 puan olarak gerçekleşmiş, 2021-2022 eğitim ve öğretim yılında ise aradaki fark kapanmış ve %0,28 puan oranında kız çocuklarının lehine artış gerçekleşmiştir.

Ortaöğretimde kız ve erkek çocuklar arasındaki cinsiyet oranları 1997-1998 eğitim ve öğretim yılında %74,70 iken 2002-2003 eğitim ve öğretim yılında %72,32'ye düşmüş ve 2021-2022 eğitim ve öğretim yılında ise %97,47'ye ulaşmıştır.

Ortaöğretimde erkek ve kız çocukların brüt okullaşma oranları arasındaki fark 2002-2003 eğitim ve öğretim yılında %25,84 puan iken 2021-2022 eğitim ve öğretim yılında bu fark %2,98 puana düşürülmüştür.

Yükseköğretimde kız ve erkek öğrenciler arasındaki cinsiyet oranları 1997-1998 eğitim ve öğretim yılında %69,58 iken 2002-2003 eğitim ve öğretim yılında %74,33'e çıkmış, 2021-2022 eğitim ve öğretim yılında ise %104,75'e ulaşmıştır.

Yükseköğretimde erkek ve kız öğrencilerin brüt okullaşma oranları arasındaki fark 1997-1998 eğitim ve öğretim yılında %6,97 puan iken 2002-2003 eğitim ve öğretim yılında %7,96 puan olarak gerçekleşmiş, 2021-2022 eğitim ve öğretim yılında ise %5,58 puan oranında kız öğrencilerin lehine artış olmuştur.

3.1.4. Eğitim Kademelerine Göre Öğrenci/Derslik ve Öğrenci/Öğretmen Sayıları

2002'den günümüze kadar yapılan derslikler ve öğretmen atamaları ile gerek öğretmen başına düşen öğrenci sayıları gerekse derslik başına düşen öğrenci sayılarında önemli iyileştirmeler sağlanmıştır.

Tablo 15. Derslik Başına Düşen Öğrenci Sayısı (2002-2003/2021-2022)

	2002-2003	2018-2019	2019-2020	2020-2021	2021-2022
İlköğretim*	36	24	24	23	23
Ortaöğretim	30	20	19	22	22
Genel Ortaöğretim	34	21	21	24	24
Mesleki ve Teknik Ortaöğretim	26	19	18	20	20

*İlkokul ve ortaokullarda derslik başına düşen öğrenci sayısı hesaplanırken; genellikle aynı dersliği ilkokul ve ortaokul birlikte kullandığından, ilkokul ve ortaokul birlikte değerlendirilmiştir.

2002-2003 eğitim ve öğretim yılında ilköğretimde derslik başına düşen öğrenci sayısı 36 iken 2021-2022 eğitim ve öğretim yılında 23; ortaöğretimde derslik başına düşen öğrenci sayısı 2002-2003 eğitim ve öğretim yılında 30 iken 2021-2022 eğitim ve öğretim yılında 22 olmuştur.

Tablo 16. Öğretmen Başına Düşen Öğrenci Sayısı (2002-2003/2021-2022)

	2002-2003	2018-2019	2019-2020	2020-2021	2021-2022
İlköğretim	28	16	16	15	15
İlkokul	-	18	17	17	18
Ortaokul	-	15	15	14	14
Ortaöğretim	18	11	11	13	13
Genel Ortaöğretim	21	12	12	14	14
Mesleki ve Teknik Ortaöğretim	15	11	10	11	12

2002-2003 eğitim ve öğretim yılında öğretmen başına düşen öğrenci sayımız ilköğretimde 28 iken 2021-2022 eğitim ve öğretim yılında 15, ortaöğretimde 2002-2003 eğitim ve öğretim yılında 18 iken 2021-2022 eğitim ve öğretim yılında 13 olmuştur.

3.1.5. Yükseköğretime Erişim

Eğitimin her kademesinde okullaşma oranları büyük bir hızla artarken yükseköğretimdeki okullaşma oranları da bundan payını almaktadır. 2002-2003 eğitim ve öğretim yılında 1.918.483 olan üniversitelerde okuyan öğrenci sayısı, 2021-2022 yılında 8.296.959'a ulaşmıştır. Benzer şekilde 2002 yılında devlet ve vakıf üniversiteleri sayısı 76 iken 2022 yılında 129 devlet, 75 vakıf olmak üzere 204'e ulaşmıştır. Ayrıca Millî Savunma Üniversitesi ve 4 vakıf meslek yüksekokulu ile birlikte toplam 209 yükseköğretim kurumu bulunmaktadır.

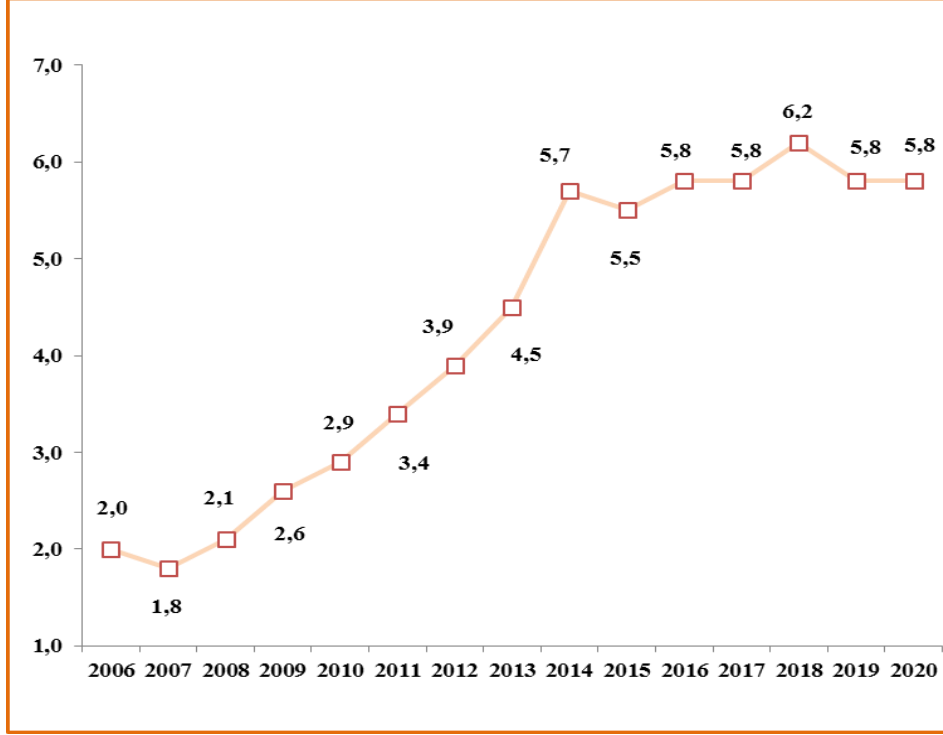
2021-2022 eğitim ve öğretim yılında yükseköğretim kurumlarında 3.250.101 ön lisans, 4.579.047 lisans, 358.271 yüksek lisans, 109.540 doktora olmak üzere toplam 8.296.959 öğrenci eğitim almıştır.

Yükseköğretimde net okullaşma oranı 2002-2003 eğitim ve öğretim yılında %14,65 iken 2021-2022 eğitim ve öğretim yılında %44,66 olmuştur.

3.1.6. Yaygın Eğitim

Türkiye, EUROSTAT tarafından yayımlanan verilere göre Avrupa Birliği Hayat Boyu Öğrenmeye Katılım oranlarının artırılmasında en yüksek artış oranına sahip ikinci ülkedir. 2006 yılında %2 olan Türkiye'nin hayat boyu öğrenmeye katılım oranı %190'luk artışla, 2020 yılında %5,8'e ulaşmıştır.

Grafik 4. Hayat Boyu Öğrenmeye Katılım Oranları (%) (2006-2020)

Not: Veriler Avrupa Birliği İstatistik Birimi'nden alınmıştır.

21 Ekim 2022 tarihi itibarıyla Türkiye'nin tüm il ve ilçelerinde resmî 1.000 halk eğitimi merkezi ve 29 olgunlaşma enstitüsü olmak üzere toplam 1.029 yaygın eğitim kurumu bulunmaktadır. Bu kurumlarda 01 Ocak-21 Ekim 2022 tarih aralığında açılan 131.232 mesleki ve teknik kursa 2.572.497 kursiyer; 335.917 genel kursa ise 7.378.626 kursiyer, katılmıştır.

Protokoller kapsamında Bakanlığımıza bağlı kurslara katılan kursiyerlere ilişkin e-Yaygın Sisteminden 24.10.2022 tarihinde alınan verilere göre 01 Ocak-21 Ekim 2022 tarihleri arasında 87.605 adet kurs açılmış olup 2.246.610 kursiyer bu kurslardan faydalanmıştır.

Yaygın eğitim faaliyetleri kapsamında uygulanan kurs programları ihtiyaçlar doğrultusunda sürekli olarak güncellenmekte ve yeni programlar hazırlanmaktadır. 2007 yılında 321 olan kurs programı sayısı 2022 yılı Ekim ayı itibarıyla 74 alanda 3.879'a ulaşmıştır. Bununla birlikte günün ihtiyaçlarından hareketle dijital, finans, sağlık, ekoloji ve sosyal medya gibi 21. yüzyıl becerileri arasında yer alan okuryazarlıklara ilişkin farkındalık ve beceri eğitimleri düzenlenecektir.

Kültürel değerleri ve geleneksel sanatları araştıran, özelliklerini bozmadan geliştiren, arşivleyen, gelecek kuşaklara aktaran, ulusal ve uluslararası alanlarda tanıtımını sağlayan olgunlaşma enstitülerimizin sayısı; Edirne, Zonguldak, Kastamonu, Siirt ve Balıkesir illerinde açılan yeni kurumlarımız ile birlikte 24'ten 29'a çıkmıştır.

Açık öğretim okullarında 2003-2004 eğitim ve öğretim yılında kayıtlı 623.716 aktif öğrenci bulunurken 2021-2022 eğitim ve öğretim yılında 1., 2. ve 3. dönem yeni kayıt yaptıran ve kayıt yenileyen aktif öğrenci sayısı 1.738.198 olmuştur.

Öğrenci-öğretmen, öğrenci-eğitim materyali etkileşimini sağlama, öğrenme materyali sunma, sunulan öğrenme materyalini paylaşma ve tartışma, dersleri yönetme, canlı ders, elektronik ortamda ölçme, değerlendirme ve geri bildirim sağlama, öğrenme materyallerini düzenleme, alınan eğitimler ile ilgili kayıtları tutma, takip etme ve ilgili raporları alma gibi işlevleri yerine getirmek amacıyla "Uzaktan Eğitim Platformu" teknik alt yapı, donanım ve yazılım hazırlıkları tamamlanmıştır. 11 adet uzaktan eğitim kurs programı onaylanarak uygulamaya konulmuştur. 6 adet kurs programı sisteme yükleme aşamasındadır. Uzaktan ve yüz yüze eğitimin bir arada yürütüldüğü harmanlanmış model kurs programlarımızın sayısı ise 5'tir.

Kitap, animasyon, ses, video ve canlı dersler aracılığıyla milyonlarca öğrenciye zamandan ve mekândan bağımsız eğitime erişim ve her zaman her yerde öğrenme imkânı sağlayan Uzaktan Eğitim Platformu'nun yazılım ve dijital içerikleri Bakanlık personelimizce geliştirilmektedir. Bu kapsamda Açık Öğretim derslerinin senaryo ve dijital içerik üretim çalışmaları devam etmektedir. Ayrıca üretilen dijital içeriklere EBA üzerinden ulaşılabilmektedir.

Yurt dışında yaşayan ve açık öğretim okullarımızda eğitim gören vatandaşlarımızın sınav merkezi sayısı bugün itibarıyla 26 ülkede 44'e çıkarılmıştır.

29 Ocak 2022 tarihli ve 2022/1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Genelgesi kapsamında Mart 2022 itibarıyla Aile Okulu Projesi başlatılmıştır. Proje kapsamında, çocuklarının eğitiminde en önemli yapı taşlarından biri olan ailelerin ve devamında toplumun sağlığının korunmasına katkı sağlamak; aile içi ilişkiler, ev yönetimi ve çocukların davranış yönetimlerine rehberlik edilmesi, millî ve manevi değerlerimizin aileler yoluyla çocuklarımıza aktarılması amaçlanmıştır. Proje kapsamında 1.050 kişi aile okulu eğitici eğiticisi olarak, 7.073 kişi ise aile okulu eğiticiisi olarak kursa alınmıştır. Bu eğitimlerden sonra açılan aile okulu kurslarında Ekim 2022 itibarıyla 346.889 veliye ulaşılmıştır.

Beceri eksikliği yaşayan erişilmesi güç grupta yer alan (45-65 yaş) yetişkinler, yaşlılar başta olmak üzere tüm yetişkinlere; esnek öğrenme fırsatları sağlayarak dijital becerilerini geliştirmek, yetişkinlerin aktif ve sağlıklı yaşlanmasını sağlamak amacıyla "Avrupa Yetişkin Öğrenimi Gündemi-6 Projesi" başlatılmıştır. Proje kapsamında, "Yetişkinlerde ve Yaşlılarda Dijital Becerilerin Geliştirilmesi İhtiyaç Analizi Raporu" hazırlanmıştır. Ayrıca yaşlıların dijital becerileri geliştirmek için program geliştirme ve "Yetişkinlerin ve Yaşlıların Dijital Becerilerinin Geliştirilmesi Ulusal Eylem Planı" hazırlık çalışmalarına da devam edilmektedir.

Avrupa Yetişkin Öğrenimi Elektronik Platformu (EPALE) Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilen ve Bakanlığımız tarafından yürütülen bir projedir. Haber, blog, kaynak, etkinlik takvimi ve ortak arama gibi alanlarda paylaşımlar yaparak, 38 Avrupa ülkesindeki tüm yetişkin eğitimci ve kurumları bir araya getirmeyi amaçlayan online bir platform olan EPALe’de 2016 yılından beri aktif olan ülkemiz, 10.080 kayıtlı kullanıcı sayısı ile platformda en çok üyeye sahip ülke olmuştur.

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği Kadın Girişimciler Kurulu ve OPET Petrolcülük A.Ş. ile ortaklaşa yürüttüğü, yeme-içme, konaklama ve ulaşım alanlarındaki mikro işletmelere yüz yüze ve çevrim içi olarak hazırlanan yeni programlar ile “İşimiz Temiz Projesi”nin pilot uygulaması Antalya, İzmir ve Muğla’da gerçekleştirilmiştir. Pilot uygulamanın akabinde Proje, 20 ile yaygınlaştırılmış, asenkron kurs açılabilme imkânı da sağlanmıştır. Ekim 2022 itibariyle 37.000 kursiyer eğitimlere katılmıştır.

Ankara, Bursa, Gaziantep, Konya, İstanbul illerinde yürütülmekte olan “Türkiye’deki Mülteciler ve Ev Sahibi Toplulukların Finansal Katılımı Projesi”; Alman Federal Ekonomik İş birliği ve Kalkınma Bakanlığı (BMZ) tarafından finanse edilmektedir. Proje ile; Türk vatandaşları, geçici koruma altındaki yabancılar, uluslararası koruma statüsüne sahip yabancılar ve mültecilerin finansal katılımlarının artırılması, finansal ve işletme bilgilerinin geliştirilmesi, girişimcilik faaliyetlerinin desteklenmesi ve finansmana erişim hakkında bilgilendirilerek hedef kitlenin farkındalık seviyesinin, toplumsal katılımının ve sosyal uyumunun artırılması amaçlanmaktadır. Bu amaçla kursiyerlere “ Mikro İş Oyunu Eğitimi ” ve “Birikim Oyunu Eğitimi” kurs programları aracılığıyla “Finansal Okur-Yazarlık Eğitimleri” verilmektedir. Proje kapsamında Haziran ve Ağustos 2021 aylarında düzenlenen eğitici-eğitimlerinde 27 usta öğretici eğitim alarak, mikro iş oyunu eğitimi ve birikim oyunu eğitimi kurs programlarında istihdam edilmiştir. Ekim 2021 itibariyle başlayan ve halen devam eden kurslarda, projede hedeflenen 1.000 kursiyer sayısının 3 kat üzerine çıkılarak 3.500 kursiyere sertifika

verilmiştir. Protokol kapsamında 4 halk eğitimi merkezine yapılacak olan bilişim teknolojileri sınıflarının kurulum aşaması devam etmekte olup 2022 Kasım ayında tamamlanması planlanmaktadır.

Kadınların dijital alanlardaki gelişimini desteklemek ve işgücüne katılımını artırmak amacıyla hayata geçirilen “Dijital Benim İşim” projesi kapsamında Afyonkarahisar, Ağrı, Ankara, Antalya, Bursa, Diyarbakır, Elazığ, Eskişehir, Gaziantep, Hatay, İstanbul, İzmir, Kastamonu, Manisa, Mersin, Samsun, Sivas, Tekirdağ, Trabzon ve Van illerinde belirlenen halk eğitimi merkezlerinde “Dijital Okuryazarlık” ve ‘Dijital Pazarlama’ eğitimleri verilmektedir. Ekim 2022 tarihi itibarıyla 135 eğitici tarafından 9.101 kadına eğitim verilmiştir.

Sayın Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip ERDOĞAN’ın himayelerinde 2018 yılında başlatılan okuryazarlık seferberliği kapsamında 2022 yılı Ekim ayı verilerine göre 20.128 okuma-yazma kursu açılmış ve bu kurslara 154.388 kursiyer katılmıştır.

UNICEF ile Bakanlığımız iş birliğinde yürütülen Hızlandırılmış Eğitim Programı (HEP) kapsamında alan taraması eğitimleri verilmiş ve alan taramalarının akabinde kurslar açılmıştır. HEP kapsamında eğitim sürecinden uzak kalmış veya örgün eğitim imkânlarına erişemeyen 10-17 yaş aralığındaki geçici koruma altındaki Suriyeli öğrencilerin örgün eğitim sistemine dâhil edilmesi süreçlerinin hızlandırılması hedeflenmektedir. Ekim 2022 tarihi itibarıyla 18 ilde 3.715 kursiyer aktif olarak eğitime devam etmektedir.

Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı (UNDP) tarafında finanse edilen “Suriye Krizine Yanıt Olarak Türkiye’de Dayanıklılık Projesi: Yetişkinler İçin Türkçe Dil Eğitimi Projesi” kapsamında 18-57 yaş arasındaki Suriyeli yetişkinlere harmanlanmış öğrenme modeli (uzaktan ve yüz yüze) ile A1, A2 ve B1 seviyelerinde Türkçe dil eğitimleri verilmektedir. Proje ile hedef 52.000 Suriyelinin dil becerilerinin geliştirilerek sosyal uyumlarının

kolaylaştırması amaçlanmaktadır. Bu kapsamda 318 eğitici uzaktan öğrenme, uzaktan öğrenmede öğretim yöntem ve teknikleri, sınıf yönetimi, iletişim, rehberlik, uzaktan öğrenmede ölçme ve değerlendirme, yetişkin eğitimi gibi başlıklarda eğitici eğitimine alınmıştır. Kursiyerlerin uzaktan öğrenme kapsamındaki içeriklere ulaşabilmesi için e-ogrenme.gov.tr adresi üzerinden verilen eğitimlerden yaklaşık 70.000 kursiyer faydalanmıştır. Aynı zamanda 53 adet halk eğitimi merkezinin uzaktan eğitim için uygun materyallerle güçlendirilmesi sağlanmış, 27 halk eğitimi merkezine çocuk bakım oyun odası, 26 adet halk eğitimi merkezine ise prefabrik sınıf temin edilmiştir. 2022 Ekim ayı itibariyle Proje kapsamında verilen Türkçe Dil Eğitimi A1-A2 kursları 10.962, mesleki eğitimlerde ise 1.501 yararlanıcıya ulaşılmıştır.

Kore Hükümeti tarafından finanse edilen, Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı (UNDP) ortaklığında yürütülen “Yenilenebilir Enerji Sektöründe Suriyeliler ve Ev Sahibi Topluluklar için İstihdam Edilebilirliğin Artırılması Projesi”, Yenilenebilir Enerji Öğretim Programı geliştirilmiş, halk eğitimi merkezi ve mesleki teknik Anadolu Liselerinde görev yapan 41 öğretmen/usta öğreticiye Eğitici Eğitimleri verilmiş ve “Fotovoltaik Güneş Panelleri Kurulumu ve Hibrit (Güneş-Rüzgar) Sisteme Entegrasyonu” kurs programı açılmıştır. Proje okullarımızda Güneş Enerjisi Santrali, Rüzgâr Enerjisi Santrali, İş Sağlığı ve Güvenliği malzemeleri, masa-sandalye, bilgisayar ve otomasyon sistemlerinin yer aldığı atölyeler kurulmuştur. 2021 yılında 5 ilde (Bursa, Hatay, Kocaeli, Konya ve Mersin) açılan 29 kurs ile 391 öğrenci sertifika almaya hak kazanmıştır. Kurs programımız 2022 yılında harmanlanmış öğrenme modeli ile “Yenilenebilir Enerji Teknolojileri Fotovoltaik Güneş Panelleri Kurulumu ve Hibrit (Güneş-Rüzgâr) Sisteme Entegrasyonu (Harmanlanmış Öğrenme)” şeklinde devam ettirilmiştir. Proje illerine İstanbul’un da eklenmesi ile 2022 Temmuz ayına dek toplamda açılan 54 kurs ile 703 kursiyerimize sertifika verilmiştir.

3.2. Eğitim ve Öğretime Erişimin Artırılmasına Yönelik Uygulamalar

3.2.1. Pansiyon Hizmetleri

Bakanlığımıza bağlı resmî ve örgün eğitim kurumlarında öğrenim gören, maddi imkânları sınırlı ve başarılı öğrencilerimize yatılı okullarda barınma imkânı sağlanmakta, yatılı okulların pansiyonlarına her yıl bütçe kanununda belirlenen tutarda pansiyon ödeneği gönderilmektedir. Ayrıca bu öğrencilere giyim, kırtasiye ve cep harçlığı yardımı verilmektedir.

Ortaöğretim düzeyinde yeni pansiyonların yapımı sağlanarak pansiyonların kapasitesi artırılabilecek, yatılılık imkânlarının ihtiyaç duyan tüm öğrencilere ülke genelinde yayılımı sağlanacak ve pansiyon hizmetleri tüm öğrencilerimize ücretsiz olarak sunulacaktır. Bu suretle taşınabilir eğitimin azalması ve elverişsiz şartlardaki öğrencilerin okul terkinin azaltılması hedeflenmektedir.

Tablo 17. Pansiyon Verileri (2021-2022)

İlgili Birim	Pansiyonlu Okul Sayısı	Paralı Yatılı Öğrenci Sayısı	Parasız Yatılı Öğrenci Sayısı	Toplam Öğrenci Sayısı	Yıllık Ödenen Pansiyon Ücreti (TL)
Temel Eğitim Genel Müdürlüğü	270		26.831	26.831	
Ortaöğretim Genel Müdürlüğü	1.006	20.761	111.110	131.871	
Mesleki ve Teknik Eğitim Genel Müdürlüğü	817	1.711	86.231	87.942	
Din Öğretimi Genel Müdürlüğü	940	3.963	78.615	82.578	
Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri Genel Müdürlüğü	35		676	676	
Toplam	3.068	26.435	303.463	329.898	

Not: Millî Eğitim İstatistikleri - 2021-2022.

Bakanlığımız okullarında 2002-2003 eğitim ve öğretim yılında 1.489 pansiyonda 285.750 öğrenci barınmakta iken 2021-2022 eğitim ve öğretim yılında 3.068 pansiyonlu okulda 329.898 öğrenci barınmıştır.

Tablo 18. Özel Öğrenci Barınma Hizmeti Kurumları (2021-2022)

	Yurt Sayısı			Yurttan Kalan Öğrenci Sayısı		
	Kız	Erkek	Toplam	Kız	Erkek	Toplam
Ortaokul	424	1.081	1.505	7.007	21.309	28.316
Ortaöğretim	361	831	1.192	8.030	16.904	24.934
Yükseköğretim	1.072	923	1.995	67.533	56.236	123.769
Toplam	1.857	2.835	4.692	82.570	94.449	177.019

Not: Millî Eğitim İstatistikleri- 2021-2022.

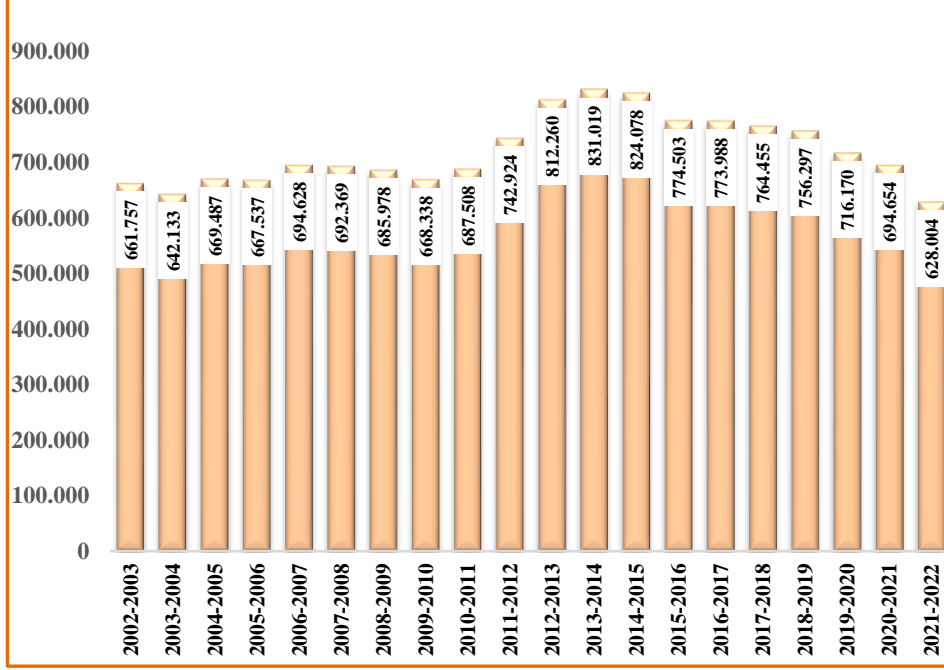
3.2.2. Taşıma Hizmetleri

Bakanlığımızca yürütülmekte olan “öğrenci taşıma uygulaması” Millî Eğitim Bakanlığı Taşıma Yoluyla Eğitime Erişim Yönetmeliği hükümleri doğrultusunda gerçekleştirilmektedir.

2021-2022 eğitim ve öğretim yılında toplam 1.199.083 öğrenci (ilköğretim + ortaöğretim + özel eğitim) taşıma hizmetlerinden faydalanmış ve 4.930.441.739,13 TL ödeme yapılmıştır.

2021-2022 eğitim öğretim yılında 628.004 ilköğretim öğrencisi taşınmış olup bunların 627.416’i öğle yemeği hizmetinden yararlanmıştır.

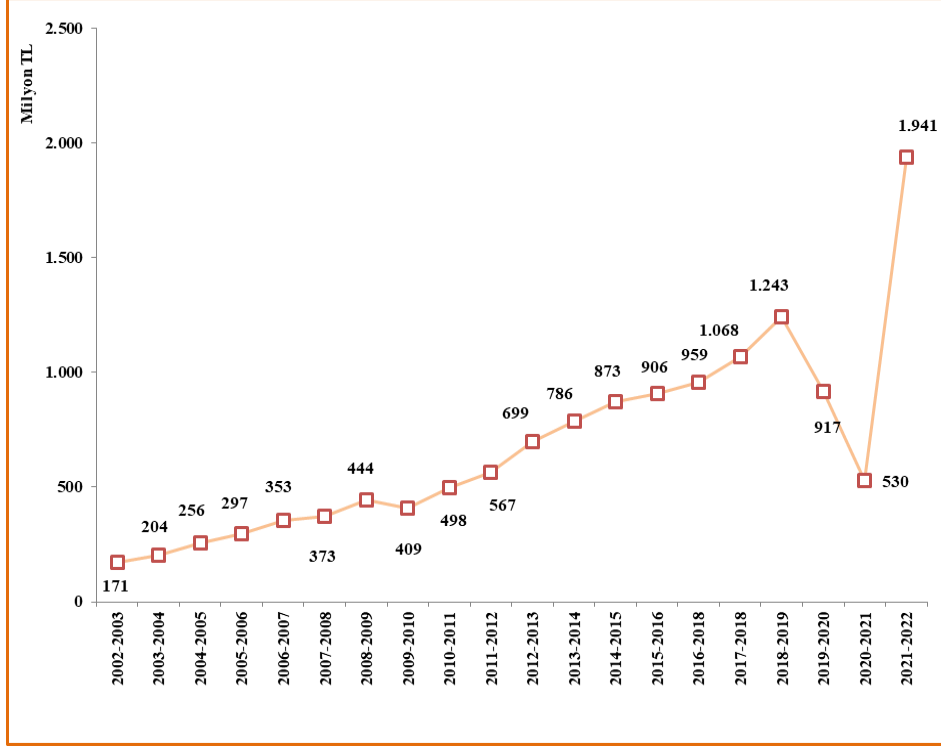
Grafik 5. Taşınan Öğrenci Sayıları(İlköğretim)(2002-2003/2021-2022)

* Not: 2021-2022 eğitim ve öğretim yılı için Ağustos ayı verileri baz alınmıştır.

Öğrenci taşıma uygulaması kapsamında ilköğretim öğrencilerinin taşınmasına yönelik faaliyetlerin devamlılığının sağlanması amacıyla 2023 yılı bütçemizde 4.100.000.000 TL ödenek öngörülmüştür.

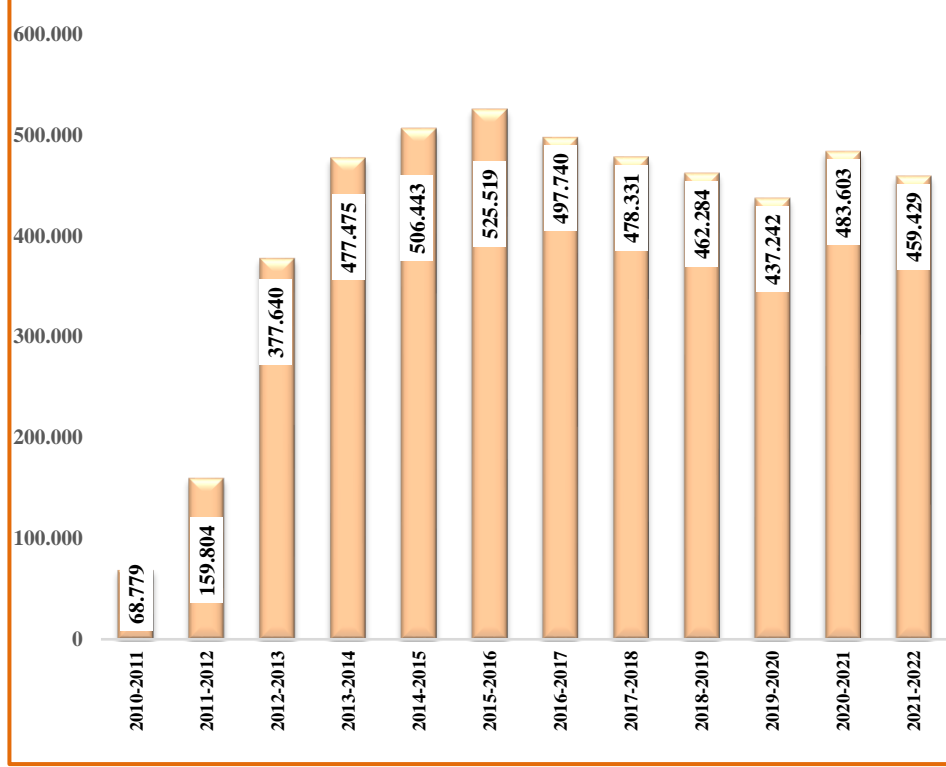
Grafik 6. Taşıma Giderleri (İlköğretim) (2002-2003/2021-2022)

* Not: 2021-2022 eğitim ve öğretim yılı için Ağustos ayı verileri baz alınmıştır.

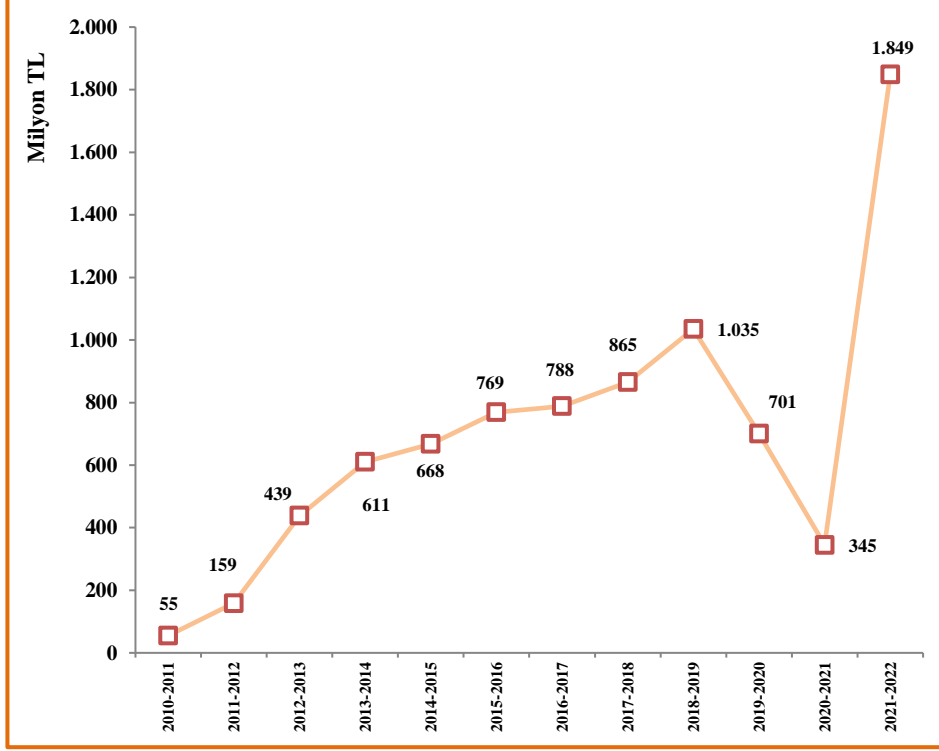
2021-2022 eğitim öğretim yılında 459.429 ortaöğretim öğrencisi taşınmış, 473.704 öğrenci de öğle yemeği hizmetinden yararlanmıştır.

Grafik 7. Taşınan Öğrenci Sayıları (Ortaöğretim) (2010-2011/2021-2022)

* Not: 2021-2022 eğitim ve öğretim yılı için Ağustos ayı verileri baz alınmıştır.

Grafik 8. Taşıma Giderleri (Ortaöğretim) (2010-2011/2021-2022)

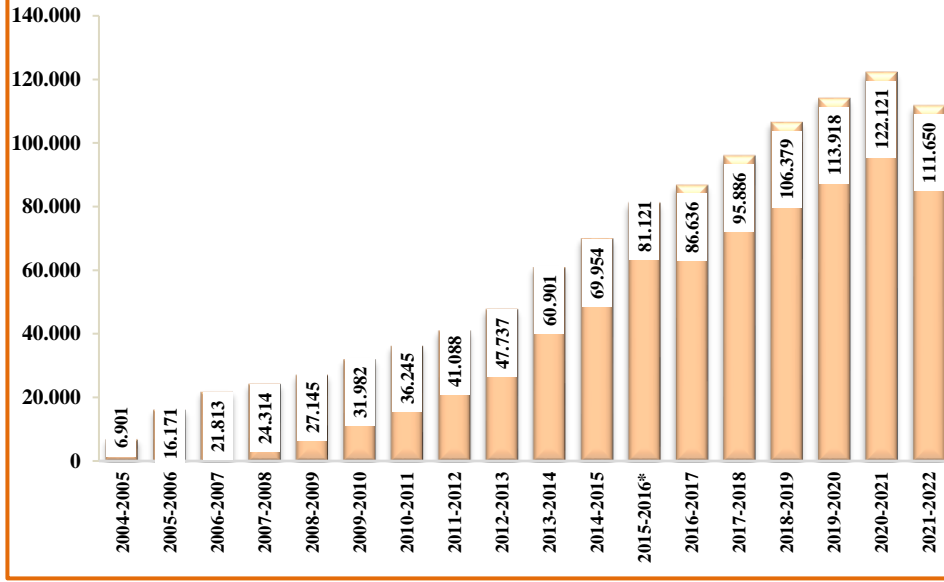
* Not: 2021-2022 eğitim ve öğretim yılı için Ağustos ayı verileri baz alınmıştır.

Öğrenci taşıma uygulaması kapsamında taşınan ortaöğretim öğrencilerinin taşıma giderleri için 2023 yılı bütçesinde 3.400.000.000 TL ödenek öngörülmüştür.

Diğer taraftan uygulama kapsamında taşınan ilköğretim ve ortaöğretim öğrencilerine öğle yemeği de verilmekte olup giderleri Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Fonu'ndan karşılanmaktadır. Bu amaçla 2023 yılı bütçesinde 4.200.000.000 TL kaynak öngörülmüştür.

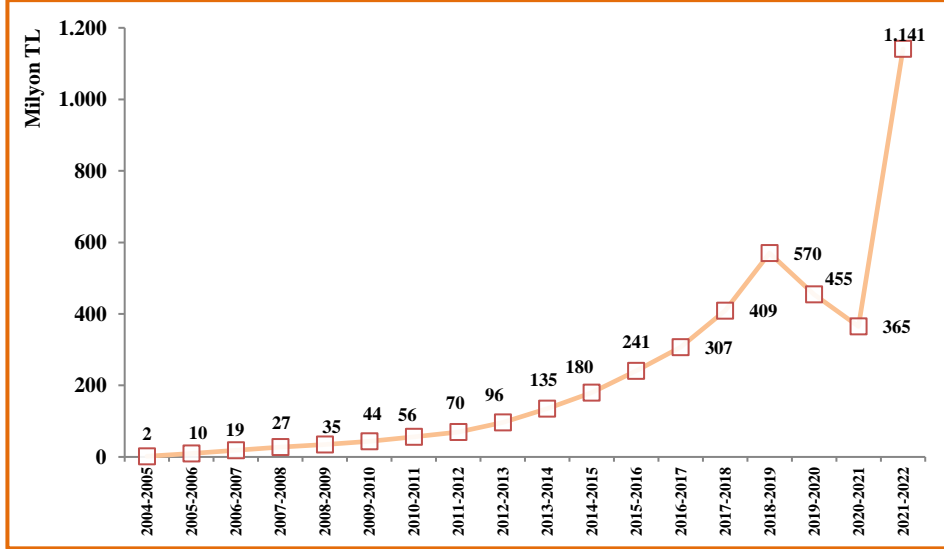
2021-2022 eğitim ve öğretim yılında 111.650 özel eğitime ihtiyacı olan öğrenci/kursiyer taşınmıştır.

Grafik 9. Taşınan Öğrenci Sayıları (Özel Eğitim) (2004-2005/2021-2022)

* Not: 2021-2022 eğitim ve öğretim yılı için Ağustos ayı verileri baz alınmıştır.

Grafik 10. Taşıma Giderleri (Özel Eğitim) (2004-2005/2021-2022)

* Not: 2021-2022 eğitim ve öğretim yılı için Ağustos ayı verileri baz alınmıştır.

Uygulama kapsamında taşınan özel eğitim öğrenci giderleri Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Fonundan karşılanmaktadır. Söz konusu Fonun 2023 yılı bütçesinden bu alana 2.400.000.000 TL kaynak tahsisi öngörülmüştür.

3.2.3. Ücretsiz Ders Kitabı

Eğitimde fırsat ve imkân eşitliğine yönelik olarak yürütülen uygulamalardan bir diğeri de ücretsiz ders kitabı dağıtımıdır. Bu uygulama kapsamında 2022-2023 eğitim ve öğretim yılı için Ekim ayı itibarıyla örgün ve yaygın eğitim öğrencilerine toplam 296.869.986 adet ders kitabı ve yardımcı kaynak kitabı dağıtılmış ve bu kitaplar için 6.059.306.170,14 TL ödeme yapılmıştır. 2003 yılından 2022 yılına kadar ise toplam 3.700.426.526 adet ders kitabının dağıtımı yapılmıştır.

İlk defa 2014-2015 eğitim ve öğretim yılında “Ücretsiz Ders Kitabı Dağıtımı” kapsamına alınan özel okulların ders kitapları da ücretsiz olarak verilmeye başlanmış ve bu uygulamaya 2022-2023 eğitim ve öğretim yılında da devam edilmiştir.

Bakanlığımız tarafından ilköğretim öğrencilerine ücretsiz olarak dağıtılacak ders kitapları için Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Fonundan 2023 yılı için 5.060.000.000 TL kaynak tahsisi öngörülmüştür. Ortaöğretim öğrencilerinin ücretsiz ders kitabı için 2023 yılı Bakanlık bütçesine ise 4.400.000.000 TL ödenek tahsis edilmiştir.

KKTC’de ve yurt dışında Bakanlığımıza bağlı faaliyet gösteren okullarımızın ders kitabı ihtiyacı da “Ücretsiz Ders Kitabı Dağıtımı” kapsamında karşılanmaktadır. Ayrıca, Batı Trakya’da yaşayan soydaşlarımızın çocukları için hazırlanan ders kitapları, ilgili ülke ve kuruluşlara ücretsiz olarak gönderilmektedir.

Tablo 19. Ücretsiz Ders Kitabı ve Yardımcı Kaynak Dağıtımına İlişkin Veriler (2003-2022)

Yıllar	İlköğretim		Ortaöğretim		Toplam Kitap Adedi	Toplam Ödeme TL
	Kitap Adedi	Ödeme	Kitap Adedi	Ödeme		
2003	81.834.281	157.523.013			81.834.281	157.523.013
2004	83.858.320	154.442.289			83.858.320	154.442.289
2005	106.510.090	174.997.782			106.510.090	174.997.782
2006	104.892.620	180.041.463	37.414.989	87.542.479	142.307.609	267.583.942
2007	122.070.013	201.989.666	35.062.367	66.292.656	157.132.380	268.282.322
2008	128.233.848	211.128.104	39.341.906	72.570.757	167.575.754	283.698.861
2009	129.004.189	186.466.684	58.428.930	99.542.475	187.433.119	286.009.159
2010	133.472.874	210.161.602	63.121.837	115.085.003	196.594.711	325.246.605
2011	129.364.298	226.656.047	85.993.271	149.477.788	215.357.569	376.133.835
2012	143.024.804	213.143.528	62.625.912	111.901.589	205.650.716	325.045.117
2013	133.586.334	204.389.156	76.167.232	125.564.566	209.753.566	329.953.722
2014	133.809.961	201.014.046	82.888.410	155.579.215	216.698.371	356.593.261
2015	156.377.910	215.388.408	80.321.981	179.697.764	236.699.891	395.086.172
2016	172.710.447	255.833.421	90.711.678	191.728.488	263.422.125	447.561.908
2017	135.923.781	257.146.036	77.503.137	228.152.149	213.426.918	485.298.186
2018	91.588.852	472.052.079	74.444.184	401.011.495	166.033.036	873.063.574
2019	89.318.460	497.968.810	64.486.055	336.192.555	153.804.515	834.161.366
2020	123.080.939	373.851.916	77.069.631	267.579.534	200.150.570	641.431.451
2021	111.706.468	611.059.011	87.606.531	465.326.095	199.312.999	1.076.385.106
2022	155.093.542	3.249.271.709	141.776.444	2.810.034.461	296.869.986	6.059.306.170
Toplam	2.465.462.031	8.254.524.771	1.234.964.495	5.863.279.070	3.700.426.526	14.117.803.841

Not: Ekim 2022 tarihli veriler baz alınmıştır.

3.2.4. Eğitim ve Öğretimin Teşvik Ödemeleri

3.2.4.1. Şartlı Eğitim Yardımları

Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı ile Bakanlığımız arasında yapılan Protokol çerçevesinde Türkiye çapında Şartlı Eğitim Yardımı Programı uygulanmakta olup ihtiyaç sahibi ailelere, çocuklarını düzenli olarak okula göndermeleri şartıyla her ay eğitim yardımı verilmektedir.

Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Fonu'ndan karşılanan şartlı eğitim yardımıyla 2003 yılından 2022 yılına kadar ilk ve ortaöğretimdeki öğrencilerimizin annelerine 9 milyar 19 milyon 865 bin 441 TL ödeme yapılmıştır.

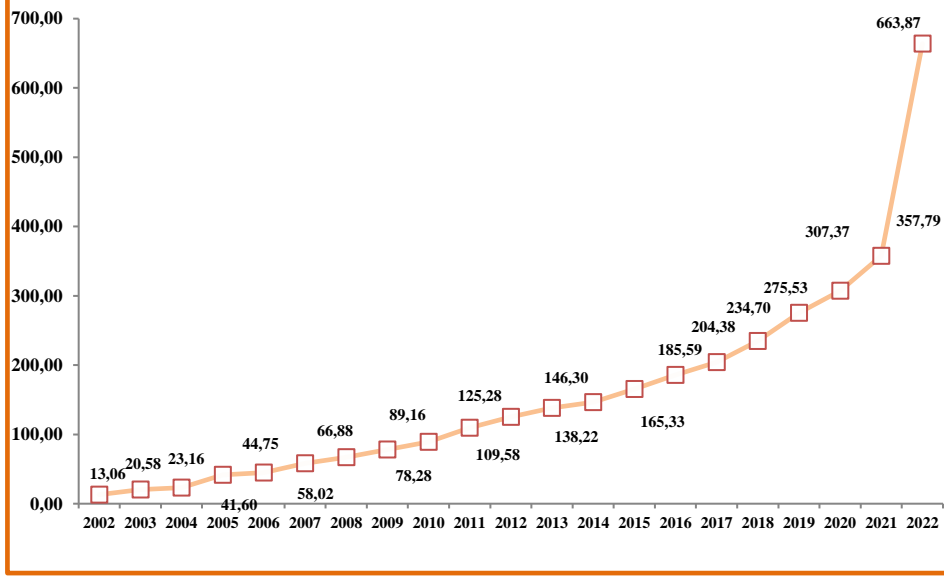
3.2.4.2. Burslar

İlköğretim ve ortaöğretim öğrencilerine verilen aylık yurtiçi burs ücreti 2002 yılında öğrenci başına 13,06 TL iken 2022 yılında 663,87 TL olmuştur. İlköğretim ve ortaöğretimde burs alan öğrenci sayısı 2002-2003 eğitim ve öğretim yılında 109 bin 894 iken bu sayı 2021-2022 eğitim ve öğretim yılında 320 bin 461'e yükselmiştir.

Tablo 20. İlköğretim ve Ortaöğretimde Burs Alan Öğrenci Sayısı ve Aylık Tutarı (2002-2022)

Yıl	Aylık Tutar (TL)	Burs Göstergesi	Öğrenci Sayısı
2002	13,06	400	109.894
2003	20,58	600	101.382
2004	23,16	600	96.348
2005	41,6	1 000	116.262
2006	44,75	1 000	122.464
2007	58,02	1 200	140.258
2008	66,88	1 300	172.940
2009	78,28	1 400	184.295
2010	89,16	1 500	212.103
2011	109,58	1 700	234.188
2012	125,28	1 750	254.128
2013	138,22	1 800	254.833
2014	146,30	1 900	243.114
2015	165,33	1 990	242.351
2016	185,59	1 990	258.192
2017	204,38	1 990	207.445
2018	234,70	1 990	258.281
2019	275,53	1 990	270.423
2020	307,37	1 990	278.896
2021	357,79	1 990	306.482
2022	663,87	1 990	320.461

**Grafik 11. Burs Ücretleri (İlköğretim ve Ortaöğretim) (TL)
(2002-2022)**

3.2.4.3. Özel Mesleki ve Teknik Eğitim Okullarının Desteklenmesi

Organize sanayi bölgelerinde (OSB) açılan özel mesleki ve teknik eğitim okullarında öğrenim gören her öğrenci için 2012-2013 eğitim ve öğretim yılından başlamak üzere, resmî okullarda öğrenim gören bir öğrencinin okul türüne göre devlete maliyetinin bir buçuk katını geçmemek üzere, her eğitim ve öğretim yılı itibarıyla Hazine ve Maliye Bakanlığı ile Bakanlığımız tarafından müştereken belirlenen tutarda teşvik verilmesine yönelik olarak 5580 sayılı Kanunun 12. maddesinde yapılan değişiklik 04.07.2012 tarihinden itibaren uygulamaya konulmuştur.

Ayrıca, 5580 sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanunu'nun 12'nci maddesi çerçevesinde OSB dışında açılan özel meslekî ve teknik okullarda öğrenim gören öğrenciler için eğitim ve öğretim desteği verilmesine ilişkin Bakanlar Kurulu Kararı doğrultusunda Özel Öğretim Kurumları Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelikle OSB dışında

açılacak özel mesleki ve teknik eğitim okullarına da eğitim ve öğretim desteği verilmesinin esasları belirlenmiştir.

24 Kasım 2021 tarihi itibarıyla, teşvik kapsamına alınan OSB içinde 50, OSB dışında ise 223 özel mesleki ve teknik eğitim okulu olmak üzere toplamda 273 özel mesleki ve teknik eğitim okulunda öğrenim gören toplam 136.109 öğrenciden 124.360 öğrenciye eğitim ve öğretim desteği ödemesi Bakanlığımızca karşılanmaktadır.

Bu çerçevede, 2021-2022 eğitim ve öğretim yılında OSB içi ve dışında açılan özel mesleki ve teknik okullarda öğrenim görülen alanlara göre öğrenci başına ödenecek miktarlar Tablo 21’de belirtilmiştir.

Tablo 21. OSB İçinde ve OSB Dışında Eğitim ve Öğretim Desteği Verilecek Alanlar ve Tutarları (2021-2022)

Sıra No	Alan Adı	Öğrenci Başına Destek Tutarı (TL)	
		OSB İçinde	OSB Dışında
1	Bilişim Teknolojileri	5.500	-
2	Biyomedikal Cihaz Teknolojileri	7.355	6.585
3	Denizcilik	-	7.186
4	Elektrik-Elektronik Teknolojisi	8.815	7.549
5	Endüstriyel Otomasyon Teknolojileri	8.558	7.186
6	Gıda Teknolojisi	7.674	6.739
7	Hayvan Yetiştiriciliği ve Sağlığı	-	5.984
8	İnşaat Teknolojisi	-	6.585
9	Kimya Teknolojisi	8.420	7.063
10	Makine Teknolojisi	8.014	7.549
11	Makine ve Tasarım Teknolojisi	8.625	7.210
12	Metal Teknolojisi	8.420	-
13	Mobilya ve İç Mekân Tasarımı	7.613	-
14	Moda Tasarım Teknolojileri	6.359	-
15	Motorlu Araçlar Teknolojisi	9.215	7.775
16	Plastik Teknolojisi	8.470	-
17	Radyo-Televizyon	-	6.674
18	Tarım	-	7.775
19	Tasarım Teknolojileri	5.810	5.108
20	Tekstil Teknolojisi	8.023	-
21	Tesisat Teknolojisi ve İklimlendirme	7.489	-
22	Uçak Bakım	-	6.585
23	Yenilenebilir Enerji Teknolojileri	9215	8.020

3.2.4.4. Örgün Eğitim Yapan Özel Okul Öncesi, Özel İlkokul, Özel Ortaokul ve Özel Liselerde Okuyan Öğrencilerin Desteklenmesi

Eğitim ve öğretim desteği; yörenin kalkınmada öncelik derecesi ve gelişmişlik durumu, öğrencinin ailesinin gelir düzeyi, eğitim bölgesinin öğrenci sayısı, desteklenen öğrenci ve öğrencinin gideceği okulun başarı seviyeleri ile öncelikli öğrenciler gibi ölçütler ayrı ayrı veya birlikte dikkate alınarak belirlenmektedir.

2021-2022 eğitim öğretim yılında, eğitim ve öğretim desteği kapsamına yeni öğrenci alınmamıştır. Ancak 2017-2018 ve 2018-2019 eğitim öğretim yıllarında yayımlanan Tebliğler çerçevesinde eğitim ve öğretim desteği kapsamına alınıp öğretim kademesini tamamlamayan 2021-2022 eğitim ve öğretim yılında 5580 sayılı Kanun kapsamında açılan; ilkokul 4. sınıf, ortaokul 8. sınıf ve ortaöğretim 11 ve 12. sınıf öğrencilerinden toplamda 12.003 öğrencinin eğitim ve öğretim desteği ödemesi devam edecektir.

Bu kapsamda, 2021-2022 eğitim öğretim yılında; ilkokul 4. sınıf, ortaokul 8. sınıf ile ortaöğretim 11 ve 12. sınıf okul kademelerinde öğrenim gören her bir öğrenciye verilecek eğitim ve öğretim desteği tutarları aşağıdaki Tablo 22’de yer almaktadır.

Tablo 22. Eğitim ve Öğretim Desteği (2021-2022)

Kurum Türü	Sınıf	Öğrenci Başına Destek Tutarı (TL)
Özel İlkokul	4.Sınıflar	4.165
Özel Ortaokul	8.Sınıflar	4.850
Özel Lise	11 12. Sınıflar	4.850

3.2.4.5. Destek Eğitimi Alan Engelli Öğrencilerin Desteklenmesi

Her bireyin temel hak ve özgürlüklerine eşit erişim hakkı sağlanması ve bu kapsamda özel eğitim ihtiyacı olan tüm bireylerin eğitim hakkının güvence altına alınması esastır.

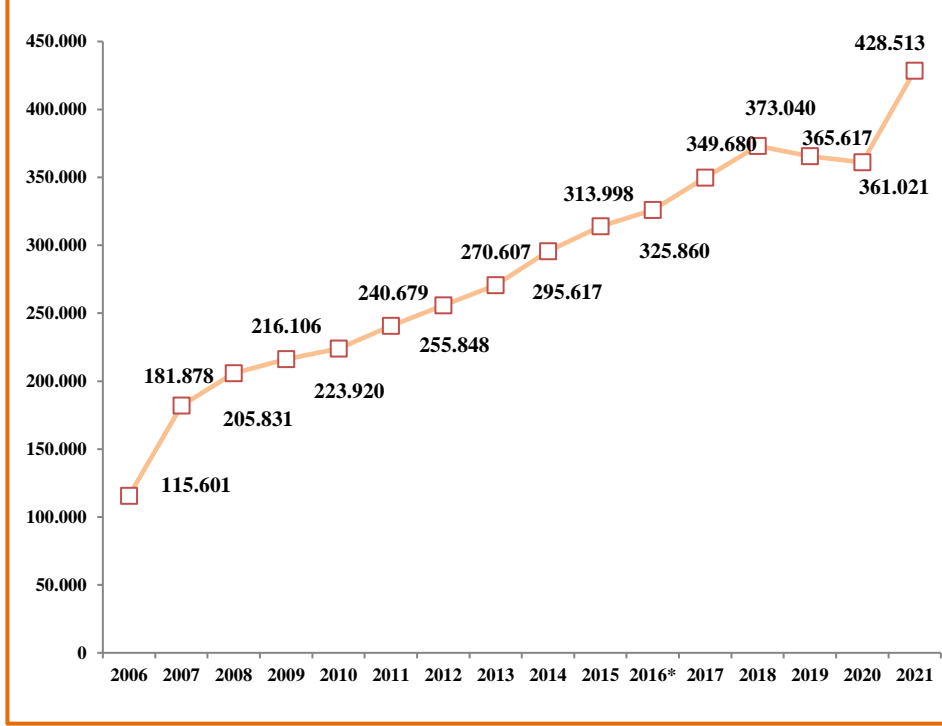
Bakanlığımız bu kapsamda görme, işitme, dil-konuşma, ses bozukluğu bulunan; ortopedik, zihinsel, otistik, sosyal, duygusal bozukluğu olan engelli bireylerden, özel eğitim değerlendirme kurulları tarafından destek eğitimi almaları uygun görülenlerin eğitim giderlerini, sosyal güvencesi olup olmadığına bakılmaksızın 1 Haziran 2006 tarihinden itibaren karşılamaktadır. Bu bağlamda, engellilerin eğitim ve rehabilitasyonuna ilişkin faaliyetlerin devamlılığının sağlanması amacıyla 2022 yılı bütçemizde 5.532.000.000 TL ödenek öngörülmüştür.

2021 yılında 5580 sayılı Kanun kapsamında açılan özel eğitim okulları ile özel eğitim ve rehabilitasyon merkezlerinde engelli bireylere verilen destek eğitiminin bütçeden karşılanacak kısmı, katma değer vergisi hariç olmak üzere bireysel eğitim için aylık 862 TL, grup eğitimi için aylık 241 TL olarak belirlenmiştir.

Özel eğitim ve rehabilitasyon merkezlerinde sunulan eğitimlerin kalitesini artırmak amacıyla destek eğitim programlarının güncellemeleri tamamlanmıştır. Ayrıca engelli bireylerimizin ihtiyacı olan eğitime daha yaygın ve nitelikli bir şekilde ulaşabilmeleri amacıyla yerel yönetimlerimizin de özel eğitim ve rehabilitasyon merkezleri açmaları teşvik edilecektir.

Özel eğitime ilişkin sunulan tüm hizmetlerin daha etkin bir şekilde planlanması ve yürütülmesi amacıyla Bakanlığımız yönetiminde kurumlar arası bir izleme ve uygulama mekanizması oluşturulacaktır.

Grafik 12. Destek Eğitimi Alan Engelli Öğrenci Sayıları (2006-2021)

*Ekim 2021 tarihleri için ödeme (tahsis) yapılan öğrenci sayısıdır. Yılsonu resmî verilerine göre farklılık arz edebilir.

3.2.5. Türkiye’de Bulunan Yabancı Uyruklular ve Geçici Koruma Altında Bulunan Suriye Vatandaşlarına Yönelik Olarak Yürütülen Eğitim ve Öğretim Faaliyetleri

Bakanlığımız kitlesel göç akımının başladığı ilk günden itibaren ülkemize göç eden çocukların eğitim almalarına yönelik çalışmalar yürütmektedir. Bakanlığımız eğitimi çocuklar için yalnızca temel bir hak olarak değil aynı zamanda onların yaşadıkları zorlu dönemi atlattıkları ve kendi geleceklerini inşa edebilmeleri açısından da hayati öneme sahip bir konu olarak değerlendirmektedir. Bu çerçevede ülkemizde bulunan başta geçici koruma altındaki öğrenciler olmak üzere tüm yabancı uyruklu öğrencilerin

eğitim hizmetlerinden faydalanmaları ve sosyal uyumlarının sağlanması amacıyla çeşitli çalışmalar yürütülmektedir.

Bakanlığımızın temel hedefi, yabancı uyruklu ve geçici koruma altındaki tüm çocukların eğitime erişimini sağlamak, onların Türk öğrencilerle aynı şartlarda ve kalitede öğrenim görmelerini temin etmektir. Bu hedef çerçevesinde yabancı uyruklu ve geçici koruma altındaki tüm çocukların eğitim hizmetlerinden yararlanmaları ve eğitime erişimlerinin artırılması amacıyla çeşitli proje ve programlar uygulanmaktadır.

Türkiye'nin dört bir yanına dağılmış olarak yaşamlarını sürdüren yabancı uyruklu ve geçici koruma altındaki Suriyeli ocuklar, Türk ocuklarla birlikte resmî okullarımızda öğrenim görmektedir. Bu kapsamda, Ekim 2022 verilerine göre Bakanlığımıza bağlı kurumlarda öğrenimlerine devam etmekte olan 971.193 yabancı uyruklu ğrenci bulunmakta olup bu sayının 762.414'n geçici koruma altındaki Suriyeli ğrenciler oluşturmaktadır.

Geçici koruma altındaki çocukların ülkemize ilk göç ettiği yıllarda, eğitimlerinden geri kalmamaları amacıyla Bakanlığımız acil tedbirler almıştır. Bu kapsamda geçici barınma merkezlerinde ve Suriyelilerin yoğun olarak yaşadığı illerde geçici eğitim merkezleri kurularak eğitim ihtiyaçları karşılanmıştır. Bu merkezler Suriyeli ocukların kendi dillerinde hazırlanan program ile akademik olarak desteklenmesi ve yoğunlaştırılmış Türkçe eğitimiyle Türk eğitim sistemine uyumlarının sağlanması amacıyla hizmet vermiştir. Bu merkezlerde eğitim alan Suriyeli ğrencilerin resmi okullarımıza aktarılma süreci 2019-2020 eğitim ve ğretim yılı sonu itibarıyla tamamlanmış olup geçici eğitim merkezlerinin eğitim hizmetleri sonlandırılmıştır.

Eğitim kurumlarımızda y¼r¼t¼len eğitim ve ¼đretim faaliyeti ile ilgili her t¼rl¼ iş ve işlemi kayıt altına alacak Yabancı ¼đrenciler Bilgi İşletim Sistemi (Y¼BİS) adı altında bir otomasyon sistemi kurulmuştur. Ekim 2022 itibarıyla Y¼BİS'e kayıtlı 7.298 ¼đrenci bulunmaktadır.

Tablo 23. Suriyeli ¼đrencilere Ait Veriler (2022)

Eğitim Kademesi	Mevcut Durum		
	e-Okul Sistemine Kayıtlı	Y¼BİS'e Kayıtlı	Toplam
Okul ¼ncesi	48.426	2	48.428
İlkokul	335.116	102	335.218
Ortaokul	284.564	67	284.631
Lise	88.320	5.817	94.137
Toplam	756.426	5.988	762.414

*Ekim 2022 tarihi itibarıyla

Tablo 24. ¼lkemizdeki T¼m Yabancı Uyruklu ¼đrenci Verileri (2022)

Eğitim Kademesi	Mevcut Durum		
	e-Okul Sistemine Kayıtlı	Y¼BİS'e Kayıtlı	Toplam
Okul ¼ncesi	61.542	31	61.573
İlkokul	409.579	397	409.976
Ortaokul	355.989	232	356.221
Lise	136.785	6.638	143.423
Toplam	963.895	7.298	971.193

*Ekim 2022 tarihi itibarıyla

Bakanlığımız, örgün eğitim faaliyetinin yanında tüm yabancılara ve geçici koruma altındaki Suriyelilere yönelik olarak yaygın eğitim faaliyetlerini de sürdürmektedir. Başta yabancılara Türkçe öğretimi olmak üzere, yüzlerce alanda halk eğitim merkezleri üzerinden genç ve yetişkin yabancılara ve geçici koruma altındaki Suriyelilere yönelik kurslar düzenlenmektedir. Mesleki beceri ve hobi kurslarına katılan kursiyerler hem günlük ihtiyaçlarını karşılayacak gelir elde edebilecek donanımına sahip olabilmekte hem de yaşadıkları ağır travmadan kurtulabilmek için kendilerine uğraşacak meşguliyetler bulabilmektedir.

Halk eğitim merkezlerinde bugüne kadar on binlerce yabancı uyruklu ve geçici koruma altındaki Suriyeli, kurslarımıza katılmış ve eğitimlerini tamamlamıştır.

2014-2022 yılları arasında genel ve mesleki ve teknik kurslara 2.488.225, Türkçe öğretimi kurslarına 590.988 yabancı kursiyer katılım sağlamıştır. Bu sayılarda geçici koruma altındakilerin genel ve mesleki ve teknik kurslara katılımı 2.029.015, Türkçe öğretimi kurslarına ise 504.613'dir.

Bakanlığımız, Türkiye'de bulunan yabancı uyruklular ve geçici koruma altındaki Suriye vatandaşlarının eğitime katılımlarını ve ihtiyaçlarını desteklemek amacıyla Birleşmiş Milletler Kuruluşları, uluslararası ve ulusal sivil toplum kuruluşları, paydaş kamu kurum ve kuruluşları, belediyeler ve ilgili diğer paydaşlar ile iş birliği içerisinde çalışmalarını sürdürerek uluslararası projeler yürütmeye devam edecektir.

3.2.5.1. Sosyal Uyum ve Yaşam Kurs Programı

Yabancı uyrukluların Türkiye'de temel insani hizmetlere kolaylıkla erişimlerinin sağlanması ve yerel toplum ile uyum içerisinde yaşamalarının kolaylaştırılması amacıyla başlatılan Sosyal Uyum ve Yaşam Kurs Programının hedef kitlesi Türkiye'de yasal kalış hakkına sahip 17 yaş ve üstü tüm yetişkin yabancılardır.

Türkçe, Arapça ve Farsça başta olmak üzere ihtiyaç duyulan dillerde tercüman eşliğinde gerçekleştirilen eğitimler; Türkiye'nin kültürel yapısı, gelenek ve görenekler, genel ahlak ve toplumsal yaşam kuralları, sosyal yaşam kuralları, hak ve yükümlülükler, sosyal hayata ilişkin bilgilendirme, eğitim ve sağlık olanakları, hukuki konular ve geçim kaynaklarına erişim konularını içermektedir.

3.2.5.2. Yabancılara Şartlı Eğitim Yardımı

Bakanlığımız, UNICEF ve Türk Kızılay iş birliğinde, ülkemizde bulunan yabancılardan ihtiyaç sahibi ailelerin çocuklarını okullaştırmak ve okula düzenli devam etmelerini sağlamak amacıyla Yabancılara Şartlı Eğitim Yardımı programı uygulanmaktadır.

Program, Nakit Desteği ve Çocuk Koruma olmak üzere iki bileşenden oluşmaktadır.

Nakit Desteği Bileşeninde; Yabancılara Şartlı Eğitim Yardımı ödemeleri, öğrencilerin ayda 4 günden fazla devamsızlık yapmamaları şartıyla ailelerin Kızılay kartlarına yapılmaktadır. Bu çerçevede 2022 Eylül ayı itibarıyla 511,714 çocuk nakit yardımlarından yararlanmaktadır.

Koruma Bileşeninde ise çocukların okula devamlılıklarının sağlanması amacıyla koruma ihtiyacı olan veya risk altındaki çocukların tespiti yapılmakta ve ilgili hizmetlere yönlendirilmeleri sağlanmaktadır.

3.2.5.3. Erken Çocukluk Eğitimi Projesi

Erken çocukluk eğitimi hizmetlerinin yaygınlaştırılması ve erken çocukluk eğitime erişimin artırılması amacıyla Bakanlığımız ve Alman Uluslararası İşbirliği Kurumu (GIZ) iş birliğinde “Türkiye’deki Suriyeli Çocuklar ve İhtiyaç Sahibi Türk Çocuklara Yönelik Erken Çocukluk Eğitimi” protokolü imzalanmıştır. Proje kapsamında 3-6 yaş arası Suriyeli

çocuklar ve ev sahibi topluluktaki dezavantajlı çocuklar için erken çocukluk gelişimini destekleyen koşulların iyileştirilmesi hedeflenmektedir.

2020-2022 yılları arasında 14 ilde toplam 77 halk eğitimi merkezi desteklenmiş, bu halk eğitimi merkezlerinden 53'üne donatım malzemesi ve 61'ine eğitim materyali temin edilmiştir. Ayrıca Proje kapsamında desteklenen tüm halk eğitimi merkezlerine kırtasiye malzemesi gönderilmiştir.

Erken çocukluk eğitimi projesi kapsamında, 3-6 yaş çocukların çocuk oyun odalarına ve Bakanlığımıza bağlı okul öncesi eğitim kurumlarına yönlendirilmesi yapılmaktadır. Bu çerçevede Projenin başladığı 2019-2020 eğitim ve öğretim yılından bugüne halk eğitimi merkezleri bünyesinde açılan 3-6 yaş oyun odalarından 3.196 yabancı uyruklu, 26.894 Türk öğrenci olmak üzere toplamda 30.090 çocuk faydalanmıştır.

3.3. Eğitim ve Öğretimde Kalitenin ve Kapasitenin Artırılması

3.3.1. Öğretmen Yetiştirme

3.3.1.1. Öğretmen ve Okul Yöneticilerinin Mesleki Gelişimleri

Mesleki Çalışmalar

Öğretmenlerin genel kültür, özel alan eğitimi ve pedagojik formasyon alanlarında bilgi ve görgülerini artırmak yeni beceriler kazandırmak, eğitim ve öğretimde karşılaşılan problemlere çözüm yolları bulmak, öğrencinin ve çevrenin ihtiyaçlarına göre plan ve programları hazırlamak ve uygulamak amacıyla her yıl Nisan, Haziran, Eylül, ve Kasım aylarında birer hafta olarak «Mesleki Çalışmalar» kapsamında Valiliklere gönderilen program uygulanmaktadır.

Hizmetiçi Eğitim Faaliyetleri

Günümüzde giderek önem kazanan hayat boyu öğrenme ilkeleri kapsamında Bakanlık personelinin mesleki ve bireysel gelişmelerinin sağlanması, gelişimlere intibak etmeleri, verimliliklerinin artırılması ve üst görevlere hazırlanmalarına yönelik hizmet içi eğitim faaliyetleri büyük önem arz etmektedir.

Öğretmenlerin mesleki gelişimleri kapsamında, eğitim ve öğretimde kullanılan yeni yaklaşım, yöntem ve teknikler konusunda bilgilendirilmesi, mesleki bilgi ve becerilerine yönelik yeterliklerinin artırılması, yeni teknolojilerin ve teknolojik ortamların kullanımına yönelik becerilerinin geliştirilmesi öncelikli konular arasında yer almıştır.

Hizmet içi eğitim faaliyetleri, öğretmen ihtiyaç analizleriyle belirlenen mesleki gelişim alanları yanında Millî Eğitim Bakanlığının politika ve öncelikleri ile üst politika belgelerinin işaret ettiği alanlar doğrultusunda planlanmakta ve yürütülmektedir.

Hizmet içi eğitim faaliyetleri standart eğitim programları doğrultusunda kurs ve seminer faaliyetleri olarak düzenlenmekte iken 11 Mart 2022 tarihinde yürürlüğe giren “Millî Eğitim Bakanlığı Personeli Hizmet İçi Eğitim Yönetmeliği” kapsamında “Öğretmen-Yönetici Hareketlilik Programları”, “Okul Temelli Mesleki Gelişim (OTMG) Programları”, Yönetici Geliştirme Programı ve Mesleki Gelişim Toplulukları (MGT) şeklinde de yapılmaya başlanmıştır. Söz konusu programlar “Öğretmen ve Okul Yöneticilerinin Mesleki Gelişiminde Yeni Yaklaşımlar Projesi” kapsamında yürütülmektedir.

Öğretmen Bilişim Ağı (ÖBA), öğretmen ve okul yöneticilerinin mesleki gelişimlerini uzaktan eğitim yoluyla desteklemeye yönelik olarak 2022 yılı başında oluşturulmuş ve yapılan eğitimlerde 6.382.349 belge verilmiş olup mesleki çalışmalar kapsamında eğitimler, uzman ve başöğretmenlik

eğitimi, öğretmen okul yöneticilerinin uzaktan eğitimleri “Mesleki Gelişim Toplulukları Eğitimleri” ve canlı/senkron eğitimler ÖBA platformunda yapılmaktadır.

Tablo 25. Hizmet İçi Eğitim Faaliyetleri (2000-2022)

Yıl	Merkezi Faaliyetler		Mahalli Faaliyetler		Ara Toplam		Toplam Faaliyet Sayısı	Belge Alan Sayısı	
	Faaliyet Sayısı	Belge Alan Sayısı	Faaliyet Sayısı	Belge Alan Sayısı	Faaliyet Sayısı	Belge Alan Sayısı			
2000	445	23.583	6.126	288.426			6.571	312.009	
2001	419	20.080	7.526	321.411			7.945	341.491	
2002	313	22.072	11.772	495.643			12.085	517.715	
2003	453	19.727	7.120	253.135			7.573	272.862	
2004	526	34.154	11.422	587.402			11.948	621.556	
2005	543	33.156	9.050	478.168			9.593	511.324	
2006	634	44.006	14.829	472.533			15.463	516.539	
2007	614	44.808	19.855	437.136			20.469	481.944	
2008	751	41.783	24.490	540.565			25.241	582.348	
2009	930	45.448	10.906	452.506			11.836	497.954	
2010	957	48.743	19.246	437.653			20.203	486.396	
2011	1156	51.860	19.848	459.813			21.004	511.673	
2012	Yüz yüze	291	12.999	18.851	539.337	19.142	552.336	20.280	670.087
	Uzaktan			1.138	117.751	1.138	117.751		
2013	Yüz yüze	293	13.545	15.779	422.898	16.072	436.443	16.155	445.084
	Uzaktan	2	2	81	8.639	83	8.641		
2014	Yüz yüze	307	18.836	15.269	426.405	15.576	445.241	15.596	447.137
	Uzaktan	3	760	17	1.136	20	1.896		
2015	Yüz yüze	298	19.444	21.018	520.901	21.316	540.345	21.341	561.648
	Uzaktan	9	20.632	16	671	25	21.303		
2016	Yüz yüze	375	30.893	37.290	1.410.881	37.665	1.441.774	37.798	1.729.016
	Uzaktan	48	283.150	85	4.092	133	287.242		
2017	Yüz yüze	400	26.850	27.319	955.585	27.719	982.435	27.753	1.047.477
	Uzaktan	33	65.042	0	0	34	65.042		
2018	Yüz yüze	290	15.537	35.084	1.099.059	35.734	1.114.956	35.408	1.181.246
	Uzaktan	34	6.650			34	66.650		
2019	Yüz yüze	416	27.585	46.693	1.535.407	47.109	1.562.992	47.152	1.593.998
	Uzaktan	43	31.006	0	-	43	31.006		
2020	Yüz yüze	96	5.589	6.642	187.590	6.738	193.179	7.080	1.187.852
	Uzaktan	342	994.673			342	994.673		
2021	Yüz yüze	136	6.780	6.050	107.423	6.186	114.203	6.784	1.482.672
	Uzaktan	598	1.368.469			598	1.368.469		
2022*	Yüz yüze	435	37.154	26.259	654.757	26.694	691.911	27.268	7.553.303
	Uzaktan	574	6.861.392			574	6.861.392		

Not: Öğretmenlerin birden fazla eğitime katılma durumları olduğundan bu istatistik veriler mükerrer katılımları da içermektedir. Hizmetiçi eğitimlere mükerrer olmayan tekil katılımcı sayısıdır. 14/10/2022 tarihli verilerdir.

Hizmetiçi Eğitim Faaliyetlerinin İzlenmesi ve Değerlendirilmesi

Bakanlığımızca merkezi ve mahalli olarak düzenlenen hizmetiçi eğitim programlarımızın izleme ve değerlendirilmesine yönelik; eğitim programı, eğitim görevlileri, hizmetiçi eğitim merkezi vb. konu başlıklarını içeren memnuniyet anketleri her eğitimin sonucunda Hizmetiçi Eğitim Modülü üzerinden elektronik ortamda tüm öğretmenlerimize uygulanmaktadır.

Anket sonuçları değerlendirilme raporları doğrultusunda eğitim süreçlerinde iyileştirme çalışmaları yapılmaktadır.

3.3.1.2. Aday Öğretmenler

03.02.2022 tarihli ve 7354 sayılı Öğretmenlik Meslek Kanununun ilgili hükümleri ile adaylık süreci yeniden revize edilerek adaylık kaldırma sınavı ve aday öğretmenlerin tabi tutulduğu performans değerlendirme kaldırılmış, yerine gelişim temelli bir yapı kurulmuştur. Bu süreç aday öğretmenleri mesleğe, memuriyete, görev yaptığı kuruma ve içinde bulunduğu sosyal çevreye en iyi şekilde hazırlamak üzere tasarlanmıştır.

7354 sayılı Öğretmenlik Meslek Kanunu hükümleri doğrultusunda, “Aday Öğretmenlik ve Öğretmenlik Kariyer Basamakları Yönetmeliği” hazırlanarak, 12.05.2022 tarihli ve 31833 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Söz konusu Yönetmelik hükümleri doğrultusunda;

- Aday öğretmenlerin adaylık sürecinin, bir yıldan az ve iki yıldan fazla olmayacağı,
- Aday öğretmenlerin, Millî Eğitim Bakanlığı Personeli Hizmet İçi Eğitim Yönetmeliğine göre oluşturulan Eğitim Kurulu kararıyla belirlenen Aday Öğretmen Yetiştirme Programı doğrultusunda, eğitim kurumu müdürleri ve danışman öğretmenlerin

sorumluluğunda eğitim (Uyum eğitimi ve aday öğretmenler için hazırlanan adaylık eğitimi) ve uygulama görevlerine (Sınıf içi, eğitim kurumu içi ve eğitim kurumu dışı yapılacak gözlem görevleri ile sınıf ve eğitim kurumu içerisinde yapılacak uygulama görevleri) tabi tutulacağı,

- Aday öğretmenlerin, eğitim ve uygulama görevlerinden oluşan Aday Öğretmen Yetiştirme Programını tamamlamalarının zorunlu olduğu,
- Aday öğretmenlerden Aday Öğretmen Yetiştirme Programına mazeretsiz olarak katılmayanlar ile bu program sonunda Adaylık Değerlendirme Komisyonunca yapılan değerlendirmede Aday Öğretmen Yetiştirme Programını tamamlamalarına bağlı olarak başarısız olanların, görevine son verileceği ve bunların üç yıl süreyle öğretmenlik mesleğine alınmayacağı,
- Aday öğretmenlerin adaylık sürecinde Aday Öğretmen Yetiştirme Programında öngörülen eğitim ve uygulama görevlerini yerine getirip getirmediğinin, “Aday Öğretmen Değerlendirme Komisyonunca” değerlendirileceği, Aday Öğretmen Yetiştirme Programını tamamlayan ve en az bir yıllık görev süresini dolduran aday öğretmenlerin adaylıklarının, ilgili mevzuatına göre Valiliklerce kaldırılacağı,
- Yasal mazereti nedeniyle adaylık eğitimine katılamayanlar ile uygulama eksiği bulunanlardan bu eksiklikleri bir yıl içinde tamamlayamayanların adaylık sürecini, ikinci yıl içinde bu eksiklikleri giderilecek şekilde tamamlattırılacağı,
- 12/05/2022 tarihinden önce aday öğretmen olarak görev yapmakta olanların adaylıklarının, 17/4/2015 tarihli ve 29329 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Millî Eğitim Bakanlığı Öğretmen Atama ve Yer Değiştirme Yönetmeliğinin adaylıkla ilgili yürürlükten kaldırılan hükümleri doğrultusunda hazırlanan Aday Öğretmen Yetiştirme Programı kapsamında eğitim ve uygulama görevlerini tamamlamaları ve en az bir yıl görev yapmış olmaları hâlinde kaldırılacağı

öngörülmektedir.

17 Ekim 2022 tarihi itibarıyla; 45.147 öğretmenin (sözleşmeli/kadrolu) adaylık iş ve işlemleri devam etmektedir.

3.3.1.3. Öğretmenlik Kariyer Basamaklarında İlerleme

03.02.2022 tarihli ve 7354 sayılı Öğretmenlik Meslek Kanunu ile öğretmenlik kariyer basamaklarında ilerlemeye ilişkin yeni bir düzenleme yapılarak 1739 sayılı Kanununun 43'üncü maddesi yürürlükten kaldırılmıştır.

Türkiye’de öğretmenlikte kariyer uygulaması Millî Eğitim Bakanlığı tarafından 2005 yılında yürürlüğe konan düzenlemeyle ilk defa bu süreci başlatmış ancak farklı nedenlerle bir kez uygulanabilmiştir. Öğretmenlik Meslek Kanununun yürürlüğe girmesi ile bu tarihe kadar sadece bir kez uygulanan kariyer uygulaması yeniden hayat bulmuş aynı zamanda geçmiş uygulamada sorunlu görülen hususlar iyileştirilerek daha sağlıklı işleyecek bir yapıya kavuşturulmuştur.

Kariyer uygulaması ile amaç, öğretmeni öğrenciden koparmadan, artan kıdem ile birlikte niteliğe destek sağlamaktır. Türk Milletini çağdaş uygarlığın yapıcı ve seçkin bir ortağı yapmada en önemli unsurlar arasında yer alan öğretmenlerin kıdem, eğitim ve iş başarımları esas alınarak, mesleki ve kişisel gelişimlerinin sağlanması, niteliklerinin iyileştirilmesi, statülerinin yaptıkları görevin önem, güçlük ve sorumluluk derecesi çerçevesinde olması gereken seviyeye yükseltilmesi amaçlanmıştır.

Kanunla;

- Öğretmenlik; adaylık döneminden sonra öğretmen, uzman öğretmen ve başöğretmen olmak üzere üç kariyer basamağına ayrılmıştır.

- Öğretmenlikte adaylık dâhil 10 yıl ve daha fazla hizmeti bulunanlardan en az 180 saatlik meslekî gelişim eğitimini ve öngörülen meslekî çalışmaları tamamlayanlara yazılı sınava girmeleri ve bu sınavda başarılı olmaları hâlinde uzman öğretmen unvanı; uzman öğretmenlikte en az on yıl hizmeti bulunan uzman öğretmenlerden en az 240 saatlik meslekî gelişim eğitimini ve öngörülen meslekî çalışmaları tamamlayanlara yazılı sınava girmeleri ve yazılı sınavda başarılı olmaları hâlinde başöğretmen unvanı verilmesi öngörülmüştür.
- Uzman öğretmenler için öngörülen eğitim öğretim tazminatı oranı %20'den %60'a, başöğretmenler için öngörülen eğitim öğretim tazminatı oranı %40'tan %120'ye yükseltilmiştir.
- Uzman öğretmen veya başöğretmen unvanı alanlara ayrı ayrı olmak üzere 1 derece verilmesi öngörülmüştür.

7354 sayılı Öğretmenlik Meslek Kanununun ilgili hükümleri doğrultusunda hazırlanan “Aday Öğretmenlik ve Öğretmenlik Kariyer Basamakları Yönetmeliği” ise 12.05.2022 tarihli 31833 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanarak öğretmenlik kariyer basamakları süreci başlamıştır.

Tablo 26. Öğretmenlik Kariyer Basamakları İstatistik Veriler

EĞİTİM PROGRAMI		SINAV BAŞVURUSU								
Eğitim Adı	Kursiyer	Kursu Tamamlayan	Kursu Tamamlamayan	Kursun Tamamlanma Oranı	Sınava Başvuran	Sınavdan Muaf	Toplam Başvuran	Sınava Başvurmayan	Sınava Başvuru Oranı	
Uzman Öğretmenlik MEB PERSONELİ	531.876	526.415	5.461	98,97%	428.240	90.057	518.297	8.118	98,46%	
Uzman Öğretmenlik ÖZEL ÖĞRETİM KURUMLARI	10.142	8.657	1.485	85,36%	4.352	3.354	7.706	951	89,01%	
Uzman Öğretmenlik MEB DIŞI (Diğer Kamu Kurumlar)	1.411	1.368	43	96,95%	1.000	318	1.318	50	96,35%	
UZMAN ÖĞRETMENLİK TOPLAMI	543.429	536.440	6.989	98,71%	433.592	93.729	527.321	9.119	98,30%	
EĞİTİM PROGRAMI		SINAV BAŞVURUSU								
Eğitim Adı	Kursiyer	Kursu Tamamlayan	Kursu Tamamlamayan	Kursun Tamamlanma Oranı	Sınava Başvuran	Sınavdan Muaf	Toplam Başvuran	Sınava Başvurmayan	Sınava Başvuru Oranı	
Başöğretmenlik MEB PERSONELİ	70.442	69.296	1.146	98,37%	67.722	243	67.965	1.331	98,08%	
Başöğretmenlik ÖZEL ÖĞRETİM KURUMLARI	336	268	68	79,76%	174	6	180	88	67,16%	
Başöğretmenlik MEB DIŞI (Diğer Kamu Kurumlar)	183	181	2	98,91%	174	7	181	0	100,00%	
BAŞÖĞRETMENLİK TOPLAMI	70.961	69.745	1.216	98,29%	68.070	256	68.326	1.419	97,97%	
GENEL TOPLAM	Kursiyer	Kursu Tamamlayan	Kursu Tamamlamayan	Kursun Tamamlanma Oranı	Sınava Başvuran	Sınavdan Muaf	Toplam Başvuran	Sınava Başvurmayan	Sınava Başvuru Oranı	
	614.390	606.185	8.205	98,66%	501.662	93.985	595.647	10.538	98,26%	

3.3.1.4. Gerçekleştirilen Projeler

Millî Eğitim Bakanlığı ile ulusal ve uluslararası kuruluşlar iş birliğinde;

- Gelişim ve Öğrenmenin Değerlendirilmesi Üzerine Öğretmen Eğitimi
- Sınıf Öğretmenlerinin Matematik Öğretim Becerilerinin Geliştirilmesi
- Birlikte İngilizce (English Together) Projesi
- Fransızca Öğretmenlerinin Mesleki Gelişimi

- Güçlü Öğretmenler: Zorlu koşullarda görev yapan genç öğretmenler için Kapasite Güçlendirme Projesi
- Eğitimin Sigortası Öğretmenlerimiz (Köy Okullarında Görev Yapan Kadın Öğretmenlerin Mesleki Gelişimi) Projesi
- IPA III - Öğretmenlerin Dijital Beceri ve İçerik Geliştirme Kapasitelerini Artırmaya Yönelik Ekosistem Kurulması Projesi

çalışmaları yürütülecektir.

3.3.1.5. Öğretmen Maaşları

15.07.2022 tarihi itibarıyla; Bakanlığımız bünyesinde göreve yeni başlamış 9. derece 1. kademedeki bir öğretmenimizin maaşı 9.651,10 TL, ek ders saat ücreti de net 39,34 TL olmuştur. Bu durumda haftada 15 saatten ayda toplam 60 saat ek ders veren öğretmenimize maaşıyla birlikte toplam 12.011,76 TL ödenmektedir.

Tüm öğretmenlere, her eğitim ve öğretim yılı başında ödenen hazırlık ödeneği 2022-2023 eğitim ve öğretim yılında 1.325 TL'dir.

4688 sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları ve Toplu Sözleşme Kanunu'nda yer alan hizmet kollarından biri olan “Eğitim, Öğretim ve Bilim Hizmetleri” kolunda faaliyet gösteren sendikalardan 31.05.2022 tarihi itibarıyla Bakanlığımız personeline yönelik olarak kurulan sendika sayısı 46, sendika üyeliği olan personel sayısı da 787.000'dir.

2002-2022 yılları arasında kadrolu öğretmen maaşlarına yönelik bilgiler Tablo 27'de sunulmuştur.

Tablo 27. Kadrolu Öğretmen Maaşları (2002-2022)

Yıllar	Maaş TL	Ek Ders TL (60 Saat)	Maaş+Ek Ders TL
2002	470,20	165,00	635,20
2003	560,09	174,00	734,09
2004	636,82	195,00	831,82
2005	698,73	211,00	909,73
2006	823,73	310,00	1.133,73
2007	928,13	333,00	1.261,13
2008	1.196,43	364,00	1.560,43
2009	1.302,98	396,45	1.699,43
2010	1.387,85	421,14	1.808,99
2011	1.592,89	456,67	2.049,56
2012	1.769,19	507,18	2.276,37
2013	1.894,53	543,39	2.437,92
2014	2.148,45	544,80	2.693,25
2015	2.338,83	587,92	2.926,75
2016	2.628,41	659,83	3.288,24
2017	2.891,92	726,60	3.618,52
2018	3.319,98	834,00	4.153,98
2019	3.910,74	979,77	4.890,51
2020	4.369,40	1.093,00	5.462,40
2021	5.097,40	1.272,00	6.369,40
2022	9.651,10	2.360,66	12.011,76

Not: Temmuz 2022 tarihi itibarıyla. (9. derece 1. kademedeki öğretmen maaşı baz alınmıştır.)

3.3.2. Öğretim Programları ve Materyalleri Güncelleme Çalışmaları

Eğitim sistemimizin temel amacı; tüm bireylerin yaşamı boyunca kapsayıcı, nitelikli bir eğitime erişimini sağlamak ve düşünme, algılama, problem çözme yeteneği gelişmiş, özgüven ve sorumluluk duygusuna, girişimcilik ve yenilikçilik özelliklerine sahip, demokratik değerleri ve millî kültürü özümsemiş, paylaşma ve iletişime açık, sanat ve estetik duyguları güçlü, teknoloji kullanımına yatkın, üretken ve mutlu bireyler yetiştirmektir. Bu durum, genç nesillerin daha donanımlı bir şekilde yetiştirilmesi için öğretim programlarının sürekli olarak geliştirilmesi ihtiyacını doğurmaktadır.

Bu doğrultuda 2019-2023 MEB Stratejik Planı ve 11. Kalkınma Planı kapsamında tüm eğitim kademelerinde ders çizelgelerinin yeniden yapılandırılması, özel gereksinimli bireylere yönelik müfredatların geliştirilmesi, hayat boyu öğrenme programlarının çeşitliliği ve niteliğinin artırılarak kazanımlarının belgelendirilmesine ilişkin gerekli çalışmalar devam etmektedir.

3.3.2.1. Okul Öncesi Eğitim İlkokul ve Ortaokul Öğretim Programları

Müfredatların çocuklarımıza sunacağı imkânlara ilişkin temel unsur; öğrenilen her türlü bilgi, beceri ve tutumun; bir davranış olarak ortaya çıkmasının ötesinde, çocukların kendilerine ve topluma doğrudan hizmet edebilecek bir yetkinlik olarak yerleşmesidir. Bu amaçla öğrencilerin soru çözme, konu anlatımı gibi bir eğitim anlayışından; üretimi, etkileşimi ve derinleşmeyi öne çıkaran bir müfredat anlayışına yönelim söz konusudur.

Bu doğrultuda okul öncesi eğitim ve temel eğitimde öğrencilerimizin çağın getirdiği gereksinimler kapsamında bilişsel, duygusal ve fiziksel anlamda çok boyutlu gelişimlerinin sağlanması temel hedefimizdir. Bu hedeften hareketle Paris İklim Anlaşması'nın Türkiye Büyük Millet Meclisinde

onaylanmasının hemen ardından ortaokullar ve imam hatip ortaokullarında seçmeli bir ders okutulan Çevre Eğitimi dersinin adı Bakanlığımızca Çevre Eğitimi ve İklim Değişikliği olarak değiştirilmiş; dersin öğretim programı da bu doğrultuda yenilenerek 2022-2023 eğitim öğretim yılından itibaren uygulanmaya başlamıştır. Bununla birlikte Maarif Vakfı tarafından hazırlanmış olan “Maarif Okul Öncesi Eğitim Programı” Bakanlığımızla yürütülen gerekli istişare sürecinin akabinde uygulamaya konulmuştur.

Eğitimde fırsat eşitliğinin güçlendirilmesi politikası ve öğrencilerin yardımcı kaynak ihtiyacını büyük ölçüde karşılamak amacıyla özellikle kırsal bölgelerde birleştirilmiş sınıf uygulaması yapılan okullarda eğitim gören öğrencilerimiz için ders kitaplarının yanı sıra Türkçe, matematik, İngilizce, fen bilimleri, hayat bilgisi ve sosyal bilgiler derslerine yönelik Temel Eğitim Genel Müdürlüğü tarafından hazırlanmış olan 47 adet çalışma kitabı incelenmiş ve elektronik ortamda da paylaşımına açılmıştır.

Okul öncesi ve ilkokullarda ilk kez olmak üzere, okul öncesi, ilkokul ve ortaokullar için Satranç Dersi Öğretim Programları hazırlanmış ve uygulamaya konulmuştur. Satranç dersi 2021-2022 eğitim ve öğretim yılından itibaren de ortaokul 5, 6, 7 veya 8. sınıflarda uygulanmak üzere Haftalık Ders Çizelgesi'ne seçmeli ders olarak eklenmiştir.

Öğrencilerimizi 4 temel dil becerisinde de (konuşma, dinleme, okuma ve yazma) desteklemek amacıyla 2. sınıftan 8. sınıf seviyesine kadar İngilizce etkinlik kılavuzları hazırlanmıştır. Söz konusu materyaller aynı zamanda disiplinler arası yaklaşımla matematik, fen bilimleri, sosyal bilgiler ve görsel sanatlar gibi farklı disiplinlerle birlikte öğrenci merkezli projeleri içeren etkinlik kılavuzlarından oluşmaktadır. İlkokul 2. sınıftan 8. sınıfa kadar toplamda 70 fasikül, 1.642 sayfa olarak hazırlanan 7 kitap üretilmiştir. İngilizce alanında 2-8. sınıflar için 34 temada 817 kelimedenden oluşan resimli İngilizce kelime kartları hazırlanmıştır.

Öğrencilerimizi bir üst öğrenime etkin bir şekilde hazırlamak ve onların yardımcı kaynak ihtiyacını da karşılamak amacıyla sınıf seviyelerinde alternatifli olarak çalışma kitapları ve örnek sorular hazırlanmış olup Bakanlığımız web sitesinde yayınlanmıştır. Ayrıca sınıf ortamında ya da diğer zamanlarda gerek bireysel gerekse arkadaşları ile iş birliği içinde çalışmalar gerçekleştirmesine imkân verecek şekilde yakından uzağa, kolaydan zora, bilinenden bilinmeyene ilkeleri doğrultusunda çeşitli alanlarda simülasyon, animasyon, video, ses, infografik, infovideo, eğitsel oyun, etkileşimli uygulama ve 3 boyutlu uygulamalar gibi dijital içerikler geliştirilmiştir.

Dünya genelindeki çevre sorunları ve küresel iklim değişikliğinin çevreye, topluma ve ekonomiye yönelik olumsuz etkilerinin artması dikkate alınarak öğrencilerimizde konuyla ilgili farkındalığı artırmak ve öğrencilerimizi bilinçlendirmek amacıyla haftalık ders çizelgesine “Çevre Eğitimi ve İklim Değişikliği” dersi eklenmiş olup 2022-2023 eğitim öğretim yılında uygulanmaya başlanmıştır. Öğretim programının tanıtımına yönelik dersi okutan 27.952 öğretmenin eğitimi tamamlanmış olup devam edecektir. Öğrencilere yönelik materyal hazırlık çalışmaları devam etmektedir.

Okul öncesi öğrencilerin bilişsel, duyuşsal, devinişsel ve sosyal gelişimlerini desteklemek; müzik kültürü konusunda deneyimler kazanmalarını sağlamak, yaratıcılıklarını ortaya çıkarmak amacıyla çocuk şarkıları hazırlanmaya başlanmıştır. Öncelikli olarak okul öncesi eğitim düzeyinde hazırlanan çocuk şarkıları ilkokul ve ortaokul öğrencileri için de devam edecektir.

Öğrencilerin yabancı dil öğrenme sürecinin desteklenmesi ve İngilizce dil becerilerinin geliştirilmesi amacıyla İngilizce dijital içerik, sesli kitap, şarkı, animasyon ve hikâye kitapları hazırlanmaktadır.

3.3.2.2. Ortaöğretim Programları

Değişen ve gelişen dünya şartlarında gerekli yaşam becerilerine sahip öğrencilerin yetişmesi için ortaöğretimin bütünsel bir dönüşüme ihtiyacı vardır. Ortaöğretim sisteminin; süreç odaklı, akademik becerilerle birlikte diğer gelişim alanlarını da dikkate alan, bireysel farklılıklara duyarlı, teknolojinin doğru ve etkin olarak kullanıldığı, çevresine değer katan bir yapıya kavuşturulması yolunda gerekli çalışmalar sürdürülmektedir.

Bu kapsamda ilgi, yetenek ve kapasiteleri doğrultusunda hayata ve üst öğrenime hazırlayıcı bir ortaöğretim sistemi ile toplumsal sorunlara çözüm getiren, ülkenin sosyal, kültürel ve ekonomik kalkınmasına katkı sunan öğrenciler yetiştirilecektir. Ortaöğretim, değişen dünyanın gerektirdiği becerileri sağlayan ve değişimin aktörü olacak öğrenciler yetiştiren bir yapıya kavuşturulacaktır.

Bu doğrultuda müfredatlara ilişkin izleme ve değerlendirme çalışmaları devam etmekle birlikte çalışmalar neticesinde gerekli iyileştirmeler yapılacaktır. Bu kapsamda Türk Devletleri Teşkilatına üye ülke devletlerin ortak kararı doğrultusunda tüm lise türlerimizde seçmeli olarak uygulanmak üzere ortaöğretim haftalık ders çizelgelerine Ortak Türk Tarihi, Ortak Türk Edebiyatı ve Türk Dünyası Coğrafyası dersleri konmuştur.

Her kademedен öğrenciyi 21. yüzyıl becerileriyle donatmak amacıyla UNICEF iş birliği ile K12 Beceri Geliştirme Projesi tasarlanmıştır. Proje kapsamında 21. yüzyıl becerileri, okuryazarlık becerileri, matematik, Türkçe, fen bilimleri ve sosyal bilimler becerileri, eğitimde program geliştirme ile ölçme ve değerlendirme gibi alanlarda çalışmaları ile temayüz etmiş akademik danışman ve öğretmenlerden oluşan komisyonlarca çalışmalar başlatılmıştır.

Bununla birlikte ortaöğretimdeki alan derslerinin haftalık ders çizelgesindeki yeri ve ağırlıkları yeniden tasarlanmaktadır. 12. sınıflar için, pilot bölgelerden başlamak üzere yükseköğretime hazırlık ve oryantasyon programı çalışmaları devam etmektedir.

3.3.2.3. Mesleki ve Teknik Ortaöğretim Programları

Mesleki ve teknik ortaöğretimde iş ve meslek analizinden kaynağını alan yetkinlik esaslı, kazanımlara dayalı öğretim programları uygulanmaktadır. Öğretim programları; eğitim politikaları, eğitim kurumları ve uygulayıcılardan alınan geri bildirimler, gelişen ve değişen teknolojiler, iş piyasası ihtiyaçları, ulusal ve uluslararası standartlar ile ulusal yeterlilikler, Avrupa Yeterlilik Çerçevesi, Türkiye Yeterlilikler Çerçevesi, protokoller, araştırma-geliştirme raporları, Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) ve diğer kurum/kuruluş verileri referans alınarak Bakanlığımız, ilgili kurum/kuruluşlar, sektör, sivil toplum kuruluşları ve üniversite temsilcilerinin katılımları ile güncellenmektedir.

Güncellenen mesleki ve teknik ortaöğretim programları ile öğrencilerin dijital okuryazarlık becerileri güçlendirilerek, meslek alanlarındaki yeni teknolojilere uyumlarını artıracak içerik ve etkinliklerle zenginleştirilmiştir. Öğrencilerin ilgi ve tercihleri doğrultusunda yeni modelde seçmeli meslek dersleri ve sertifikasyon dersleri oluşturulmuştur. Mesleki ve teknik eğitimde 50 alan ve 107 dalda eğitim verilirken yeni yapıda alan ve dallarda sadeleşmeye gidilmiş olup 47 alan ve 105 dalda uygulama temelli eğitim programları hazırlanarak eğitim vermeye devam edilmektedir. Mesleki eğitim merkezlerinde ise 34 alan 184 dalda eğitim verilmektedir.

Öğrencilerin mesleklerine özgü derslerle geç tanışmalarının önüne geçilerek yeni programda meslek derslerinin dokuzuncu sınıfta başlaması sağlanmıştır. Sektörle imzalanan iş birliği protokolleri kapsamında sektörün ihtiyacına göre özel programlar hazırlanmış ve mesleki eğitimde

uygulanmaya başlamıştır. Mesleki ve teknik Anadolu liselerinde Anadolu teknik programında eğitim gören öğrencilerin 12. sınıfa geldiğinde kariyer planlamalarına destek olmak amacıyla "Akademik Paket" modeli hayata geçirilmiştir. Mesleki ve teknik Anadolu liselerinde güncellenen programlar doğrultusunda uygulama ağırlıklı yeni ders kitapları hazırlanmıştır.

9, 10 ve 11. sınıf seviyesinde 47 alan 105 dala ait toplam 230 ders kitabının yazımı ve incelenmesi tamamlanmıştır. Ders kitaplarında zenginleştirilmiş içerik oluşturmak amacıyla, toplam 84 adet animasyon geliştirilmiş ve 9. sınıf seviyesindeki kitaplara yerleştirilmiştir. Mesleki eğitim merkezlerinde eğitimi verilen alanlara ait öğretim programları güncellenmiş ve Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığınca onaylanmıştır.

Mesleki ve teknik eğitim veren okullarımızda bu eğitim öğretim yılına kadar bilişim teknolojileri alanının altında bir dal olarak yer alan siber güvenlik, dünyada ve ülkemizde siber güvenliğin gittikçe önem kazanması nedeniyle bağımsız bir alan olarak kabul edilmiş ve uygulamaya girmiştir.

Ülkemizin mesleki ve teknik eğitimdeki tecrübelerini diğer ülkelerle paylaşmak, yabancı öğrencilerin mesleki ve teknik eğitim veren okullarımızda öğrenim görmelerini temin etmek amacıyla tarihimizde ilk kez uluslararası mesleki ve teknik Anadolu liseleri açılmış, okulların haftalık ders çizelgesi de belirlenerek uygulamaya girmiştir.

Resmî okullarımızda dört bölümde (görsel sanatlar, müzik, Türk halk müziği ve Türk sanat müziği) eğitim veren güzel sanatlar liseleri bünyesinde ilk kez "tiyatro" bölümü açılmış, öğrencilerin görecekları bölüme özgü derslerin öğretim programları da hazırlanarak uygulamaya konmuştur.

Bunun yanı sıra sektörün talepleri ile Mesleki Yeterlilik Kurumunca yayınlanan Ulusal Meslek Standartları ve Ulusal Yeterlilikler doğrultusunda öğretim programı geliştirme çalışmaları devam etmektedir.

3.3.3. Ders Kitapları ve Materyalleri İnceleme Süreci

Kamuoyunun beklentilerine ve ülke vizyonuna uygun bir şekilde niteliği artırılan ders kitaplarına ulaşmak amacıyla Millî Eğitim Bakanlığı Ders Kitapları ve Eğitim Araçları Yönetmeliği'nde günümüz ihtiyaçlarını da barındıran, kamu menfaati göz önüne alan güncellemeler yapılmıştır. Buna yönelik olarak taslak ders kitabı ve eğitim araçları ile bunlara ait elektronik içeriklerin incelenmesinde değerlendirmeye esas olacak kriterler ve açıklamaları güncellenerek kamuoyuna duyurulmuştur.

Güncellenen kitap inceleme ve değerlendirme süreçlerinde yer alan işlem adımlarına ve yazılım geliştirme araçlarındaki teknolojik gelişmelere uyumlu ve diğer gerekli platformları destekleyen kitap inceleme sistemi hayata geçirilmiştir. Ayrıca taslak kitap inceleme ve değerlendirme işlemleri sürecinde kişilerin telif haklarını korumak amacı ile “benzerlik yazılımı” kitap inceleme modülü ile entegre edilmiştir.

Güncellenen mevzuat, kriterler ve sisteme yönelik Bakanlığımızın ilgili birimleri ve özel sektörde faaliyet gösteren yayıncı kuruluşlara yönelik eğitimler ve tanıtım toplantıları düzenlenmiştir. Ayrıca inceleme ve değerlendirme süreçlerinin tamamını kapsayan geniş bir kullanım kılavuzu da hazırlanarak yayımlanmıştır.

Taslak ders kitaplarının inceleme ve değerlendirme işlemlerinin elektronik ortamda yapılmasını sağlayacak kitap inceleme sistemi Türkiye'deki tüm akademisyen ve öğretmenlerin başvurusuna açılarak hayata geçirilmiştir. Millî Eğitim Bakanlığı Ders Kitapları ve Eğitim Araçları Yönetmeliği doğrultusunda belirtilen şartları ve nitelikleri taşıyan 5549 akademisyen ve

27307 öğretmen olmak üzere toplamda 32.856 panelist veri tabanı oluşturulmuştur.

Yenilenen sistemin yeterliklerini barındıran insan kaynağını oluşturmak amacıyla uzaktan ve yüz yüze eğitimler gerçekleştirilmiştir. Bu kapsamda EBA Mesleki Gelişim Modülü ve Cumhurbaşkanlığı Uzaktan Eğitim Kapısı üzerinden 14 farklı içerik ve 9 modülden oluşan 5 saatlik uzaktan eğitim gerçekleştirilmiştir.

Etkili öğretimin desteklenerek öğrenilenin pekiştirilmesi amacıyla tüm okul kademeleri ve sınıf düzeyleri için Bakanlığımızca hazırlanarak ücretsiz bir şekilde dağıtımı yapılan ders kitaplarımızın ünite ve konularını elektronik eğitim içerikleriyle destekleyerek daha etkili bir şekilde uygulanmasına ilişkin çalışmalar devam etmektedir. Öte yandan elektronik eğitim içeriklerinin etkili bir şekilde geliştirilebilmesi amacıyla e-içerik geliştiricileri ve uygulayıcıları için e-içeriklerin tasarlanması, geliştirilmesi ve organize edilmesi süreçlerinde içerik sağlayıcılara rehberlik edilmesi ve bu süreçlerin desteklenmesi amacıyla "Elektronik Eğitim İçerikleri Rehberi" hazırlanmış ve kullanıma açılmıştır.

3.3.4. Türkçe ve Dil Eğitimi Araştırma ve Geliştirme Merkezi

Ülkemizde Türkçe ve dil eğitimini; kalite, eşitlik ve etkililik ilkeleri ile millî ve manevi değerleri dikkate alarak geliştirmeye katkı sağlamak amacıyla Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığımız uhdesinde Türkçe ve Dil Eğitimi Araştırma ve Geliştirme Merkezi (TDE-ARGEM) kurulmuştur. Merkezin vizyonu; kadim medeniyet mirasımızın taşıyıcısı olarak Türkçemizi bir dünya dili hâline getirerek tüm dillerin zenginliklerini kucaklamak ve güçlenmesini sağlamaktır. Bu doğrultuda Merkez bünyesinde Türkçenin ana dil olarak öğretimi, yabancı dil olarak öğretimi ve iki dilli bireylere öğretimi konusundaki çalışmaların yanı sıra İngilizce, İspanyolca, Almanca, Fransızca, Arapça ve Rusça dil öğretimi ile ilgili faaliyetler yürütmektedir. Merkez tarafından yapılan çalışmalara farklı dil

branşlarından 10 akademisyenin yer aldığı bir "Danışma Kurulu" rehberlik etmektedir. Yabancı Dil Eğitiminin Geliştirilmesi Projesi, Türkçe Söz Varlığı Projesi ve IPA III-2022 dönemine dâhil edilen Enhancing Foreign Language Education in Turkey Project çalışmaları Merkez tarafından hâlihazırda yürütülen faaliyetlerden bazılarıdır.

3.3.5. Destekleme ve Yetiştirme Kursları

Destekleme ve yetiştirme kursları okullardaki eğitimi desteklemek amacıyla gönüllü öğrencilere yönelik açılan kursları kapsamaktadır. Bu kurslar, öğrencilerin derslerde edindikleri kazanımları pekiştirmelerine katkı sağlamak, özel ilgi ve yeteneklerini geliştirmek amacıyla günden güne artan taleple hizmet sunmaya devam etmektedir.

Millî Eğitim Bakanlığı Örgün ve Yaygın Eğitimi Destekleme ve Yetiştirme Kursları Yönergesi doğrultusunda kurslara katılan öğrencilerin kazandıkları bilgi ve becerileri ölçmek amacıyla her dönem sonunda DYK İzleme ve Değerlendirme Ortak Sınavı yapılmaktadır. Bu sınavlar sonucunda elde edilen değerlendirme sonuçları analiz edilerek eksikliği görülen konu ve kazanımların tamamlanması hedeflenmektedir.

Öğrencilerinin yaz tatillerini verimli şekilde geçirmeleri amacıyla Matematik ve İngilizce derslerine yönelik "Yaz Okulu" uygulaması; Temel eğitimde 4, 5, 6, 7 ve 8., ortaöğretimde ise 9, 10, 11 ve 12 inci sınıflar düzeyinde Destekleme ve Yetiştirme Kursları kapsamında bu yıl ilk defa uygulanmıştır.

2019-2020 eğitim ve öğretim yılının I. Döneminin sonunda 11 Ocak 2020 tarihinde Destekleme Yetiştirme Kursları İzleme ve Değerlendirme Ortak Sınavı, 81 ilden yaklaşık 180.000 öğrencinin katılımıyla gerçekleştirilmiştir. Bu sınavda ortaokul ve imam-hatip ortaokullarının 5, 6, 7 ve 8. sınıf öğrencilerine Türkçe- matematik ile fen bilimleri-yabancı dil (İngilizce) testleri; 9, 10, 11 ve 12. sınıf öğrencilerine ise Türk dili ve

edebiyatı-matematik, fen bilimleri ve yabancı dil (İngilizce) testleri uygulanmıştır. 2021-2022 eğitim ve öğretim yılı için her dönem sonunda tüm derslerden izleme ve değerlendirme ortak sınavı yapılması planlanmıştır.

3.3.6. Fiziki Altyapı

Doğal nüfus artışının etkisi ve okullaşma oranlarının artırılmasına yönelik çalışmalar sonucunda okula devam eden öğrenci sayısında her yıl önemli artışlar gerçekleşmektedir.

Derslik sayısı ve donanım, öğrencilerimize en uygun eğitim ortamlarının sağlanması hedefini en çok etkileyen hususların başında gelmektedir.

Eğitim Tesisleri ve Altyapı

Millî eğitimin genel ve özel amaçları doğrultusunda, toplumun her ferdine yetenekleri ölçüsünde kaliteli eğitim ortamının sağlanması öncelikli hedeflerimizdendir. Eğitimin öncelikli alan olarak değerlendirilmesiyle birlikte toplumda oluşan farkındalık sonucunda son yıllarda sürekli artan eğitim ihtiyacının karşılanması ve kaliteli eğitimin toplum hizmetine sunulması, eğitime daha çok kaynak ayrılmasının yanı sıra, eğitime ayrılan sınırlı kaynakların daha etkin ve verimli kullanılması ile sağlanabilmektedir.

2020-2021 eğitim ve öğretim yılında örgün ve yaygın resmî okul sayımız 55.101'e resmi derslik sayımız ise 601.227'ye ulaşmıştır.

Bu gelişmeler çerçevesinde genel bütçe kaynağı dışında bütçe dışı kaynaklar da harekete geçirilerek hayırsever kişi, kurum ve kuruluşların katkıları ve düzenlenen kampanyalarla 2003 yılından bu yana 53.601 derslik yaptırılmıştır.

Tablo 28. Okul Sayıları ve Derslikler (Resmî) (2020-2022)

Eğitim Kademesi	Okul Sayısı	Derslik Sayısı
Okulöncesi (*)	7.878	25.520
İlkokul	22.480	238.019
Ortaokul	16.651	169.890
Açık Ortaokul	1	-
Ortaöğretim	9.191	175.474
Açıköğretim Lisesi	3	-
Yaygın Eğitim	1.675	8.209
Toplam	57.879	617.112

(*) Okul öncesi eğitimde bünyesinde anasınıfı bulunan 21.221 resmî okul toplam okul sayılarına dâhil edilmemiştir.

Kaynak: Millî Eğitim İstatistikleri 2021-2022.

Ana sınıfı derslik sayısı bulunduğu kurumların derslik sayısında gösterilmiştir.

2003 yılından itibaren hayırseverlerimizin yaptırdığı derslikler dâhil olmak üzere toplam 348.465 derslik tamamlanarak eğitim ve öğretim hizmetine sunulmuştur.

Tablo 29. Yapılan Derslik Sayıları (2003-2021)

Yıl	İlköğretim (Anaokulu/Anasınıfı Dahil)	Ortaöğretim (Mesleki ve Teknik Eğitim Dahil)	Yaygın Eğitim	Hayırsever	Toplam
2003	14.569	553	131	-	15.253
2004	18.355	2.476	104	7.143	28.078
2005	21.207	683	155	6.653	28.698
2006	20.049	1.336	114	6.744	28.243
2007	11.146	928	124	3.530	15.728
2008	14.674	716	42	1.358	16.790
2009	7.452	1.720	48	624	9.844
2010	11.598	2.725	27	2.967	17.317
2011	4.974	1.763	54	3.011	9.802
2012	10.255	4.300	72	4.079	18.706
2013	9.826	3.849	125	3.466	17.266
2014	18.857	6.812	68	3.011	28.748
2015	9.158	4.468	1	1.518	15.145
2016	9.200	7.781	12	2.985	19.978
2017	6.763	5.364	221	2.057	14.405
2018	9.212	6.910	368	1.817	18.307
2019	13.343	6.145	559	1.590	21.637
2020	7.874	3.196	292	1.048	12.410
2021	8.328	2.207	246	1.329	12.110
TOPLAM	226.840	63.932	2.763	54.930	348.465

Not: Hayırseverler, Dünya Bankası Kredisi, Avrupa Birliği Hibesi, Millî Piyango İdaresi, İMKB, Türk Telekom A.Ş. ve TOKİ kaynakları ile yaptırılan derslik sayıları dâhil edilmiştir. 10.11.2021 tarihli veriler baz alınmıştır.

Bakanlığımızca, depreme karşı güvenli, estetik, erişilebilir, teknolojiye uyumlu, çevre dostu, modern mimaride yeni okullar inşa edilmesinin yanı sıra, mevcut okullarımızın fiziki ortamlarının iyileştirilmesi ve tüm okullarımızın aynı standartları taşır hale getirilmesi için de önemli çalışmalar yürütülmektedir.

Mevcut okullarımızın fiziki ortamlarını iyileştirme çalışmalarında öncelik, güçlendirilme ihtiyacı olan binalara verilmiştir. “Eğitim Yapılarında Afet Riskinin Azaltılması Projesi” kapsamında, Ekim 2022 itibarıyla 252 eğitim binamızın güçlendirme çalışması tamamlanmış, yaklaşık 400 eğitim binamızın güçlendirme çalışması devam etmektedir. Güçlendirme işleri yapılan binalarımızın aynı zamanda tesisat yenileme, çatı onarımı, ıslak zemin tadilatı, enerji verimliliği dönüşümü, engelli erişimi sağlanması gibi büyük onarım ihtiyaçları da giderilmiştir. Bu binalarımızın yanı sıra yaklaşık 6.000 okulumuzun da Ekim 2022 itibarıyla tüm büyük onarım ihtiyaçları karşılanmıştır. Bu yıl içerisinde, doğalgaz altyapısı olan yaklaşık 2.000 okulumuzda doğalgaz kazan dönüşümü sağlanarak, ısıtma sistemleri yenilenmiştir. Bu yılsonuna kadar yapılacak çalışmalarla, doğalgaz erişimi yeni sağlanan okullarımız dâhil, doğalgaz altyapısı uygun olup kazan dönüşümü sağlanmayan okul kalmayacaktır.

2022 yılı içerisinde, eğitim yapılarına ilişkin 40 adet yeni tip proje oluşturulmuş ve 81 İl Valiliğinin kullanımına sunulmuştur. Mesleki ve teknik ortaöğretim kurumlarının eğitim ortamlarının geliştirilmesi amacıyla, 2023 yılında 7 farklı eğitim yapısı için (spor lisesi, güzel sanatlar lisesi, bilim ve sanat merkezi, turizm otelcilik programı uygulayan mesleki ve teknik Anadolu lisesi, mesleki eğitim merkezi, özel eğitim kampüsü, uygulama mescidi) proje çalışılması planlanmaktadır.

Bilim, sanat, spor ve benzeri alanlardaki özel yetenekli çocuklarımıza yeteneklerine uygun bir eğitim içeriği ve ortamı sunmak Millî Eğitim Bakanlığının öncelikli politikaları arasındadır. Ülkemizin tüm yerleşim yerlerinde bulunan özel yetenekli öğrencilerimiz için bilim ve sanat merkezi projeleri zenginleştirilecektir.

Eğitim yapılarına ait kültür mirasımızın bilimsel esaslar doğrultusunda korunmasına öncülük etmesi ve araştırmacılara kaynak oluşturabilmesi amacıyla tarihi eğitim yapılarına ilişkin örnek koruma çalışmaları

yaptırılması planlanmaktadır. 2023 yılında 1 adet tarihi eğitim yapısının örnek koruma çalışmasının yapılması planlanmaktadır.

Eğitim yapılarına ait derslik, yatakhane, kütüphane, yemekhane, beden eğitimi salonu, çok amaçlı salon vb. diğer alanların doğal yaşam, renk, akustik, aydınlatma, malzeme, enerji yönetimi ve mekân algısı üzerinden iç mekân tasarımları planlanmaktadır.

Çocuklarımıza ve gençlerimize günümüzün ve geleceğin ihtiyaçları doğrultusunda, nitelikli ve ileri bir eğitimin verilebilmesi için öğretim programlarını destekleyen eğitim materyalleri, ders ve laboratuvar araç-gereçleri gibi, en son teknolojilere haiz eğitim ortamlarının sağlanması yönünde çalışmalara devam edilmektedir.

Güncellenen ders programları doğrultusunda derslerde kullanılan araç-gereçlerin tanımlanması ve standartlarının belirlenmesine yönelik olarak “Derslik/Pansiyon Donatım ve Ders Araç-Gereçleri Standartları” belirlenen malzemeler için prototip geliştirme çalışmaları yürütülmektedir.

Ayrıca gelişen teknolojilerden gerektiği şekilde ve amaca uygun olarak yararlanabilmek, öğrencilerin okuma ve kütüphane kullanma alışkanlığını geliştirmek ve eğitim ve öğretimde atılan adımları kütüphaneleri etkili kullanarak desteklemek amacıyla okul kütüphanelerine yenilikçi bir bakış açısı getirilmiştir.

Yeni açılan okullarımıza modern kütüphaneler kurulması, mevcut kütüphanelerin iyileştirilmesi, içeriklerinin zenginleştirilmesi ve güçlendirilmesi yönünde çalışmalarımız devam etmektedir.

Kütüphane sayısı 2002-2003 eğitim-öğretim yılında 14.478 iken, 2021-2022 eğitim öğretim yılında 45.887’ye ulaşmış olup, Z-Kütüphane sayısı ise 3.637’dir.

2022 yılı başında ülke geneli okul kütüphanelerinde 28 milyon civarında olan kitap sayısı 80 milyona çıkarılmıştır. 2022 yılı sonu itibarıyla kitap sayısı 100 milyona ulaşacaktır.

Okul/kurumlarımızda laboratuvar sayısı 2002-2003 eğitim ve öğretim yılında 21.849 iken 2021-2022 eğitim ve öğretim yılında 52.870'e ulaşmıştır.

Özel Okul ve Derslik Sayıları

Tablo 30. Özel Okul Verileri (2021-2022)

Eğitim Kademesi	Okul Sayısı	Derslik Sayısı
Örgün Eğitim	14.179	140.551
Okulöncesi	6.246	30.469
İlkokul	2.039	31.040
Ortaokul	2.284	28.476
Ortaöğretim	3.610	50.566
Yaygın Eğitim	17.950	124.235
Genel Toplam	32.129	264.786

Kaynak: Millî Eğitim İstatistikleri 2021-2022

Not: T.C. Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığına Bağlı özel okul öncesi kurumlar dâhil edilmiştir.

3.3.7. İş Sağlığı ve Güvenliği

Bakanlığımıza bağlı okul ve kurumlarda öğrenciler, öğretmenler, çalışanlar ve diğer tüm paydaşların uluslararası ve ulusal düzeyde olmak üzere sağlık ve güvenlik kültürünün oluşturulması amacıyla, iş sağlığı ve güvenliği faaliyetleri uygulanmakta ve sürekliliği sağlanmaktadır.

Okul yönetimlerinin uluslararası standartlara dayalı sertifikalandırılması kapsamında okul ve kurumlarımızda uygulanan uluslararası standartların belgelendirilmesi hedeflenmektedir. Bu kapsamda 121 okul/kuruma "TS ISO 45001 İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetim Sistemi, 45 okul/kuruma TS EN ISO 9001 Kalite Yönetim Sistemi kapsamında belgelendirilmiştir. Ayrıca okullarımızda TS EN ISO 14001 Çevre Yönetim Sistemlerinin" sertifikasyon çalışması da yapılacaktır. Yönetim sistemi belgelendirme çalışması TS EN ISO/IEC 17021-1 akreditasyon şartlarına uygun olarak gerçekleştirilecektir.

Ülkemiz genelindeki okul/kurumlarda ilk yardım yapacak kişilerin yetiştirilerek, çocuklarımızın sağlıklı eğitim ortamlarında büyümesine katkı sağlamakla birlikte öğrenci, öğretmen ve okul paydaşlarının koruyucu, önleyici ve acil müdahale gerektiren durumlar (kazalar, yaşamı tehlikeye düşüren durumlar, doğal afetler) karşısında ölüm, yaralanma ve sakatlanma risklerinin en aza indirgenmesi hedeflenmektedir.

Bu amaçla;

- Bakanlığımız İlk Yardım Eğitici Eğitimi Merkezi ile 81 ilde 82 İlk Yardım Eğitim Merkezi kurulmuştur. 746 personele ilk yardım eğitici yetki belgesi verilmiştir.
- “Mesleki ve Teknik Eğitimde 1000 Okul Projesi” kapsamındaki meslek liselerinde görev yapmakta olan 45.000 öğretmene uygulamalı ilk yardım eğitimi verilmiştir.

- “Temel Eğitimde 10.000 Okul Projesi” kapsamında 51 bin 406 öğretmene ilk yardım eğitimi kursu, 229 bin 055 öğrenci ve 22 bin 338 veliye ise ilk yardım semineri verilmiştir.

Bakanlığımıza bağlı okul ve kurumlarda fiziki risk faktörlerinin tespiti amacıyla iş hijyeni ölçüm, test ve analiz laboratuvarı kurulmuştur. Türk Akreditasyon Kurumunca akredite edilen ve Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından yetkilendirilerek açılan bu merkez laboratuvara bağlı olarak, bulunduğu il ve çevresindeki diğer illerde ölçüm yapabilecek 7 adet bölge laboratuvarı kurulması hedeflenmektedir.

“İş Ekipmanlarının Kullanımında Sağlık ve Güvenlik Şartları Yönetmeliği” ile “İş Ekipmanlarının Periyodik Kontrollerini Yapmaya Yetkili Kişilerin Kayıt ve Eğitimlerine İlişkin Tebliğ” hükümleri gereğince iş ekipmanlarının periyodik kontrollerini yapacak kişilerin eğitimlerinin gerçekleştirilip yetkilendirilmesi ve Bakanlığımıza bağlı okul ve kurumların iş ekipmanları periyodik kontrollerinin yetkili kişilerce yapılması hedeflenmiştir.

Bakanlığımıza bağlı okul ve kurumlarda bulunan iş ekipmanlarının periyodik kontrollerinin tamamlanması hedefi doğrultusunda, son 4 yılda yaklaşık 30 bin okul ve kurumun periyodik kontrolleri gerçekleştirilmiştir.

Bakanlığımızca yetkilendirilmiş, 214 Periyodik Kontrol Uzmanı tarafından son 4 yılda toplamda 29.550 okulda akışkan tesisatı, 27.757 okulda kalorifer tesisatı, 31.600 okulda yangın sistemleri, 30.203 okulda da elektrik iç tesisat kontrolü gerçekleştirilmiş olup sahada tüm gayret ve özveri ile çalışmalar sürdürülmektedir.

3.3.8. Okulum Temiz Belgelendirme Programı

Bakanlığımız ve Türk Standartları Enstitüsü iş birliği ile hazırlanan “Eğitim Kurumlarında Hijyen Şartlarının Geliştirilmesi, Enfeksiyon Önleme ve Kontrol Kılavuzu”, okulların hijyen ve enfeksiyon konularında okulların kurumsal sorumluluklarını yerine getirmesi ve eğitimin güvenli bir biçimde sürdürülmesi için eğitim kurumlarında oluşturulan alt yapının sürdürülmesi amaçlanmaktadır.

Hijyen konularında farkındalığı arttırarak okullardaki düzenlemeler hakkında öğrenci, veli, yönetici ve öğretmenlere yönelik olarak gerçekleştirilen bilgilendirme faaliyetleri devam etmektedir. Hazırlanan kılavuz neticesinde uygulamada bir standart oluşturulabilmesi ve yapılan çalışmaların uygunluğunun denetlenmesi için yaklaşık 6.800 tetkik görevlisine eğitimler verilmiştir.

2022-2023 eğitim ve öğretim yılından itibaren yapılan denetim ve belgelendirme faaliyetleri sonucunda Bakanlığımıza bağlı okulların %98'i Kılavuza uygun olarak düzenlenmiş olup “Okulum Temiz Belgesi” almışlardır. Bu kapsamda bütün okulların Okulum Temiz Belgesi'ni alması hedeflenmektedir. “Okulum Temiz Belgesi”ni alan okulların yıllık belge yenileme denetimleri gerçekleştirilmektedir.

Ayrıca 2022 yılı Temmuz ve ağustos aylarında okullarımızda hijyen şartlarının geliştirilmesi ve enfeksiyon önleme planlamaları konusunda eğitimi ve rehberlik faaliyetleri gerçekleştirilmiştir.

3.3.9. Okul Sağlığı Hizmetleri

Bakanlığımız Taşra Teşkilatı birimlerinde, 76 ilde 495 resmî okulda görevli okul hemşirelerinin hizmet sunumlarının geliştirilmesi için, “Millî Eğitim Bakanlığı Okul Sağlığı Hemşirelerinin Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönerge” yayımlanmıştır.

Okul hemşirelerinin mesleki gelişimlerinin sağlanarak, gelişen ve değişen şartlara uyum sağlamaları amacıyla akademisyenler tarafından çevrim içi eğitimler düzenlenmiş, 21 okul hemşiresine 5 gün süren ilk yardım eğitici eğitimi verilerek "İlk Yardım Eğitmeni Yetki Belgesi"ne sahip olmaları sağlanmıştır.

Okul sağlığı hemşirelerinin çalışma ortam ve şartlarının geliştirilmesi amacıyla pilot il olarak belirlenen Ankara İl Millî Eğitim Müdürlüğüne bağlı okul hemşiresi bulunan 49 okul revirine malzeme ve donanım sağlanmıştır.

“Okul Kantinlerinde Satılacak Gıdalar ve Eğitim Kurumlarındaki Gıda İşletmelerinin Hijyen Yönünden Denetlenmesi Genelgesi” kapsamında okullarda sağlıklı beslenmenin sağlanması amacıyla “İl/İlçe Denetim Ekipleri” ile yılda en az bir kez denetim yapılmaktadır. Bu kapsamda 2021-2022 eğitim ve öğretim döneminde 32.833 kantin/yemekhane bulunan okul/kurumdan 31.289 kantin/yemekhane denetlenmiş, 8.550 kantin/yemekhane uyarılmış ve 32 kantin/yemekhane kapatılmıştır. Ayrıca, illerde 3.000 denetim ekibi üyesine eğitim verilerek denetim ekibi sayısı arttırılmıştır.

“Temel Eğitimde 10.000 Okul’ Projesi kapsamında, 440.748 ilkokul öğrencisine ağız ve diş sağlığı, 430.510 ilkokul 1.055.463 öğrencinin boy-kilo ölçümü yapılmıştır.

“Okullarda Diyabet Eğitim Programı” protokolü kapsamında; 2.260.777 öğrenci, 191.852 öğretmen, 12.726 kantin işletmecisi/çalışanı 18.730 servis şoförü 729.418 veliye bilinçlendirme eğitimi verilmiştir.

3.3.10. İklim Değişikliği Eylem Planı

Bakanlığımız, okul ve kurumlarda iklim değişikliği farkındalığını artırmayı, önleyici eylemleri belirlemeyi ve bunları uygulamayı amaçlamaktadır. Buradan hareketle Bakanlığımız birimlerini kapsayacak şekilde iş birlikçi ve disiplinler arası stratejik bir çalışma sonucunda “İklim Değişikliği Eylem Planı” hazırlanmıştır.

Bakanlığımız bu eylem planı ile dünyada ve ülkemizde yaşanan iklim değişikliğinin olumsuz sonuçlarına karşı alınabilecek önlemleri ve uyum sağlayabilme kapasitesini geliştirerek sürdürülebilir bir çevreye katkı sunarak, öğrencilerin iklim değişikliği konusunda sorumluluklarını bilen ve yerine getiren bireyler olarak yetiştirilmesini hedeflemektedir.

3.3.11. FATİH Projesi

Türkiye'nin bilgi toplumuna dönüşüm vizyonu; “bilim ve teknoloji üretiminde odak noktası hâline gelmiş, bilgi ve teknolojiyi etkin bir araç olarak kullanan, bilgiye dayalı karar alma süreçleriyle daha fazla değer üreten, küresel rekabette başarılı ve refah düzeyi yüksek bir ülke olmak” şeklinde belirlenmiştir. Bu doğrultuda Eğitimde Fırsatları Artırma ve Teknolojiyi İyileştirme Hareketi (FATİH) Projesi'yle, her öğrencinin küresel rekabette sahip olması gereken 21. yüzyıl becerilerinin kazandırılması ve geleceğin insanının bugünden yetiştirilmesi hedeflenmektedir.

Eğitim Bilişim Ağı (EBA), eğitim kalitesinin ve fırsat eşitliğinin artırılmasını ve başarı düzeyinin geliştirilmesini hedefleyen FATİH Projesi'nin önemli bileşenlerinden biridir. EBA, MEB tarafından

oluşturulan, okul öncesinden 12. sınıfa kadar yaklaşık 18 milyon öğrenci, 1 milyon öğretmen ve velilere hizmet eden dijital ve sosyal bir eğitim platformudur.

EBA'da; 1.900'den fazla ders ve bu derslere ait 60.000'nin üzerinde zengin, güvenilir ve etkileşimli içerik bulunmaktadır. EBA üzerinden 5.000'den fazla kitap 240.000'den fazla soru öğretmen ve öğrencilere sunulmaktadır.

TRT EBA İlkokul, Ortaokul ve Lise kanalları yayınlarına devam edilmektedir. Tüm TRT EBA kanallarında yayınların tamamı eş zamanlı olarak EBA Platformunda yayımlanmaktadır.

EBA Platformu içerik çeşitliliği sürekli iyileştirilmektedir. Bu kapsamda evre, enerji, iklim ve ayak izlerimiz gibi konularda "Sürdürülebilir Dünya Alanı" adı altında bir alt başlık eklenmiştir.

COVID-19 nedeniyle başlatılan uzaktan eğitim etkinlikleri kapsamında önemli bir rol üstlenen EBA'ya olan talebin artması nedeniyle EBA'nın anlık erişim kapasitesinin artırılmıştır.

Performans ve mimari iyileştirmelerinin yapılması, hizmet sunulan veri merkezi sayısının artırılması, veri merkezi ve CDN internet bant genişliklerinin artırılması, yeni donanımların sisteme entegre edilmesi ve veri tabanı iyileştirmeleri ve olası siber saldırılara karşı dayanıklılığın artırılması bu çalışmalara verilebilecek örneklerdendir.

Canlı derslerin güvenli bir şekilde sürdürülmesini sağlamak için canlı ders alt yapısına güvenli bir algoritma entegre edilmiştir. Bu algoritma ile öğretmen ya da öğrencilerin kişisel bilgileri kullanılmadan ders sonuna kadar anlık olarak eşleşme sağlanabilmektedir. Canlı Dersler dâhil uzaktan eğitim faaliyetlerinin kesintisiz devamı adına EBA Kontrol ve İzleme Merkezi kurulmuştur.

Uzaktan eğitim sürecinde internet erişimi ve cihaz desteği ihtiyacı olan öğrenciler için 15.000 civarında sabit ve 189 Mobil EBA Destek Noktası oluşturulmuştur.

EBA kullanımını için operatörlerle yapılan anlaşma gereği Turkcell ve Vodafone tarafından 6 GB'a Türk Telekom tarafından ise 8 GB'a yükseltilmiştir. Ayrıca Pttcell, Teknosacell, Bimcell ve Vestelcell kullanıcılarına da 8 GB'a kadar ücretsiz erişim imkânı sunulmaktadır.

EBA'ya ek olarak okul öncesinden üniversiteye kadar tüm kademelerde matematik beceri ve yeterliklerini artırmak; okul öncesi ve ilkokuldan başlayarak öğrencilerimizin eğlenerek, oynayarak öğrenmelerini sağlamak; tüm kademelerdeki öğretmenlerimizin matematik alanında mesleki gelişimlerini desteklemek hedefleriyle başlatılan "Matematik Seferberliği" kapsamında "Matematik Eğitimi Platformu" geliştirilmiş ve 22 Ağustos 2022 tarihinde yayına alınmıştır.

FATİH Projesi kapsamında okullarımıza 522.691 adet etkileşimli tahta okullarımıza kurulmuştur. 2022 yılı sonuna kadar yaklaşık 1.600 okul için 23.000 adet etkileşimli tahtanın kurulumu tamamlanacaktır. FATİH Projesi okul ağ altyapı çalışmaları kapsamında 19.842 okula 1.171.352 adet data ucu kurulumu yapılmıştır. Altyapısı tamamlanan okullara Sanal Özel Ağ (Virtual Private Network -VPN) internet erişimi sağlanmaktadır. Bu kapsamda 14.279 okula VPN hizmeti sağlanmıştır. Ancak kapanma ve yıkılan okulların kapsam dışına çıkması neticesinde yaklaşık 13.000 okula hali hazırda VPN erişimi sağlanmaktadır.

Bakanlığımız ile TÜRKSAT Uydu Haberleşme Kablo TV ve İşletme A.Ş. arasında imzalanan "Okullara Uydu Üzerinden İnternet ve Teknik Destek Hizmeti Sözleşmesi" kapsamında 1.710 okulumuza uydu internet üzerinden erişimi verilmektedir. TÜRKSAT A.Ş. ile 21.09.2021 tarihinde imzalanan ek protokol kapsamında kablolu internet erişim imkanı olmayan yaklaşık 1.000 okula daha VSAT erişimi sağlanacaktır. ADSL veya fiber

optik kablo altyapısı bulunmayan bölgelerde yer alan 2.675 okulumuza uydu internetine alternatif olarak daha yüksek kapasiteli, nitelikli ve ekonomik çözüm yöntemi olarak GSM şebekesi üzerinden internet erişim hizmeti sağlanmaktadır.

2023 yılı içerisinde 75.000 okulumuza daha ağ altyapısı kurulması hedeflenmektedir.

Yeni nesil etkileşimli tahtaları açık kaynak kodlu ve millileştirilmiş PARDUS işletim sistemiyle donatmak ve bir ekosistem oluşturmak adına çalışmalar yapılmaktadır. Bu kapsamda etkileşimli tahtalara özel olarak hazırlanmış PARDUS'un yanı sıra, etkileşimli tahtaların merkezi yönetimini sağlayacak platformun ve kullanıcıların bir araya gelerek bu ekosistem hakkında etkileşimde bulunabileceği topluluk yönetim portalının hazırlık çalışmaları da yürütülmektedir. Aynı zamanda PARDUS hakkında kullanıcıları eğitecek ve farkındalığı artıracak etkileşimli uzaktan eğitim içeriklerinin EBA üzerinden sunulması çalışmalarına da devam edilmektedir.

3.3.12. Bakanlık Hizmetlerinde Bilişim Teknolojilerinin Kullanımı

Teknolojik yeniliklerin hızla artması ve ekonomide önemli bir pay hâline gelmesi eğitimde de teknoloji kullanımını zorunlu hâle getirmiştir. Bu doğrultuda Ülkemiz de dünyadaki bu gelişmeleri takip ederek eğitimde teknoloji kullanımını noktasında yoğun bir çaba sarf etmektedir.

Bakanlık olarak enformasyon teknolojilerini eğitim ve öğretimin tüm alanlarında kullanmaktayız.

Okul Öncesi Eğitim ve İlköğretim Kurum Standartları

Okul Öncesi Eğitim ve İlköğretim Kurumları Standartları Sistemi ülke genelinde tüm resmî okul öncesi eğitim kurumları, ilkokullar, ortaokullar, imam hatip ortaokulları ve yatılı bölge ortaokullarında çocuklara yönelik sunulan her türlü eğitim hizmetine ilişkin verilerin toplanması, analiz edilmesi, değerlendirilmesi ve sonuçların iyileştirici çalışmalarda kullanılması amacıyla geliştirilmiş bir sistemdir.

Bu sistemden elde edilen veriler okulu izleme, değerlendirme, destekleme, geliştirme ve okula rehberlik etmenin bir aracı olarak kullanılmaktadır. Kurum Standartları Analitikleri; okul, ilçe, il ve merkezi düzey için sistem üzerinden otomatik olarak hazırlanmakta olup her düzeyde tanımlanmış yetkililerin kullanımına açıktır.

Millî Eğitim Bakanlığı İletişim Merkezi (MEBİM)

Millî Eğitim Bakanlığı İletişim Merkezi (MEBİM), kurulduğu 2012 yılından bu yana Bakanlığımızın bütün görev alanlarında öğrenci, veli, öğretmen ve diğer vatandaşlarımızdan, çağrı yoluyla gelen 22 milyon 200 binden fazla bilgi edinme, soru, talep, görüş/öneri, uygulama desteği ve idari konulardaki başvuruyu cevaplamıştır.

Vatandaşlarımızdan gelen çağrılarının %91,1'i İletişim Merkezi tarafından görüşme esnasında cevaplanmış, inceleme ve araştırma gerektiren konular ile görüş/öneri olarak değerlendirilecek başvurular Bakanlığımız merkez ve taşra teşkilatlarına yönlendirilmiştir.

Vatandaşlarımız tarafından yapılan başvuruların %80,2'si bilgi edinme, %4,2'si görüş/öneri, %6,5'i talep, %7,8'i uygulama desteği ve %1,3'ü da idari konular ana başlıklarında gerçekleşmiştir.

İdari konular ile görüş öneri kapsamındaki başvurular 72 saat (3 iş günü) içerisinde cevaplanmak üzere ilgisine göre Bakanlığımız birimlerine iletilmekte; başvurulara verilen cevaplar İletişim Merkezimizden dış arama yapılarak vatandaşlarımız ile paylaşılmaktadır. Arzu eden vatandaşlarımız kendilerine verilen cevapları e-devlet üzerinden de görüntüleyebilmektedir.

Öğretmenlerimiz; İletişim Merkezimiz aracılığıyla, yer değiştirme işlemleri, maaşlar, ek ders ücretleri, mesleki çalışmalar, eğitim ve öğretim ödeneği, özlük işlemleri, sosyal tesis ve lojman kullanımı, yurt dışı görevlendirmeleri gibi konularda; öğretmen adayları ise ilk atama süreçleri, kadro talepleri gibi Bakanlığın görev alanındaki bütün konularda bilgi sahibi olabilmektedirler.

Örgün eğitim çağı dışına çıkan ve yaygın eğitim kurumlarında eğitimine devam eden Türkiye veya yurt dışı programlarına kayıtlı öğrenciler; yeni kayıt, kayıt yenileme, sınav iş ve işlemleri, ücret iadeleri, mezuniyet iş ve işlemleri ve sistem üzerinden yapılabilecek bilgi güncellemeleri konularında da hizmet alabilirken örgün eğitim kapsamındaki öğrenci ve veliler de okul öncesi, ilköğretim ve ortaöğretim kurumları mevzuatı, öğrencilerin kayıt işlemleri, öğrencilerin sınıf geçme ve devam durumları, nakil iş ve işlemleri, özel eğitime ihtiyacı olan öğrencilerin eğitim ve rehberlik süreçleri, BİLSEM sınavları, özel okul sınavları, parasız yatılılık ve bursluluk sınavı, liselere geçiş sınavı, e-okul veli bilgilendirme ve 8383 mobil bilgi servisi kullanımı, ders kitapları içerikleri dağıtımını ve temini, okul aile birlikleri, sosyal etkinlikler, taşınmalı eğitim, okul, derslik ve eğitim ve öğretim materyalleri eksiklikleri, fiziki altyapı talepleri, okul kantinlerindeki ürün satışı ve denetimi, destekleme ve yetiştirme kursları, yurt ve pansiyonlarda barınma iş ve işlemleri, denklik işlemleri, FATİH Projesi, EBA sistemi, öğretmen ihtiyacı, öğretmen memnuniyeti, resmî tatiller ve Bakanlığın projeleri konularında da bilgi alabilmektedir.

Vatandaşlar da Bakanlık mevzuatı, Bakanlıkça yapılan motorlu taşıt sürücü kursları, protokol sınavları, yeterlilik sınavları, unvan değişikliği ve görevde yükselme sınavları, yabancı hükûmet burs işlemleri, yaygın eğitim kursları, sertifika programları, özel okul açma/kapatma işlemleri, kurs açma ve kapatma işlemleri, kurum çalışma usul ve esasları gibi konularda danışmanlık hizmeti alabilmektedir.

İletişim Merkezimizde günlük ortalama 9 bin 700 vatandaşımıza hizmet verilmektedir. Vatandaşlarımıza 444 0 632 (444 0 MEB) numaralı telefonda 7 gün 24 saat kesintisiz hizmet verilmekte olup merkezde 280 kişi görev yapmaktadır. Bunlardan 39'u engelli, %58'i kadın ve %27'si dezavantajlıdır.

Doküman Yönetim Sistemi (DYS)

Bakanlığımızda e-Devlet dönüşümünün vazgeçilmez bir parçası olan Doküman Yönetim Sistemi (DYS) 01.10.2012 tarihinde Bakanlığımız Merkez Teşkilatı birimlerinde faaliyete geçirilmiştir. 2013 yılı Mart ayından itibaren 81 İl Millî Eğitim Müdürlüğü'nde kullanılmaya başlanmıştır. 2014 yılında yurt çapında İlçe Millî Eğitim Müdürlüklerinin tamamı sisteme dâhil edilmiştir. Bugüne kadar, 72 Eğitim Müşavirliği ve Eğitim Ataşeliği temsilciliği DYS kapsamına alınmıştır. 2016 yılında resmî okul ve kurumlara DYS'nin yaygınlaştırılması çalışmaları başlatılmıştır. 2017 yılında bu süreç tamamlanmış ve tüm Türkiye'de yaklaşık 52 bin okul/kurum ve 110.000 kullanıcı sisteme dâhil edilmiştir.

Bu yaygınlaştırma hamlelerine ek olarak 2022 yılında, E-devlet dönüşümüne destek olmak, kurum harcamalarında tasarruf sağlamak, bürokratik işlemleri azaltmak, kaynakların etkili, ekonomik ve verimli kullanılmasını sağlamak amacıyla 2022/2023 eğitim ve öğretim yılı itibarıyla DYS tüm öğretmenlerimizin kullanımına açılmıştır. Böylelikle DYS kullanıcı sayısı yaklaşık 1 milyon 110 bine, DYS kullanan toplam okul/kurum sayısı ise yaklaşık 54 bine ulaşmıştır. Bunlara ek olarak, 2017

yılında evrak sorgulama ve dilekçe doğrulama işlemlerinin yapıldığı "evraksorgu.meb.gov.tr" sitesi bütünüyle güncellenmiş olup, erişilebilir ve mobil cihazlar için uyumlu olarak yeni arayüzü ile DYS’de kayıtlı olan evrak ve dilekçelerin sorgulanması ve doğrulanması için hizmet vermeye başlamıştır. 2019 yılında DYS web ortamına aktarılarak DYSWEB projesi faaliyete geçirilmiştir.

DYS ile posta, kâğıt, toner, zarf ve gerekli donanım giderleri büyük ölçüde ortadan kalkmıştır. 2022 yılı verilerine göre; sistemde aylık ortalama 8,6 milyon evrak üretilmekte olup; sistemde saklanan evrak, ekleri ve versiyonlarının toplam sayısı 717 milyonu geçmiştir. Toplam belge boyutu ise 77 TB’ye ulaşmıştır.

DYS kendi içerisinde projeleri ve MEBBİS modülleri ile yapılan entegrasyonları kapsamaktadır. Bu proje ve entegrasyonlar, “Evrak Sorgu”, “Engelsiz DYS Projesi”, “Kayıtlı Elektronik Posta (KEP)”, “Ulusal Elektronik Tebligat Sistemi (UETS)”, “E-Otoban ve Elektronik İmza (e-imza)” uygulamalarıdır.

Engelsiz DYS Projesi

EngelsizDYS proje ismiyle, görme engelli bakanlık personellerinin DYS kullanabilmesi amacıyla 2016 ve 2017 yılları arasında yaklaşık bir yıl süreyle, geniş kapsamlı olarak erişilebilirlik çalışmaları yapılmıştır. Engelsiz DYS Projesi TÜSİAD ve Türkiye Bilişim Vakfı tarafından düzenlenen 14.eTr (e-Türkiye) yarışmasında özel ödüle layık görülmüştür.

Kayıtlı Elektronik Posta (KEP)

2017 yılında Bakanlığın Kayıtlı Elektronik Posta (KEP) adresi almasıyla KEP-DYS entegrasyon çalışmaları başlamıştır. KEP, e-posta gönderim ve alımına dair kanıtların oluşturulup saklandığı hukuken geçerli olan, kurum ve kuruluşlar arası elektronik posta iletim sistemidir.

KEP resmi yazışmaların elektronik ortamda mevzuata uygun ve teknik olarak güvenli bir şekilde yapılmasına olanak sağlamaktadır. Elektronik Belge Yönetim Sistemini kullanan bütün kurum ve kuruluşlar, birbirleri arasında evrak iletiminde bu sistemi kullanmaktadır.

Ulusal Elektronik Tebligat Sistemi

2018 yılında yayınlanan Elektronik Tebligat Yönetmeliği gereğince, elektronik tebligat işlemlerini yürütmek amacıyla, PTT A.Ş. tarafından kurulan, işletilen ve güvenliği sağlanan bir sistemdir. Kurum, kuruluş ve tüzel kişilerin tebligat iletiminde kullanılan bu sistem aracılığıyla üzerinden gelen tebligatlar DYS ortamına aktarılarak Bakanlığımız içerisinde ilgili birimlere iletimi gerçekleştirilmektedir.

MEB Mobil Bilgi Servisi

MEB Mobil Bilgi Servisi, Bakanlığımız ve GSM operatörleri arasında imzalanan protokol gereği; öğrenci ve öğrenci velilerine e-Okul sisteminde üretilen öğrenci bilgileri, açık öğretim okulları öğrencilerinin kayıt yenileme tarihleri, sınav tarihleri, sınav sonuç bilgileri, mezun öğrencilerin diploma duyuruları, kredi sorgulama, her türlü merkezi sistem sınavları, sınav tarihleri, sınav giriş yeri bilgileri, sınav sonuç bilgileri, kazandığı okul, kayıt olduğu okul ile kaydının silindiği okul bilgisi gibi Bakanlığın belirlediği bilgileri mobil ortama mesajla aktarma, öğrenci ve velilerin istedikleri bilgilere mobil ortamdan mesaj bedeli ödemek şartıyla sorgulama yaparak ve/veya servise üye olarak erişim imkânı sağlamaya yönelik hizmetleri yerine getirmek için Bakanlığımız adına 8383 Mobil Bilgi Servisi kurulmuştur. İlk kullanımından bugüne kadar servisten 12.206.086 kişi yararlanmıştır.

e-Okul Yönetim Bilgi Sistemi

e-Okul Yönetim Bilgi Sistemi, Bakanlığımıza bağlı resmî, özel ve yurt dışında bulunan tüm örgün ilköğretim, ortaöğretim öğrencileri ve bağımsız anaokullarını kapsamakta olup öğrencilerle ilgili bütün iş ve işlemlerin elektronik ortamda yapılmasına yönelik okul yönetim bilgi sistemidir. Örgün eğitimde bir öğrencinin okula kaydından başlayıp, mezuniyetine kadar olan süreçte, öğrencinin eğitim ve öğretim hayatı içerisindeki tüm bilgilerinin sistematik ve fonksiyonel olarak tutulduğu elektronik bir sistemdir. e-Okul Sistemi; e-Okul Yönetim Bilgi Sistemi ve e-Okul Veli Bilgilendirme Sistemi şeklinde çalışmaktadır.

Öğretmenler, okul idareleri, il-ilçe millî eğitim müdürlükleri, genel müdürlükler ve Bakanlık yöneticileri tarafından yetkilendirme seviyelerine göre kullanılmakta olup 1.1 milyondan fazla aktif kullanıcısı bulunmaktadır.

e-Okul Veli Bilgilendirme Sistemi

e-Okul Veli Bilgilendirme Sistemi, Türkiye’de örgün eğitim kapsamında bulunan tüm çocukların velilerinin kullandığı sistemdir. Sınav ve proje bilgileri, not bilgileri, ders programı, devamsızlık bilgileri, nakil işlemleri, yerleştirme ve sınav bilgileri, okul duyuruları, okuduğu kitaplar gibi bilgileri velilerin anlık olarak takip edebildiği, e-Okul sistemi içerisinde yer alan bir modüldür.

e-Okul Sosyal Etkinlik Modülü

Öğrencilerin toplumsal faaliyetlere ve sosyal sorumluluk projelerine katılımının kayıt altına alınması, belgelendirilmesi, izlenmesi ve değerlendirilmesi için e-Okul Yönetim Bilgi Sistemi içerisinde “Sosyal Etkinlik Modülü” oluşturulmuştur. Modülde sosyal etkinlikler; bilimsel, kültürel, sportif, sanatsal etkinlikler ve toplum hizmeti çalışmaları olmak

üzere 5 ana tema altında tasarlanmıştır. e-Okul Sosyal Etkinlik Modülü 2018-2019 eğitim ve öğretim yılı ikinci döneminde ülke genelinde okul öncesi eğitim kurumları hariç tüm okullarda uygulamaya konulmuştur. Modül aracılığıyla sosyal etkinlik veri girişleri yapılmış, 2018-2019 eğitim ve öğretim yılı sonunda öğrencilere karneleri ile birlikte “sosyal etkinlik bilgilendirme formu” verilmiştir.

e-Denklik Modülü

- Yurt içinde milletlerarası ilköğretim ve ortaöğretim düzeyindeki özel öğretim kurumları ve büyükelçilikler tarafından açılmış okullara ait öğrenim belgesi ve diplomaların,
- Yurt dışında ilköğretim ve ortaöğretim kurumlarından alınan öğrenim belgesi ve diplomaların,
- Yurt dışında uzaktan öğretim yoluyla alınan ilköğretim ve ortaöğretim düzeyindeki öğrenim belgesi ve diplomaların

denklik işlemlerinin elektronik ortamda yürütüldüğü ve bilgilerin muhafaza edildiği sistemdir. e-Denklik Modülü ile denklik başvurusunda bulunanların, işlemlerini zaman kaybına uğramadan hızlı ve kolay bir şekilde yaparak bürokrasinin azaltılması sağlanmış olup, denklik hizmetlerinin sağlıklı, verimli ve etkili takibi yapılmaktadır.

Millî Eğitim Bakanlığı Coğrafi Bilgi Sistemi (MEBCBS)

Eğitimde veriye dayalı yönetim anlayışını benimsemiş, bu anlayıştan hareketle, mekânsal verinin toplanması ve yönetimi noktasında Millî Eğitim Bakanlığı Coğrafi Bilgi Sistemi’ni (MEBCBS) hayata geçirmiştir.

Bakanlığımız kullanımındaki taşınmazlara ait konum, imar planı, mülkiyet bilgileri ve aktif kullanımındaki binalara ait temel bilgiler (yapım yılı, derslik sayısı, kat adedi, taban alanı vb.) “Coğrafi Bilgi Sistemi” ile elektronik ortama taşınarak Bakanlık bilgi sistemlerinin konumsal

altyapısı oluşturulmuştur. Bu kapsamda 44.709 eğitim alanı, 198.277 eğitim parseli ve 133.074 bina kayıt altına alınmıştır.

Millî Eğitim Bakanlığı Coğrafi Bilgi Sistemi ile mekâna dayalı nesnel analiz yöntemlerinden faydalanılmakta ve Bakanlığımız yatırım bütçesini daha etkin kullanmaya yönelik planlamalar yapılabilmektedir. Daha etkin bütçe planlamalarıyla eğitim altyapımız, derslik başına düşen öğrenci sayısını azaltma ve tam gün eğitime geçme hedefleri doğrultusunda güçlendirilmektedir.

Gelişen teknolojiye, bilgiye erişimin hızlandırılması, sisteme anlık erişimin sağlanması ve saha çalışmalarında da sistemden faydalanılabilmesi amacıyla uygulamanın mobil versiyonunun geliştirilmesi planlanmaktadır.

e-Sınav Sistemi

e-Sınav Sistemi motorlu taşıt sürücüleri kursu (MTSK) teorik sınavlarında 81 ilde 314 farklı merkezde 372 salonda kullanılmaktadır. Böylece MTSK sınavlarının yazılı olarak yapılması sonlandırılarak sınav maliyeti asgariye indirilirken sınav güvenliği üst düzeye çıkarılmıştır. Aynı zamanda vatandaşa randevu ile sınava girme imkânı sunulmuştur.

Salon sayılarının artmasıyla birlikte Motorlu Taşıt Sürücü Kursiyerleri Teorik Sınavları (MTSK)'nın yanında, Kalfalık, Ustalık ve Usta Öğreticilik Teorik Sınavları, Kıyı Emniyeti Genel Müdürlüğünün Amatör Telsizcilik Sertifika Sınavları ve Kültür Bakanlığının Görevde Yükselme Sınavları da e-Sınav salonunda yapılmaya başlanmıştır.

Ayrıca daha önce basılı evrak kullanılarak yapılan, salgın nedeniyle 2020-2021 döneminde çevrimiçi olarak yapılan Açık Öğretim Kurumları sınavlarının da elektronik ortamda yapılabilmesi için çalışmalarımız devam etmektedir.

01 Ocak 2022-17 Ekim 2022'ye kadar ülke genelinde 106.942 e-sınav oturumu gerçekleştirilmiş ve 2.155.827 aday sınava alınmış, söz konusu sınavlarda toplam 431.401 kişi görevlendirilmiştir. Hâlihazırda ülke genelinde bir oturumda aynı anda 7.240 adayın sınavı gerçekleştirilebilmektedir.

Mobil Motorlu Taşıtlar Sürücü Kursları Direksiyon Uygulaması

Mobil Motorlu Taşıtlar Sürücü Kursları Direksiyon Uygulaması, tablet üzerinden geliştirilen uygulamayla direksiyon uygulama sınavlarının değerlendirilmesi yapılmaktadır. 2018 yılından itibaren sürücü adaylarının sınav değerlendirmeleri tablet aracılığıyla bu uygulama üzerinden gerçekleştirilmektedir.

e-Personel Modülü

e-Personel Modülü ile SGK HİTAP sisteminin entegrasyonu tamamlanmış ve modül aktif olarak kullanılmaya başlanmıştır. e-Personel Modülünde personelin Akademik Lisansüstü Eğitim Sınavı (ALES) ve Yabancı Dil Sınavı (YDS) sonuçlarının ÖSYM Bilgi Sistemi ile entegrasyonu çalışmaları tamamlanmıştır.

Taşımali Öğrenci Modülü

Öğrenci Taşıma Uygulaması kapsamında taşınan ilköğretim, ortaöğretim öğrencileri ve özel eğitim ihtiyacı olan öğrencilerin/kursiyerlerin okula erişiminin sağlanması ile ilgi iş ve işlemlerin takibi amacıyla Taşımali Öğrenci Modülü geliştirilmiş olup bu modül ile taşıma ve yemek hizmet alım ihalelerine yönelik planlamalar yapılmakta, ihalelerde kullanılacak yaklaşık maliyetler hesaplanmakta ve girilen ihale sonuç bilgileri doğrultusunda puantaj girişleri yapılabilmekte ve hak ediş ödemelerine esas teşkil edecek tahakkuklar takip edilebilmektedir.

e-Yaygın Sistemi

e-Yaygın Sistemi ile Bakanlığımıza bağlı hayat boyu öğrenme kurumları tarafından sürdürülen kurs, seminer ve diğer tüm faaliyetlere ilişkin iş ve işlemlerin verilerinin tutulduğu ayrıca kursun planlanmasından belge basımına kadar olan tüm sürecin elektronik ortamda yürütüldüğü sistemdir.

Açık Öğretim Öğrencileri İçin Mobil Uygulama

Açık Öğretim Okulları İçin Mobil Uygulama ile öğrenciler Açık Öğretim Okulları Bilgi Yönetim Sistemi'nde yaptıkları tüm işlemleri (okulu tarafından gönderilen mesajları takip etmek, dönem bilgileri ile ders ve kredi bilgilerini öğrenmek, ders seçim işlemlerini yapmak, sınav sonuçları ve sınav yerlerini görüntülemek) mobil uygulama üzerinde de yapabilmektedirler. Ayrıca öğrenciler seçmiş olduğu derslere ait kitapların epub formatını mobil uygulama üzerinden indirebilmektedir.

e-Özel Otomasyon Sistemi

e-Özel Otomasyon Sistemi; özel öğretim kursları, mezunlara yönelik bilim grubu programları uygulayan temel liseler, özel hizmetiçi eğitim merkezleri, belediyelerle iş birliği kapsamında açılan destek kursları, sosyal etkinlik merkezleri, uzaktan öğretim kursları ve diğer çeşitli kursların iş ve işlemlerinin yürütüldüğü yazılım sistemidir.

Özel Barınma Hizmetleri Modülü

Ortaokul ve Ortaöğretim Kurumları Özel Barınma Hizmetleri Yönetmeliği doğrultusunda kurum bilgileri, öğrenci, ücret, devamsızlık, kurum taahhütname bilgilerinin yer aldığı barınma hizmetlerine ilişkin iş ve işlemler, Bakanlık MEBBİS sisteminde yer alan Özel Barınma Hizmetleri Modülü üzerinden yürütülmektedir.

e-Mesem Modülü

Mesleki Eğitim Merkezi Programı uygulayan mesleki ve teknik ortaöğretim okullarına devam eden öğrencilerin iş ve işlemleri e-Mesem Modülü üzerinden yürütülmektedir.

e-Burs Modülü

Öğrencilerimizin burs işlemleri e-Burs Modülü üzerinden yapılmaktadır.

e-Kurs Modülü

Öğrencilerimizin destekleme ve yetiştirme kursu işlemleri e-Kurs Modülü üzerinden yapılmaktadır.

e-Pansiyon Modülü

e-Pansiyon Modülü üzerinde geliştirilen izleme değerlendirme formu ile pansiyonlu okulların izleme değerlendirme verileri elektronik ortamda kayıt altına alınmaktadır. e-Ambar modülü geliştirilerek pansiyonlarda günlük, aylık ve yıllık tüketim maliyetlerinin takibi sağlanmıştır.

Yurtdışı Teşkilatı Modülü

Yurtdışı Teşkilatı Modülü, yurtdışı teşkilatının iş ve işlemlerine yönelik izleme ve değerlendirme faaliyetlerinin yürütülebilmesi ve güncel veriye erişimin artırılmasına yönelik kurulan sistemdir. Bakanlıklararası Ortak Kültür Komisyonu marifetiyle yurt dışında görevlendirilen öğretmenlerin ders verdikleri kurumlar, haftalık ders saatleri, ders programları ve öğrenci sayılarının yanı sıra ülke bilgi notlarının hazırlanmasında faydalanılacak güncel bilgiler yer almaktadır.

Halihazırda Bakanlığımız yurtdışı temsilcilikleri tarafından hazırlanan üç aylık dönem raporlarının dijital ortamda oluşturulmasına yönelik pilot uygulama modül aracılığıyla gerçekleştirilmektedir.

Yurtdışı Görev Takip Modülü

Bakanlığımız Merkez Teşkilatı personelinin katıldığı yurt dışı görevleri sonrasında görev raporlarının takibi ve raporların ilgili birimlerle paylaşılması, birimler arası koordinasyonun artırılması amacıyla kurulan sistemdir. Modül, görev onaylarının sisteme aktarılması, görevlerin gerçekleşme durumunun takibi, görev raporlarının ilgili birimlerle paylaşılması ve görevlere ilişkin istatistiki verilerin oluşturulmasını kapsamaktadır. Göreve gidecek katılımcılara görev öncesinde görev yeri ve tarihi, görev sonrasında katılımcıların ortak görüşünü yansıtan görev raporunu sisteme girecek olan katılımcı bilgisi SMS ve e-posta ile bildirilmektedir.

Kardeş Okul Modülü

Kardeş Okul Modülü, kardeş okul uygulamaları kapsamında kardeş okul eşleştirmelerinin, protokol metinlerinin ve etkinlik/faaliyet raporlarının takip edildiği modüldür. Protokol kapsamında kardeş okul ilişkisi devam eden resmî ve özel okullar ile yurt dışındaki okulların eşleşmesi sistem üzerinden gerçekleştirilmiştir.

Uluslararası Anlaşmalar Modülü

Uluslararası Anlaşmalar Modülü eğitim alanında imzalanan uluslararası anlaşmaların imza öncesi ve sonrası süreçlerinin takip edildiği modüldür. Bakanlığımız yurtdışı teşkilatı personelinin görev yaptıkları ülkeler ile eğitim alanında imzalanan anlaşmalara modül üzerinden erişim imkanı verilmiştir.

Resmi Burslu Öğrenci Sistemi Projesi (REBUS)

Resmi Burslu Öğrenci Sistemi (REBUS) 1416 sayılı Kanun kapsamında yükseköğrenim görmek üzere yurt dışına gönderilen öğrencilerin iş ve işlemlerinin elektronik ortamda yürütülmesi amacıyla geliştirilmiş bir projedir. 2014 yılından itibaren burslu öğrenciler tarafından aktif olarak kullanılmaya başlanan REBUS, burs programı paydaşlarının da erişimine açılmıştır. Öğrenciler bu sistem üzerinden öğrenci belgesi, hasta sevk yazısı, sponsorluk mektubu gibi resmi yazıları alabilmektedir. Ayrıca yüksek lisans ve doktora kabul mektubu, tez önerisi, öğrenim planı ve akademik gelişim raporunun incelenmesi gibi iş ve işlemler bu sistem üzerinden yapılmaya başlanmış olup resmi burslu öğrencilerin burs ve diğer giderleri de REBUS üzerinden takip edilmektedir. Eğitim ataşeliği ve müşavirlikleri ile adına öğrenci gönderilen kurum ve kuruluşlarındaki koordinatörler ve danışmanlar da sisteme erişim sağlayabilmektedir. Ayrıca öğrencilere yapılan burs ödemesi, okul ücreti ve diğer tüm harcamalar REBUS sisteminde öğrencilerin masraf bilgilerine kayıt edilerek hem öğrenci hem de Bakanlık tarafından takip edilebilmektedir.

e-Konferans Sistemi

e-Konferans Sistemi, eğitim alacak personelin mekândan bağımsız olarak bilgilendirmeye ulaşabilmesi ve zamandan tasarruf sağlaması amacıyla, aciliyeti bulunan hizmetiçi eğitim faaliyetlerinin düzenlenmesinde e-Konferans sisteminden faydalanılmaktadır.

e-Talep Modülü

e-Talep Modülü, okul ve kurumların donatım teçhizat ihtiyaçlarının elektronik ortamından girişini sağlayan Ders Aletleri ve Yapım Merkezince üretilen okul malzemelerinin tahsisinin yapıldığı ve stokların takip edildiği platform olarak düzenlenen modüldür.

Ödenek Takip Modülü

Ödenek Takip Modülü, İl/ilçe millî eğitim müdürlükleri ve okul/kurumların cari ödeneklerinin elektronik ortamda talep edildiği ve değerlendirme yapıldığı modüldür.

İl Eğitim Denetmen ve Denetmen Yardımcılarına Ait Yolluk Bilgileri Giriş Modülü

Eğitim Müfettiş ve müfettiş yardımcılarının (Eski eğitim denetmen ve denetmen yardımcıları) geçici görev yolluk ödemelerine ilişkin modül oluşturulmuştur.

MebdeOgren Uzaktan Eğitim Platformu

MebdeOgren Uzaktan Eğitim Platformu, İl MEBBİS yöneticilerince yüklenen eğitim videoları ile kullanıcıların zaman ve mekândan bağımsız olarak, internet üzerinden görsel ve işitsel bilgisayar eğitimi alabildikleri uzaktan eğitim platformudur. Yüksek ses ve görüntü kalitesi ile hazırlanmış; MEBBİS, e-Okul, DYS gibi Bakanlık projelerinin yanı sıra ofis programları, görsel tasarım araçları ve bilgisayar programlama dillerine ait toplam 1.141 adet eğitim videosu bu platform üzerinden sunulmaktadır.

Okul ve Kurumlara Yakacak (Kömür) Dağıtımı

2022-2023 eğitim ve öğretim yılı için Türkiye Kömür İşletmeleri Genel Müdürlüğü ile Bakanlığımız arasında imzalanan ‘‘Yerli Linyit Teminine İlişkin Protokol’’ kapsamında Bakanlığımıza bağlı okul ve kurumlara 388.000 ton kömür dağıtımını başlamıştır.

Ayrıca 2022-2023 eğitim ve öğretim yılında okul ve kurumlarda kullanılacak sıvı yakıt ve odun taleplerinin temin işlemleri de başlatılmıştır.

Kurumsal İnternet Sitesi Projesi

Bakanlığımıza bağlı tüm kurumların kurumsal bir web sitesine sahip olması için ortak tasarım çalışması yapılmıştır. Çalışmanın amacı, tüm kurumlarımızın güncel WEB standartlarına uygun geliştirilmiş tasarımları kullanan internet sitesine sahip olmalarını sağlamaktır.

Türkiye’de Eğitimin Finansmanı ve Eğitim Harcamaları Bilgi Yönetim Sistemi Projesi (TEFBİS)

Türkiye’de Eğitimin Finansmanı ve Eğitim Harcamaları Bilgi Yönetim Sistemi Projesi (TEFBİS) ile; il, ilçe ve okullar düzeyinde, okulların kaynak türlerine göre gelir ve gider envanterleri, öğrenciye yapılan eğitim harcamaları gerçek ve güncel verilerle elektronik ortamda tespit edilerek eğitime sağlanan kaynakların etkin ve verimli kullanılması, ekonomik yatırımlara dönüştürülmesine ilişkin verilerin alınması ve raporlanması sağlanmaktadır.

3.3.13. Eğitim ve Öğretimle İstihdam İlişkisinin Geliştirilmesi

Bütün vatandaşlarımızın geleceğin meslekleri doğrultusunda eğitim düzeyleri ve niteliklerini artırarak, onları ekonomik ve sosyal hayata hazırlamak ve meslek edinmelerine yönelik eğitim ortamlarını oluşturmak, bu yolla ülke ekonomisinde ve üretimde söz sahibi olmalarını sağlamak amaçlanmaktadır.

Mesleki ve teknik eğitimde sektör iş birliğini güçlendirmek, kaliteyi artırmak, eğitim alt yapısını güçlendirmek, öğrencilerin işletmede beceri eğitimi ve staj imkânlarını artırmak, mezunların istihdamını

kolaylaştırmak, öğretmenlerin ve sektörde çalışanların mesleki bilgi ve becerilerini artırmak ve öğrencilere burs sağlamak amacıyla 254 kurum ve kuruluşla 242 iş birliği protokolü yürütölmektedir.

Mesleki eğitimdeki hedefler, orta ve uzun vadede mesleki eğitimin prestijinin artmasını, mesleki eğitime yönelik talebin yükselmesini sağlayacaktır. Bu yeni dönemde hedeflere ulaşabilmek için kamu ve iş dünyasıyla iş birliği içerisinde çalışılmaya devam edilecektir. 2019 yılında mesleki eğitim paydaşları ile imzalanan iş birliği protokolleri ile ASELSAN Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi, İstanbul Teknik Üniversitesi Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi, Çağaloğlu Geleneksel Türk Sanatları Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi, Sabiha Gökçen Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi, İstanbul Havaalanı Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi, Demirören Medya Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi gibi model okullar faaliyete geçirilmiştir.

Bakanlığımız ile Kültür ve Turizm Bakanlığı arasında imzalanan protokol ile turizmde yaşanan nitelikli insan kaynağı sorununa çözümler üretmek amacıyla yeni ve güçlü bir sistem geliştirilerek, yabancı dil konuşabilen, alanında üst düzey bilgi ve becerilere sahip, müşteri memnuniyeti odaklı çalışabilen nitelikli elemanlar ile turizm sektörü ihtiyacının karşılanması planlanmıştır.

Tarım, hayvan sağlığı ve yetiştiriciliği ile laboratuvar hizmetleri alanlarında faaliyet gösteren tüm okullarda Bakanlığımız ile Tarım ve Orman Bakanlığı işbirliğinde, öğrenci ve öğretmenlerin yeterliliklerinin artırılması, tarım ve gıda sektöründe ihtiyaç duyulan nitelikli insan gücünün yetiştirilmesi amacıyla iş birliği protokolü imzalamıştır.

Yapılan iş birliği protokolleri kapsamında Ülkemiz için öncelikli alanlara sektörle öğrenci yetiştiren okulların açılması ile ilgili çalışmalar devam etmektedir.

Mesleki ve teknik eğitimin niteliğinin artırılması amacıyla “Mesleki ve Teknik Eğitim Yoluyla Sosyal ve Ekonomik Uyum Projesi-I ve II Projesi”, “Türkiye’de Kaliteli Çıraklık ve Mesleki Eğitim Yoluyla Suriyeli ve Ev Sahibi Toplulukların İstihdama Erişimlerinin Kolaylaştırılması Programı”, “Sektörel Mükemmeliyet Merkezlerinin Kurulması Yoluyla Mesleki ve Teknik Eğitimin Kalitesinin Artırılması Operasyonu” kapsamındaki faaliyetlere de devam edilmektedir.

3.3.14. Temel Eğitimde Erişim, Kalite ve Kapasite Artırmaya Yönelik Proje ve Çalışmalar

Tüm çocukların eğitim hakkından yararlanmaları amacıyla dezavantajlı öğrenciler başta olmak üzere (engeli olan öğrenciler, mevsimlik tarım işçilerinin çocukları, Roman vatandaşlarımızın çocukları, kız çocukları vb.) temel eğitimin tüm kademelerinde eğitime erişim ve devamların sağlanacağı projelere ağırlık verilmektedir. Bu kapsamda hazırlanan projeler Millî Eğitim Temel Kanunu doğrultusunda; Kalkınma Planları, Orta Vadeli Program, Ulusal Strateji Eylem Planları, MEB 2019-2023 Stratejik Planı vb. üst politika belgelerini temel almaktadır.

Söz konusu projelerle okul yöneticileri ve öğretmenlerin mesleki performanslarını geliştirmeye yönelik geniş bir yelpazeyi kapsayan proje çalışmalarına ağırlık verilmektedir. Bu amaçla yaygın etkisi geniş ve sürdürülebilir projeler hayata geçirilmektedir.

Ayrıca ulusal düzeyde, öğrencilerimizin fiziksel, psiko-sosyal ve zihinsel gelişimlerine katkı sağlamak; sağlıklı beslenme, trafik ve çevre duyarlılığı, enerji tasarrufu, doğal varlıkları koruma gibi konularda erken yaşta farkındalıklarını geliştirmek; teknolojiyi etkin kullanmak ve yapılandırılmış eğitim ortamlarında inovatif faaliyetler gerçekleştirmek gibi proje ve çalışmalar yürütülmektedir.

Temel Eğitimde 10.000 Okul Projesi

On Birinci Kalkınma Planı ve 2022 Yılı Cumhurbaşkanlığı Yıllık Programında yer alan hedefler doğrultusunda; okullarımız arasındaki farklılıkların azaltılması, eğitimde fırsat eşitliğinin güçlendirilmesi ve eğitimde kalitenin artırılması Bakanlığımızca öncelikli hedefler olarak belirlenmiştir. Bu hedeflere ulaşabilmek için Temel Eğitimde 10.000 Okul Projesi başlatılmıştır. Çok kapsamlı ve geniş çaplı hedefleri olan bu proje ile başta erken çocukluk eğitiminin yaygınlaştırılması amaçlanmaktadır. Çalışmalar sonucunda 2022 yılı sonuna kadar 3 yaş grubundaki okullaşma oranının yüzde 14'ten yüzde 50'ye, 4 yaştaki okullaşma oranının yüzde 35'ten yüzde 70'lere, 5 yaştaki okullaşma oranının ise yüzde 78'den yüzde 100'e çıkarılması hedeflenmektedir.

Bu proje ile;

- Yeni okulların inşa edilmesi
- Yeni dersliklerin açılması
- Eğitim ortamlarının iyileştirilmesi
- Erken çocukluk eğitiminin yaygınlaştırılması
- Eğitime erişim imkânlarının artırılması
- Öğretmenlerin mesleki gelişimlerinin desteklenmesi
- Teknolojik olanaklar ve eğitim altyapısının güçlendirilmesi
- Belirlenen okullarımızın ihtiyaçları doğrultusunda fizikî ortamlarının bakım, onarım ve donatılarının karşılanması

sağlanacaktır.

Öğrenci/Öğretmen Destekleme Sistemi (ODS) Çalışmaları

Ortaokul 5, 6, 7, 8. ve lise 9, 10, 11, 12. Sınıflardaki öğrenci ve öğretmenlerimizin kullanımına sunulmak üzere Öğrenci/Öğretmen Destekleme Sistemi (ODS) kurulmuştur. Bu sistem öğrencilerin bireysel gelişimlerini desteklemeyi amaçlamaktadır. Sistemde yayınlanmak üzere hazırlanan çoktan seçmeli soruların çözümleri sonrasında öğrencilerin yararlanabilmeleri için ders kitapları ve tüm derslerden 3.925 adet ders konu anlatım videosu sisteme yüklenmiştir.

Sistemde yaklaşık 70.000 soru bulunmakta olup bu soruların çözüm videoları içerik materyalleri mevcuttur. Sistemde yer alan sorular artarak devam edecektir.

Temel Eğitimde Kalitenin Güçlendirilmesi

Temel eğitim kurumlarında kalitenin güçlendirilmesi amacıyla temel düzeyde olması beklenen; yönetim, planlama, denetim, öğrenme süreçleri, materyal ve fiziki yapı vb. standartların belirlenerek; var olan okul öncesi ve ilköğretim kurum standartlarının güncellenmesi ve ilköğretimde kapasitenin artırılması hedeflenmektedir.

Köy Yaşam Merkezi Projesi

Birinci önceliğimiz çocuğun ikamet ettiği yerde eğitim almasıdır. Yaptığımız yönetmelik değişikliği ile yeni eğitim-öğretim yılına daha fazla köyümüzde hem ilkokulların hem ana sınıfların açılmasını sağladık. Bu şekilde köylerdeki okullar aktif hale getirildiği gibi ilgili köylerde bir öğretmenin olması, ailelerin de öğretmenlerle birlikte yakın iletişim kurarak eğitim süreçlerini daha iyi desteklemesi sağlanmış olmaktadır.

Köy okullarında ana sınıfı açılması için gerekli olan 10 öğrenci sayısı ölçütü 5'e düşürülmüş olup; öğrenci sayısı açısından ana sınıfı açılmayan bölgelerde önemli bir iyileştirme sağlanmıştır. Bu kapsamda yapılan

çalışmalar sonucunda açılan sınıfların bütün onarım ve donatım ihtiyaçları anında karşılanmıştır.

Okulların ve bahçelerinin fiziki durumları, öğrenci ve yerleşik köy nüfusu ile çevrenin ihtiyaçları dikkate alınarak; eğitim- öğretime açılması, köy halkının ihtiyaçları doğrultusunda köy halkının gelişimine dönük olarak Halk Eğitim Merkezleri bünyesinde tarım, hayvancılık, arıcılık vb. faaliyetlerin yapılması için kurslar açılmaya devam etmektedir. Öğrencinin olmadığı yerlerde köy halkının ihtiyaçlarına göre kapalı durumda olan köy okullarının aktif olarak kullanılması için köy okulları dönüşüme alınmaya devam etmektedir.

Okul Öncesi ve Sınıf Öğretmenliği Hizmet Öncesi Öğretmen Eğitimi ve Aday Öğretmenlik Programlarının Güçlendirilmesi ve Kapsayıcılık Açısından Yeniden Yapılandırılması Projesi

Proje UNICEF, YÖK ve MEB iş birliği ile yürütülmekte olup, okul öncesi ve sınıf öğretmenliği lisans programlarıyla birlikte aday öğretmenlik programlarını da güçlendirmeyi hedeflemektedir. Proje kapsamında hizmet öncesi eğitim alan öğretmenler ile göreve yeni başlamış öğretmenlerin kapsayıcı eğitim bağlamında pedagojik bilgi ve becerilere sahip olmalarını sağlayacak şekilde programların yapısına, içeriğine, stratejilerine ve araçlarına odaklanılacaktır.

Okul Dışı Kalmış Çocuklar Çalışması

MEB ve UNICEF tarafından onaylanan Okul Dışı Kalmış Çocuklar Çalışması ile okul dışı kalmış ve okulu erken bırakma riski taşıyan çocukların ihtiyaçlarına cevap verecek müdahale modellerinin geliştirilmesinin yanı sıra mevcut modellerin uyarlanmasına katkıda bulunulacağı öngörülmektedir. Çalışma kapsamında yönetici, veli, öğretmen ve öğrenciler ile görüşmeler yapılması planlanmaktadır.

Akademik Başarı Farklarının İncelenmesi

MEB, UNICEF ve OECD iş birliği ile yürütülen Akademik Başarı Farklarının İncelenmesi çalışması ile öğrenci başarılarının gözden geçirilerek öğrencilerin başarı farklarının türü, boyutu, zaman içindeki eğilimlerin tanımlanmasıyla birlikte başarı farklarının önlenmesi ve azaltılması için etkili eğitim politikalarının tanımlanması hedeflenmektedir.

Temel Eğitim Kurumlarında Demokrasi Kültürünün Güçlendirilmesi Projesi

Proje ile temel eğitim kurumlarında demokratik yetkinlikleri artırma, demokratik okul kültürünü teşvik etme, toplumda demokratik yetkinlikler ile insan hakları ve demokrasiye ilişkin farkındalıkların artırılması amaçlanmıştır. Proje ile temel eğitim kurumlarına devam eden öğrencilerin yanı sıra okullarda görev yapan tüm personel ve ailelerin de sürece dâhil edilmesiyle toplum genelinde demokratik kültür uygulamalarının güçlendirilmesi hedeflenmektedir.

Proje; Adana, Aydın, Burdur, Çanakkale, Iğdır, Kars, Muğla, Sinop, Sivas ve Yozgat olmak üzere 10 ilde toplamda 110 okulda uygulanacaktır. Proje pilot uygulaması 2021-2022 eğitim öğretim yılında başlamıştır. Proje kapsamında 240 eğitici eğitmenine iki modül halinde eğitim verilmiş, bu öğretmenler aracılığıyla yaklaşık 3.000 öğretmene de hizmetiçi eğitim verilmiştir. Proje kapsamında 48.500 öğrenciye ulaşılmıştır.

Erken Çocukluk Eğitiminde Kalite ve Erişimin Arttırılması Projesi

Projenin amacı özellikle dezavantajlı topluluklardaki 0-6 yaş aralığındaki çocuklar için erken çocukluk eğitimi hizmetlerinin kalitesinin ve bu hizmetlere erişimin arttırılmasıdır.

Proje; Adana, Ankara, Antalya, Aydın, Bitlis, Bursa, Diyarbakır, Erzurum, Gaziantep, İstanbul, İzmir, Kastamonu, Konya, Manisa, Mardin, Samsun, Şanlıurfa, Tekirdağ, Trabzon ve Van olmak üzere toplamda 20 ilde uygulanacaktır.

Doğa Öncüleri Projesi

Temel eğitim çağındaki öğrencilerin doğayı yaşayarak, severek öğrenmesi, koruması doğadaki sorunlar için yenilikçi projeler ve teknolojik çözümler geliştirmeleri, canlı türlerini tanımaları, toplumsal değişime öncü olarak etkin rol almaları amaçlanmıştır.

Depreme Hazır Bir Türkiye İçin Önceliğimiz Güven, Sorumluluğumuz Güvence Projesi

Deprem, depremin etkilerinden korunma ve zararlarını azaltma, farkındalık oluşturma ve bilinçlendirme çalışmalarının yapılması amaçlanmaktadır.

Minik Tema, Yavru Tema, Ortaokul Tema Projesi

Çocukların doğayla bağ kurmalarını sağlamak, doğada geçirdikleri zamanı arttırmak, doğayı hissederek, dokunarak, koklayarak, işiterek tanıma ve yaşama fırsatı bulmalarını sağlamak amaçlanmaktadır.

Yemekte Denge Eğitim Projesi

Temel eğitim çağındaki çocukların fizyolojik ve psikolojik açıdan kaliteli ve uzun bir yaşam sürdürmeleri için yeterli ve dengeli beslenme alışkanlığı kazanmaları amaçlanmaktadır.

Dijital Kanatlar Projesi

Ülke genelinde belirlenen pilot okullarda öğrenim gören 5. 6. 7. ve 8. sınıf öğrencilerine yönelik yazılım (programlama ve kodlama), donanım ve üretim konularında eğitimler verilmesi ve bu sayede teknolojiyi etkin olarak kullanabilme becerilerinin kazandırılması için nitelikli ortam ve etkinliklerin planlanarak uygulanması amaçlanmaktadır.

Sağlıklı Adımlar Projesi

Proje ile okul çağındaki çocukların beslenme, sağlık ve iyi yaşam konusundaki bilincini artırmak, onları fiziksel aktiviteye teşvik etmek amaçlanmıştır.

Şehrin Akıllı Çocukları Projesi

İlkokul öğrencilerinin trafikte güvenli davranış geliştirmeleri, geleceğin şehirlerine akıllı trafik çözümleri tasarlamaları, öğrenci, öğretmen ve velilerin farkındalık ve trafikte sorumluluk bilincini geliştirmeleri amaçlanmaktadır.

İlkokullarda Spor Dalı Eğitimi Projesi

Okullarda yeterli fiziksel ve eğitsel alt yapı oluşturularak öğrencilerin spor aktivitelerine erişimlerinin sağlanması, erken yaşlarda sporun çeşitli dallarıyla tanıştırılması, alana yönelik yeteneklerinin farkedilmesi ve geliştirilmesi, spor yoluyla sosyal uyumun sağlanması, özgüven ve

disipline katkı sağlayarak öğrencilerin Türk Millî Eğitiminin millî, manevi, ahlaki değerlerini benimseyen, koruyan fertler olmalarını, bedensel ve sosyal bakımdan dengeli bireyler olarak yetişmeleri amaçlanmaktadır.

Enerjimiz Geleceğe-Kodluyorum, Modelliyorum, Üretiyorum Projesi

Bakanlığımız ile TÜPRAŞ iş birliğinde gerçekleştirilen “Enerjimiz Geleceğe-Kodluyorum, Modelliyorum, Üretiyorum Projesi” kapsamında mühendisliğe yatkın gençler yetiştirilmesine katkı sağlamak, hızla değişen dünyaya ayak uydurabilen, hayalini üreten ve teknolojiyi üretmek için kullanan nesiller yetiştirmek ve çocuklarımızın nitelikli eğitime erişimini sağlamak için farkındalık oluşturma ve bilinçlendirme çalışmaları yapılmaktadır.

TÜPRAŞ rafinerilerinin bulunduğu Batman, Kocaeli, Kırıkkale ve İzmir’de devam eden Proje ile, resmî 30 ortaokulda “Robotik Kodlama, 3 Boyutlu Modelleme, Üretim Beceri” sınıflarının kurularak öğrencilerin tasarım ve üretim yeteneklerinin geliştirilmesi sağlanmıştır. Teknoloji tasarım, bilişim teknolojileri, görsel sanatlar branşlarından 250 öğretmene eğitim verilmiş, yaklaşık 11.000 öğrenciye ulaşılmıştır. Proje kapsamında 3D yazıcılar kullanılarak 10.000 adet siperlikli maske üretilmiştir. Üretilen siperlikli maskeler sağlık çalışanlarının kullanması için Kocaeli, İzmir, Batman ve Kırıkkale il sağlık müdürlüklerine teslim edilmiştir.

Afet Eğitimi Projesi

Proje ile öğrencilerde afetler konusunda farkındalık yaratarak bilinç kazandırmak, farklı illerdeki öğrencileri bir araya getirerek dostluk bağlarını ve kardeşliği güçlendirmek, Türk Japon kültürlerini tanıtarak öğrencilerin kültürel ve sosyal gelişimlerine destek olmak ve afetler konusunda hazırlıklı yetişmelerini sağlamak amaçlanmıştır.

Gökyüzü Çocukları Projesi

Resmî ilkokullarda STEM modeline uygun fiziki mekân yapılandırılmasını sağlamak, öğrencilerin çok yönlü gelişimlerini desteklemek, havacılık ve uzay araştırmaları ile ilgili farkındalık oluşturmak, bilgi ve deneyimlerini geliştirecek eğitim süreçlerini planlamak amacıyla Bakanlığımız ile Türk Havacılık ve Uzay Sanayii A.Ş. (TAİ-TUSAŞ) arasında Gökyüzü Çocukları Projesi başlatılmıştır. Proje faaliyetleri kapsamında proje okullarımızda görev alacak öğretmenlerimize eğitim verilmiş ve okullarda STEM sınıfları kuruluşları yapılmıştır.

365 Gün Teneffüste Sağlık Projesi

Bakanlığımız ve Bayer Türkiye işbirliği ile resmî ilkokulların bahçelerinde çocuklarımızın oyun oynarken temel sağlık bilgilerini geliştirmek amacıyla “365 Gün Teneffüste Sağlık Projesi” başlatılmıştır. Oyun içerikleri Sağlık Bakanlığının ve uluslararası sağlık kuruluşlarının çocuklar için sağlıklı yaşam programları ve Bakanlığımızın sağlık bilgisi ders müfredatı dikkate alınarak oluşturulmuştur. 365 Gün Teneffüste Sağlık Projesi, 2019-2020 eğitim öğretim yılında 10 ilden (Adana, Ankara, Bursa, Diyarbakır, İstanbul, İzmir, Samsun, Kahramanmaraş, Erzurum, Ordu) 76 ilkokulun bahçesinde pilot olarak uygulanmıştır.

Anadolu Liselerinde Bütünleşik FKB Uygulama Laboratuvarının Kurulumu Projesi

Bakanlığımız ve UNICEF işbirliği ile “Anadolu Liselerinde Bütünleşik FKB Uygulama Laboratuvarının Kurulumu Projesi” ile Anadolu liselerinde öğrencilerin, teorik yolla edindiği bilgileri uygulayarak öğrenebilmeleri; üretim kültürünü yaşayıp yaşatabilmeleri, eleştirel bakış doğrultusunda çözüm odaklı yaklaşım sergileyebilmeleri; yenilikçi yaklaşımlar geliştirebilmeleri; yeniçağın gerektirdiği gelişime açık

becerilere sahip olmaları amaçlanmıştır. Öğrencilere üretim kültürünü aşılama, öğrencilerin düşündüğünü hayata geçirebilen, ekonomik ve sosyal gelişmelere katkı sağlayan bireyler olarak yetiştirilmesi amacıyla Proje kapsamında belirlenen 59 Anadolu sisesine bütünleşik FKB uygulama laboratuvarı kurulumu süreci devam etmektedir.

Ortaöğretimde Devam ve Okullaşma Oranlarının Artırılması için Teknik Destek Projesi

Öğrencilere okul içinde ve dışında kendilerini gerçekleştirmelerine katkı sağlayacak etkinlikler ve bu etkinlikler için gerekli ortamların sağlanması, bireyselleştirilmiş öğrenme, telafi ve yetiştirme kurslarıyla öğrencilerin kendi hızında öğrenmelerinin önünün açılması ve akademik başarısızlığın devam oranlarını düşürmesinin önüne geçilmesi amacıyla Avrupa Birliği Katılım Öncesi Mali Yardım Aracı (IPA II) kapsamında hazırlanan Proje 2020-2021 Millî Eğitim Bakanlığı İstatistiklerine göre İBBS-I düzeyinde en yüksek sınıf tekrarı ve devamsızlık oranına sahip 14 ilde 50 okulda uygulanacaktır.

3.3.15. Ortaöğretime Uyum Programı

Ortaöğretime Uyum Programı ile ortaöğretim kurumlarında eğitim öğretime başlayan hazırlık ve 9. sınıf öğrencileri ile pansiyonda kalan öğrenciler ve velilerinin eğitim ve öğretim dönemi başlamadan okul hakkında bilgilendirilmesi, öğrencilerin yeni girdikleri okul ortamına kısa sürede uyum sağlamalarına katkıda bulunacak becerilerin kazandırılması ve okula aidiyet duygusunun geliştirilmesi, öğrencilerin okulun anlamlı ve değerli bir parçası olduklarına dair inançlarının kuvvetlendirilmesi ve akademik başarılarının artırılması, öğrenciler için koruyucu ve destekleyici eğitim ortamının oluşturulması, ortaöğretim düzeyinde devamsızlık, sınıf tekrarı ve örgün eğitim dışına çıkma oranlarının azaltılması amaçlanmaktadır.

Ortaöğretime Uyum Programı; eğitim ve öğretim yılı çalışma takvimi doğrultusunda, tüm ortaöğretim kurumlarında eğitim ve öğretim yılı başlangıcında en az 3 yarım gün süre ile uygulanmaktadır.

3.3.16. Ölçme ve Değerlendirme

Bakanlığımız Merkezi Sistem Sınav Yönergesi kapsamında çeşitli düzeylerde sınavlar gerçekleştirmektedir. Bu sınavlar 4 ana grupta toplanabilir:

➤ **Merkezi sistem sınavları:** açık öğretim kurumları sınavları, ilköğretim ve ortaöğretim kurumları bursluluk sınavı, sınavla öğrenci alacak ortaöğretim kurumlarına ilişkin merkezi sınavlar;

➤ **MEB içi protokol sınavları:**

- e-Sınav Ustalık ve Kalfalık Teorik Sınavları
- e-Sınav Usta Öğreticilik Sınavı
- MEB Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü, Açık Öğretim Kurumları 2021-2022 Eğitim Öğretim Yılı 2. Dönem Sınavları (Online)
- MEB Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü, Açık Öğretim Kurumları 2020-2021 Eğitim Öğretim Yılı 3.Dönem ve 2021-2022 Eğitim Öğretim Yılı 1.2. Ve 3. Dönem Çevrimiçi Sınavları (Cezaevleri)
- MEB Teftiş Kurulu Başkanlığı Eğitim Müfettiş Yardımcılığı Sınavı
- 1416 sayılı Ecnebi Memleketlere Gönderilecek Talebe Hakkında Kanuna dayalı olarak yapılan sınavlar
- Yükseköğretim ve Yurt Dışı Eğitim Genel Müdürlüğü yurt dışında görevlendirilecek okutman ve öğretmenlerin mesleki yeterlilik sınavı

- Öğretmenlik Kariyer Basamakları Yazılı Sınavı
- MEB Teftiş Kurulu Başkanlığı Eğitim Müfettiş Yardımcılığı Sınavı

➤ **MEB dışı protokol sınavları:**

- e-Sınav Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı Unvan Değişikliği Sınavı
- e-Sınav Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı Milli Emlak Uzmanlığı Sınavı
- e-Sınav Kıyı Emniyeti Genel Müdürlüğünün Amatör Telsizcilik Sertifika Sınavı
- e-Sınav Hazine ve Maliye Bakanlığı Bilgi Teknolojileri Yetkinlik Ölçme ve Değerlendirme Sınavı
- Vehbi Koç Vakfı Koç Özel İlkokulu ve Ortaokulu 3. ve 5. Sınıflarında Öğrenim Görececek Öğrencilerin Seviye Tespit Sınavı
- TED Ankara Koleji Vakfı Özel İlkokulu ve Ortaokulu 2, 3, 4 ve 5. Sınıf Öğrenci Seçme Sınavı
- İçişleri Bakanlığı, Emniyet Genel Müdürlüğü Polis Akademisi Başkanlığı 2022/1.Dönem Çarşı Ve Mahalle Bekçiliği Sınavı

➤ **Mülâkat sınavları:** sözleşmeli öğretmen alımı sözlü sınavları.

- MEB Personel Genel Müdürlüğü PGY Sınavı (Şube Müdürlüğü)(Sözlü)
- MEB Personel Genel Müdürlüğü YDS/GYS Sınavı (Sözlü)

İhtiyacın artması, kamu yararının gözetilmesi ve gelişen teknolojiye uyum sağlanması amacıyla e-Sınav Merkezlerinin Yaygınlaştırılması Projesi başlatılmış olup bu kapsamda e-Sınav salonları artırılmıştır. E sınav olarak; Motorlu Taşıt Sürücü Kursiyerleri Teorik Sınavları (MTSK), Kalfalık, Ustalık ve Usta Öğreticilik Teorik Sınavları, Kıyı Emniyeti Genel Müdürlüğünün Amatör Telsizcilik Sertifika Sınavlarının elektronik sınavları, Kültür Bakanlığının Görevde Yükselme Sınavları, yapılmaya başlanmıştır.

Ayrıca daha önce basılı evrak kullanılarak yapılan, salgın nedeniyle 2021-2022 döneminde çevrimiçi olarak yapılan Açık Öğretim Kurumları sınavlarının da elektronik ortamda yapılabilmesi için çalışmalarımız devam etmektedir.

2022 yılı Ekim ayı itibari ile 364 aktif e-Sınav salonu bulunmakta olup kurulumu devam eden e-Sınav salonlarının tamamlanmasıyla 2023 yılında e-Sınav salon sayısının 650'ye çıkartılması ve aynı anda 13.000 adayın sınavının yapılabilir olması hedeflenmektedir.

Millî Eğitim Bakanlığı tarafından 2022 yılı içerisinde 3 adet e-Sınav, 2 adet çevrimiçi ve 5 adet yazılı olmak üzere toplam 10 adet MEB içinde protokollü sınav yapılmış olup kamu kurum ve kuruluşların talepleri doğrultusunda ise 4 adet e-Sınav ve 3 adet yazılı sınav olmak üzere toplamda 7 adet MEB dışı protokollü sınav tamamlanmıştır.

Tablo 31. Sınav Verileri (2022)

Yapılan Sınavlar	Basılan Kitapçık Sayısı	Basılan Cevap Kağıdı Sayısı	Alan Ders Grup Sayısı	Sınavda Sorulan Soru Sayısı	Soru Hazırlama Sürecinde Görev Alan Personel Sayısı	Değerlendirme Gün Sayısı
Sınavla Öğrenci Alacak Ortaöğretim Kurumlarına İlişkin Merkezi Sınav	2.931.200	3.528.663	11	140	263	20
Açık Öğretim Kurumları Sınavı (2 dönem sınavları)	Çevrimiçi yapılmıştır.		146	14.600	51	10
İlköğretim ve Ortaöğretim Kurumları Bursluluk Sınavı (İOKBS)	975.300	967.616	5	500	42	15
MEB Kurum Sınavları (2 sınav)	11.100	11.740	2	200	16	15
MEB Dışı Kurum Sınavları (3 sınav)	119.493	121.550	10	730	46	15
ELEKTRONİK SINAV						
Yapılan Sınavlar	Sınav Merkez Sayısı	Görev Alan Personel Sayısı	Oturum Sayısı	Katılan Aday Sayısı		
Motorlu Taşıt Sürücü Kursiyerleri e-Sınavı				1.910.594		
Kalfalık Ustalık ve Usta Öğreticilik e-Sınavları	364	432.137	101.220	143.985		
Amatör Telsizcilik e-Sınavı				4.279		

Uluslararası Öğrenci Değerlendirme Programı - PISA

OECD tarafından yürütülen Uluslararası Öğrenci Değerlendirme Programı PISA (The Programme for International Student Assessment) OECD üyesi ülkeler ve diğer katılımcı ülkelerdeki zorunlu eğitimi bitiren öğrencilerin modern toplumda yerlerini alabilmeleri için gereken temel bilgi ve becerilere ne derecede sahip olduklarını ölçmeyi hedeflemektedir. PISA araştırmasının hedef kitleleri 7. sınıf ve üzeri sınıf düzeylerinde örgün eğitime kayıtlı olan 15 yaş grubu öğrencilerdir. 2000 yılından itibaren üç yılda bir yapılan PISA araştırmasına Ülkemiz 2003 yılından itibaren katılmaktadır.

PISA'nın 2021 yılında yapılması planlanan son döngüsü salgın nedeniyle 2022 yılında gerçekleştirilmiştir. 2022 uygulaması 19 Nisan – 13 Mayıs 2022 tarihleri arasında 60 ilden 196 okul ve 7.251 öğrencinin katılımıyla

bilgisayar tabanlı değerlendirme olarak planlanan takvime uygun biçimde gerçekleştirilmiştir. PISA 2022 döngüsüne ait sonuçlar, OECD tarafından Aralık 2023'te kamuoyuyla paylaşılacaktır.

Uluslararası Matematik ve Fen Eğilimleri Araştırması - TIMSS

Dünyada çeşitli ülkelerin matematik ve fen bilimleri alanlarında öğrenci başarılarını ölçmek, öğrenim ve öğretimin okullarda nasıl gerçekleştiğini belirlemek, ülkelerin eğitim sistemleri arasındaki farklılıkları ortaya koymak ve değerlendirmek amacıyla tasarlanan Uluslararası Matematik ve Fen Eğilimleri Araştırması (TIMSS) Bakanlığımız tarafından yürütülmektedir.

Ülkemiz TIMSS sınavlarına 1999 yılından itibaren katılmaya başlamıştır. TIMSS'in en son döngüsü olan TIMSS 2019 uygulaması 27 Mart–11 Nisan 2019 tarihleri arasında gerçekleştirilmiştir. Türkiye TIMSS 2019'da geçmiş döngülerine göre en yüksek performansı göstermiştir. Türkiye'nin 4.sınıf matematik alanında 2015 yılında 483 olan ortalama puanı 2019 yılında 40 puanlık artışla 523'e; 2015 yılında 483 olan 4.sınıf fen puanı 43 puanlık artışla 526'ya; 2015 yılında 458 olan 8.sınıf matematik puanı 38 puanlık artışla 496'ya; 2015 yılında 493 olan 8.sınıf fen puanı 22 puanlık artışla 515'e yükselmiştir. Türkiye 4. sınıf seviyesinde TIMSS ölçek orta noktasının (500 puan) her iki alanda 8.sınıf düzeyinde de fen alanında ilk kez ölçek orta noktasının üzerine çıkmış, matematik alanında ise puanını artırarak ilk kez orta nokta seviyesine ulaşmıştır.

TIMSS 2023 araştırmasının pilot uygulaması 4 Nisan-22 Nisan 2022 tarihleri arasında 33 ilde, 60 okulda ve yaklaşık 3000 öğrencinin katılımı ile gerçekleştirilmiştir. Pilot uygulama planlanan takvime uygun biçimde sorunsuz biçimde tamamlanmıştır. Araştırmanın esas uygulaması 2023 yılında yapılacak olup, araştırmaya ilişkin sonuçların uluslararası merkez tarafından 2024 yılı sonunda açıklanması beklenmektedir.

Uluslararası Okuma Becerilerinde Gelişim Araştırması - PIRLS

Uluslararası Eğitim Başarılarını Değerlendirme Kuruluşu (IEA) tarafından beş yıllık döngülerle yapılan ve Ülkemizin ilk olarak 2001 yılında katıldığı Uluslararası Okuma Becerilerinde Gelişim Araştırması (PIRLS), ilkokul 4. sınıf öğrencilerinin farklı metin türlerine göre okuduğunu anlama becerilerini ve okuma alışkanlıklarını ortaya koymayı hedeflemektedir. PIRLS araştırmasında, öğrencilerin okuma becerilerini belirlemek için bilişsel testler ile öğrencilerin bu becerilerini etkileyen faktörleri belirleyebilmek amacıyla okul, öğretmen, öğrenci ve veli anketleri uygulanmaktadır. Ülkemizin de katılacağı PIRLS 2021 uygulama döngüsü kapsamındaki tüm işlemler Bakanlığımızca yürütülmektedir.

2021 yılı Haziran ayı içerisinde 48 il, 192 okulda yaklaşık 6.500 öğrencinin katılımıyla kâğıt kalem uygulaması şeklinde saha uygulaması tamamlanan araştırmanın, puanlama ve veri girişi süreçleri tamamlanarak veriler uluslararası merkeze gönderilmiştir. PIRLS 2021 sonuçlarının uluslararası merkez tarafından 2022 yılı sonunda açıklanması beklenmektedir.

Akademik Becerilerin İzlenmesi ve Değerlendirilmesi Araştırması (ABİDE)

Akademik Becerilerin İzlenmesi ve Değerlendirilmesi (ABİDE) Araştırması farklı soru tipleri ile üst düzey düşünme becerilerini ölçmeyi amaçlayan ulusal izleme çalışmasıdır. 4, 8 ve 10. sınıf öğrencilerinin okulda öğrendiklerini günlük yaşama ne ölçüde yansıtabildiklerinin ve bilişsel beceri düzeylerinin belirlenmesini amaçlayan ABİDE Araştırması kapsamında öğrencilerin akademik becerilerine ek olarak, akademik becerileriyle ilişkili bağlamsal faktörler; öğrenci, öğretmen ve okul anketleri aracılığıyla ortaya koyulmaktadır.

ABİDE Araştırmasının ilk uygulaması, 2016 yılında 8. sınıf düzeyinde 81 ilde gerçekleştirilmiştir. 2018 yılında gerçekleştirilen araştırmaya ise 8. sınıf düzeyine ek olarak 4. sınıf düzeyi de katılmıştır. 2019 yılında ise 10.sınıfları da içeren pilot uygulama yapılmıştır. Ayrıca yine 2019 yılında Ankara ilindeki 9 okulda 653 öğrencinin katılımıyla e-ABİDE uygulaması gerçekleştirilmiştir. 2020 yılında gerçekleştirilmesi planlanan ABİDE Araştırmasına ilişkin uygulamalar ise COVID-19 nedeniyle 2022 yılına ertelenmiştir. ABİDE 2022 Araştırması 28 Mart - 1 Nisan 2022 tarihlerinde 81 ilde gerçekleştirilmiştir. Her bir sınıf düzeyinde yaklaşık 20 bin öğrenci, toplamda ise yaklaşık 60 bin öğrenci uygulamaya katılmıştır. Araştırmada tüm sınıf seviyesindeki öğrencilere Türkçe, matematik ve fen bilimleri başarı testleri uygulanmıştır. Başarı testlerinin yanı sıra uygulamaya katılan öğrencilere, bu öğrencilerin öğretmenlerine ve uygulama yapılan okulun yöneticilerine öğrenci başarısına ilişkin faktörleri ortaya koymak amacı ile anketler uygulanmıştır. Araştırmaya ilişkin sonuçların 2023 yılı sonunda açıklanması planlanmaktadır.

Ölçme Değerlendirme Uygulamalarını İzleme Araştırma ve Geliştirme Projesi

Ölçme Değerlendirme Uygulamalarını İzleme Araştırma ve Geliştirme Projesi ile ölçme değerlendirme uygulamalarının standardize edilmesi amaçlanmaktadır. Bu kapsamda 81 ilimizde kurulan ölçme değerlendirme merkezleri faaliyetlerine devam etmektedir.

OECD Sosyal ve Duygusal Beceriler Araştırması

Ekonomik Kalkınma ve İş Birliği Örgütü (OECD), sosyal ve duygusal becerilerin artan önemine istinaden 2019 yılında ilk kez tümüyle bu becerilere odaklanan geniş ölçekli bir izleme araştırması başlatmıştır. Türkiye, araştırmanın ilk döngüsüne katılan dokuz ülkeden biri olmuştur. 10 ve 15 yaş düzeylerindeki öğrencilerin sosyal ve duygusal becerilerinin ölçülmesi ve bu becerilerin farklı yaş grupları arasındaki değişiminin

belirlenmesinin hedeflendiği araştırmada, bu becerilere dair ilk kez karşılaştırılmalı sonuçlar elde edilmiştir. Ölçülen becerilerin demografik ve sosyoekonomik özellikler açısından değişimleri incelenmiş, okul ortamındaki öğelerin bu becerilerle ilişkisi değerlendirilmiştir.

Uygulama, 10 ve 15 yaş grubunun her birinden sırasıyla 2.796 ve 3.184 öğrenci ile gerçekteştirilmiştir. İstanbul genelinde 95'i 10 yaş grubu 80'i ise 15 yaş grubu öğrencilerin devam ettiği okullar olmak üzere toplam 175 okulda uygulama yapılmıştır. Araştırmaya öğrencilerin yanı sıra iki farklı yaş düzeyi için toplam 4.250 veli, 6.049 öğretmen ve 165 okul müdürü katılmıştır.

Araştırmanın analiz ve raporlaması tamamlanarak “Beyond Academic Learning: First results from the Survey on Social and Emotional Skills” başlıklı uluslararası rapor Eylül 2021 tarihinde OECD tarafından kamuoyunun istifadesine sunulmuştur. Bunun yanı sıra, OECD çalışmaya katılan her bir şehir için ülke raporları hazırlamış ve yayımlamıştır. Ayrıca eşzamanlı olarak, “OECD Sosyal ve Duygusal Beceriler Araştırması Türkiye Ön Raporu” başlıklı rapor yayımlamıştır.

Dört Beceride Türkçe Dil Yeterliklerinin Belirlenmesi ve Ölçülmesi Projesi

Bu proje ile Türkçenin korunması ve geliştirilmesine yönelik 4, 7 ve 11.sınıfta öğrenim gören Türk öğrencilerin dört temel dil becerisine (okuma, yazma, dinleme ve konuşma) ilişkin yeterliklerini belirlemek amaçlanmıştır. 2019 yılında gerçekteştirilen pilot uygulamadaki öğrenci yanıtları Bakanlığımızca geliştirilen yazılım aracılığıyla bilgisayar ortamında puanlanmıştır. Pilot uygulama raporu Ocak 2020’de Millî Eğitim Bakanlığı Eğitim Analiz ve Değerlendirme Raporları Serisi: 11 olarak “Dört Beceride Türkçe Dil Sınavı: Pilot Çalışma Sonuçları” adıyla yayımlanmıştır.

Proje kapsamında 4, 7 ve 11. sınıflar için test geliştirme çalışmaları tamamlanmıştır. Söz konusu sınıflar için 26 ilde Mart 2022’de 11 bin öğrenciye, Ekim 2022’de ise 15 bin öğrenciden oluşan örnekleme e-Sınav salonlarında/dil laboratuvarlarında sınav uygulaması yapılmıştır.

Ayrıca "Yabancı Dil Olarak Türkçe Dil Yeterliklerinin Değerlendirilmesi Çalışması" da bu proje kapsamında yürütülmektedir. Bu çalışmanın amacı ise Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen yetişkinlerin Türkçe okuma, yazma, dinleme ve konuşma becerilerinin değerlendirilmesidir. Hazırlanan sınav A1’den C1’e kadar olan tüm dil seviyelerini birbirinden ayırmaya duyarlı ve seviye tespit niteliğinde olup 23 ildeki e-Sınav merkezlerinde yaklaşık 2500 yetişkine uygulanmıştır. Sınavın değerlendirme çerçevesi oluşturulurken “Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metni” esas alınarak geliştirilen ve Bakanlığımız Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı tarafından onaylanan “Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretimi Programı”ndan yararlanılmıştır. Bu proje kapsamında yürütülen sınav uygulamalarının standartlaştırılması sürecinde, Avrupa Dil Testi Uygulayıcıları Birliği (ALTE)’ne tam üyelik ve Q-mark almak için gerekli aşamaları tamamlamak üzere çalışmalar sürdürülmektedir.

Ölçme Değerlendirme Uygulamalarını İzleme Araştırma ve Geliştirme Projesi

Ölçme Değerlendirme Uygulamalarını İzleme Araştırma ve Geliştirme Projesi ile ölçme değerlendirme uygulamalarının standardize edilmesi amaçlanmaktadır. Bu kapsamda 81 ilimizde kurulan ölçme değerlendirme merkezleri faaliyetlerine devam etmektedir.

3.3.17. Yurt Dışı Eğitim, Avrupa Birliği ve Dış İlişkiler

Türk dış politikasının önemli unsurlardan biri olan eğitim konusuna ilişkin kamu diplomasisi ve eğitim ilişkilerimizin Bakanlığımız adına eğitim müşavirlikleri ve ataşelikleri aracılığı ile yürütülmesi, uluslararası iş birliklerinden kaynaklanan fırsatlardan en üst düzeyde yararlanılması, ülkemiz ve diğer ülkelerin eğitim alanındaki birikim ve tecrübelerinin paylaşılması, yurt dışında Türk dilinin öğretilmesi, Türk kültürünün tanıtılması, korunması ve yayılması ile yurt dışında yaşayan vatandaşlarımız ve soydaşlarımızın çocuklarının; ülkemizle kimlik bağını sürdüren, buldukları ülkelerde hayatın her alanında önemli konumlar edinen ve bu ülkelere bilimsel, ekonomik, sosyal ve kültürel alanlarda katkılar yapabilen özgüven sahibi bir nesil olarak yetiştirilmesi hedeflenmektedir. Bu bağlamda Bakanlığımız halihazırda 51 ülkede 77 temsilcilikle fiilen hizmet verilmektedir.

Bakanlığımıza ihdas edilen kadrolardan Hartum, Pretorya, Madrid, Nuakşot ve Podgoritsa Eğitim Müşavirlikleri 2022 yılında hizmete açılmıştır. 2023 yılında kadro ihdası yapılan temsilciliklerimizin kurulum çalışmaları ve sözleşmeli personel pozisyonu bulunmayan temsilciliklerimizin personel ihtiyacının karşılanması süreci devam etmektedir. Yurtdışı teşkilatımızın hizmet kalitesinin artırılması amacıyla atanmış/görevlendirilen ya da istihdam edilen personele yönelik hizmet öncesi ve hizmet içi eğitimler verilmekte, personelin ihtiyaç duydukları alanlarda mesleki gelişimlerine katkı sağlanmaktadır.

Bölgesel sorunların tartışılması, çözüm önerilerinin üretilmesi ve bölgeye ilişkin ortak politikaların oluşturulması amacıyla Bakanlık yetkilileri ile yurtdışı teşkilatı temsilcilerinin katılımıyla bölge toplantıları düzenlenmektedir. 2022 yılında eğitim müşavir/ataşelerinin gruplar halinde katıldığı yurtdışı teşkilatı değerlendirme toplantıları düzenlenmiştir. 2023 yılında da bu toplantıların devam etmesi planlanmaktadır.

Bakanlığımız, yurt dışında bulunan vatandaşlarımız ve çocukları için öncelikle millî ve kültürel kimliklerini koruyucu, içinde buldukları toplumla uyum içinde yaşamalarını sağlayıcı ve eğitim düzeylerini yükseltici önlemler olarak soydaşlarımıza yönelik eğitim ve öğretim hizmetini Türkçe/Türkçe ve Türk Kültürü (TTK) dersleriyle sağlamaya devam etmektedir.

Türkçenin öğretilmesi ve Türk kültürünün yayılması amacıyla 2022 yılında yurtdışı temsilciliklerimizden gelen talepler ve ilgili kurumlarla süregelen işbirliği faaliyetleri doğrultusunda ders ve kültür kitapları, tablet ve eğitim materyalleri yurt dışında yaşayan vatandaş ve soydaşlarımıza gönderilmiştir.

Yurt dışındaki vatandaşlarımızın da Bakanlığımızca sunulan eğitim hizmetinden dijital platform aracılığıyla faydalanması, çağımızın taleplerinin karşılanması ve bu sayede daha fazla kişiye ulaşılabilmesi önem arz etmektedir.

Yurt dışında yaşayan vatandaş ve soydaşlarımızın çocuklarının Türkçe kaynaklara ulaşabilmesi ve EBA içeriklerinden faydalanabilmesi amacıyla EBA, yurt dışı kullanımına açılmıştır.

Bakanlığımızca Türkçe/Türkçe ve Türk Kültürü dersine katılımın artırılması, EBA’da yer alan içerik havuzunun zenginleştirilmesi ve derse yönelik farkındalık kazandırılması amacıyla birçok akademik çalışma yürütülmektedir. 2021 yılında yurt dışında yaşayan çocuklarımız için seviyelendirilmiş hikâye kitapları hazırlanarak EBA’ya yüklenmiş ve söz konusu materyaller doğru Türkçe ile okuma alışkanlığı kazandırmak ve çocuklarımızın okuma zorluklarının üstesinden gelebilmelerine yardımcı olabilmek amacıyla profesyonel olarak seslendirilmiştir. Bununla birlikte temel, orta ve ileri seviyede üç adet “Sözlü Miras” kitabı, “Çınar’ın Türkiye Tatili” isimli hikâye kitabı ve “Öykülerle Türk Yemek Kültürü” isimli yemek kitabı hazırlanmıştır. Yurt dışında yaşayan öğrencilerimizin

hazırlanan içeriklere basılı ulaşmaları, hem derslere olan ilgiyi artırmakta hem de Ülkemizin yurt dışında yaşayan vatandaşlarımıza gösterdiği değeri hissettirmektedir. Bu amaçla bahsi geçen destek materyallerin baskı süreci başlatılmış olup en kısa sürede yurt dışında bulunan çocuklarımıza ulaştırılacaktır.

2022 yılında ise “1-6. Seviye Türkçe Öğretim Materyalleri”, “Türkçe İlk Okuma-Yazma Materyali”, “Türkçe Öğretimi Dil Seti ve Okutmanların Kullanımına Yönelik Dinleme-İzleme Becerilerinin Geliştirilmesine İlişkin Etkinlik Materyali” hazırlanmıştır. Bununla birlikte matematik ders grubu (matematik, geometri, analitik geometri, istatistik) için 16 öğretim programı (1-12’inci sınıf Matematik, 10 ve 11’inci sınıf geometri, 11’inci sınıf analitik geometri, 12’nci sınıf istatistik), 6 destek öğretim materyali (1-6’ncı sınıf matematik) ve 1 öğretmen rehberi (1-6’ncı sınıf matematik) geliştirilmiştir.

Ayrıca Bakanlıklararası Ortak Kültür Komisyonu marifetiyle Türkçe ve Türk kültürü dersi öğretmeni ile ihtiyaç duyulan diğer alanlarda ilgili ülke makamlarıyla iş birliği çerçevesinde öğretmen görevlendirilmektedir. Bu kapsamda 2022 yılı Ekim ayı itibarıyla 31 ülkede 1.382 görevli öğretmen bulunmaktadır. Yurt dışı öğretmen dağılımı Tablo 32’de gösterilmiştir.

Tablo 32. Öğretmen Dağılımı (Yurt Dışı) (2022)

Ülke Adı	Öğretmen Sayısı	Ülke Adı	Öğretmen Sayısı	Ülke Adı	Öğretmen Sayısı
Almanya	433	Gürcistan	31	Lübnan	14
Arnavutluk	2	İran	12	Moldova	10
Azerbaycan	94	İsviçre	28	Özbekistan	46
Belarus	1	İtalya	3	Romanya	12
Belçika	28	Karadağ	2	Suudi Arabistan	32
Birleşik Krallık	39	Katar	30	Sudan	6
Bulgaristan	2	Kazakistan	40	Tacikistan	8
Bosna Hersek	1	Kırgızistan	96	Tunus	13
Cezayir	1	KKTC	231	Türkmenistan	29
Fransa	97	Kuveyt	26	Yunanistan (Batı Trakya)	15
Ukrayna	0				
Toplam Öğretmen Sayısı					1.382

Bakanlığımızca yurt dışında görevlendirilen/görevlendirilecek öğretmenlerimize görevlendirildikleri ülkelerin yerel şartları da dikkate alınarak meslekî eğitim programları düzenlenmektedir. Bu programlar, öğretmenlerimizin görev yaptıkları ülkelere ilişkin farkındalıklarını ve meslekî gelişimlerini artıracak şekilde kurum içi ve kurum dışı paydaşlarla iş birliği içerisinde planlanmaktadır.

Bakanlıklararası Ortak Kültür Komisyonu marifetiyle Türk dilinin öğretilmesi amacıyla Büyükelçiliklerimiz/Başkonsolosluklarımız nezdinde açılan Türk kültür merkezlerinde veya yurt dışında bulunan üniversitelerin Türkoloji kürsülerinde/yabancı dil bölümlerinde ülkemiz üniversitelerinde görevli akademik personel okutman olarak görevlendirilmektedir. 2022 yılı Ekim ayı itibarıyla 37 ülkede 112 okutman görev yapmaktadır. Yurt dışında görevli okutmanların ülkelere göre dağılımı Tablo 33'te gösterilmiştir.

Tablo 33. Okutman (Yurt Dışı) (2022)

Ülke Adı	Okutman Sayısı	Ülke Adı	Okutman Sayısı	Ülke Adı	Okutman Sayısı
Almanya	8	Hrvatistan	2	Özbekistan	6
Arnavutluk	1	İran	4	Pakistan	1
Avustralya	1	İrlanda	1	Polonya	3
Azerbaycan	1	İsveç	2	Portekiz	2
Belarus	3	İsviçre	1	Romanya	2
Belçika	1	İtalya	2	Rusya	3
Birleşik Krallık	3	Kazakistan	14	Sırbistan	5
Bosna Hersek	6	Kolombiya	1	Slovakya	2
Cezayir	5	Kosova	1	Slovenya	1
Çin	3	Litvanya	1	Tunus	3
Estonya	1	Macaristan	1	Ürdün	3
Fransa	3	Kuzey Makedonya	6		
Gürcistan	5	Moldova	4		
Toplam Okutman Sayısı					112

Yurt dışında yaşayan vatandaşlarımızın eğitim ve öğretim çağındaki çocuklarının eğitim ve öğretim ihtiyaçlarının karşılanması amacıyla Türkiye Cumhuriyeti Büyükelçilikleri/ Başkonsoloslukları nezdinde Avusturya, Azerbaycan, Belçika, Gürcistan, İran, Katar, Kırgızistan, Kuveyt, Moldova, Özbekistan, Romanya, Suudi Arabistan, Türkmenistan’da toplam 63 okulumuz bulunmaktadır. Kırgızistan ve Tacikistan’da 2 Türkiye Türkçesi Öğretim Merkezi ile de Türkçe öğretimine yönelik faaliyetler devam etmektedir. Okul ve kurumlarımızın ülkelere göre dağılımı Tablo 34’te gösterilmiştir.

Tablo 34. Yurt Dışında Bakanlığımıza Bağlı Olarak Faaliyetlerini Sürdüren Okullar ve Öğrenci Sayıları (2022)

S.N.	Ülke Adı	Eyalet/Şehir	Türk Öğrenci				Diğer Öğrenci				Toplam Öğrenci
			Erkek	Kız	Toplam	Ülke Toplamı	Erkek	Kız	Toplam	Ülke Toplamı	
1	Avustralya	Melbourne	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2	Avusturya	Viyana	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3	Azerbaycan	Bakü	991	911	1.902	1.902	347	277	624	624	2.526
4	Belçika	Brüksel	0	61	61	61	0	9	9	9	70
5	Fransa	Strazburg	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6	Gürcistan	Batum	172	153	325	325	0	0	0	0	325
7	İran	Tahran	21	16	37	37	0	0	0	0	37
8	Katar	Doha	140	174	314	314	3	5	8	8	322
9	Kırgızistan	Bişkek	370	324	694	694	142	323	465	2.136	2.830
10	Kırgızistan (TÖMER)	Bişkek	0	0	0	0	468	1.203	1.671	1.671	1.671
11	Kuveyt	Kuveyt	169	167	336	336	3	7	10	10	346
12	Moldova	Kişinev	0	0	0	0	104	63	167	167	167
13	Özbekistan	Taşkent	234	212	446	446	23	23	46	46	492
14	Romanya	Bükreş	7	5	12	12	125	268	393	393	405
15	Suudi Arabistan	Genel	209	177	386	386	0	0	0	0	386
16	Tacikistan (TÖMER)	Duşanbe	0	0	0	0	98	115	213	213	213
17	Türkmenistan	Aşgabat	95	99	194	194	115	119	234	234	428
Toplam			2.408	2.299	4.707	4.707	1.428	2.412	3.393	3.393	8.547

Yurt dışında büyükelçilikler/başkonsolosluklar aracılığıyla Millî Eğitim Bakanlığımıza bağlı olarak faaliyet gösteren okulların hizmet binası yapımı, donatımı, kefalet ücreti ve kira giderleri ile uygun görülen diğer ihtiyaçları Bakanlığımız bütçesinden karşılanmaktadır.

Bakanlığımızca; Birleşmiş Milletler (BM), BM Eğitim, Bilim ve Kültür Teşkilatı (UNESCO), Avrupa Konseyi (AK), İktisadi İşbirliği ve Kalkınma Teşkilatı (OECD), Ekonomik İşbirliği Teşkilatı (EİT), Karadeniz Ekonomik İşbirliği Örgütü (KEİ), İslam İşbirliği Teşkilatı (İİT), Dünya Bankası, Türk Devletleri Teşkilatı, Uluslararası Eğitim Başarılarını Değerlendirme Kuruluşu (İEA) gibi uluslararası kuruluşlar ile Avrupa Birliğinin eğitim ve öğretime ilişkin faaliyetleri yakından takip edilmekte ve çalışmalarla ilgili olarak eğitim camiası bilgilendirilmektedir.

Ülkemizin eğitim faaliyetlerinin tanıtılması, diğer ülke uygulamalarının izlenmesi ve eğitimde iş birliği çalışmaları kapsamında 2022 yılında Uluslararası kuruluşların düzenlediği 23 adet yüz yüze ve 44 adet çevrimiçi toplantıya katılım sağlanmıştır. Uluslararası kuruluşlar tarafından hazırlanan 36 rapor, 15 anket ve 9 bildiri, 4 sualname ve 1 strateji belgesine eğitim alanında Ülkemiz görüşleri sunulmuştur.

UNESCO'nun görev alanına giren konularla ilgili çalışmalar UNESCO Türkiye Millî Komisyonu ile iş birliği hâlinde sürdürülmektedir. Bu kapsamda, UNESCO Türkiye Millî Komisyonu bütçesi ile uluslararası kuruluşlara yapılan katkı payı ödemeleri Bakanlığımız bütçesinden karşılanmaktadır. Bakanlığımızca uluslararası kuruluşlara yapılan üyelik aidatı ve katkı payı ödemeleri Tablo 35'te belirtilmiştir.

Tablo 35. Bakanlığımızca Uluslararası Kuruluşlara Yapılan Katkı Payı Ödemeleri (2014-2022)

ULUSLARARASI KURULUŞLAR	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
UNESCO Türkiye Millî Komisyonu (UTMK)	3.000.000 ₺	2.500.000 ₺	2.500.000 ₺	3.000.000 ₺	4.500.000 ₺	6.000.000 ₺	6.800.000 ₺	7.246.000 ₺	6.329.250 ₺
UNESCO								*230.000 ₺	*2.109.750 ₺
PARİS	1.973.898 €	2.147.711 €	1.357.520 €	1.353.568 €	1.357.527 €	1.829.879 €	1.885.831 €	1.883.683 €	1.188.673 €
NEW YORK	2.102.220 \$	1.864.446 \$	1.643.241 \$	1.756.460 \$	1.761.598 \$	2.483.092 \$	2.447.152 \$	2.444.366 \$	1.384.066 \$
FULBRIGHT	350.000 \$	1.515.000 \$	1.000.000 \$	1.000.000 \$	1.000.000 \$	1.000.000 \$	1.000.000 \$	1.000.000 \$	1.000.000 \$
CERI	53.304 €	58.610 €	63.077 €	66.407 €	70.224 €	82.111 €	83.671 €	80.939 €	81.425 €
PISA	82.710 €	86.846 €	91.188 €	95.747 €	100.535 €	103.938 €	107.669 €	120.212 €	125.865 €
INES WP	15.971 €	16.840 €	17.008 €	17.816 €	17.958 €	18.789 €	19.146 €	*18.899 €	19.106 €
TALIS	35.639 €	64.867 €	142.976 €	142.976 €	169.395 €	170.014 €	80.216 €	141.973 €	141.973 €
LSO	7.556 €	8.111 €	8.281 €	8.656 €	8.725 €	9.188 €	9.362 €	*9.241 €	9.342 €
OECD									
NESLI	7.415 €	7.738 €	7.816 €	7.958 €	8.022 €	8.724 €	8.889 €	*8.751 €	8.847 €
SOSYAL VE DUYUSAL BECERİLER ÇALIŞMASI	-	-	-	-	146.500 €	146.500 €	-	-	-
BEÇERİLER MERKEZİ									50.000 €
GENEL EMERKEZ									17.000 €
IEA									
TIMMS		75.000 €	37.500 €	67.500 €	67.500 €	56.250 €	33.750 €	101.760 €	101.760 €
TIMMS		79.700 \$	39.200 \$	69.370 \$	67.500 \$	58.150 \$	36.081 \$	101.760 \$	104.233 \$
PIRLS								59.901 \$	57.500 \$
PIRLS								57.500 \$	57.500 \$
EİTBE ANKARA	-	-	-	-	177.795 \$	177.975 \$	177.795 \$	177.795 \$	177.795 \$
AB									
AVRUPA OKUL AĞI	32.231 €	32.231 €	32.231 €	32.231 €	32.231 €	32.231 €	32.231 €	32.231 €	32.231 €
AVRUPA DİL SINAVLARI DERNEĞİ (ALTE)							500 €	500 €	500 €
AVRUPA TARİH ÖĞRETİMİ ÇÖZLEMEVİ (OHE)								98.726 €	95.097 €

UNESCO'nun eğitim alanındaki programları kapsamında okullarımız ASPnet Kardeş Okullar Ağına dâhil olmakta ve okullarımızda UNESCO Kulüpleri kurulmaktadır. Mevcut durumda ASPnet ağına dâhil olan okul sayımız 36, UNESCO Kulübü kurulan okul sayımız ise 196'dır. Okullarımızda ASPnet ve UNESCO kulübü faaliyetlerinin yaygınlaştırılma çalışmaları devam etmektedir.

Bakanlığımız, OECD Eğitim Direktörlüğü çatısı altında yürütülmekte olan ve yıllık katkı payına tabi olan programlardan Uluslararası Öğretme ve Öğrenme Araştırması (TALIS), Uluslararası Öğrenci Değerlendirme Programı (PISA), TALIS Güçlü Başlangıç Uluslararası Anketi (ECEC), Uluslararası Eğitim Sistemleri Göstergeleri Programı (INES) ve Eğitimi Araştırma ve Yenilik Merkezi (CERI) çalışmalarına katılım sağlamaktadır.

Ülkemiz, OECD'nin Eğitimi Araştırma ve Yenilik Merkezi Yönetim Kurulu, Eğitim Politikaları Komitesinde Bakanlığımızca temsil edilmektedir.

Türk Devletleri Teşkilatı faaliyetleri kapsamında; “Ortak Türk Tarihi”, “Ortak Türk Edebiyatı” ve “Ortak Türk Coğrafyası” ders kitaplarının hazırlanması, Öğrenci Değişim Programı ve Öğretmen Değişim Programı gibi çalışmalar yürütülmektedir.

Öğretmen Değişim Programı

İlk uygulamasına ev sahibi ülke olarak Türkiye'nin öncülük yaptığı Türk Devletleri Teşkilatı 1. Öğretmen Değişim Programı 06-12 Haziran 2022 tarihleri arasında Ankara ve İstanbul'da gerçekleştirilmiştir. Programa Türkiye, Azerbaycan, Kazakistan, Kırgızistan ve Özbekistan'dan öğretmenler katılmıştır.

Ortak Türk Tarihi, Ortak Türk Edebiyatı ve Türk Dünyası Coğrafyası Ders Kitapları

Bakanlığımız Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığının kararı ile Ortak Türk Tarihi, Ortak Türk Edebiyatı, Türk Dünyası Coğrafyası dersleri ortaöğretim kurumlarında uygulanan haftalık ders çizelgelerine eklenmiş ve söz konusu derslerin 2022-2023 eğitim-öğretim yılından itibaren 9,10,11 ve 12. sınıflarda 2'şer saat olmak üzere bir kez seçilebileceği düzenlemesi getirilmiştir.

Ortak Türk Tarihi, Ortak Türk Edebiyatı ve Türk Dünyası Coğrafyası Dersleri Öğretim Programları ve Taslak Ders Kitapları Çalıştayı

Uluslararası Türk Akademisi Ortak Ders Kitapları Çalıştayı Bakanlığımız ev sahipliğinde 16-18 Mayıs 2022 tarihleri arasında İstanbul'da gerçekleştirilmiştir.

Ortak Ders Kitaplarına İlişkin Protokol

24 Haziran 2022 tarihinde Nur-Sultan'da düzenlenen Uluslararası Türk Akademisi Bilim Konseyi 5. toplantısında üye ülkelerin eğitim bakanları tarafından imzalanan "Ortak Ders Kitaplarına İlişkin Protokol" Millî Eğitim Bakanımız Sayın Mahmut ÖZER tarafından da imzalanmıştır.

Türkiye'nin de dâhil olduğu 38 ülkenin üye olduğu Avrupa Eğitim Bilgi Ağı (EURYDICE) tarafından yürütülen Avrupa Eğitim Ansiklopedisinde Türkiye Eğitim Sistemi'ne ilişkin güncel veriler yer almaktadır. Ayrıca, EURYDICE'de ortak yapılan raporlarda diğer ülkelerin ve ülkemiz eğitim sistemine ilişkin bilgiler karşılaştırmalı olarak bulunmaktadır.

AB, aday ve potansiyel aday ülkelere sağladığı mali yardımları 2007 yılı itibarıyla yeni bir mali perspektif çerçevesinde Katılım Öncesi Yardım Aracı (IPA) adı altında birleştirmiştir. IPA I Dönemi 2007-2013 yıllarını, IPA II Dönemi ise 2014-2020 yıllarını kapsamaktadır. IPA II döneminin projeleri Bakanlığımız Birimlerince yürütülmektedir. Ayrıca IPA III (2021-2027) dönemi için çalışmalar başlatılmış olup 2021-2022 Programlaması çerçevesinde Bakanlığımızın iki projesi uygun bulunmuştur.

2022 Endonezya Dönem Başkanlığında yapılan G20 gündeminde eğitim başlığı yer almıştır. G20 kapsamında oluşturulan Eğitim Çalışma Gruplarına ve Eğitim-İstihdam Ortak Çalışma Gruplarına Bakanlığımız

temsilcileri iřtirak etmiř ve G20 Eđitim Bakanları Toplantılarına űst dűzey katılım sađlanmıřtır.

Avrupa Konseyi uhdesinde geniřletilmiř kısmi anlařma yűntemi ile oluřturulan Avrupa’da Tarih Őđretimi Gűzlemevinin yűnetim kurulunda űlkemiz temsil edilmektedir.

Avrupa Eđitim Alanı ve Sonrası için (2021-2030) Eđitim ve Őđretimde Avrupa İřbirliđi Stratejik ereve kapsamında Avrupa Komisyonu uhdesinde çalıřma grupları oluřturulmuřtur. Faaliyetlerini 2021-2025 yılları arasında sűrdűrecek olan çalıřma grupları için Bakanlıđımızın ilgili birimlerinden ve Yűksekűđretim Kurulu Bařkanlıđından asıl ve yedek űyeler belirlenmiřtir.

Bugűne kadar 124 űlke ile Bakanlıđımız konu alanına giren toplam 323 anlařma imzalanmıřtır. Ayrıca 92 űlke ile 109 eđitim iř birliđi anlařmasının műzakere sűreci de devam etmektedir.

İkili kűltűrel anlařmalar çerçevesinde yabancı hűkűmetler tarafından kendi űlkelerinde kullanılmak űzere vatandařlarımıza verilen burslara yűnelik iř ve iřlemler Bakanlıđımızca yűrűtűlmektedir. Bu kapsamda arařtırma, lisans, yűksek lisans, doktora, dil vb. alanlarda vatandařlarımızın burslardan faydalanmaları sađlanmaktadır. 2022-2023 akademik yılı için Hűkűmetimiz emrine 15 űlke tarafından toplamda 411 kiřilik burs tahsis edilmesi sađlanmıřtır.

Eđitim alanında ikili iliřkilerin geliřtirilmesi için űlkelerle karřılıklı olarak yapılan űst dűzey temasların yanında deneyim ve teknoloji paylařımı, eđitim kurumlarının ve űzel nitelikli Őđretim ortamlarının incelenmesi, űzgűn uygulamalar ve materyallerin tanıtılması vb. gibi amaçlardan hareketle farklı dűzey ve alanlardan gelen uzman personelden oluřan heyetlerin karřılıklı çalıřma ziyaretlerinden yararlanılmaktadır.

Kardeş Okul Uygulamaları kapsamında 44 şehrimizden 529 okul, 62 ülkeden 527 farklı yabancı okul arasında toplam 642 eşleşme gerçekleştirilmiştir.

Bakanlık olarak uyguladığımız politikalar neticesinde ülkemizde, eğitimin çıktılarını ve dolayısıyla sistemin performansını değerlendiren uluslararası araştırma sonuçlarına göre gelişmeler kaydedilmiştir.

3.4. Yükseköğretim Kurulu (YÖK)

Yükseköğretimde son yıllarda yaşanan niceliksel büyüme ile başta yükseköğretime erişim olmak üzere birçok alanda önemli ilerlemeler kaydedilmiştir. 2021-2022 eğitim ve öğretim yılı itibarıyla 129 devlet, 75 vakıf üniversitesi, 4 vakıf meslek yüksekokulu ve Millî Savunma Üniversitesi ile birlikte toplam 209 yükseköğretim kurumunda 8 milyon üzerinde öğrenci öğrenim görmüştür. Türk yükseköğretimi bu öğrenci sayısı ile Avrupa yükseköğretim alanında en çok öğrenciye hizmet veren bir sistem konumundadır.

2003'te 27.426 olan araştırma görevlisi sayısı 2022 yılında 52.497'ye, 12.621 olan doktor öğretim üyesi sayısı 41.484'e, 5.401 olan doçent sayısı 20.144'e, 10.187 olan profesör sayısı 32.185'e yükselmiştir. Yabancı uyruklu öğretim elemanı sayımız da 3.132'dir.

2003 yılında kadın öğretim elemanı sayısı toplam öğretim elemanı sayısının yüzde 38'i iken bugün bu oran yüzde 45'e yükselmiştir. 2003'te araştırma görevlisinin yüzde 42'si kadın iken bugün bu oran yüzde 52'ye ulaşmıştır. Araştırma görevlilerinin sayısındaki artış ilerleyen dönemde yükseköğretim sistemimizdeki öğretim üyesi sayısını da artıracaktır.

Yükseköğretimde nicel değişimlerin yanı sıra üniversitelerde kalite odaklı yapısal dönüşümler ile ilgili başlatılan tüm çalışmaların etkileri sisteme olumlu bir şekilde yansımaya başlamıştır.

Bu kapsamda Yükseköğretimde Misyon Farklılaşması ve İhtisaslaşma, Nitelikli Bilgi ve Nitelikli İnsan Gücü Oluşturmak İçin 100/2000 Doktora Projesi, Hedef Odaklı Uluslararasılaşma, Yükseköğretimde Dijital Dönüşüm Projesi, Açık Bilim ve Açık Erişim Projesi, Geleceğin Meslekleri Projesi, YÖK-Gelecek Projesi, YÖK-Anadolu Projesi, YÖK Sanal Laboratuvar Projesi uygulamaları devam etmektedir.

Yapısal değişim niteliğindeki en önemli girişimlerden biri üniversitemizin misyon farklılaşması odaklı ihtisaslaşmasına yönelik çalışmalarıdır. Bölgesel Kalkınma Odaklı Misyon Farklılaşması ve İhtisaslaşma Programı kapsamında mevcutlara 7 üniversitemizi de dahil ederek 22 üniversitemize bölgesel kalkınma odaklı misyon yüklenmiştir.

İyi eğitilmiş, üreten ve düşünen bilim insanlarının araştırma ve çalışmalarına katkı sağlamak amacıyla, araştırma üniversitelerinde doktora sonrası sözleşmeli araştırmacı istihdamı, bilimsel ve akademik teşvikler (araştırma bursları, fonlar vs), AR-GE ve inovasyon çalışmaları gibi fırsatlar akademisyenlere sunulmaktadır.

Diğer taraftan yükseköğretimde büyük veri, istihdam odaklı üniversiteler, akademik üretkenlik, güçlü akademik performans, üniversite-sanayi işbirliğine dair yeni modeller, üniversitelerin uluslararası etkileşimleri ve bilgi diplomasisinin yaygın kullanılması gibi ana başlıklarda yürütülecek faaliyetler yükseköğretim sistemini daha da ileriye taşıyacaktır.

Yükseköğretim kurumlarımızdan istihdamı özel bir odak haline getirmeleri beklenmektedir. Türkiye’de iş gücü piyasası ve üniversitemizin kendi mezunlarının istihdamlarını izleyen bir yönetim anlayışının hız kazanması, ülkemizin istihdam kapasitesine katkıları sunması bakımından önemlidir. 11. Kalkınma Planı kapsamındaki eylem planları arasında yer alan ve milli teknoloji hamlemiz için ihtiyaç duyulan iş gücü profiline belirlenmesi, bu ihtiyaca dönük yükseköğretim

programlarında güncelleme yapılması ile ilgili başlatılmış olan süreçler çeşitlenerek devam etmektedir.

Endüstrinin ve özel sektörün ihtiyaç duyduğu nitelikli insan gücünün karşılanması için mesleki eğitimin önemli bir itici güç haline geldiği bilinmektedir.

Mesleki eğitimin niteliğinin arttırılması, niversite sanayi iş birliğinde daha somut adımlar atılması noktasında 'Uzmanlaşmış Meslek Yüksekokulları' gündemimizde yer almaktadır. Meslek yüksekokullarında çok sayıda program yerine bir program üzerinden uzmanlaşmış meslek yüksekokullarının fevkalade önemli bir işlev göreceğini, niversite-sanayi iş birliğinde bilhassa ekonominin ihtiyaç duyduğu nitelikli eleman ihtiyacının karşılanmasında önemli roller oynayabileceği düşünülmektedir.

Üniversite sanayi işbirliğinin güçlendirilmesi çalışmaları kapsamında Organize Sanayi Bölgelerinde kurulu bulunan Meslek Yüksekokullarına 2018 yılından itibaren yaklaşık 62 program ve 11.000 ğrenci için destek sağlanmıştır. Bu destekler, öğrencilerin meslekle ilgili temel bilgi ve becerilerini arttırmaya ve sanayi ile yapılacak ortak projelerde ürün iyileştirme ve geliştirmeye yönelik harcamalar için kullanılmıştır.

Yükseköğretim Kurulu uluslararasılaşmayı bir stratejik hedef olarak benimsemiştir ve bu hususta niversiteleri teşvik etmektedir. niversitelerimizdeki uluslararası ğrenci sayısı son yıllarda önemli lde artmıştır. Yükseköğretim sistemimizdeki uluslararası ğrenci sayısı 182 farklı ülkeden 200 bini aşmaktadır. Bu sayı ile Türkiye dünyada en çok uluslararası ğrenci kabul eden ilk 10 ülkeden biri olmuş, Avrupa yükseköğretim alanında ise İngiltere, Almanya, Fransa ve Rusya'dan sonra beşinci sırada yer almıştır.

3.5. Yükseköğretim Kalite Kurulu (YÖKAK)

Türk yükseköğretiminde kalite güvencesi sistemini yapılandırmak ve güçlendirmek amacıyla 2017 yılında idari-mali özerkliğe ve kamu tüzel kişiliğine sahip bir üst kurul olarak kurulan Yükseköğretim Kalite Kurulu (YÖKAK), Bologna sürecinin tamamlayıcı unsuru olarak mezunların yeterliliklerinin güvence altına alınmasını hedefleyen Avrupa Yükseköğretim Alanında Kalite Güvencesi Standartları ve Yönergeleri (ESG) ile uyumlu olarak faaliyetlerini sürdürmektedir.

YÖKAK'ın çalışma alanları; yükseköğretim kurumlarının dış değerlendirme süreçlerinin gerçekleştirilmesi, program akreditasyonu kuruluşlarının yetkilendirilmesi ve tanınması ile kalite güvencesi kültürünün yaygınlaştırılması ve içselleştirilmesi olarak üç kategori altında toplanmaktadır.

YÖKAK'ın birçok uluslararası çatı kuruluş üyeliklerine ek olarak, son aşamaya gelen Avrupa Kalite Güvencesi Kaydı (European Quality Assurance Register for Higher Education- EQAR) üyelik hedefinin gerçekleşmesiyle, Türk yükseköğretim sisteminin Avrupa Yükseköğretim Alanına tam entegrasyonu sağlanmış olacaktır.

YÖKAK, halihazırda 185 yükseköğretim kurumunun kurumsal dış değerlendirmesini tamamlamış, 102 yükseköğretim kurumuna yönelik izleme faaliyetlerini gerçekleştirmiş ve 23 yükseköğretim kurumunu Kurumsal Akreditasyon Programı kapsamında akredite etmiştir. YÖKAK, 2022 yılında 44 yükseköğretim kurumunu izleme ve 30 yükseköğretim kurumunu ise kurumsal akreditasyon programına almış olup, 2027 yılına kadar tüm yükseköğretim kurumlarımızın Kurumsal Akreditasyon Programı kapsamında değerlendirilmesini planlamıştır.

YÖKAK dışı değerlendirme çalışmaları gerçekleştiren ulusal kuruluşların yetkilendirilmesi ve uluslararası kuruluşların tanınması görevi kapsamında, program akreditasyonu çalışmaları yürüten 20 ulusal akreditasyon kuruluşuna yetki vermiş ve 10 uluslararası akreditasyon kuruluşunu tanımıştır. Akreditasyon kuruluşlarının akredite ettiği program sayısı 2022 yılında %17 artarak 1107 olmuştur.

Türk yükseköğretim sisteminde kalite güvencesi sağlanmış yeterliliklerle eğitim alan gençlerimiz, milletine ve tüm dünyaya yararlı bireyler olarak katkı vereceklerdir.

3.6. Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi Başkanlığı (ÖSYM)

ÖSYM ülkemizin önemli hizmet kurumlarından biridir. Bütün hizmetlerini e-Devlet standartları çerçevesinde yürütmekte, bilimsel ve teknolojik yeniliklerden yararlanarak sürekli kendisini yenilemekte ve hizmet kalitesini günden güne artırmaktadır.

2022 yılı içinde ÖSYM bünyesinde bugüne kadar yaklaşık 11 milyon adayın katıldığı 12'si elektronik sınav olmak üzere 51 sınav gerçekleştirilmiştir. Bu sınavlara başvurup engeli veya sağlık sorunu olan yaklaşık 126 bin 400 aday, sağlık durumlarına uygun özel koşullar sağlanarak sınava alınmıştır. Bugüne kadar yapılan sınavlarda şehit eşi, şehit çocuğu, gazi, gazi eşi ile gazi çocuklarından yaklaşık 70 bin 600 adaya ücretsiz sınav başvurusu, tercih ve yerleştirme hizmeti verilmiştir.

ÖSYM tarafından 2022 yılı sonuna kadar uygulanacak sınavlarla birlikte, sınavlara katılan toplam aday sayısının yaklaşık 12 milyon 500 bine ulaşacağı öngörülmektedir.

ÖSYM, 2022 yılı başında açıkladığı sınav takvimi çerçevesinde hizmetlerini ifa ederken, elektronik sınav uygulaması yapılan yabancı dil ve elektronik sınav merkezi sayısını artırıp hizmet ağını genişletme

alışmalarına da devam etmektedir. Ankara Esenboğa e-Sınav Merkezi, aynı anda 5 bin adayın elektronik sınava girebileceği kapasitesiyle dünyanın en büyük elektronik sınav merkezlerinden biridir. İngilizce, Almanca, Fransızca, Arapça, Rusça, Farsça, Bulgarca, İspanyolca, İtalyanca ve Yunanca sınavları olmak üzere toplam 10 farklı yabancı dilde elektronik sınavlar gerçekleştirilmektedir. e-Sınav hizmetinden faydalanmak isteyen adayların sınava ulaşmalarını kolaylaştırmak amacıyla, Ankara, İstanbul, İzmir ve Adana illerinde e-sınav merkezleri açılmıştır. İzmir ilinde aday kapasitesini artırmak için İzmir Katip elebi niversitesi ile protokol yapılarak e-sınav merkezi için yer tahsisi yapılmıştı. Burada hizmetin sunulmasına yönelik alt yapı çalışmaları devam etmektedir.

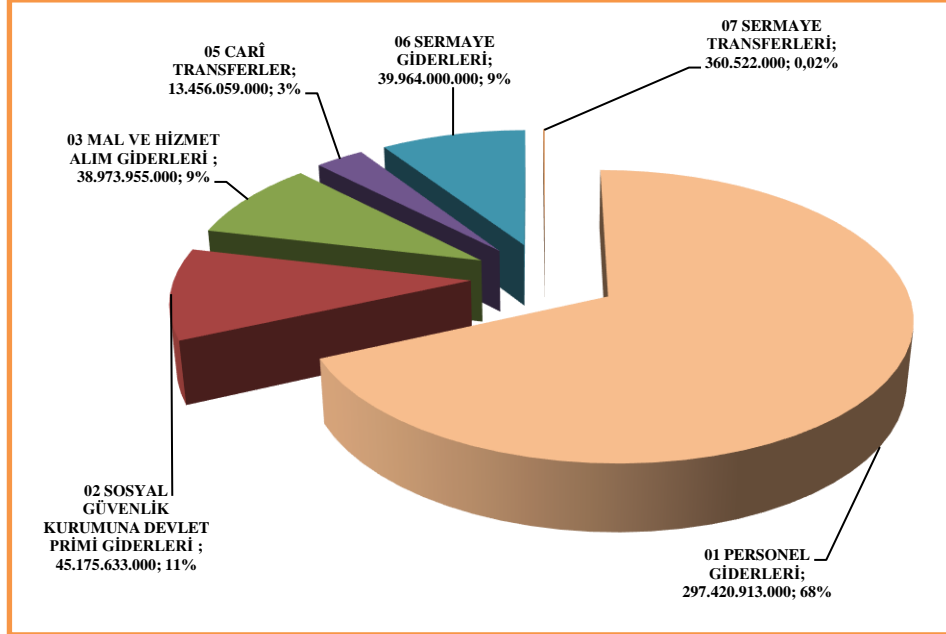
4. BÜTÇE

2023 yılı Bakanlığımız bütçesi;

- 297 milyar 420 milyon 913 bin TL'si personel giderleri için,
- 45 milyar 175 milyon 633 bin TL'si Sosyal Güvenlik Kurumuna Devlet primi giderleri için,
- 38 milyar 973 milyon 955 bin TL'si mal ve hizmet alım giderlerinde kullanılmak üzere cari harcamalar için,
- 13 milyar 456 milyon 59 bin TL'si devlet parasız yatılı öğrencileri, burslar ile diğer cari transferler için,
- 39 milyar 964 milyon TL'si sermaye giderleri için,
- 360 milyon 522 bin TL'si sermaye transferleri için

olmak üzere toplam 435 milyar 351 milyon 82 bin TL'dir.

Grafik 13. 2023 Yılı Bütçe Teklifinin Ödenek Dağılımı (TL)

Bakanlığımız bütçesi dışında ilave olarak; ilköğretim öğrencilerine ücretsiz dağıtılacak ders kitapları için 5 milyar 60 milyon TL ve taşınmalı ilköğretim ve ortaöğretim kapsamındaki öğrencilerin öğle yemeği için 4 milyar 200 milyon TL ve özel eğitime ihtiyaç duyan öğrencilerin okullara ve kurumlara erişiminin sağlanması için 2 milyar 400 milyon TL olmak üzere, toplam 11 milyar 660 milyon TL kaynağın Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Fonu'ndan karşılanması öngörülmüştür. Ayrıca okulların kömür alımında kullanılmak üzere Hazine ve Maliye Bakanlığı bütçesinde 1 milyar 500 milyon TL, aday ve çıraklara devlet katkısı ödemelerinde kullanılmak üzere Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı bütçesinde 10 milyar 345 milyon TL ödenek tefrik edilmiştir.

435 milyar 351 milyon 82 bin TL Bakanlık bütçemiz, 11 milyar 660 milyon TL Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Fonundan aktarılacak kaynak, okulların kömür alımlarında kullanılmak üzere Hazine ve Maliye Bakanlığı bütçesinde tefrik edilen 1 milyar 500 milyon TL ödenek, aday ve çıraklara devlet katkısı ödemelerinde kullanılmak üzere Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı bütçesinde tefrik edilen 10 milyar 345 milyon TL ödenekle birlikte Yüksek Öğretim Kurulu, Yükseköğretim Kalite Kurulu ve üniversitelere 134 milyar 692 milyon 983 bin TL, Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi Başkanlığına 1 milyar 544 milyon 369 bin TL ve Yüksek Öğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumuna 56 milyar 283 milyon 721 bin TL olmak üzere toplam eğitim bütçemiz; 651 milyar 377 milyon 155 bin TL olmuştur.

Tablo 36. Eğitim Bütçesi (2006-2023) (TL)

Yıllar	MEB	YÖK, Yükseköğretim Kalite Kurulu ve Üniversiteler	ÖSYM	Kredi ve Yurtlar Kurumu (KYK)	SYDİF'den Aktarılan Kaynaklar	Aday ve Çıraqlara Ödenen Devlet katkısı	HMB Bütçesinde Tefrik Edilen Kömür Ödeneği	Toplam Eğitim Bütçesi (TL)
2006	16.568.145.500	5.846.822.761	171.921.000	1.499.708.000				24.086.597.261
2007	21.355.634.000	6.586.692.000	191.717.000	1.672.438.000				29.806.481.000
2008	22.915.565.000	7.318.284.650	152.077.000	1.923.350.000				32.309.276.650
2009	27.446.778.095	8.772.719.225	150.170.000	2.282.107.425				38.651.774.745
2010	28.237.412.000	9.355.457.600	150.865.000	2.746.973.000				40.490.707.600
2011	34.112.163.000	11.503.927.500	160.192.000	3.368.437.000				49.144.719.500
2012	39.169.379.190	12.743.603.000	232.559.000	4.449.878.000				56.595.419.190
2013	47.496.378.650	15.227.760.500	291.996.000	5.328.558.000				68.344.693.150
2014	55.704.817.610	16.939.010.000	359.980.000	5.862.584.000				78.866.391.610
2015	62.000.248.000	18.493.252.000	364.239.000	7.052.675.000				87.910.414.000
2016	76.354.306.000	23.590.696.000	445.303.000	9.377.831.000				109.768.136.000
2017	85.048.584.000	25.620.450.000	408.536.000	11.336.431.000				122.414.001.000
2018	92.528.652.000	27.761.363.000	537.550.000	13.899.262.000				134.726.827.000
2019	113.813.013.000	33.023.355.000	549.555.000	14.225.998.000				161.611.921.000
2020	125.396.862.000	36.145.740.000	717.792.000	15.345.110.000				177.605.504.000
2021	146.920.234.000	45.395.788.000	643.549.000	19.033.585.000				211.993.156.000
2022	189.010.851.000	57.739.883.000	931.623.000	22.886.617.000	3.394.000.000		421.500.000	274.384.474.000
2023	435.351.082.000	134.692.983.000	1.544.369.000	56.283.721.000	11.660.000.000	10.345.000.000	1.500.000.000	651.377.155.000

(*) Eğitim bütçesi 2022 yılından itibaren SYDİF'den aktarılan kaynaklar ve Hazine ve Maliye Bakanlığı Bütçesinde tefrik edilen kömür ödeneği, 2023 yılından itibaren de Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı bütçesinde tefrik edilen Aday ve Çıraqlara Ödenen Devlet Katkısı ödeneği dâhil edilerek hesaplanmaktadır.

Tablo 37. Eğitim Bütçesinin GSYH ve Merkezi Yönetim Bütçesine Oranı (2002-2023)

Yıllar	GSYH	Konsolide Bütçe /Merkezi Yönetim Bütçesi ***	Eğitim Bütçesi (MEB+YÖK, Yükseköğretim Kalite Kurulu ve Üniversiteler+ ÖSYM+SYDIF+Kömür Ödeneği+Aday ve Çıraqlara Ödenen devlet Katkısı Ödeneği)	Eğitim Bütçesinin	
				GSYH'ya Oranı (%)	Kon. Büt./Merkezi Yön.Büt.Oranı (%)
2002	350.476.089.498	98.131.000.000	10.352.050.934	2,95	10,55
2003	454.780.659.396	147.230.170.000	14.103.751.569	3,10	9,58
2004	559.033.025.861	150.658.129.000	17.582.718.467	3,15	11,67
2005	648.931.711.812	156.088.874.910	21.276.954.502	3,28	13,63
2006	758.390.785.210	174.958.100.699	24.086.597.261	3,18	13,77
2007	843.178.421.420	204.988.545.572	29.806.481.000	3,54	14,54
2008	950.534.250.715	222.553.216.800	32.309.276.650	3,40	14,52
2009	952.558.578.826	262.217.866.000	38.651.774.745	4,06	14,74
2010	1.098.799.348.446	286.981.303.810	40.490.707.600	3,68	14,11
2011	1.297.713.210.117	312.572.607.330	49.144.719.500	3,79	15,72
2012	1.416.798.489.819	350.898.317.817	56.595.419.190	3,99	16,13
2013	1.567.289.237.901	404.045.669.000	68.344.693.150	4,36	16,92
2014	1.748.167.816.609	434.995.765.000	78.866.391.610	4,51	18,13
2015	2.338.647.000.000	472.943.000.000	87.910.414.000	3,76	18,59
2016	2.608.526.000.000	570.507.000.000	109.768.136.000	4,21	19,24
2017	3.035.450.000.000	645.124.000.000	122.414.001.000	4,03	18,98
2018	3.445.782.000.000	762.753.000.000	134.726.827.000	3,91	17,66
2019	4.450.000.000.000	960.976.000.000	161.611.921.000	3,63	16,82
2020	5.047.000.000.000	1.095.461.000.000	177.605.504.000	3,52	16,21
2021	6.648.000.000.000	1.346.139.000.000	211.993.156.000	3,19	15,75
2022	7.880.000.000.000	1.751.000.000.000	274.384.474.000	3,48	15,67
2023	18.654.000.000.000 *	4.469.600.000.000	651.377.155.000	3,49	14,57

(*) Gerçekleşme tahminidir. 2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifinden alınmıştır.

2023 YILI MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI BÜTÇESİ

2023 yılı Millî Eğitim Bakanlığı Bütçesi, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu gereğince kalkınma planları ve programlarında yer alan politika ve hedefler doğrultusunda, kamu kaynaklarının etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde elde edilmesi ve kullanılmasını; hesap verebilirliğin ve mali saydamlığın sağlanmasını, kamu bütçelerinin hazırlanmasını, uygulanmasını; tüm mali işlemlerin muhasebeleştirilmesini, raporlanmasını ve mali kontrolün düzenlenmesini amaçlamaktadır.

Merkezi yönetim bütçe uygulamasına geçilmesiyle beraber bütçe sistemi uluslararası standartlara uygun olarak hazırlanmıştır. Çok yıllık bütçeleme sisteminin entegre edilmesiyle birlikte daha saydam ve öngörülebilir bir bütçe politikası uygulamaya konulmuştur.

Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu hazırlık çalışmalarını yönlendirmek üzere; Yeni Ekonomik Program, Orta Vadeli Plan, Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı tarafından hazırlanan Bütçe Hazırlama Rehberi ile Yatırım Genelgesi ve eki Yatırım Programı Hazırlama Rehberi doğrultusunda Bakanlığımızın 21 biriminin bütçesinin teklifleri, 2023-2025 dönemi çok yıllık bütçeleme sistemine göre hazırlanmıştır.

Eğitimin başlıca finansman kaynakları;

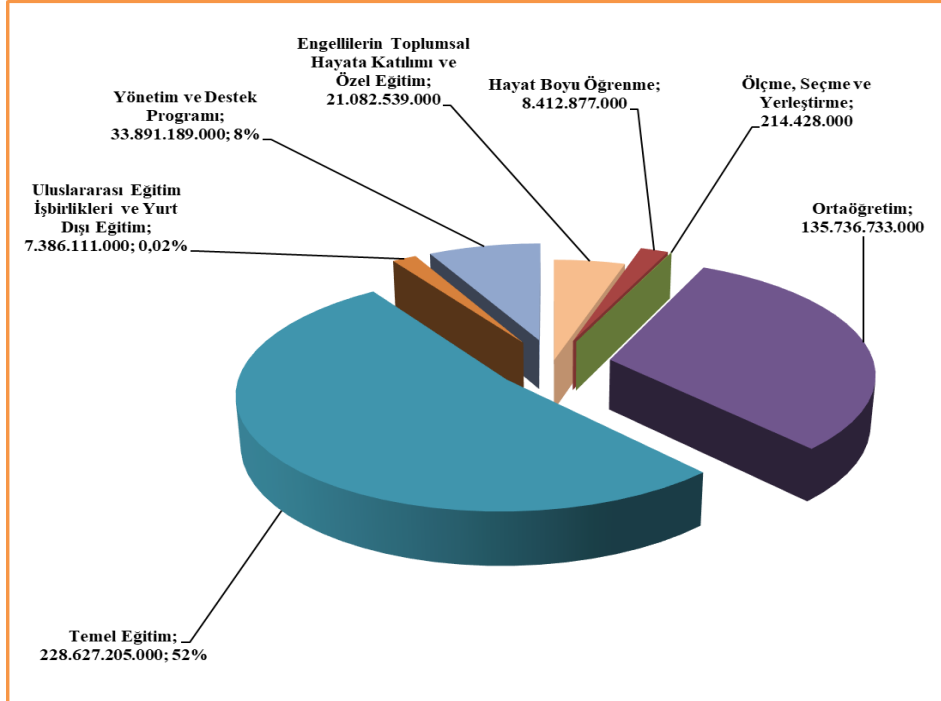
- Merkezi yönetim bütçesinden ayrılan pay,
- İl özel idareleri bütçesinden ayrılan kaynaklar,
- Dış ülke ve kuruluşlardan sağlanan dış kredi, burs ve bağışlar,
- Halk ve kuruluşların eğitime bağışları ile
- Okul-aile birliği gelirlerinden

oluşmaktadır.

Tablo 38. 2023 Yılı MEB Bütçesi (Program Bazlı Sınıflandırma)

Açıklama	2022 Yılı Bütçe Kanunu Ödeneği (TL)	2023 Yılı Bütçe Kanunu Ödeneği (TL)	Değişim Oranları (%)	2023 Yılı Bütçe Payları (%)
Engellilerin Toplumsal Hayata Katılımı ve Özel Eğitim	9.112.413.000	21.082.539.000	131,36	4,84
Hayat Boyu Öğrenme	3.737.937.000	8.412.877.000	125,07	1,93
Ölçme, Seçme ve Yerleştirme	73.603.000	214.428.000	191,33	0,05
Ortaöğretim	54.416.270.000	135.736.733.000	149,44	31,18
Temel Eğitim	104.061.889.000	228.627.205.000	119,70	52,52
Uluslararası Eğitim İşbirlikleri ve Yurt Dışı Eğitim	2.815.095.000	7.386.111.000	162,38	1,70
Yönetim ve Destek Programı	14.793.644.000	33.891.189.000	129,09	7,78
Toplam	189.010.851.000	435.351.082.000	130,33	100,00

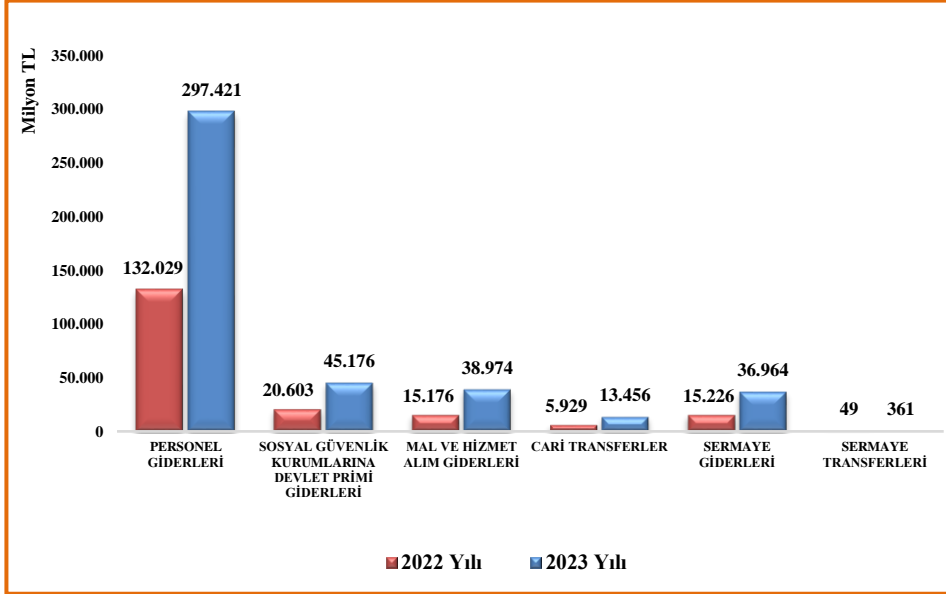
Grafik 14. 2023 Yılı MEB Bütçesi (Program Bazlı Sınıflandırma)

Tablo 39. 2023 Yılı MEB Bütçesi (Ekonomik Sınıflandırma)

Eko. Kod	Ödenek Türü	2022 Yılı Bütçe Kanunu Ödeneği (TL)	2023 Yılı Bütçe Kanunu Ödeneği (TL)	Değişim Oranları (%)	2023 Yılı Bütçe Payları (%)
01	Personel Giderleri	132.028.643.000	297.420.913.000	125,27	68,32
02	Sosyal Güvenlik Kurumuna Devlet Primi Giderleri	20.602.622.000	45.175.633.000	119,27	10,38
03	Mal ve Hizmet Alım Giderleri	15.175.510.000	38.973.955.000	156,82	8,95
05	Cari Transferler	5.929.099.000	13.456.059.000	126,95	3,09
06	Sermaye Giderleri	15.225.500.000	39.964.000.000	162,48	9,18
07	Sermaye Transferleri	49.477.000	360.522.000	628,67	0,08
Toplam		189.010.851.000	435.351.082.000	130,33	100,00

Grafik 15. 2023 Yılı MEB Bütçesinin 2022 Yılı Ödenekleri ile Karşılaştırılması

Tablo 40. 2023-2025 Dönemi MEB Bütçesi (Ekonomik Sınıflandırma-İkinci Düzey Dağılımı) (TL)

Eko. Kod	Açıklama	Bütçe Kanunu Ödeneği		2023 Yılı Bütçe Kanunu Ödeneğinin 2022 Yılı Ödeneğine Göre Değişim Oranı (%)	Bütçe Tahmini	
		2022	2023		2024	2025
01	Personel Giderleri	132.028.643.000	297.420.913.000	125,27	362.464.457.000	421.369.792.000
1	Memurlar	108.500.018.000	244.723.657.000	125,55	294.592.160.000	338.569.482.000
2	Sözleşmeli Personel	15.121.950.000	35.766.509.000	136,52	47.562.844.000	59.456.963.000
3	İşçiler	4.274.254.000	8.579.053.000	100,71	10.266.702.000	11.818.944.000
4	Geçici Süreli Çalışanlar	4.132.184.000	8.351.217.000	102,10	10.042.175.000	11.523.740.000
5	Diğer Personel	237.000	477.000	-	576.000	663.000
02	Sosyal Güvenlik Kurumları Devlet Primi Giderleri	20.602.622.000	45.175.633.000	119,27	55.494.522.000	64.733.650.000
1	Memurlar	16.317.899.000	35.459.864.000	117,31	42.790.027.000	49.259.532.000
2	Sözleşmeli Personel	2.532.473.000	6.034.517.000	138,29	8.281.956.000	10.382.928.000
3	İşçiler	901.369.000	1.969.246.000	118,47	2.356.631.000	2.712.934.000
4	Geçici Süreli Çalışanlar	850.881.000	1.712.006.000	101,20	2.065.908.000	2.378.256.000
03	Mal ve Hizmet Alım Giderleri	15.175.510.000	38.973.955.000	156,82	47.188.589.000	52.344.794.000
2	Tüketime Yönelik Mal ve Mal. Alm.	4.451.047.000	15.959.687.000	258,56	19.053.493.000	20.692.832.000
3	Yolluklar	100.028.000	226.906.000	126,84	270.324.000	300.085.000
4	Görev Giderleri	11.538.000	29.198.000	153,06	34.839.000	38.728.000
5	Hizmet Alımları	10.464.469.000	22.453.609.000	114,57	27.466.936.000	30.909.986.000
6	Temsil ve Tanıtma Giderleri	2.036.000	4.211.000	106,83	5.019.000	5.574.000
7	Menkul Mal Alım, Bakım ve On.Gid.	41.132.000	85.081.000	106,85	101.363.000	112.531.000
8	Gayrimenkul Mal Bakım ve On.Gid.	102.064.000	211.117.000	106,85	251.441.000	279.055.000
9	Tedavi ve Cenaze Giderleri	3.196.000	4.146.000	29,72	5.174.000	6.003.000
05	Cari Transferler	5.929.099.000	13.456.059.000	126,95	16.252.763.000	18.291.623.000
2	Hazine Yardımları	13.489.000	27.902.000	106,85	33.230.000	36.878.000
3	Kar Amacı Güt. Kur.Yapılan Trans.	1.416.924.000	3.612.010.000	154,92	4.112.588.000	4.314.284.000
4	Hane Halkına Yapılan Transferler	4.240.000.000	9.058.000.000	113,63	11.245.000.000	13.038.000.000
6	Yurtdışına Yapılan Transferler	258.686.000	758.147.000	193,08	861.945.000	902.461.000
06	Sermaye Giderleri	15.225.500.000	39.964.000.000	162,48	50.974.372.000	59.346.162.000
1	Mamul Mal Alımları	2.707.500.000	6.194.780.000	128,80	2.950.645.000	2.692.950.000
2	Menkul Sermaye Üretim Giderleri	2.124.500.000	3.814.220.000	79,53	2.970.245.000	2.672.185.000
3	Gayri Maddi Hak Alımları	71.500.000	360.000.000	403,50	100.000.000	100.000.000
4	Gayrimenkul Alm. ve Kamulaştırması	300.000.000	700.000.000	133,33	878.118.000	1.028.060.000
5	Gayrimenkul Ser. Üretim Giderleri	6.251.900.000	22.470.000.000	259,41	39.519.774.000	47.537.669.000
6	Menkul Mülklerin Büyük Onarım Giderleri	10.000.000	15.000.000	50,00	0	0
7	Gayrimenkul Büyük Onarım Giderleri	3.760.100.000	6.410.000.000	70,47	4.555.590.000	5.315.298.000
07	Sermaye Transferleri	49.477.000	360.522.000	628,67	389.251.000	417.457.000
2	Yurtdış Sermaye Transferleri	49.477.000	225.522.000	355,81	233.660.000	244.643.000
3	Hazine Yardımları		135.000.000		155.591.000	172.814.000
Toplam		189.010.851.000	435.351.082.000	130,33	532.763.954.000	616.503.478.000

Tablo 41. 2023 Yılı MEB Bütçesi (Program Bazlı ve Ekonomik Sınıflandırma) (TL)

Açıklama	01 Personel Giderleri	02 Sos. Güv. Kur. Devlet Primi Gid.	03 Mal ve Hizmet Alım Giderleri	05 Cari Transferler	06 Sermaye Giderleri	07 Sermaye Transferleri	Toplam
Engellilerin Toplumsal Hayata Katılımı ve Özel Eğitim	6.699.470.000	1.028.483.000	12.495.586.000	17.000.000	842.000.000	-	21.082.539.000
Hayat Boyu Öğrenme	6.802.474.000	943.574.000	231.829.000		435.000.000		8.412.877.000
Ölçme, Seçme ve Yerleştirme	103.723.000	14.261.000	10.444.000		86.000.000		214.428.000
Ortaöğretim	90.313.626.000	13.621.700.000	14.434.207.000	5.160.200.000	12.207.000.000		135.736.733.000
Temel Eğitim	168.530.305.000	23.999.865.000	10.825.035.000	1.671.000.000	23.601.000.000		228.627.205.000
Uluslararası Eğitim İşbirlikleri ve Yurt Dışı Eğitim	298.325.000	23.065.000	173.820.000	6.513.379.000	17.000.000	360.522.000	7.386.111.000
Yönetim ve Destek Programı	24.672.990.000	5.544.685.000	803.034.000	94.480.000	2.776.000.000		33.891.189.000
	297.420.913.000	45.175.633.000	38.973.955.000	13.456.059.000	39.964.000.000	360.522.000	435.351.082.000

Tablo 42. 2023 Yılı Bütçesi (Program Bazlı Sınıflandırma) (Birimlere Dağılımı) (TL)

Birim Adı	Engellilerin Toplumsal Hayata Katılımı ve Özel Eğitim	Hayat Boyu Öğrenme	Ölçme, Seçme ve Yerleştirme	Ortaöğretim	Temel Eğitim	Uluslararası Eğitim İşbirlikleri ve Yurtdışı Eğitim	Yönetim ve Destek Programı	Toplam (TL)
Özel Kalem Müdürlüğü							50.892.000	50.892.000
Tefiş Kurulu Başkanlığı							263.786.000	263.786.000
Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı				15.000.000			47.886.000	62.886.000
Destek Hizmetleri Genel Müdürlüğü	8.000.000			4.400.000.000			1.191.465.000	5.599.465.000
Personel Genel Müdürlüğü							144.919.000	144.919.000
Bilgi İşlem Genel Müdürlüğü							64.110.000	64.110.000
İnşaat ve Emlak Genel Müdürlüğü	85.000.000	70.000.000		500.000.000	8.056.000.000		1.329.049.000	10.040.049.000
Strateji Geliştirme Başkanlığı							217.555.000	217.555.000
Hukuk Hizmetleri Genel Müdürlüğü							33.861.000	33.861.000
Basın ve Halkla İlişkiler Müşavirliği							6.889.000	6.889.000
İl Millî Eğitim Müdürlükleri	4.570.000	10.420.000		3.530.256.000	4.476.754.000		29.711.034.000	37.733.034.000
Temel Eğitim Genel Müdürlüğü					1.098.053.000			1.098.053.000
Okulöncesi ve İlköğretim Okulları					201.742.612.000			201.742.612.000
Ortaöğretim Genel Müdürlüğü				1.857.817.000				1.857.817.000
Genel Ortaöğretim Okulları				48.376.228.000				48.376.228.000
Mesleki ve Teknik Eğitim Genel Müdürlüğü				97.070.000				97.070.000
Mesleki ve Teknik Eğitim Okulları				51.957.019.000				51.957.019.000

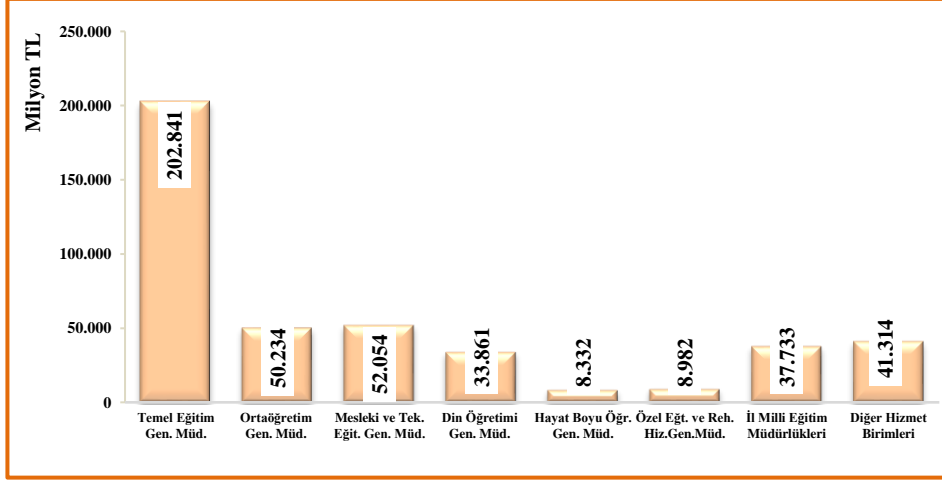
Tablo 41. 2023 Yılı Bütçesi (Program Bazlı Sınıflandırma) (Birimlere Dağılımı) (devamı) (TL)

Birim Adı	Engellilerin Toplumsal Hayata Katılımı ve Özel Eğitim	Hayat Boyu Öğrenme	Ölçme, Seçme ve Yerleştirme	Ortaöğretim	Temel Eğitim	Uluslararası Eğitim İşbirlikleri ve Yurtdışı Eğitim	Yönetim ve Destek Programı	Toplam (TL)
Öğretmen Yetiştirme ve Geliştirme Genel Müdürlüğü							700.163.000	700.163.000
Din Öğretimi Genel Müdürlüğü				214.000.000	194.387.000			408.387.000
Din Öğretimi Okulları				22.841.192.000	10.611.712.000			33.452.904.000
Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü		101.688.000						101.688.000
Hayat Boyu Öğrenme ve Halk Eğitim Merkezleri		8.230.226.000						8.230.226.000
Avrupa Birliği ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü						245.630.000		245.630.000
Yurtdışı Eğitim Müşavirleri ve Ataşeleri						307.242.000		307.242.000
Özel Öğretim Kurumları Genel Müdürlüğü	12.000.000.000			1.792.400.000	6.000.000		30.916.000	13.829.316.000
Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri Genel Müdürlüğü	34.296.000							34.296.000
Özel Eğitim Okul ve Kurumları	8.947.654.000							8.947.654.000
Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü	3.019.000	543.000		155.751.000	2.441.687.000		98.664.000	2.699.664.000
Ölçme, Değerlendirme ve Sınav Hizmetleri Genel Müdürlüğü			166.981.000					166.981.000
Ölçme Değerlendirme Merkezleri			47.447.000					47.447.000
Yüksek Öğretim ve Yurt Dışı Eğitim Genel Müdürlüğü						6.749.463.000		6.749.463.000
Yurt Dışı Okullar						83.776.000		83.776.000
Toplam	21.082.539.000	8.412.877.000	214.428.000	135.736.733.000	228.627.205.000	7.386.111.000	33.891.189.000	435.351.082.000

Tablo 43. 2023 Yılı Bütçesi (Ekonomik Sınıflandırma) (Birimlere Dağılımı) (TL)

Birim Adı	01 Personel Giderleri	02 Sos. Güv. Kur. Devlet Primi Gid.	03 Mal ve Hizmet Alım Giderleri	05 Cari Transferler	06 Sermaye Giderleri	07 Sermaye Transferleri	Toplam (TL)
Özel Kalem Müdürlüğü	41.329.000	4.874.000	4.689.000				50.892.000
Tefiş Kurulu Başkanlığı	202.433.000	29.538.000	31.815.000				263.786.000
Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı	39.510.000	5.719.000	2.657.000		15.000.000		62.886.000
Destek Hizmetleri Genel Müdürlüğü	224.917.000	16.118.000	4.729.847.000	25.583.000	603.000.000		5.599.465.000
Personel Genel Müdürlüğü	122.777.000	19.550.000	2.592.000				144.919.000
Bilgi İşlem Genel Müdürlüğü	28.925.000	3.987.000	16.198.000		15.000.000		64.110.000
İnşaat ve Emlak Genel Müdürlüğü	40.924.000	6.167.000	958.000		9.992.000.000		10.040.049.000
Strateji Geliştirme Başkanlığı	25.445.000	3.814.000	3.296.000		185.000.000		217.555.000
Hukuk Hizmetleri Genel Müdürlüğü	28.784.000	4.376.000	701.000				33.861.000
Basın ve Halkla İlişkiler Müşavirliği	4.055.000	603.000	2.231.000				6.889.000
İl Millî Eğitim Müdürlükleri	23.801.289.000	5.431.556.000	8.306.292.000	68.897.000	125.000.000		37.733.034.000
Temel Eğitim Genel Müdürlüğü	31.362.000	4.737.000	954.000	1.061.000.000			1.098.053.000
Okulöncesi ve İlköğretim Okulları	160.073.549.000	22.642.125.000	5.477.938.000	369.000.000	13.180.000.000		201.742.612.000
Ortaöğretim Genel Müdürlüğü	30.580.000	4.910.000	1.327.000	1.821.000.000			1.857.817.000
Genel Ortaöğretim Okulları	34.405.699.000	5.303.169.000	1.795.360.000	1.202.000.000	5.670.000.000		48.376.228.000
Mesleki ve Teknik Eğitim Genel Müdürlüğü	26.387.000	4.078.000	605.000	66.000.000			97.070.000
Mesleki ve Teknik Eğitim Okulları	38.120.423.000	6.005.013.000	1.921.383.000	958.200.000	4.952.000.000		51.957.019.000
Öğretmen Yetiştirme ve Geliştirme Genel Müdürlüğü	59.714.000	10.440.000	55.009.000		575.000.000		700.163.000
Din Öğretimi Genel Müdürlüğü	19.199.000	2.863.000	5.325.000	381.000.000			408.387.000
Din Öğretimi Okulları	26.136.732.000	3.654.670.000	1.481.502.000	955.000.000	1.225.000.000		33.452.904.000
Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü	86.300.000	13.452.000	1.936.000				101.688.000
Hayat Boyu Öğrenme ve Halk Eğitim Merkezleri	6.716.174.000	930.122.000	218.930.000		365.000.000		8.230.226.000
Avrupa Birliği ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü	26.275.000	4.192.000	32.560.000	165.603.000	17.000.000		245.630.000
Yurtdışı Eğitim Müşavirleri ve Ataşeleri	250.467.000	15.620.000	41.155.000				307.242.000
Özel Öğretim Kurumları Genel Müdürlüğü	25.523.000	4.056.000	13.781.737.000	18.000.000			13.829.316.000
Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri Genel Müdürlüğü	20.912.000	3.068.000	6.316.000	4.000.000			34.296.000
Özel Eğitim Okul ve Kurumları	6.678.558.000	1.025.415.000	481.681.000	13.000.000	749.000.000		8.947.654.000
Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü	27.365.000	3.887.000	458.412.000		2.210.000.000		2.699.664.000
Ölçme, Değerlendirme ve Snav Hizmetleri Genel Müdürlüğü	68.964.000	9.660.000	2.357.000		86.000.000		166.981.000
Ölçme Değerlendirme Merkezleri	34.759.000	4.601.000	8.087.000				47.447.000
Yüksek Öğretim ve Yurt Dışı Eğitim Genel Müdürlüğü	21.583.000	3.253.000	16.329.000	6.347.776.000		360.522.000	6.749.463.000
Yurt Dışı Okullar			83.776.000				83.776.000
Toplam	297.420.913.000	45.175.633.000	38.973.955.000	13.456.059.000	39.964.000.000	360.522.000	435.351.082.000

Grafik 16. MEB Harcama Birimlerinin Bütçe Ödenekleri (2023)

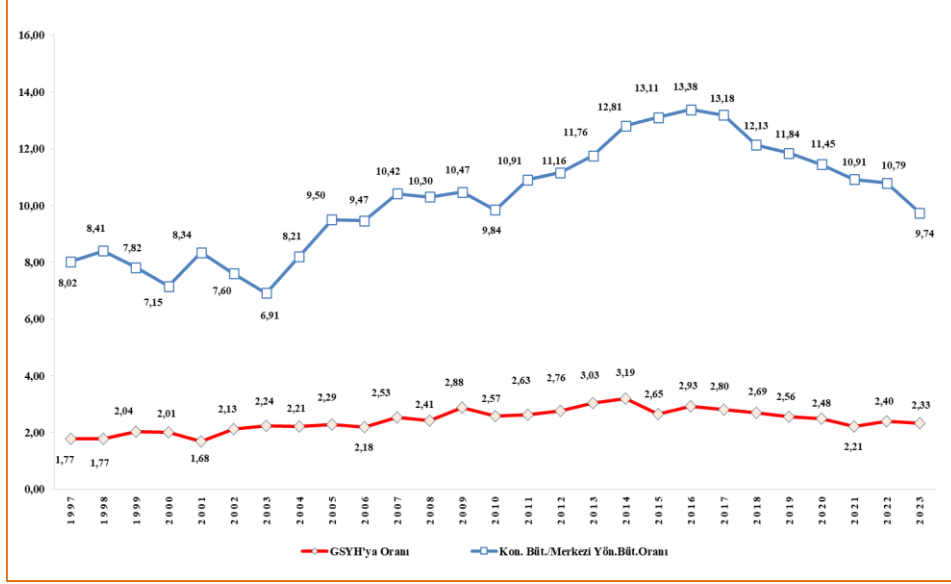

Tablo 44. MEB Bütçesinin GSYH ile Merkezi Yönetim Bütçesine Oranları (1997-2023) (TL)

Yıllar	GSYH	Konsolide Bütçe /Merkezi Yönetim Bütçesi	MEB Bütçesi	Millî Eğitim Bakanlığı Bütçesinin	
				GSYH'ya Oranı (%)	Kon. Büt./Merkezi Yön.Büt.Oran 1 (%)
1997	28.835.883.135	6.361.685.500	510.063.600	1,77	8,02
1998	70.203.147.160	14.789.475.000	1.243.108.000	1,77	8,41
1999	104.595.915.540	27.266.600.000	2.131.808.500	2,04	7,82
2000	166.658.021.460	46.827.436.000	3.350.330.000	2,01	7,15
2001	240.224.083.050	48.519.490.000	4.046.305.625	1,68	8,34
2002	350.476.089.498	98.131.000.000	7.460.991.000	2,13	7,60
2003	454.780.659.396	147.230.170.000	10.179.997.000	2,24	6,91
2004	559.033.025.861	150.658.129.000	12.366.236.276	2,21	8,21
2005	648.931.711.812	156.088.874.910	14.835.422.184	2,29	9,50
2006	758.390.785.210	174.958.100.699	16.568.145.500	2,18	9,47
2007	843.178.421.420	204.988.545.572	21.355.634.000	2,53	10,42
2008	950.534.250.715	222.553.216.800	22.915.565.000	2,41	10,30
2009	952.558.578.826	262.217.866.000	27.446.778.095	2,88	10,47
2010	1.098.799.348.446	286.981.303.810	28.237.412.000	2,57	9,84
2011	1.297.713.210.117	312.572.607.330	34.112.163.000	2,63	10,91
2012	1.416.798.489.819	350.898.317.817	39.169.379.190	2,76	11,16
2013	1.567.289.237.901	404.045.669.000	47.496.378.650	3,03	11,76
2014	1.748.167.816.609	434.995.765.000	55.704.817.610	3,19	12,81
2015	2.338.647.000.000	472.943.000.000	62.000.248.000	2,65	13,11
2016	2.608.526.000.000	570.507.000.000	76.354.306.000	2,93	13,38
2017	3.035.450.000.000	645.124.000.000	85.048.584.000	2,80	13,18
2018	3.445.782.000.000	762.753.000.000	92.528.652.000	2,69	12,13
2019	4.450.000.000.000	960.976.000.000	113.813.013.000	2,56	11,84
2020	5.047.000.000.000	1.095.461.000.000	125.396.862.000	2,48	11,45
2021	6.648.000.000.000	1.346.139.000.000	146.920.234.000	2,21	10,91
2022	7.880.000.000.000	1.751.000.000.000	189.010.851.000	2,40	10,79
2023	18.654.000.000.000	* 4.469.600.000.000	435.351.082.000	2,33	9,74

*Gerçekleşme tahminidir. 2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Teklifinden alınmıştır.

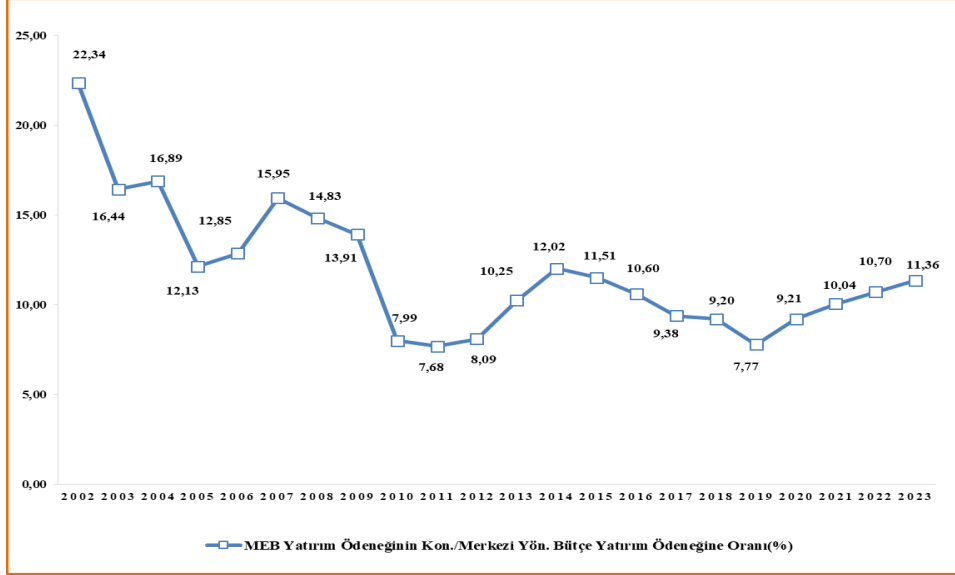
Grafik 17. MEB Bütçesinin GSYH ile Merkezi Yönetim Bütçesine Oranları (%) (1997-2023)

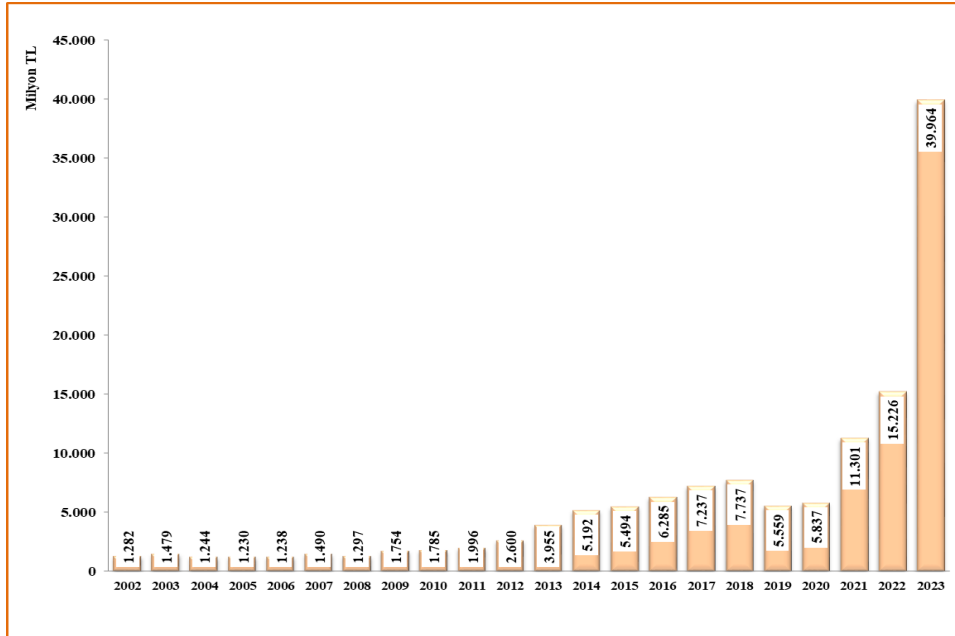
Tablo 45. Merkezi Bütçe Yatırım Ödeneğinden MEB Yatırımlarına Ayrılan Pay (2002-2023)

	Konsolide/Merkezi Yönetim Bütçe Yatırım Ödeneği (TL)	MEB Yatırım Ödeneği (TL)	MEB Yatırım Ödeneğinin Kon./Merkezi Yön. Bütçe Yatırım Ödeneğine Oranı(%)
2002	5.736.000.000	1.281.690.000	22,34
2003	8.998.500.000	1.479.050.000	16,44
2004	7.368.361.000	1.244.150.000	16,89
2005	10.143.886.000	1.230.306.000	12,13
2006	9.639.582.000	1.238.498.000	12,85
2007	9.341.637.000	1.490.000.000	15,95
2008	8.743.466.000	1.296.704.000	14,83
2009	12.609.700.000	1.754.417.000	13,91
2010	22.353.639.200	1.785.327.000	7,99
2011	25.998.805.000	1.995.625.000	7,68
2012	32.156.394.000	2.600.000.000	8,09
2013	38.591.886.000	3.955.000.000	10,25
2014	43.206.892.000	5.192.300.000	12,02
2015	47.753.048.000	5.494.000.000	11,51
2016	59.310.666.000	6.284.628.000	10,60
2017	77.124.283.000	7.237.121.000	9,38
2018	84.117.723.000	7.737.121.000	9,20
2019	71.540.023.000	5.558.886.000	7,77
2020	63.391.027.000	5.836.918.000	9,21
2021	112.515.532.000	11.301.160.000	10,04
2022	142.302.127.000	15.225.500.000	10,70
2023	351.800.000.000	39.964.000.000	11,36

Grafik 18. MEB Yatırım Ödeneğinin Konsolide/Merkezi Yönetim Bütçe Yatırım Ödeneğine Oranı (%) (2002-2023)

Grafik 19. MEB Yatırım Ödenekleri (2002-2023)

YÜKSEKÖĞRETİM KURUMLARI (YÖK, YÜKSEKÖĞRETİM KALİTE KURULU ve ÜNİVERSİTELER) BÜTÇESİ

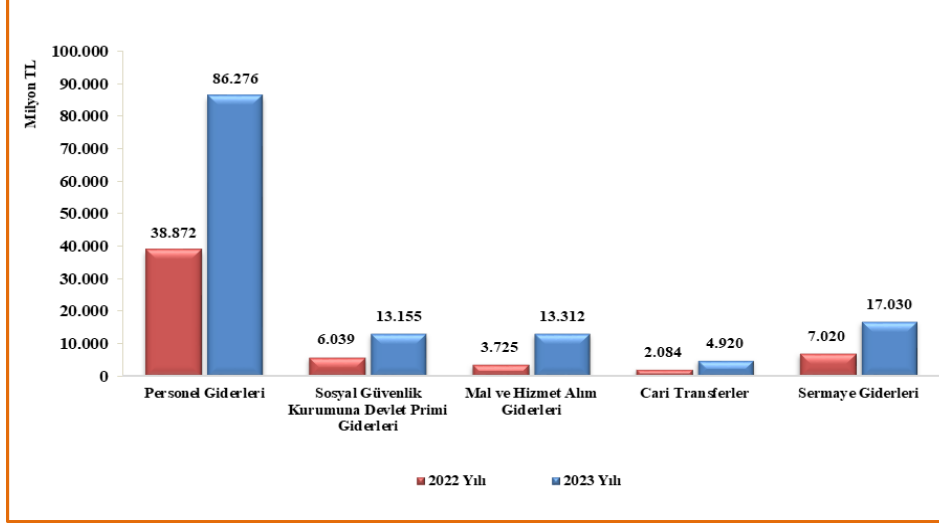
2022 yılı itibarıyla 129 devlet, 73 vakıf yükseköğretim kurumu, Millî Savunma Üniversitesi ve 5 vakıf meslek yüksekokulu ile birlikte toplam 208 yükseköğretim kurumumuz eğitim ve öğretim faaliyetlerine devam edilmektedir.

Üniversitelerimiz ve diğer eğitim kurumlarında görev yapan toplam personel sayısı 184.702'ye ulaşmıştır.

Tablo 46. 2023 Yılı YÖK, Yükseköğretim Kalite Kurulu ve Üniversiteler Bütçesinin 2022 Yılı ile Karşılaştırılması

Eko. Kod	Ödenek Türü	2022 Yılı Bütçe Kanunu Ödeneği (TL)	2023 Yılı Bütçe Kanunu Ödeneği (TL)	Değişim Oranları (%)	2023 Yılı Bütçe Payları (%)
01	Personel Giderleri	38.872.017.000	86.275.682.000	121,95	64,05
02	Sosyal Güvenlik Kurumuna Devlet Primi Giderleri	6.039.091.000	13.155.413.000	117,84	9,77
03	Mal ve Hizmet Alım Giderleri	3.725.194.000	13.311.929.000	257,35	9,88
05	Cari Transferler	2.083.583.000	4.919.844.000	136,12	3,65
06	Sermaye Giderleri	7.019.998.000	17.030.115.000	142,59	12,64
Toplam		57.739.883.000	134.692.983.000	133,28	100,00

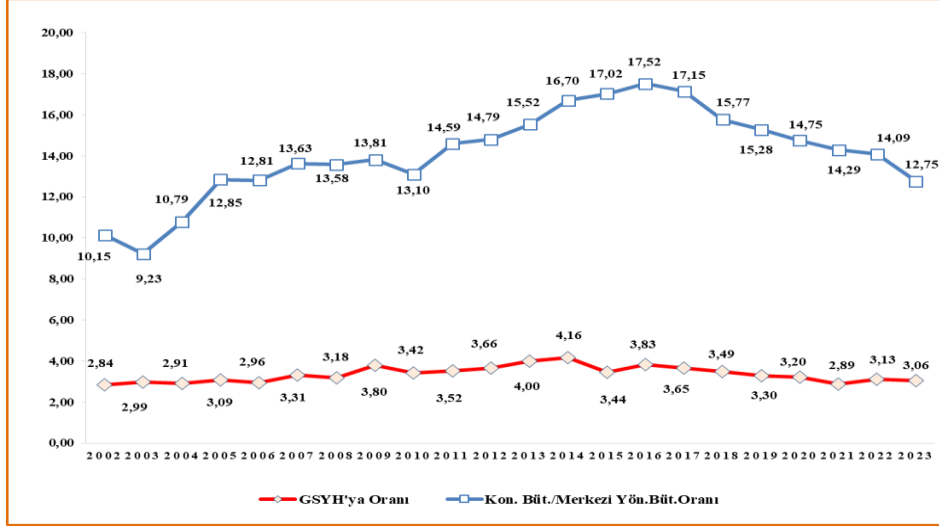
Grafik 20. 2023 Yılı YÖK, Yükseköğretim Kalite Kurulu ve Üniversiteler Bütçesinin 2022 Yılı ile Karşılaştırılması

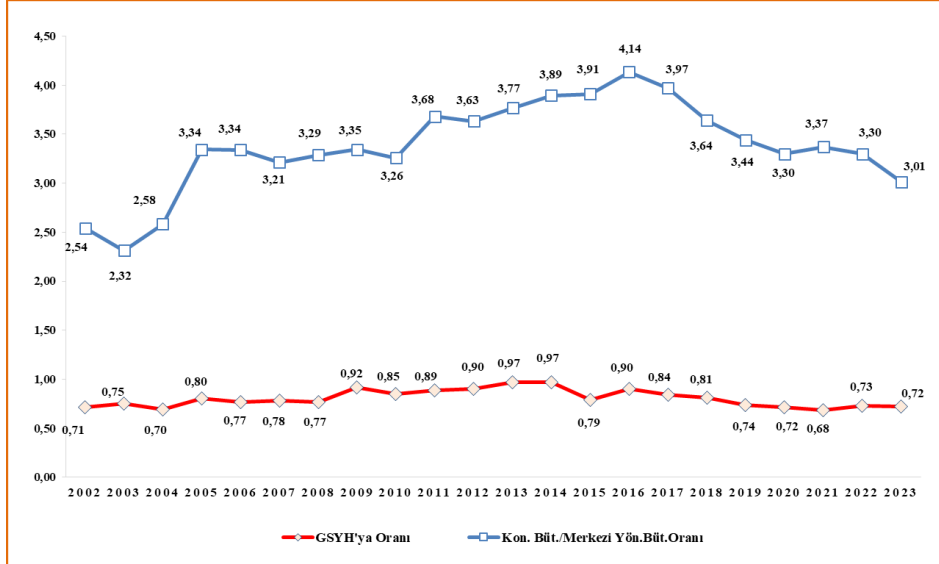
Tablo 47. MEB, YÖK, Yükseköğretim Kalite Kurulu ve Üniversitelere Ayrılan Bütçe Ödenekleri (2002-2023)

Yıl	Bütçe Ödenekleri (TL)			MEB, YÖK, Yükseköğretim Kalite Kurulu ve Üniversite Bütçelerinin	
	MEB	YÖK, Yükseköğretim Kalite Kurulu ve Üniversiteler	Toplam (TL)	GSYH'ye Oranı (%)	Merkezi Yönetim Bütçe Payı (%)
2002	7.460.991.000	2.495.967.700	9.956.958.700	2,84	10,15
2003	10.179.997.000	3.408.608.000	13.588.605.000	2,99	9,23
2004	12.366.236.276	3.894.070.670	16.260.306.946	2,91	10,79
2005	14.835.422.184	5.218.467.000	20.053.889.184	3,09	12,85
2006	16.568.145.500	5.846.822.761	22.414.968.261	2,96	12,81
2007	21.355.634.000	6.586.692.000	27.942.326.000	3,31	13,63
2008	22.915.565.000	7.318.284.650	30.233.849.650	3,18	13,58
2009	27.446.778.095	8.772.719.225	36.219.497.320	3,80	13,81
2010	28.237.412.000	9.355.457.600	37.592.869.600	3,42	13,10
2011	34.112.163.000	11.503.927.500	45.616.090.500	3,52	14,59
2012	39.169.379.190	12.743.603.000	51.912.982.190	3,66	14,79
2013	47.496.378.650	15.227.760.500	62.724.139.150	4,00	15,52
2014	55.704.817.610	16.939.010.000	72.643.827.610	4,16	16,70
2015	62.000.248.000	18.493.252.000	80.493.500.000	3,44	17,02
2016	76.354.306.000	23.590.696.000	99.945.002.000	3,83	17,52
2017	85.048.584.000	25.620.450.000	110.669.034.000	3,65	17,15
2018	92.528.652.000	27.761.363.000	120.290.015.000	3,49	15,77
2019	113.813.013.000	33.023.355.000	146.836.368.000	3,30	15,28
2020	125.396.862.000	36.145.740.000	161.542.602.000	3,20	14,75
2021	146.920.234.000	45.395.788.000	192.316.022.000	2,89	14,29
2022	189.010.851.000	57.739.883.000	246.750.734.000	3,13	14,09
2023	435.351.082.000	134.692.983.000	570.044.065.000	3,06	12,75

Grafik 21. MEB, YÖK, Yükseköğretim Kalite Kurulu ve Üniversitelere Ayrılan Bütçe Ödeneklerinin GSYH ile Merkezi Yönetim Bütçesine Oranları (2002-2023) (%)

Grafik 22. YÖK, Yükseköğretim Kalite Kurulu ve Üniversitelere Ayrılan Bütçe Ödeneklerinin GSYH ile Merkezi Yönetim Bütçesine Oranları (2002-2023) (%)

Tablo 48. YÖK, Yükseköğretim Kalite Kurulu ve Üniversite Bütçelerinin GSYH ile Merkezi Yönetim Bütçesine Oranları (2002-2023)

Yıllar	GSYH * (TL)	Konsolide Bütçe /Merkezi Yönetim Bütçesi (TL)	YÖK, Yükseköğretim Kalite Kurulu ve Üniversite Bütçeleri (TL)	YÖK, Yükseköğretim Kalite Kurulu ve Üniversite Bütçeleri	
				GSYH'ya Oranı (%)	Konsolide Bütçeye Oranı (%)
2002	350.476.089.498	98.131.000.000	2.495.967.700	0,71	2,54
2003	454.780.659.396	147.230.170.000	3.408.608.000	0,75	2,32
2004	559.033.025.861	150.658.129.000	3.894.070.670	0,70	2,58
2005	648.931.711.812	156.088.874.910	5.218.467.000	0,80	3,34
2006	758.390.785.210	174.958.100.699	5.846.822.761	0,77	3,34
2007	843.178.421.420	204.988.545.572	6.586.692.000	0,78	3,21
2008	950.534.250.715	222.553.216.800	7.318.284.650	0,77	3,29
2009	952.558.578.826	262.217.866.000	8.772.719.225	0,92	3,35
2010	1.098.799.348.446	286.981.303.810	9.355.457.600	0,85	3,26
2011	1.297.713.210.117	312.572.607.330	11.503.927.500	0,89	3,68
2012	1.416.798.489.819	350.898.317.817	12.743.603.000	0,90	3,63
2013	1.567.289.237.901	404.045.669.000	15.227.760.500	0,97	3,77
2014	1.748.167.816.609	434.995.765.000	16.939.010.000	0,97	3,89
2015	2.338.647.000.000	472.943.000.000	18.493.252.000	0,79	3,91
2016	2.608.526.000.000	570.507.000.000	23.590.696.000	0,90	4,14
2017	3.035.450.000.000	645.124.000.000	25.620.450.000	0,84	3,97
2018	3.445.782.000.000	762.753.000.000	27.761.363.000	0,81	3,64
2019	4.450.000.000.000	960.976.000.000	33.023.355.000	0,74	3,44
2020	5.047.000.000.000	1.095.461.000.000	36.145.740.000	0,72	3,30
2021	6.648.000.000.000	1.346.139.000.000	45.395.788.000	0,68	3,37
2021	7.880.000.000.000	1.751.000.000.000	57.739.883.000	0,73	3,30

(*) Gerçekleşme tahminidir. 2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifinden alınmıştır.

Tablo 49. 2023 Yılı YÖK, Yükseköğretim Kalite Kurulu ve Üniversite Bütçe Ödenekleri (Ekonomik Sınıflandırma) (TL)

Sıra No	YÖK, Yükseköğretim Kalite Kurulu ve Üniversiteler	01 Personel Giderleri	02 Sos. Güv. Kur. Devlet Primi Gid.	03 Mal ve Hizmet Alım Giderleri	05 Cari Transferler	06 Sermaye Giderleri	Toplam (TL)
1	Yükseköğretim Kurulu	203.156.000	25.569.000	18.736.000	68.607.000	4.623.000	320.691.000
2	Ankara Üniversitesi	2.608.884.000	415.544.000	299.462.000	257.396.000	399.500.000	3.980.786.000
3	Orta Doğu Teknik Ün.	1.194.211.000	200.220.000	382.690.000	78.913.000	241.713.000	2.097.747.000
4	Hacettepe Üniversitesi	2.397.242.000	383.562.000	393.090.000	242.715.000	523.204.000	3.939.813.000
5	Gazi Üniversitesi	2.046.949.000	320.933.000	244.256.000	176.751.000	485.000.000	3.273.889.000
6	İstanbul Üniversitesi	2.170.800.000	360.418.000	365.903.000	278.240.000	1.364.290.000	4.539.651.000
7	İstanbul Teknik Ün.	1.180.712.000	187.685.000	270.051.000	80.869.000	210.872.000	1.930.189.000
8	Boğaziçi Üniversitesi	626.440.000	101.776.000	191.235.000	42.550.000	208.674.000	1.170.675.000
9	Marmara Üniversitesi	1.606.774.000	246.985.000	224.493.000	105.478.000	221.752.000	2.405.482.000
10	Yıldız Teknik Ün.	816.085.000	128.004.000	154.378.000	47.710.000	197.000.000	1.343.177.000
11	Mimar Sinan Güzel Sanatlar Ün.	330.363.000	55.420.000	46.954.000	24.475.000	85.000.000	542.212.000
12	Ege Üniversitesi	2.136.281.000	355.687.000	308.713.000	233.629.000	234.950.000	3.269.260.000
13	Dokuz Eylül Üniversitesi	1.806.303.000	288.190.000	235.286.000	171.221.000	308.068.000	2.809.068.000
14	Trakya Üniversitesi	1.042.198.000	167.669.000	137.866.000	69.676.000	119.128.000	1.536.537.000
15	Bursa Uludağ Üniversitesi	1.493.713.000	243.811.000	251.882.000	118.994.000	254.014.000	2.362.414.000
16	Anadolu Üniversitesi	1.018.967.000	170.482.000	210.873.000	69.506.000	112.018.000	1.581.846.000
17	Selçuk Üniversitesi	1.708.869.000	245.912.000	294.514.000	83.943.000	130.628.000	2.463.866.000
18	Akdeniz Üniversitesi	1.518.707.000	233.694.000	178.144.000	94.983.000	285.000.000	2.310.528.000
19	Erciyes Üniversitesi	1.290.244.000	193.744.000	266.263.000	88.475.000	269.300.000	2.108.026.000
20	Sivas Cumhuriyet Üniversitesi	1.209.578.000	183.435.000	198.176.000	63.154.000	218.859.000	1.873.202.000
21	Çukurova Üniversitesi	1.462.726.000	237.554.000	185.212.000	112.908.000	287.129.000	2.285.529.000
22	Ondokuz Mayıs Üniversitesi	1.407.060.000	218.623.000	174.480.000	92.840.000	160.241.000	2.053.244.000
23	Karadeniz Teknik Üniversitesi	1.181.561.000	185.312.000	137.904.000	82.090.000	238.178.000	1.825.045.000
24	Atatürk Üniversitesi	1.860.483.000	259.931.000	397.200.000	103.204.000	153.000.000	2.773.818.000
25	İnönü Üniversitesi	1.320.492.000	198.350.000	162.798.000	63.664.000	166.885.000	1.912.189.000
26	Fırat Üniversitesi	1.314.492.000	192.499.000	174.215.000	58.830.000	225.000.000	1.965.036.000
27	Diçle Üniversitesi	1.235.399.000	187.029.000	204.328.000	73.354.000	82.546.000	1.782.656.000
28	Van Yüzüncüyıl Üniversitesi	1.199.163.000	164.944.000	177.123.000	48.229.000	268.867.000	1.858.326.000
29	Gaziantep Üniversitesi	1.095.888.000	169.699.000	171.817.000	52.196.000	146.808.000	1.636.408.000
30	İzmir Yüksek Tek. Ens.	300.706.000	46.073.000	68.774.000	13.588.000	108.500.000	537.641.000
31	Gebze Teknik Üniversitesi	316.846.000	48.719.000	60.664.000	13.622.000	103.300.000	543.151.000
32	Harran Üniversitesi	816.370.000	126.460.000	103.317.000	36.090.000	77.300.000	1.159.537.000
33	Süleyman Demirel Üni.	1.107.479.000	171.668.000	176.580.000	62.243.000	144.389.000	1.662.359.000
34	Aydın Adnan Menderes Üniversitesi	1.071.512.000	164.060.000	148.251.000	57.710.000	142.880.000	1.584.413.000
35	Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi	786.045.000	117.823.000	91.190.000	32.985.000	112.262.000	1.140.305.000
36	Mersin Üniversitesi	1.054.118.000	162.291.000	104.560.000	54.330.000	115.281.000	1.490.580.000
37	Pamukkale Üniversitesi	1.303.929.000	209.605.000	145.066.000	65.056.000	97.321.000	1.820.977.000
38	Balikesir Üniversitesi	700.262.000	108.080.000	111.594.000	30.680.000	170.000.000	1.120.616.000
39	Kocaeli Üniversitesi	1.195.502.000	190.152.000	194.274.000	67.388.000	89.890.000	1.737.206.000
40	Sakarya Üniversitesi	870.756.000	122.045.000	113.118.000	37.754.000	71.452.000	1.215.125.000

Tablo 50. (devamı)

Sıra No	YÖK, Yükseköğretim Kalite Kurulu ve Üniversiteler	01 Personel Giderleri	02 Sos. Güv. Kur. Devlet Primi Gid.	03 Mal ve Hizmet Alım Giderleri	05 Cari Transferler	06 Sermaye Giderleri	Toplam (TL)
41	Manisa Celal Bayar Üni.	1.005.379.000	158.183.000	118.256.000	58.256.000	119.412.000	1.459.486.000
42	Bolu Abant İzzet Baysal Ün.	738.380.000	112.333.000	107.657.000	30.685.000	82.361.000	1.071.416.000
43	Hatay Mustafa Kemal Ün.	694.257.000	106.461.000	78.215.000	32.294.000	163.000.000	1.074.227.000
44	Afyon Kocatepe Ün.	543.735.000	85.376.000	79.894.000	20.656.000	45.000.000	774.661.000
45	Kafkas Üniversitesi	549.850.000	72.188.000	126.825.000	17.789.000	117.000.000	883.652.000
46	Çanakkale Onsekiz Mart Ün.	1.106.687.000	167.355.000	128.680.000	44.123.000	126.750.000	1.573.595.000
47	Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi	504.548.000	73.284.000	85.512.000	18.079.000	49.202.000	730.625.000
48	Kütahya Dumlupınar Üniversitesi	584.473.000	94.749.000	101.805.000	21.588.000	71.645.000	874.260.000
49	Tokat Gaziosmanpaşa Ün.	838.667.000	125.861.000	102.915.000	33.319.000	193.978.000	1.294.740.000
50	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi	786.875.000	128.946.000	117.817.000	38.334.000	119.028.000	1.191.000.000
51	K.Maraş Sütçü İmam Üniversitesi	861.807.000	125.685.000	140.313.000	34.741.000	120.178.000	1.282.724.000
52	Kırıkkale Üniversitesi	688.057.000	108.062.000	116.848.000	40.366.000	96.430.000	1.049.763.000
53	Eskişehir Osmangazi Üniversitesi	1.094.972.000	177.067.000	150.875.000	70.015.000	139.918.000	1.632.847.000
54	Galatasaray Üniversitesi	199.199.000	30.540.000	44.136.000	12.567.000	80.000.000	366.442.000
55	Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi	431.503.000	67.717.000	57.398.000	13.585.000	82.010.000	652.213.000
56	Kastamonu Üniversitesi	451.964.000	63.258.000	57.768.000	14.294.000	195.000.000	782.284.000
57	Düzce Üniversitesi	673.784.000	100.212.000	67.574.000	28.873.000	144.750.000	1.015.193.000
58	Burdur Mehmet Akif Ersoy Ün.	550.980.000	81.247.000	113.345.000	16.673.000	128.500.000	890.745.000
59	Uşak Üniversitesi	428.376.000	61.398.000	76.389.000	13.635.000	122.845.000	702.643.000
60	Recep Tayyip Erdoğan Ün.	592.677.000	83.348.000	49.457.000	16.568.000	90.087.000	832.137.000
61	Tekirdağ Namık Kemal Ün.	700.357.000	104.129.000	79.880.000	27.699.000	126.502.000	1.038.567.000
62	Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi	539.888.000	67.202.000	78.237.000	14.967.000	75.500.000	775.794.000
63	Aksaray Üniversitesi	395.552.000	59.105.000	54.052.000	12.371.000	67.000.000	588.080.000
64	Giresun Üniversitesi	482.720.000	72.250.000	63.828.000	16.333.000	74.500.000	709.631.000
65	Hitit Üniversitesi	400.483.000	60.556.000	56.825.000	14.127.000	98.770.000	630.761.000
66	Yozgat Bozkaz Üniversitesi	533.814.000	75.298.000	75.498.000	19.884.000	71.030.000	775.524.000
67	Adıyaman Üniversitesi	514.632.000	68.233.000	60.154.000	15.178.000	54.300.000	712.497.000
68	Ordu Üniversitesi	429.726.000	62.103.000	44.302.000	14.645.000	46.874.000	597.650.000
69	Amasya Üniversitesi	326.688.000	49.627.000	40.329.000	11.321.000	50.000.000	477.965.000
70	Karamanoğlu Mehmet Bey Ün.	378.341.000	49.842.000	52.046.000	7.690.000	70.000.000	557.919.000
71	Ağrı İbrahim Çeçen Ün.	292.633.000	38.052.000	75.929.000	5.633.000	50.000.000	462.247.000
72	Sinop Üniversitesi	284.941.000	43.356.000	29.830.000	8.608.000	95.000.000	461.735.000
73	Siirt Üniversitesi	353.305.000	43.801.000	49.983.000	8.014.000	81.000.000	536.103.000
74	Nevşehir Hacı Bektaş Veli Ün.	359.422.000	50.115.000	53.386.000	9.569.000	90.000.000	562.492.000
75	Karabük Üniversitesi	630.334.000	84.157.000	99.882.000	15.223.000	55.000.000	884.596.000
76	Kilis 7 Aralık Ün.	213.199.000	31.912.000	40.756.000	5.919.000	25.000.000	316.786.000
77	Çankırı Karatekin Ün.	362.602.000	52.915.000	49.665.000	10.361.000	99.500.000	575.043.000
78	Artvin Çoruh Üniversitesi	258.848.000	34.545.000	33.604.000	6.908.000	51.675.000	385.580.000
79	Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi	320.638.000	48.243.000	54.400.000	9.324.000	64.000.000	496.605.000
80	Bitlis Eren Üniversitesi	254.818.000	33.821.000	54.233.000	6.877.000	55.000.000	404.749.000

Tablo 50. (devamı)

Sıra No	YÖK, Yükseköğretim Kalite Kurulu ve Üniversiteler	01 Personel Giderleri	02 Sos. Güv. Kur. Devlet Primi Gid.	03 Mal ve Hizmet Alım Giderleri	05 Cari Transferler	06 Sermaye Giderleri	Toplam (TL)
81	Kırklareli Üniversitesi	332.587.000	49.023.000	63.424.000	11.337.000	79.000.000	535.371.000
82	Osmaniye Korkut Ata Ün.	275.750.000	40.576.000	37.346.000	8.566.000	39.200.000	401.438.000
83	Bingöl Üniversitesi	383.715.000	48.797.000	67.428.000	8.277.000	105.000.000	613.217.000
84	Muş Alparslan Üniversitesi	307.477.000	38.071.000	68.506.000	7.016.000	58.000.000	479.070.000
85	Mardin Artuklu Üniversitesi	321.859.000	42.140.000	43.757.000	7.217.000	33.904.000	448.877.000
86	Batman Üniversitesi	301.630.000	39.731.000	46.418.000	6.881.000	76.002.000	470.662.000
87	Ardahan Üniversitesi	194.545.000	27.028.000	63.172.000	4.711.000	65.250.000	354.706.000
88	Bartın Üniversitesi	305.103.000	42.628.000	33.831.000	8.787.000	108.650.000	498.999.000
89	Bayburt Üniversitesi	252.937.000	31.056.000	43.093.000	6.438.000	17.550.000	351.074.000
90	Gümüşhane Üniversitesi	329.812.000	43.785.000	46.935.000	9.151.000	16.254.000	445.937.000
91	Hakkari Üniversitesi	188.713.000	24.371.000	33.245.000	4.426.000	100.002.000	350.757.000
92	Iğdır Üniversitesi	258.636.000	34.177.000	38.906.000	6.055.000	35.802.000	373.576.000
93	Şırnak Üniversitesi	179.408.000	22.023.000	41.089.000	4.040.000	25.200.000	271.760.000
94	Munzur Üniversitesi	265.604.000	33.458.000	37.941.000	6.602.000	46.000.000	389.605.000
95	Yalova Üniversitesi	262.965.000	37.070.000	39.365.000	9.553.000	62.620.000	411.573.000
96	Türk Alman Üniversitesi	126.574.000	20.496.000	43.014.000	3.437.000	115.002.000	308.523.000
97	Ankara Yıldırım Beyazıt Ün.	650.121.000	92.712.000	126.990.000	18.366.000	183.402.000	1.071.591.000
98	Bursa Teknik Üniversitesi	197.953.000	28.683.000	35.837.000	4.778.000	49.800.000	317.051.000
99	İstanbul Medeniyet Üniversitesi	371.409.000	51.675.000	38.701.000	13.878.000	130.000.000	605.663.000
100	İzmir Katip Çelebi Üniversitesi	502.967.000	69.323.000	53.536.000	15.873.000	123.004.000	764.703.000
101	Necmettin Erbakan Üniversitesi	1.152.064.000	174.924.000	101.486.000	60.384.000	137.253.000	1.626.111.000
102	Abdullah Gül Üniversitesi	130.088.000	20.907.000	30.956.000	3.425.000	90.000.000	275.376.000
103	Erzurum Teknik Üniversitesi	150.753.000	20.187.000	38.577.000	2.765.000	33.800.000	246.082.000
104	Adana Alparslan Türkeş Bilim ve Teknoloji Üniversitesi	176.604.000	27.458.000	21.588.000	5.611.000	90.000.000	321.261.000
105	Ankara Sosyal Bilimler Ün.	171.408.000	27.876.000	26.451.000	5.805.000	30.002.000	261.542.000
106	Sağlık Bilimleri Üniversitesi	1.318.888.000	198.361.000	128.342.000	60.784.000	261.900.000	1.968.275.000
107	Bandırma Onyeddi Eylül Ün.	228.971.000	32.259.000	39.485.000	5.851.000	119.002.000	425.568.000
108	İskenderun Teknik Üniversitesi	197.118.000	30.992.000	42.778.000	6.601.000	41.502.000	318.991.000
109	Alanya Alaaddin Keykubat Ün.	255.982.000	36.328.000	50.752.000	6.341.000	137.000.000	486.403.000
110	İzmir Bakırçay Üniversitesi	131.883.000	19.906.000	25.390.000	3.410.000	64.500.000	245.089.000
111	İzmir Demokrasi Üniversitesi	119.607.000	17.926.000	29.121.000	3.242.000	48.000.000	217.896.000
112	Yükseköğretim Kalite Kurulu	6.342.000	985.000	10.981.000	380.000	568.000	19.256.000
113	Ankara Müzik ve Güzel Sanatlar Üniversitesi	65.218.000	11.381.000	32.839.000	944.000	83.000.000	193.382.000
114	Gaziantep İslam Bilim ve Teknoloji Üniversitesi	65.797.000	10.108.000	38.724.000	1.053.000	23.175.000	138.857.000
115	Konya Teknik Üniversitesi	224.684.000	33.602.000	47.884.000	7.293.000	60.000.000	373.463.000
116	Kütahya Sağlık Bilimleri Üniversitesi	213.048.000	32.064.000	23.281.000	6.828.000	72.000.000	347.221.000
117	Malatya Turgut Özal Üniversitesi	206.771.000	31.580.000	37.116.000	3.830.000	90.400.000	369.697.000
118	İstanbul Üniversitesi Cerrahpaşa	1.366.654.000	233.816.000	304.092.000	100.871.000	774.452.000	2.779.885.000
119	Ankara Hacı Bayram Veli Üni.	612.081.000	91.470.000	98.368.000	22.201.000	35.256.000	859.376.000
120	Sakarya Uygulamalı Bilimler Üni.	288.855.000	47.576.000	37.453.000	9.147.000	50.000.000	433.031.000
121	Samsun Üniversitesi	142.093.000	21.682.000	20.823.000	2.623.000	80.000.000	267.221.000

Tablo 50. (devamı)

Sıra No	YÖK, Yükseköğretim Kalite Kurulu ve Üniversiteler	01 Personel Giderleri	02 Sos. Güv. Kur. Devlet Primi Gid.	03 Mal ve Hizmet Alım Giderleri	05 Cari Transferler	06 Sermaye Giderleri	Toplam (TL)
122	Sivas Bilim ve Teknoloji Üniversitesi	46.893.000	6.433.000	22.111.000	770.000	75.620.000	151.827.000
123	Tarsus Üniversitesi	117.097.000	16.623.000	14.114.000	2.806.000	113.000.000	263.640.000
122	Trabzon Üniversitesi	219.020.000	33.916.000	34.926.000	8.294.000	67.200.000	363.356.000
123	Kayseri Üniversitesi	134.705.000	21.462.000	37.942.000	4.240.000	45.000.000	243.349.000
124	K.Maraş İstiklal Üniversitesi	55.745.000	8.397.000	19.203.000	1.831.000	50.000.000	135.176.000
125	Eskişehir Teknik Üniversitesi	426.622.000	73.070.000	82.221.000	14.790.000	94.641.000	691.344.000
126	Isparta Uygulamalı Bilimler Üni.	354.995.000	58.304.000	38.350.000	11.259.000	121.200.000	584.108.000
127	Afyonkarahisar Sağlık Bilimleri Üni.	319.555.000	56.808.000	30.113.000	17.939.000	149.435.000	573.850.000
Toplam		86.275.682.000	13.155.413.000	13.311.929.000	4.919.844.000	17.030.115.000	134.692.983.000